

Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü
Türkiyat Araştırmaları Anabilim Dalı
Türkiyat Araştırmaları Yüksek Lisans Programı

KAZAKİSTAN'DAKİ KORELİLERİN SOSYO-KÜLTÜREL YAPISI

Dong-in LEE

Yüksek Lisans Tezi

Ankara, 2019

KAZAKİSTAN'DAKİ KORELİLERİN
SOSYO-KÜLTÜREL YAPISI

Dong-in LEE

Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü
Türkiyat Araştırmaları Anabilim Dalı
Türkiyat Araştırmaları Yüksek Lisans Programı

Yüksek Lisans Tezi

Ankara, 2019

KABUL VE ONAY

Dongin LEE tarafından hazırlanan “Kazakistan’daki Korelilerin Sosyo-Kültürel Yapısı” başlıklı bu çalışma, 31.05.2019 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Prof.Dr. Nezir TEMUR (Başkan)

Prof.Dr. Cahit GELEKÇİ

Doç.Dr. Bülent GÜL (Danışman)

Yükardaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğu onaylarım.

Prof.Dr. Yunus KOÇ

Enstitü Müdürü

YAYIMLAMA VE FİKRİ MÜLKİYET HAKLARI BEYANI

Enstitü tarafından onaylanan lisansüstü tezimin/raporumun tamamını veya herhangi bir kısmını, basılı (kağıt) ve elektronik formatta arşivleme ve aşağıda verilen koşullarla kullanıma açma iznini Hacettepe Üniversitesine verdiğimi bildiririm. Bu izinle Üniversiteye verilen kullanım hakları dışındaki tüm fikri mülkiyet haklarım bende kalacak, tezimin tamamının ya da bir bölümünün gelecekteki çalışmalarda (makale, kitap, lisans ve patent vb.) kullanım hakları bana ait olacaktır.

Tezin kendi orijinal çalışmam olduğunu, başkalarının haklarını ihlal etmediğimi ve tezimin tek yetkili sahibi olduğumu beyan ve taahhüt ederim. Tezimde yer alan telif hakkı bulunan ve sahiplerinden yazılı izin alınarak kullanılması zorunlu metinlerin yazılı izin alınarak kullandığımı ve istenildiğinde suretlerini Üniversiteye teslim etmeyi taahhüt ederim.

Yükseköğretim Kurulu tarafından yayınlanan "**Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması, Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına İlişkin Yönerge**" kapsamında tezim aşağıda belirtilen koşullar haricince YÖK Ulusal Tez Merkezi / H.Ü. Kütüphaneleri Açık Erişim Sisteminde erişime açılır.

- Enstitü / Fakülte yönetim kurulu kararı ile tezimin erişime açılması mezuniyet tarihimden itibaren 2 yıl ertelenmiştir. ⁽¹⁾
- Enstitü / Fakülte yönetim kurulunun gerekçeli kararı ile tezimin erişime açılması mezuniyet tarihimden itibaren ... ay ertelenmiştir. ⁽²⁾
- Tezimle ilgili gizlilik kararı verilmiştir. ⁽³⁾

29.106.1.2019

Dongin LEE

¹Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması, Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına İlişkin Yönerge"

- (1) Madde 6. 1. Lisansüstü teze ilgili patent başvurusu yapılması veya patent alma sürecinin devam etmesi durumunda, tez danışmanının önerisi ve enstitü anabilim dalının uygun görüşü üzerine enstitü veya fakülte yönetim kurulu iki yıl süre ile tezin erişime açılmasının ertelenmesine karar verebilir.
- (2) Madde 6. 2. Yeni teknik, materyal ve metotların kullanıldığı, henüz makaleye dönüşmemiş veya patent gibi yöntemlerle korunmamış ve internetten paylaşılması durumunda 3. şahıslara veya kurumlara haksız kazanç imkanı oluşturabilecek bilgi ve bulguları içeren tezler hakkında tez danışmanının önerisi ve enstitü anabilim dalının uygun görüşü üzerine enstitü veya fakülte yönetim kurulunun gerekçeli kararı ile altı ayı aşmamak üzere tezin erişime açılması engellenebilir.
- (3) Madde 7. 1. Ulusal çıkarları veya güvenliği ilgilendiren, emniyet, istihbarat, savunma ve güvenlik, sağlık vb. konulara ilişkin lisansüstü tezlerle ilgili gizlilik kararı, tezin yapıldığı kurum tarafından verilir *. Kurum ve kuruluşlarla yapılan işbirliği protokolleri çerçevesinde hazırlanan lisansüstü tezlere ilişkin gizlilik kararı ise, ilgili kurum ve kuruluşun önerisi ile enstitü veya fakültenin uygun görüşü üzerine üniversite yönetim kurulu tarafından verilir. Gizlilik kararı verilen tezler Yükseköğretim Kuruluna bildirilir.
Madde 7.2. Gizlilik kararı verilen tezler gizlilik süresince enstitü veya fakülte tarafından gizlilik kuralları çerçevesinde muhafaza edilir, gizlilik kararının kaldırılması halinde Tez Otomasyon Sistemine yüklenir
*Tez danışmanının önerisi ve enstitü anabilim dalının uygun görüşü üzerine enstitü veya fakülte yönetim kurulu tarafından karar verilir.

ETİK BEYAN

Bu çalışmadaki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi, görsel, işitsel ve yazılı tüm bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu, kullandığım verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı, yararlandığım kaynaklara bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu, tezimin kaynak gösterilen durumlar dışında özgün olduğunu, Doç.Dr. Bülent GÜL danışmanlığında tarafımdan üretildiğini ve Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Tez Yazım Yönergesine göre yazıldığını beyan ederim.

27/06/2019
.../.../.....

Dongin LEE

TEŞEKKÜR

Tez çalışması 27 mülakat katılımcısı ve 276 anket katılımcısı ile görüşmeler gerçekleştirilerek kaleme alınmıştır. Bu bakımdan her şeyden önce değerli zamanlarını benimle paylaşarak tezin ortaya çıkmasında büyük katkıları bulunan katılımcılara teşekkür etmeyi bir onur addederim. Onların katkıları olmasaydı bu tezin ortaya çıkması mümkün olmayacaktı. Katılımcılarla görüşmelerin gerçekleştirilmesi sırasında desteklerini esirgemeyen Kazakistan'daki Kore kurumları ve dostlarıma ayrıca teşekkür ediyorum. Saha araştırması sırasında bana yön gösteren Prof. Dr. Byung Jo Lee'ye ve Prof. Dr. Ivan Park'a şükranlarımı sunarım. Tez konusunun belirlenmesinde ve Kazak dili öğrenimde katkıları bulunan Dr. Öğr. Üyesi Mikail Cengiz'e ve çalışmanın belirlenmesinden sonuçlanmasına kadar olan her aşamasında devamlı sùrette desteğini aldığım, getirdiği eleştiriler ve bakış açılarıyla çalışmanın tamamlanmasında büyük katkılarını ve yardımlarını gördüğüm kıymetli danışmanım sayın Doç. Dr. Bülent Gül'e teşekkür ediyorum. Tez savunmasındaki değerli katkılarından dolayı Prof. Dr. Cahit Gelekçi'ye ve Prof. Dr. Nezir Temur'a çok teşekkür ederim. Mükemmel akademik ortamda okuma imkânı veren H.Ü. Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü'ndeki sayın hocalarıma, mesai arkadaşlarıma ve akademisyen dostlarıma çok teşekkür ederim. Ana dilim olmayan Türkçe ile tezimi yazabilmek için temel dil bilgisi eğitimimi sağladıkları için TÖMER'deki hocalarıma, Tezin yazılması sürecinde değerli katkılarından ötürü HÜDOT öğrencilerime ve yakın ilgisini eksik etmeyen tüm dostlarıma sonsuz teşekkürlerimi sunarım. Son olarak, yoğun çalışmalarım sırasında gerekli zamanı ayıramadığım ve son derece sabır gösteren sevgili annem, babam ve kardeşim olmak üzere tüm aileme anlayışlarından ötürü çok teşekkür ederim.

ÖZET

[LEE, Dong-in]. [Kazakistan'daki Korelilerin Sosyo-Kültürel Yapısı], [Yüksek Lisans Tezi], Ankara, [2019].

“Kazakistan'daki Korelilerin Sosyo-Kültürel Yapısı” başlığı altında hazırlanmış olan bu tezde, Kazakistan'da yaşayan Kore topluluğunun zorunlu göç tarihi ele alınarak, günümüzdeki durumu, özellikle de sosyo-kültürel yapısı irdelenmiştir. Nicel ve nitel araştırma yöntemleri kullanılarak veri toplanan bu çalışmada, Kazakistan Korelilerinin dil, din, eğitim, ekonomik durum, etnik kimlik duygusu, sosyal hayat durumu anket ve mülakat yolu ile araştırılmıştır. Kazakistan Korelilerinin kültürü, geçmişte ve günümüzde yaşadıkları coğrafya, devlet politikaları, bölgede bulunan diğer topluluklar ve bunların kültürleri ile sıkı bir etkileşim içindedir. Bu bölgedeki Koreli nüfusun azlığı, ulusal özerklik eksikliği, yüksek kentsel yerleşim oranı gibi sebeplerden dolayı ve hızlı sosyo-ekonomik gelişmeye bağlı olarak Koreliler, yoğun olarak başta Rus kültürü olmak üzere Kazak kültürüne de adapte olmuşlardır. Özellikle dil konusuna değinecek olursak, Kazakistan Korelileri ana dilleri olan Koreceyi neredeyse unutmuşlardır. Din durumunun özelliklerinden biri, diğer çoğu etnik gruplar gibi bir ana din oluşturmadan halkın çeşitli dinlere dağılım göstermesidir. Eğitim ve ekonomik durumu ise aynı coğrafyada bulunan diğer milletlerden daha yüksek ve istikrarlıdır. Dil ve din durumunun aksine günlük hayatta geleneksel ritüeller ve öz kültürel unsurların bir kısmını hâlâ korudukları gözlemlenmektedir.

Anahtar kelimeler: Kazakistan Korelileri, Sosyo-kültürel Yapı, Kazakistan, Orta Asya, Koreli, Göç, Diaspora, Azınlık, Kimlik, Etnisite, Çokkültürlülük

ABSTRACT

[LEE, Dong-in]. [Sociocultural Structure of the Koreans of Kazakhstan], [Master Thesis], Ankara, [2019]

In this study, which was prepared under the title of "Sociocultural Structure of the Koreans of Kazakhstan", the history of forced migration and the current sociocultural status of the Koreans in Kazakhstan society was discussed. In this study, which collected data by using quantitative and qualitative research methods, the information about language, religion, ethnic identity, education, economic and social life status of Korean Kazakhs were investigated. The culture of the Koreans in Kazakhstan is in close contact with the past and present geography, state policies, other communities in the region and their cultures. Due to the lack of the Korean population of this region, lack of national autonomy, high urban settlement rate and due to rapid socioeconomic development, Koreans has adapted to Kazakh culture, especially Russian culture. Especially they have almost forgotten Korean language which is their mother tongue. One of the characteristics of the state of religion is the distribution of people to various religions without having a main religion like most other ethnic groups. The educational and economic situation is higher and stable than the other nations in the Kazakhstan society. In contrast to the state of language and religion, some of traditional rituals and cultural elements are still preserved in their daily lives.

Keywords: Kazakhstan Koreans, Socio-cultural Structure, Kazakhstan, Central Asia, Korean, Immigration, Diaspora, Minority, Identity, Ethnicity, Multiculturalism

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY.....	i
YAYIMLAMA VE FİKRİ MÜLKİYET HAKLARI BEYANI.....	ii
ETİK BEYAN.....	iii
TEŞEKKÜR.....	iv
ÖZET.....	v
ABSTRACT.....	vi
İÇİNDEKİLER.....	vii
GRAFİKLER VE TABLOLAR DİZİNİ.....	x
GİRİŞ.....	1
1. BÖLÜM: ARAŞTIRMANIN KONUSU, AMACI VE YÖNTEMİ.....	4
1.1. Araştırmanın Konusu, Amacı Ve Önemi.....	4
1.2. Araştırmanın Kapsamı Ve Sınırlıkları.....	6
1.3. Araştırmanın Yöntemi.....	8
1.3.1. Araştırmanın Veri Toplama ve Veri Analiz Teknikleri.....	8
1.3.2. Araştırmada Kullanılan Anketler ve Sorular.....	9
1.3.3. Katılımcılar.....	11
1.3.4. Araştırmada Karşılaşılan Güçlükler.....	14
2. BÖLÜM: ARAŞTIRMANIN KURAMSAL VE KAVRAMSAL ÇERÇEVESİ.....	16
2.1. KÜLTÜR.....	16
2.2. ÇOKKÜLTÜRLÜLÜK.....	19
2.3. KİMLİK.....	21
2.4. ETNİSİTE.....	23
2.5. DİASPORA.....	25
3. BÖLÜM: KAZAKİSTAN KORELİLERİNİN TARİHİ, YAŞADIKLARI COĞRAFYA VE NÜFUSU.....	29
3.1. GÖÇ VE YERLEŞİM SÜRECİ.....	30
3.1.1. Kore'den Göç ve Uzak Doğu Rusyası'na Yerleşme (- 1937).....	30
3.1.1.1. İlk Ekonomik Göç (1864-1905).....	31
3.1.1.2. Siyasi Göç ve Göçmen Toplumunu Gelişimi (1905-1937).....	32

3.1.2. Orta Asya'ya Zorunlu Göç (1937 - 1956).....	34
3.1.2.1. Stalin Döneminde Kazakistan Korelileri	36
3.1.2.2. Zorla Göçten Sonra Sovyet Özel Halkının Hayatı.....	42
3.1.3. Post Stalin Dönemi: Sovyetler Birliği Halkı (1956 - 1991)	48
3.1.4. Sovyetler Birliği'nin Çöküşü Sonrası (1991 -)	51
3.2. KAZAKİSTAN KORELİLERİNİN YAŞADIKLARI COĞRAFYA VE NÜFUSU	54
3.2.1. Kazakistan Korelilerinin İlk Ortaya Çıktığı Coğrafya.....	54
3.2.2. Çarlık Rusyası'ndan Sovyetler Birliği'ne Geçiş Dönemi.....	55
3.2.3. 1937 Yılında Uzak Doğu'dan Orta Asya'ya Büyük Göç Hareketleri	56
3.2.4. Kazakistan Cumhuriyeti'nin Kuruluşundan Sonra Uzak Doğu'ya ve Diğer Ülkelere Yeniden Göç Hareketleri	57
3.2.5. Güney Kore'ye Dönüş Hareketleri	59
3.2.6. Kazakistan'daki Korelilerin Bugünkü Nüfus Durumu	63
4. BÖLÜM: ARAŞTIRMANIN BULGULARI	66
4.1. DİL DURUMU	66
4.1.1. Ana Dili Tanıtımı.....	66
4.1.2. Dil Kullanım Sıklığı	67
4.1.3. Dil Kullanım Düzeyi	69
4.1.3.1. Rusça Kullanım Düzeyi	69
4.1.3.2. Korece Kullanım Düzeyi	70
4.1.3.3. Kazakça Kullanım Düzeyi	74
4.1.3.4. İngilizce Kullanım Düzeyi.....	76
4.2. İNANÇ DURUMU.....	78
4.3. EĞİTİM DURUMU	81
4.4. EKONOMİ DURUMU	85
4.5. ETNİK KİMLİK DUYGUSU	90
4.5.1. Etnik Kimlik Tanıma Düzeyi.....	91
4.5.2. Ana Dili Bakım Derecesi.....	94
4.5.3. Güney Kore Kültürüyle Teması ve Etnik Kimlik Duygusu	95
4.6. SOSYAL ADAPTASYON	97
4.6.1. Kazakistan Korelilerinin Yerel Kültür ve Değerlere Yönelik Tutumu	97

4.6.2. Etnik Ayrımcılık Farkındalığı.....	101
5. BÖLÜM: ARAŞTIRMANIN SOSYAL YAŞAMLAR	103
5.1. GÜNDELİK HAYAT	103
5.1.1. Yemek Kültürü	103
5.1.2. Barınma Kültürü	105
5.1.3. Giyim Kültürü.....	108
5.2. RİTÜELLER	109
5.2.1. Doljanchi Töreni (Birinci Doğum Günü Töreni).....	110
5.2.2. Düğün Töreni.....	112
5.2.3. Hwangab Töreni (Altmışınca Doğum Günü Töreni)	115
5.2.4. Cenaze Töreni.....	117
5.3. BAYRAMLAR VE OYUN KÜLTÜRÜ	119
5.3.1. Bayramlar	119
5.3.2. Oyun Kültürü	122
5.3.3. Sanat Kültürü	123
SONUÇ VE DEĞERLENDİRMELER	126
KAYNAKÇA.....	133
EK 1. KATILIMCI LİSTESİ (MÜLAKAT)	140
EK 2. KATILIMCI LİSTESİ (ANKET).....	142
EK 3. ANKET FORMU.....	151
EK 4. FOTOĞRAFLAR	167
EK 5. ETİK KURUL İZİNİ	183
EK 6. ORJİNALLİK RAPORU.....	184
Ö Z GEÇMİŞ	187

GRAFİKLER VE TABLOLAR DİZİNİ

Tablo 1. Anket İçeriği.....	9
Tablo 2. Anket katılımcılarının demografik özellikler	12
Tablo 3. Yüz Yüze Görüşme katılımcıları.....	13
Tablo 4. SSCB Halk Komiserleri Konseyi 1428-32ss Kararnamesi.....	37
Tablo 5. SSCB Halk Komiserleri Konseyi 1647-377ss Kararnamesi.....	39
Tablo 6. Orta Asya Korelilerinin Üretim Verimi	46
Tablo 7. 1926 Yılında Kazak Özel Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti'ndeki Koreli Nüfusu55	
Tablo 8. Kazakistan Cumhuriyeti'nde Etnik Yapı Değişiklikleri (1919 - 2009).....	57
Tablo 9. Ziyaret İstihdamı Kalifikasyonu (H-2) Yoluyla Güney Kore'ye İkamet Edenlerin Yıllara ve Uyruklara Göre Değişim Eğilimleri (2013-2017).....	60
Tablo 10. Yurt Dışı Koreliler Kalifikasyonu (F-4) Yoluyla Güney Kore'ye İkamet Edenlerin Yıllara ve Uyruklara Göre Değişim Eğilimleri (2013-2017)	61
Tablo 11. 1993-2017 Eski Sovyetler Birliği Korelilerinin Nüfusunun Yıllara Göre Değişim Eğilimleri	63
Tablo 12. Kazakistan Korelilerinin Şehirlere Göre Dağılımları	64
Tablo 13. Ana Dili Olarak Düşünülen Dili.....	67
Tablo 14. Dil Kullanım Sıklığı.....	67
Tablo 15. Dil Kullanım Sıklığı (4 puanlık ölçek)	68
Tablo 16. Eğitim Sürecinde Kullanılan Diller.....	68
Tablo 17. Kazakistan Cumhuriyeti'ndeki Etnik Gruplara Göre İnanç Dağılımları	79
Tablo 18. Güney Korelilerin İnanç Durumları.....	80
Tablo 19. Kazakistan Cumhuriyeti'ndeki Etnik Gruplara Göre Eğitim Durumu	82
Tablo 20. Kazakistan Cumhuriyeti'ndeki Kazakistan Korelilerinin Eğitim Alanındaki Pozisyonları.....	83
Tablo 21. Kazakistan Cumhuriyeti'ndeki Kazakistan Korelilerinin Ekonomi Alanındaki Pozisyonları.....	87
Tablo 22. Kazakistan Korelilerinin Etnik Kimlik Duygusu.....	91

Tablo 23. Kazakistan Korelilerinin Korece Eğitim Yolları	95
Tablo 24. Kazakistan Korelilerinin Kazakistan Cumhuriyeti'nin Yaptığı Reformlar Hakkındaki Memnuniyeti	97
Tablo 25. Kazakistan Korelilerinin Kazakistan ve Kazakistan Halkı Üzerine Memnuniyeti	98
Tablo 26. Kazakistan Korelilerinin Kore Yemeği Tüketim Sıklığı	104
Tablo 27. Katılımcıların Doljanchi'ye Katılım Sıklığı	110
Tablo 28. Katılımcıların Eşlerinin Etnik Kökenleri	112
Tablo 29. Bekâr Katılımcıların Tercih Ettikleri Gelecekteki Eşin Etnik Kökeni.....	113
Tablo 30. Katılımcıların Hwangabjanchi'ye Katılım Sıklığı	115
Tablo 31. Katılımcıların Seongmyo'ya Katılım Sıklığı	119
Tablo 32. Katılımcıların Millî Bayram Katılım Sıklığı.....	120
Tablo 33. Katılımcıların Geleneksel Oyun Tanım Düzeyi	123
Tablo 34. Katılımcıların Geleneksel Sanatlar Tanım Düzeyi.....	124
Grafik 1. Rusça Kullanım Düzeyi.....	70
Grafik 2. Korece Kullanım Düzeyi	71
Grafik 3. Kazakça Kullanım Düzeyi	74
Grafik 4. İngilizce Kullanım Düzeyi.....	77
Grafik 5. Katılımcıların Eğitim Durumu.....	81
Grafik 6. Katılımcıların Mesleki Durumu.....	85
Grafik 7. Kazakistan Cumhuriyeti'nde Etnik Gruplara Göre Nüfus Yapısı.....	107

GİRİŞ

Tezin konusu, Kazakistan Cumhuriyeti'nde yaşayan Kazakistan Korelilerinin sosyo-kültürel yapısıdır. Bu araştırma, Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Türkiyat Araştırmaları Anabilim Dalında “Yüksek Lisans Tezi” olarak hazırlanmıştır.

Kazakistan Korelileri, Kazakistan Cumhuriyeti'ni oluşturan birçok etnik gruptan biridir ve bilinen nüfusları yaklaşık olarak 100.000 civarındadır, yani toplam nüfusun %0.6'sını oluşturmaktadır ve etnik gruplar arasında nüfus bakımından 8. Sıradadır (Smailov, 2011, s. 20). Kazakistan'a göç ettirilen Korelilerin birçoğu, coğrafi olarak Rusya sınırları ile sınır komşusu olan Kore yarımadasının kuzey kesiminden gelmektedir. Joseon Hanedanlığının son döneminde, yani kıtlığın olduğu dönemde, devlet memurlarının halka haksız bir şekilde aşırı vergi dayatması, çiftçilerin sıkça ayaklanmalarına sebep olmuş ve bunun sonucunda toplum büyük bir karmaşa içine girmiştir. Kore'nin kuzey bölgesinde yaşayan çok sayıdaki Koreli, ekonomik yoksulluktan kurtulmak için 1800'lerin ikinci yarısında Rusya'nın doğu kısmına göç etmeye başlamıştır. 1900'lerin başlarına kadar süren Korelilerinin göçü, 1922'de Sovyetler Birliği'nin kurulmasından sonra büyük bir değişime uğramıştır. 1937'de Stalin'in azınlıklara karşı gösterdiği etnik baskı ve zorunlu göç politikası Rusya'daki Korelilerin Orta Asya'ya göç etmesine yol açmıştır (Kim, 2016, s. 5). İlk olarak Rusya'daki Kore topluluğunun etnik liderleri ve aydınlarından 2500 kişi sürgüne gönderilmiş veya infaz edilmiştir (Hwang, 2016, s. 184). Daha sonra Rusya'daki Koreliler, bilinmeyen Orta Asya'daki ıssız yerlere göç ettirilmişler ve bu göç sürecinde 11.000 kişi hayatını kaybetmiştir (Kim, 2016, s. 7). Koreliler, hiç bilmedikleri bir coğrafyada, çorak bir toprakta hayatta kalabilmek için toprağı işlemeye ve bitki yetiştirmeye çalışmışlardır. Orta Asya'daki Koreliler, ikamet özgürlüğünden mahrum bırakılmış ve etnik azınlıklar hâline gelmişlerdir. Sovyet sisteminin baskısı altında hayatta kalabilmek için bu sistemi kabullenerek bir Sovyet vatandaşı olarak yaşamak zorunda kalmışlardır. Göçün ardından Orta Asya Korelileri, coğrafi ve iklimsel sorunların çok olduğu, zor şartlar altında bir yaşamın yer aldığı Orta Asya topraklarında, sorunları özenle ve gayretle sürdürülen eğitim ve özverili yaşamlarıyla aşarak başarılı bir azınlık topluluğı hâline gelebilmişlerdir. Gorbaçov'un açıklık politikasından sonra Orta Asya Korelilerinin çoğu büyük şehirlere taşınmışlar ve yükseköğrenim görebilmişlerdir. Nispeten yüksek

sosyal mevkilere gelmişler ve Sovyetler Birliği'nde önemli sosyal roller oynamaya başlamışlardır. Aynı zamanda, Rusya'da Korelilerin Ruslaştırılması hızla ilerlemiştir ve büyük çoğunluğu asimile edilmiştir. Bu nedenle, Sovyetler Birliği'nin 1991 yılında dağılması, Orta Asya Kore toplumunda başka bir belirsizliğe ve mücadeleye girilmesine neden olmuştur. Bağımsız bir sosyal sisteme sahip olan Kazakistan ve Özbekistan gibi Orta Asya cumhuriyetlerinin yerel halkları olan Türk etnik grupları, bu cumhuriyetlerin ana etnik grupları olarak yükselişe geçmişlerdir. Bu nedenle Orta Asya Korelileri ve diğer azınlık etnik grupları yeniden farklı dilsel, kültürel, ekonomik faktörlere uyum sağlamak zorunda kalmışlardır. Geçmiş Sovyet döneminden günümüze kadar süren yeni bir ortama uyum sağlama süreci, Orta Asya Korelilerinin ana kültürünü mevcut olandan farklı yeni bir kültüre dönüşmüştür. Başka bir deyişle, Rus, Orta Asya Türk halkı, diğer çeşitli etnik gruplar ve Koreliler arasındaki etkileşim yoluyla, kültürler arasındaki çatışma ve adaptasyon sürekli olarak devam etmiş ve zamanla Orta Asya Korelileri için yeni bir kültür doğmuştur.

Orta Asya Korelilerinin çoğunun Kore'nin kuzey kısmından göç etmiş olmaları ve Sovyetler Birliği'nin de sosyalist bir yapıya sahip olması sebebiyle Sovyetler Birliği ve Orta Asya Korelileri ağırlıklı olarak Kuzey Kore ile yakın bir ilişki kurmuştur. Fakat Sovyet çöküşünden sonra Orta Asya devletleri ve Orta Asya Korelileri Güney Kore ile daha yakın bir ilişkiye girmeye başlamışlardır. Aynı zamanda, unutulmuş bir Kore topluluğu olarak anılan Orta Asya Korelilerine olan ilgi, Güney Koreliler arasında aşırı derecede güçlendirilmiş ve bununla ilgili araştırmalar başlamıştır. Ancak bu çalışmalar büyük ölçüde sosyalist bir devlette yaşayan kötü durumdaki Orta Asya Korelilerine, tüm dünyaya kapitalist sistemin başarısı ve gücünü göstererek, yardım etme veya Korelinin üstünlüğünü gösterme gibi milliyetçi bir yaklaşımla yapılan araştırmalardır. Bu nedenle, bu araştırmaların nesnelliği tartışmalıdır. Dahası, Sovyetlerin çöküşünden sonra Orta Asya Korelilerine karşı artan ilgi ve araştırmalar, Orta Asya'daki ekonomik büyümenin durgunluğu nedeniyle azalmıştır. Ancak son zamanlarda, küçük ölçekli de olsa, Kore'ye Orta Asya Korelisi olan işçilerin gelmesi ve Kore'de yerleşime geçmeleri konusundaki sıkıntılar ve sorunlar üzerine çalışmalar yapılmaktadır.

Bu çalışmada, Kazakistan Cumhuriyeti'ne yerleşmiş olan Korelilerin sosyo-kültürel durumları incelenmiştir. Kazakistan toplumunda önemli bir yer tutan Korelilerin geçmişini ve onların bu bölgedeki rolünü anlamak, Kazakistan üzerine yapılan

çalışmalarda büyük bir fayda sağlamaktadır.

Tezin birinci bölümünde tezin konusu, amacı, önemi, kapsamı ve yöntemi hakkında genel bilgiler verilmiştir. İkinci bölümde kültürel görecelik, kültür, kimlik, azınlık gibi kavramlar tanıtılmıştır. Tezin üçüncü bölümünde ise Kazakistan Korelilerinin Tarihi, coğrafi konumları ve nüfusları hakkında genel bilgiler verilmiştir. Rusya'ya göç, Orta Asya'ya zorla göç ettirilmeleri ve Sovyet çöküşünün sonrasındaki süreç analiz edilmiştir. "Araştırmanın bulguları" başlığıyla düzenlenmiş olan dördüncü bölümde Kazakistan'daki Kore halkının dil, din, ekonomi ve kimlik bilincinin şu andaki mevcut durumu, saha araştırması yoluyla toplanan veriler üzerinden analiz edilmiştir. Son olarak, beşinci bölümde ise geleneksel ritüeller, tatiller ve oyunlar gibi günlük kültürün bulguları incelenmiş ve Kazakistan Korelilerinin ulusal kültürlerini nasıl korudukları ve diğer kültürlerle nasıl harmanlayarak ortaya yeni bir kültür çıkardıkları incelenmiştir. Ayrıca, cinsiyet, kuşak, bölge ve eğitim düzeylerine göre kültürel ve kimlik algılamalarındaki farklılıklara değinilmiştir. Bunun yanında, her bir faktör arasındaki ilişki analiz edilerek araştırma sürdürülmeye çalışılmıştır.

1. BÖLÜM

ARAŞTIRMANIN KONUSU, AMACI VE YÖNTEMİ

1.1. ARAŞTIRMANIN KONUSU, AMACI VE ÖNEMİ

Kazakistan Korelilerinin Sosyo-Kültürel Yapısı adlı bu çalışmanın konusu başlıktan da anlaşılacağı üzere Kazakistan'da yaşayan Korelilerin sosyo-kültürel yapısıdır. Sürgün ve göç neticesinde bu bölgede yaşadıkları zaman boyunca kültürel kimliklerinde ne gibi değişiklikler olduğu, ana dilleri ile ilgili güncel durumu analiz edilmeye çalışılmıştır. Bu çalışma ile Kazakistan Korelilerinin sosyo-ekonomik özellikleri, kültürel yapıları, gelenek-görenekleri, din ve eğitim durumlarının ortaya konulması amaçlanmıştır.

Yaklaşık 150 yıllık bir tarihe sahip olan Orta Asya Korelilerinin sayısı çoktan 450-500 bini bulduğu ve farklı Orta Asya devletlerinde sahip oldukları konum düşünüldüğünde Orta Asya Korelilerinin varlığı ve önemi tartışılmazdır. Orta Asya Korelilerinin göç tarihi Çin Korelileri ile aynı şekilde 19. yüzyılın ortalarına dayanan karanlık modern tarih döneminde başlamıştır. Orta Asya Korelileri, Rusya'nın doğusuna (1864-1937), Orta Asya'ya (1937-1953), Avrasya'ya (1953-günümüze kadar) yapılan göçlerle günümüze kadar gelmişlerdir.

Orta Asya Korelileri, özellikle 1991'de Sovyetler Birliği'nin dağılmasından sonra Rusya, Ukrayna, Kore, Kanada veya Amerika gibi ülkelere yeniden göç etmeye başlamışlardır (Yoon vd, 2000, s. 18). Bu sebeple farklı topraklara doğru yeni bir göç hareketi başlamıştır. Ancak hâlâ da çok sayıda Orta Asya Korelisi, Orta Asya ülkeleri ve Rusya'da ikamet etmektedir. Ortalama 150 yıllık göç ve yerleşme süreci boyunca bu Koreliler, eski Sovyetler Birliği'ne dâhil ülkelerde yaşayarak Orta Asya Korelilerine has çeşitli kültürler oluşturmuşlardır. Orta Asya Korelileri, Çin Korelileri ile farklı olarak toplu bir şekilde yaşayan söz sahibi bir etnik grup olmasalar da ve karmaşık bir göç hayatı geçirmiş olsalar da Kore'nin eski geleneklerini ve kültürel miraslarını koruyarak günümüze kadar gelebilmişlerdir.

Bu çalışmada Kazakistan Korelilerinin günümüze kadar Kore gelenek ve kültür miraslarını nasıl korudukları ve bu süreç sonucunda Kore kültürünü yeni bir kültür ile

temas olup ortaya nasıl bir kültür çıkardıkları analiz edilmektedir. 1990'lı yıllara gelindiğinde Orta Asya ve Rusya Korelilerinin tarihi, kültürü ve edebiyatı hakkında çeşitli yöntemlerle farklı çalışmalar yapılmaya başlanmıştır. Ancak yürütülen bu araştırmalar içinde milliyetçi düşünceleri aşarak nesnelliğini koruyabilen bilimsel araştırmaların sayısı oldukça azdır.

Kazakistan Korelileri, Kazakistan Cumhuriyeti'nin birer vatandaşı olarak diğer azınlık gruplarına göre daha düzenli ve sağlıklı bir yaşam sürdürmüşlerdir. Ancak milliyetçi duygularla Orta Asya Korelilerini günümüz Güney Korelileri ile aynı görerek onların yaşam ve sorunlarını gözlemlemek doğru olmayacaktır. Kazakistan Korelilerine Güney Koreli bakış açısıyla değil Kazakistan'da yaşamakta olan Kazakistan Korelileri bakış açısıyla yaklaşım göstermek gerekir. Ayrıca Kore milletinin bir parçası olmasının yanında uzak yabancı topraklarda yaşayıp farklı bir kültür içerisinde birçok halk ile etkileşime girerek kendilerine has bir yaşam kuran Kazakistan Korelilerinin günümüz Güney Korelilerinden farklı bir topluluğu oluşturdukları da unutulmamalıdır.

Dahası kişisel bir çalışma veya bir kurum çalışması olarak Türkiye'de yürütülmüş Orta Asya Korelileri hakkındaki araştırmalar yok denecek kadar azdır. Eski Sovyetler Birliği bölgesine göç eden Koreliler hakkında genel olarak yapılan bazı tanıtımlar veya bu bölgelerde yürütülen bazı dinî aktiviteler hakkında yazılmış basit birkaç araştırma dışında göz önünde bulundurabilecek bir çalışma yoktur. Sovyetler Birliği'nin yıkılmasından sonra Türkiye hızlıca yeni bağımsızlığını kazanan Orta Asya devletleri ile diplomatik ilişkiler kurmuştur. Özellikle de Kazakistan ile diplomatik ilişki kuran ilk ülke Türkiye olmuştur. Sadece Türkiye değil 2000 yılından sonra Kazakistan Koreli topluluğunun varlığı sayesinde Güney Kore hükümeti de Kazakistan başta olmak üzere Orta Asya devletleri ile ilişki kurmuş ve bu ülkelerdeki yatırımları gün geçtikçe artmıştır. Bu durum, tüm dünyanın Orta Asya devletlerine karşı ilgisinin gittikçe arttığını göstermektedir. Ayrıca bu durum, Kazakistan toplumunda sosyo-ekonomik yönden önemli bir yer tutan Kazakistan Korelilerinin geçmişini ve şu andaki vaziyetini analiz etmek ve anlamak gerektiğini göstermektedir.

Bu nedenle, bu çalışmada Kazakistan Korelilerinin göç tarihi, sosyo-kültürel yapısı ve günlük yaşamını incelemek için anketlerden elde edilen istatistiksel veriler ve kanıtlanmış literatür verileri kullanılarak çalışmanın tarafsızlığı korunmaya çalışılmıştır. Bu tezde,

Korelilerin Kazakistan'da bir azınlık olarak o zamanın sosyalist ülkelerine, Sovyetler Birliği'nin değişen etnik politikalarına ve bağımsızlığını yeni kazanan Kazakistan'a nasıl adapte oldukları, dil, kültür ve ulusal kimliklerini nasıl korudukları veya nasıl kendilerine has yeni bir kimlik oluşturdukları gibi konulara değinilmektedir. Bu çalışma ile bugüne kadar yapılan genel Türklük çalışmaları sahasında Kazakistan Korelileri ile ilgili akademik bilgi eksikliğini giderilmesi ve bu alana katkı sağlanması amaçlanmıştır.

1.2. ARAŞTIRMANIN KAPSAMI VE SINIRLIKLARI

Korelilerinin göçü 19.yüzyıl ortalarından başladığı için Yahudiler, Çinliler, Yunanlar ve İtalyanlar gibi çeşitli milletlere göre göç tarihi oldukça kısadır. Yurt dışı Korelilerinin göç tarihi dört farklı dönem olarak ayrılabilir.

İlk dönem 1860'lı yıllarda başlayarak 1910 (Kore'de Japon sömürgesinin başladığı yıl) yılına kadarki dönemdir. İlk göç dönemi, Joseon Hanedanlığı (1392-1910)'nın son zamanlarında halkın çektiği kıtlık, yoksulluk ve ağır vergi şartlarından kaçarak ülke sınırlarını aşmış Çin, Rusya, Hawaii, Meksika, Küba gibi ülkelere göçlerini kapsamaktadır. Çin'in Mançurya bölgesi ve Rusya'nın Uzak Doğusu'nda bulunan Primorski Krayı bölgesine yerleşen mülteci Koreliler o sırada girişlerinin yasak olduğu bölgelere yerleşip oralarda tarım yaparak kaçak gibi yaşamışlardır ve bu sebeple düzensiz bir yaşam sürdürmüşlerdir.

İkinci dönem, 1910 yılından itibaren 1945 -Kore'nin Japon sömürgesinden kurtulduğu yıl- yılına kadarki dönemdir. Bu dönemde, Japonlara karşı topraklarını ve üretim araçlarını kaybeden çiftçi ve işçiler Mançurya ve Japonya gibi bölgelere göç etmişlerdir. Ayrıca bu dönemde siyasi mülteciler ve bağımsızlık savaşçıları Çin, Rusya, Amerika gibi ülkelere giderek bu bölgelerde bağımsızlık hareketlerini sürdürmüşlerdir. Japonya, 1931'de yaşanan Mançurya Olayı ve 1932'de Mançurya Devleti'nin kurulması sonucunda Mançurya bölgesinin geliştirilmesini sebep göstererek çok sayıda Koreliyi toplu göçe zorlamıştır. 1937'de yapılan Çin-Japonya Savaşı ve 1941'deki Pasifik Savaşı için çok sayıda Koreliyi başka ülkelerdeki maden ocaklarına ve savaş meydanlarına sürüklemiştir.

Üçüncü dönem ise 1945 yılından 1962 yılına kadar sürmüştür. Bu dönemde yaşanan Kore Savaşı'nın ardından sayısı artan kimsesiz çocuklar, Amerikalı askerlerle evlenen Koreli kadınlar, melez çocuklar, öğrenciler vb. gibi evlatlık, aile yanına taşınma, yurt dışı eğitimi gibi sebeplerle Amerika ve Kanada'ya göçler yaşanmıştır.

Son olarak dördüncü dönem ise 1962 yılından günümüze kadar geçen süreci kapsamaktadır. Bu dönemin başından itibaren yerleşme amacıyla yapılan göçler başlamıştır. Çin, Japonya, Sovyetler Birliği dışındaki ülkelere yerleşen yurt dışı Korelileri, onların çocuk ve torunları genellikle bu dönemde göç eden ve yerleşen kişilerdir.

Bu tezde konu olarak alınan göçmen Koreliler, Kazakistan Korelileri ile sınırlandırılmıştır. Kazakistan Korelilerinin kökleri ilk dönem olan Joseon Hanedanlığı'nın (1392-1910) son döneminde Rusya'nın doğusunda bulunan Primorski Krayı bölgesine yerleşen Korelilere dayanmaktadır. Bunun yanında Kazakistan Korelilerinin kökleri ikinci dönemde ise Japon Sömürgesi zamanında bağımsızlık hareketlerini sürdürmek için Primorski Krayı bölgesine ve Rusya'ya göç eden Korelilere de dayanmaktadır.

Genel olarak Uzak Doğu Rusyası'na yerleşen bu Koreliler 1937 yılında Stalin'in zorunlu göç politikası ile birlikte Orta Asya'nın çeşitli bölgelerine dağılmışlardır. Sovyetlerin göçmen Korelileri tabi tuttuğu zorunlu ikameti kaldırmasından sonra bu Korelilerin bir kısmı Uzak Doğu Rusyası bölgesine geri dönmüştür. Ancak birçoğu uzun süren çabalarla bir düzene oturttuğu yerleşimini bozmak istemeyerek Orta Asya'da kalmıştır. Ayrıca Sovyetler Birliği'nin dağılmasından sonra da şimdiye kadar geçen zamanda Kazakistan, Özbekistan gibi Orta Asya devletlerine yerleşerek yaşamlarını bu bölgelerde sürdürmeye devam etmektedirler.

Bu tezde, söz konusu dönemlerden geçen ve Kazakistan Cumhuriyeti topraklarında yaşayan Koreliler konu alınmıştır. Literatür taraması ile Kazakistan Korelilerinin zorunlu göç tarihi ve bıraktıkları izler incelenmiştir. Ayrıca anketler ve yüz yüze görüşmeler ile sosyo-kültürel yapı, millî kimlik duygusu sorunu ve asimilasyon süreci analiz edilmiştir. Kazakistan Korelilerinin günümüzdeki nüfus yapısı, buldukları coğrafya, geçirdikleri tarihsel süreç, dilleri, dinleri, ekonomik durumları ve günlük yaşamları gibi konular araştırılmıştır.

1.3. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Bu tez çalışması için 19.06.2018 - 20.07.2018 ve 01.04.2019 - 01.05.2019 tarihleri arasında Kazakistan'da iki kez saha araştırması yapılmıştır. Kazakistan'da yaşayan 276 Koreli ile anket yapılmıştır ve katılımcıların demografik özellikleri Tablo 2'de verilmiştir. Ayrıca Almatı ve Nursultan (Astana)'da 27 kişi ile yüz yüze görüşmeler gerçekleştirilmiştir ve katılımcıların demografik özellikleri Tablo 3'te verilmiştir. Görüşmelere ek olarak Al-Farabi Kazak Devlet Üniversitesi Oryantal Çalışmalar Fakültesi Kore Çalışmaları Başkanı Prof. Byung-jo Lee ve Orta Asya Korelileri Kıdemli Ortak Başkanı İvan Park araştırma konusunda danışmanlık yapmıştır. Ayrıca, Kazakistan Kore Derneği, Kazakistan Kore Kültür Merkezi, Koryo Gazetesi, Almatı Kore Eğitim Enstitüsü, Dream High Kore Dili Enstitüsü, Yeşil Pazar (Kore yemekleri satılan bir pazar) ziyaret edilmiştir. Bunun yanında, bir Kore millî mücadele kahramanının torunu ve Kazakistan millî sporcusu olan Denis Ten ziyaret edilerek Kazakistan'daki Korelilerin günlük yaşamları çok katmanlı bir şekilde incelenmiştir.

1.3.1. Araştırmanın Veri Toplama ve Veri Analiz Teknikleri

Bu çalışmada kullanılan anketler için Kazakistan Korelilerinin Korece, Rusça, Kazakça, İngilizce gibi dilleri kullanım durumu, günlük yaşam kültürü, ulusal kimlik ve ikamet memnuniyeti ile ilgili sorular hazırlanmıştır. Toplanan özgün verilerin ağırlıklı olarak istatistiksel analizi yapılmıştır. Bu araştırma projesinin en önemli özelliği Kazakistan Korelilerinin dil durumu ve günlük yaşam kültürünün araştırılmasıdır. Bu amaçla araştırmaya katılan Kazakistan Korelileri için tek tipte anket yapılmıştır. 14 yaşından büyük Kazakistan Korelilerinden katılımcılar seçilmiş ve Rusça, Korece, Türkçe ile yazılan soru formları kullanılmıştır. Bu araştırma için gereken veriyi oluşturmak amacıyla belirli sayıda Kazakistan Korelisi ile anket ve görüşmeler yapılmıştır. Bunun yanında anket yapılacak örneklem grubunu belirleyebilmek için gereken örnekleme çerçevesi olmadığı için bu grup ulaşılabilir olan kişilerden seçilmiştir ve yerel Kazakistan Korelileri ağı aracılığıyla araştırmaya katılımcı sağlanmıştır. Bu sebeple, bu çalışmada kullanılan orijinal veriler olasılık örnekleme yöntemi ile toplanmadığı için sonuçları yorumlarken dikkatli olmak gerekmektedir. Toplanan anketler arasından cevaplanmamış soruların çok

olduğu veya cevapların net olmadığı 7 katılımcının anketi göz önünde bulundurulmamıştır ve kalan 269 katılımcının anket sonuçları istatistiksel kaynak olarak ele alınmıştır. Toplanan veriler, SPSS istatistik analiz programı kullanılarak sıklık analizi ve çapraz tablo analizlerinden geçirilmiştir. Ayrıca sosyo demografik özellikler üzerinden Dağılımların Ortalamalarını Karşılaştırma, Varyans Analizi (ANOVA) ve Bağımsız Örneklem T-testi yapılmıştır. Bunun yanında Kore kültürü ile olan temasın ve millî kimlik duygusu arasında bir bağlantı olup olmadığını araştırmak için korelasyon analizi yapılmıştır.

1.3.2. Araştırmada Kullanılan Anketler ve Sorular

Tablo 1. Anket İçeriği

Konu	Sorular
Dil Durumu	Ana dili Dil kullanma sıklığı Dil düzeyi Dil tercihi
Kültür Durumu	Kore geleneksel törenlerinin uygulama düzeyi Kore bayramlarının kutlama düzeyi Kore sözlü gelenekleri Geleneksel Kore dansı Geleneksel Kore oyunu Modern Kore kültürleri Kore mutfağı
Etnik Kimliği	Koreli olmaktan gurur duyması Kore sosyal örgütlerine katılım düzeyi Kore halkına ait olma duygusu Kore'den bahsetmesi Kazakistan'da yaşamaktan memnuniyeti Çeşitli milletler ile yaşamaktan memnuniyeti Etnik ayrımcılık düşüncesi
Demografik Özellikleri	Şehir, Doğum Yılı, Cinsiyet, Eğitim Düzeyi, Nesil, Mesleği, Gelir, Güney Kore'de Kalma Süresi

Toplam anket soru sayısı 74'tür. Bu araştırmanın başlıca konuları, demografik özellikler, dil kullanım durumu (ana dil tanınması, Korece, Rusça, Kazakça, İngilizce okuma, dinleme, yazma, konuşma becerisi ve kullanım durumu), etnik kimlik, Kore kültürü ile temas, yerel halk ve ülke hakkında sahip olunan bilgi ve Kore kültürünü korumadır. Bu çalışmada, her faktör hakkındaki mevcut durum ve bu faktörler arasındaki ilişki istatistiksel analiz yoluyla elde edilmiştir.

Kazakistan Korelilerinin göç tarihi, şu anda sahip oldukları günlük yaşam kültürü ve etnik kimliğini kavramak için görüşmelerde temel sorulara ek olarak aşağıdaki sorular kullanılmıştır:

- "Sizin veya atalarınızın göç tarihini bildiğiniz kadarıyla açıklayınız."
- "Sovyet sisteminin çöküşünden önce ve sonra bir Kazakistan Korelisi olarak gördüğünüz en büyük değişiklik neydi?"
- "Kazakistan hükümetinin dil ve etnik politikalarındaki değişiklikler bireylerin hayatlarını nasıl etkiledi?"
- "Memleketiniz neresi? Kazakistan? Güney Kore? Kuzey Kore? Vladivostok?"
- "Kazakistan Korelileri hangi alanda geleneksel Kore yaşam kültürünü koruyorlar, hangi Kore kültür öğelerini kaybettiler ve diğer etnik gruplardan hangi yönlerde etkilendiler?"
- "Diğer Orta Asya ülkelerindeki Korelilerle Kazakistan Korelileri karşılaştırıldığında aralarındaki en büyük farklar nelerdir?"
- "Kazaklara veya diğer etnik gruplara göre Kazakistan Korelileri nasıl bir millet? Nasıl bir görünüme sahipler?"
- "Şu andaki Hallyu (Kore Dalgası) etnik kimlik tanımanızda etkili oldu mu? "

Anket ve mülakat soruları, Orta Asya ve Rusya'daki Koreliler konusunda önceki araştırmalara dayanmaktadır ve bazı maddeler araştırmacı tarafından yeni eklenmiştir. Öte yandan, sorunun geçerliliği 'içerik geçerliliği'dir. Orta Asya ve Rusya'da Kore toplumunu inceleyen bir Profesör, Orta Asya Korelileri Kıdemli Ortak başkanı ve bir Türkolog olmak üzere toplam 3 uzman tarafından soruların geçerliliği kontrol edilmiştir.

1.3.3. Katılımcılar

Tam bir analize geçilmeden önce, bu araştırmaya katılan katılımcıların demografik ve sosyo-ekonomik özellikleri açıklanmıştır. Öncelikle, katılımcıların cinsiyet dağılımı, bölgelere göre değişmektedir. Fakat kadınların oranı toplam oranın %67,7'sini oluşturacak kadar yüksektir. Yaş dağılımı ise 10-19 yaş aralığı %23,0, 20-29 yaş aralığı %43,1, 30-39 yaş aralığı %20,1, 40-49 yaş aralığı %6,3, 50-59 yaş aralığı %1,9, 60 yaşından büyük olan kesim ise %2,6'den oluşmaktadır. Nursultan'daki katılımcıları, diğer bölgelere göre daha yüksek genç katılımcı oranına sahiptir. Eğitim kazanımının dağılımına göre, yanıt verenlerin %12,6'sı ön lisans mezunu, %61,3'ü lisans veya lisansüstü diplomasına sahiptir. Ayrıca katılımcıların %21,6'sı daha orta eğitim sürecinde oldukları ve yükseköğretime de geçiş yapabilecekleri göz önünde bulundurulduğunda genel olarak katılımcıların çoğunun yüksek eğitim görmüş olduğu söylenilebilir. Almatı'da katılımcıların %68,2'si üniversite lisansüstü mezundur ve diğer bölgelerdeki yüksek eğitim görmüş katılımcı oranlarına göre oldukça yüksek bir orana sahiptir.

Genel katılımcıların %21,2'sini öğrenciler, %18,2'sini profesyonel meslek mensupları, %15,2'sini yöneticiler, %6,3'ünü serbest meslek sahipleri ve %4,1'sini büro hizmetlerinde çalışanlar oluşturmaktadır. Bu katılımcıların dağılımı daha önce yapılmış mevcut çalışmalarda kullanılan anketlerdeki dağılım oranları ile büyük benzerlik göstermektedir. Ancak ankete katılan öğrencilerin oranı diğer mevcut çalışmalardaki oranlara göre daha yüksektir. Bu da katılımcıların yarısının 30 yaşın altında olması sonucunu doğurmaktadır.

Kazakistan Korelilerine Kazakistan Korelilerinden kaçınıcı kuşakta oldukları sorulduğunda kendisinin 3. kuşak olduğunu söyleyen kişilerin oranı %38,7; 4. kuşaktan olduğunu söyleyenlerin oranı %27,9; 2. kuşaktan olduğunu söyleyenlerin oranı %5,2; 1. kuşaktan ve 5. kuşaktan olduğunu söyleyenlerin oranı ayrı ayrı %1,1'dir. Kaçınıcı kuşaktan olduğunu bilmeyenlerin sayısı 269 kişi arasından 70'dir ve %26,0 oranı ile oldukça büyük bir paya sahiptir. Görüşmeler sırasında cevap verirken emin olamayan veya ailesine soran Kazakistan Korelisi genç katılımcıların sayısı oldukça fazladır. Bu durum, bu genç katılımcıların Kazakistan Korelileri olgusu hakkında net bir fikre sahip olmadıklarını göstermektedir.

Tablo 2. Anket katılımcılarının demografik özellikler

Demografik Faktörler		Örneklem Sayısı	Yüzde	Toplam (%)
İkamet Ülkesi	Kazakistan	269	% 100,0	269(% 100)
Cinsiyet	Erkek	85	%31,6	269(% 100)
	Kadın	182	%67,7	
Yaş	10-19	62	%23,0	269(% 100)
	20-29	116	%43,1	
	30-39	54	%20,1	
	40-49	17	%6,3	
	50-59	5	%1,9	
	60 ve üst	7	%2,6	
	Cevapsız	8	%3,0	
	Eğitim Durumu	İlkokul	15	
Ortaokul veya Lise		43	%16,0	
Ö n lisans		34	%12,6	
Lisans		145	%53,9	
Lisansüstü		20	%7,4	
Cevapsız		12	%4,5	
Kuşak	1. Kuşak	3	%1,1	269(% 100)
	2. Kuşak	14	%5,2	
	3. Kuşak	104	%38,7	
	4. Kuşak	75	%27,9	
	5. Kuşak	3	%1,1	
	Bilmiyor	70	%26,0	
Meslek Durumu	Ev hanımı	4	%1,5	269(% 100)
	Yöneticiler	41	%15,2	
	Fabrika ve Makine Operatörleri, Montajcılar	4	%1,5	
	İşsiz	7	%2,6	
	Büro meslekleri	11	%4,1	
	Servis işçileri ve mağaza, market çalışanları	7	%2,6	
	El sanatları ve benzer meslekler	10	%3,7	
	serbest meslek sahipleri	17	%6,3	
	Profesyonel meslekler	49	%18,2	
	Teknisyenler ve Benzer Meslekler	5	%1,9	
	Öğrenci	57	%21,2	
	Cevapsız	57	%21,2	
Gelir Durumu (Yıllık)	Geliri yok	85	%31,6	269(% 100)
	\$500'den az	20	%7,4	
	\$500-\$1.000	19	%7,1	
	\$1.000-\$3.000	32	%11,9	
	\$3.000-\$5.000	1	%0,4	
	\$5.000-\$7.000	17	%6,3	
	\$7.000-\$10.000	12	%4,5	
	\$10.000-\$15.000	19	%7,1	
	\$15.000-\$20.000	5	%1,9	
	\$20.000-\$30.000	2	%0,7	
	\$30.000-\$50.000	5	%1,9	
	\$50.000 ve daha fazla	1	%0,4	
	Cevapsız	51	%19,0	

Bu araştırmada nitel bir araştırma yöntemi olan sözlü görüşmeler kullanılmıştır. Anketlerle elde edilmesi zor olan tarihsel akış veya etnik kimlik ile ilgili hassas sorulara cevaplar bu görüşmeler aracılığıyla elde edilmiştir. Ayrıca, Kazakistan'daki Kore halkının yaşayışı ve kültürünü tarihsel akış ile incelenmek istenildiğinden dolayı katılımcılar genç kuşaktan ziyade yetişkin veya yaşlılar arasından seçilmeye çalışılmıştır. Almatı'da 14 ve Nursultan'da 13 kişi ile yüz yüze görüşmeler yapılmıştır. Görüşme yapılan kişilerin yaşları 10 ile 90 arasında değişmektedir. Bu kişilerin çoğu yüksek eğitimli, profesör, serbest çalışan, araştırmacı ve öğrencilerdir. Korece konuşabilen Kazakistan Korelileri ve Rusça konuşabilen Türkler tercüman olarak araştırmaya katkı sağlamışlardır. Tercüman sağlanamayan durumlarda ise görüşmeler İngilizce ile yrtlmştir.

Tablo 3. Yüz Yüze Görüşme katılımcıları

No	Kod İsmi	Cinsiyet	Doğum Yılı	şehir	Meslek	zellik
1	ASTK1	Kadın	1939	Nursultan	Emekli ğretmen	Kazak, Koreli nüfusun yoğun olduğu Jambyl'da öğretmenlik yapmıştır
2	ASTK2	Kadın	1996	Nursultan	ğrenci	Kore Kültür Merkezi yesi
3	ASTK3	Kadın	1999	Nursultan	ğrenci	Kore Kültür Merkezi yesi
4	ASTK4	Kadın	1986	Nursultan	Kore mağazası sahibi	Kore Market
5	ASTK5	Kadın	1997	Nursultan	Kore mağazası sahibi	ASTK4'n yengesi
6	ASTK6	Kadın	2004	Nursultan	ğrenci	ASTK4'n yeğeni
7	ASTK7	Erkek	1970	Nursultan	Araba parçası şirket sahibi	Doğum yeri : Taşkent
8	ASTK8	Kadın	1994	Nursultan	Muhasebeci	Kore Kültür Merkezi geleneksel dansçı
9	ASTK9	Kadın	2004	Nursultan	ğrenci	Kore Kültür Merkezi geleneksel dansçı
10	ASTK10	Kadın	1990	Nursultan	Muhasebeci	Kore Kültür Merkezi geleneksel dansçı
11	ASTK11	Kadın	2000	Nursultan	ğrenci	Kore Kültür Merkezi geleneksel dansçı
12	ASTK12	Kadın	1952	Nursultan	Emekli ğretmen	Kore Kültür Merkezi ziyaretçi
13	ASTK13	Kadın	1956	Nursultan	Emekli Tren garı müdürü	Kore Kültür Merkezi ziyaretçi
14	AMTK1	Kadın	2001	Almatı	ğrenci	Annesi Rus

15	AMTK2	Kadın	2001	Almatı	Öğrenci	Kore lokantasında çalışan
16	AMTK3	Erkek	1976	Almatı	Kore lokantası sahibi	1975'de babası Kuzey Kore'den kaçıp Orta Asya'ya yerleşmiştir.
17	AMTK4	Kadın	1949	Almatı	Profesör	Kore Kongre Üyesi
18	AMTK5	Erkek	1983	Almatı	Araştırma Görevlisi	Kore Kongre Üyesi
19	AMTK6	Kadın	1984	Almatı	Finans uzmanı	AMTK7'nin ablası
20	AMTK7	Kadın	1986	Almatı	Ev hanımı	Lisans : Kore Dili ve Edebiyatı Yüksek Lisansı : Kore Çalışmaları
21	AMTK8	Kadın	1955	Almatı	Profesör	Kore Kongre Üyesi
22	AMTK9	Kadın	1982	Almatı	Pazarlama şirket sahibi	AMTK10'un ablası
23	AMTK10	Kadın	1991	Almatı	Pazarlama uzmanı	AMTK9'un kardeşi
24	AMTK11	Kadın	1973	Almatı	Ev hanımı	Güney Kore'de 3 sene yaşamıştır
25	AMTK12	Kadın	2004	Almatı	Öğrenci	AMTK11'in çocuğu
26	AMTK13	Erkek	1930	Almatı	Kazakistan Bilim Derneği başkanı	Orta Asya Korelileri Kıdemli Ortak başkanı
27	AMTK14	Erkek	1967	Almatı	Profesör	Orta Asya Korelileri üzerinde araştırma uzmanı

1.3.4. Araştırmada Karşılaşılan Güçlükler

Bu çalışmanın araştırmacıya en çok güçlük yaratan yönlerinden biri de katılımcı seçim süreci olmuştur. Örneklem grubunun sağlıklı bir şekilde kurulmasının mümkün olmadığı durumlarda, yerel ağ aktif olarak kullanılmıştır. Kazakistan Korelileri Derneği, Kore Kültür Merkezi ve Kore Çalışmaları uzmanlarının görüşlerine başvurulmuş ve bu birimlerin yönlendirmelerinden ve desteklerinden faydalanılmıştır. Görüşme sürecinde katılımcılardan elde edilen bilgiler vasıtasıyla diğer katılımcı adaylarının bilgileri ele alınıp mevcut bilgiler çerçevesinde araştırma kapsamı genişletilmiştir. Diğer durumlarda, rastgele örnekleme yöntemi ile gündelik yaşam temel alınarak pazardan, mağazalardan, restoranlardan ve sokaklardan Kazakistan Korelisi olduğu düşünülenlerin araştırmaya katılmaları rica edilmiştir ve bu süreç çok zaman almıştır. Ayrıca katılımcıların iknası ve araştırmacıya yönelik olan şüphelerinin yok edilmesi zaman almıştır. Örneğin,

araştırmacının dinini soran katılımcılar, araştırmacının kendileri ile aynı dinden olup olmadığına göre araştırmaya katılmaya gönüllü veya gönülsüz olmuşlardır. Bu durumun temelinde kimi katılımcıların Kazakistan'daki Güney Koreli Hristiyan misyonerlerinin dinî düşüncelerine ters düştüğü için araştırmacı ile röportaj yapılmasına karşı çıkmış olabilecekleri düşünülmektedir. Kazakistan'ın millî politika ve uygulamaları hakkında bazı sorular sorulduğunda, kimi katılımcılar pasif bir tutum takınmak ile birlikte ve tereddütle fakat çoğunlukla olumlu yönde cevaplar vermişlerdir. Bu nedenle, bu sorunun cevabı daha dikkatli yorumlanmalıdır. İş veya çeşitli sebepler ile şehir dışında bulunup araştırmaya katılamayanlar ise on-line anket yoluyla veya e-mail yoluyla soruları cevaplamıştır.

Dil engeli ise araştırmada karşılaşılan en büyük ikinci güçlük olmuştur. Anketin Rusça ve Korece olarak hazırlanması ve soruların kolayca anlaşılabilir basit cümle kalıpları ile oluşturulması katılımcıların sorulara yanıt vermesinde kolaylık sağlamıştır. Ancak, anketin ardından bazı sorulara verilen cevapların Türkçeye çevrilmesi uzun zaman almıştır. Gerçekleştirilen derinlemesine mülakatlar, katılımcıların dil seviyesine göre Rusça, İngilizce veya Korece ile yapılmıştır. Katılımcının yüksek seviyede bir Korecesi var ise, ayrı bir tercüman olmadan araştırma yürütülmüştür. Yalnızca özgün Korece ile yürütülen görüşmeler sadece 7 kez gerçekleştirilmiştir (ASTK2, ASTK3, AMTK3, AMTK7, AMTK12, AMTK13, AMTK14). Bunların arasında, ASTK2 ve ASTK3'ün Korece düzeyinin yeterli olmadığı durumlarda katılımcılar ile iletişimde İngilizceye başvurulmuştur. Derinlemesine mülakatlar, 8 katılımcı ile İngilizce yapılırken diğer 12 katılımcı ile Rusça üzerinden yerel bir tercüman aracılığıyla gerçekleştirilmiştir. Katılımcıların İngilizce ifade düzeyinin yeterli olmadığına ve tercüme sürecindeki dil ve zaman kısıtlamalarına bağlı olarak bazı zorluklar yaşanmıştır. Toplam 27 görüşmede (675 dakika) kaydedilen içeriklerin deşifresi ve Türkçeye çevrilmesi için çok zaman harcanmıştır.

Son olarak, etnik kimlik veya aile geçmişi sorularına doğru bir cevap almanın zor olduğu durumlar ile karşılaşmıştır. Bu durumlarda, katılımcılardan aile geçmişlerini daha iyi bilen aile bireyleri veya akrabalarından bilgi alması istenmiştir. Akabinde ek röportajlar veya e-posta yoluyla verilen cevaplar ile daha objektif veriler elde edilmeye çalışılmıştır.

2. BÖLÜM

ARAŞTIRMANIN KAVRAMSAL ÇERÇEVESİ

Türk dünyasında bir azınlık grup olarak yaşayan Kazakistan Korelilerini inceleyebilmek için öncelikle onları tanımlamakta kullanılan kavramlar bilinmesi gerekmektedir. Eski Sovyetler Birliği sistemi sırasında uygulanan etnik göç politikası nedeniyle günümüzde Orta Asya bölgesinde çeşitli etnik gruplar aynı coğrafyada karmaşık şekilde yaşar duruma gelmişlerdir. Bu çeşitli etnik gruplar arasında Rusya'nın uzak doğu bölgesinden göç ettirilen Koreliler de bir azınlık grup olarak yer almaktadır. Bu çalışmada konu olarak alınan Koreli azınlık grubu yaklaşık 70 yıl boyunca Kazakistan Cumhuriyeti bölgesinde yaşamıştır. Joseon Hanedanlığı'nın son döneminde Uzak Doğu Rusyası'na göç eden ilk nesilleri de çalışma konusuna dâhil edilecek olursa bu Koreli azınlık grubunun tarihi 140 yıla kadar uzatılabilir. Uzun bir tarihi olan ve çeşitli Orta Asya bölgelerinde hayatını geçiren Kazakistan Korelilerinin sosyo-kültürel yapılarını inceleyebilmek için bu çalışmada kimlik, kültür, etnik ve diaspora gibi kavramların ele alınması gerekmektedir. Dolayısıyla devam eden bölümde, araştırma konusu ve sonuçlarının anlaşılabilmesi için kullanılan kültür, etnik, kimlik ve diaspora kavramlarının tanımsal açıklamaları ve kuramlara yer verilmiştir.

2.1. KÜLTÜR

Kültür terimini bir sözcük veya bir cümle olarak tanımlamak mümkün değildir. Çünkü, kültür söylemi bağlamına göre çok çeşitli anlamlara sahiptir. Kültür (culture) teriminin kökü, ekim veyatoprağı işleme gibi anlamına gelen Latince 'colore'den gelmektedir (Eagleton, 2005, s. 10). Başka bir deyişle kültür, doğal durumdaki nesnelere insan gücüyle yapay olarak değiştirilmiş hâli veya yeniden yarattıkları anlamına gelmekle beraber geniş anlamda, kültürün doğaya aykırı bir kelime olduğu söylenebilir.

Haviland'ın kültür tanımı şöyledir;

Kültür, bir toplumun üyesi olan insanoğlunun kazandığı bilgiler, sanatlar, inanışlar, ahlaklar, gelenek-görenekler, yetenekler ve alışkanlıkları kapsayan karışık bir bütündür (Haviland, 2008, s. 103).

Kültür politika, ekonomi, hukuk, kurumlar, edebiyat, sanat, ahlak, din ve gelenek dâhil olmak üzere tüm insanoğlunun yaptıklarını içermekte ve bu kültürel sonuçlar insanların ait olduğu gruplar tarafından paylaşılmaktadır.

Eliot ise kültürü “bir yerde ve birlikte yaşayan belli bir toplumun yaşayış şekli ve sanatlarda, sosyal sistemlerde, alışkanlık ve adetlerde ve dinlerde gözle görülen bir şekil” olarak tanımlamıştır (Eliot, 1981. ss. 132-133).

Kültür, insan gruplarının yarattığı tüm yaşam tarzları ve sembolik sistemler olarak tanımlandığından, kültürleri ayırt edebilmek için çeşitli yöntemler mevcuttur. İlk olarak kültür, kültürü paylaşan gruplara göre ayrılabilir. Örneğin, Kore kültürü bir Koreli etnik grup tarafından paylaşılan bir kültürdür. Bunun yanında Türk kültürü ise Türkler tarafından paylaşılan bir kültürdür. Bir toplumdaki grupları ayırt etme kriterleri cinsiyet, kuşak, sınıf, bölge, ırk ve meslek dâhil olmak üzere çeşitli değişkenlere sahiptir. Bu standartlar çok sayıda grup oluşturur ve her biri kendine özgü bir kültürü paylaşır. Bu grupların kültürlerine ‘altkültür (subculture)’ denir ve kültür, sayısız altkültürden oluşan bir koleksiyon hâline gelir.

Bu altkültürlerin çoğuna aynı değer verilmez. Güçlü bir grubun kültürü toplum içinde de kuvvetli ve güçlü yapıya sahipken, zayıf olan grubun kültürü, toplum içinde ezilir ve ayrımcılığa uğrar. Toplumun baskın iktidar kültürüne genellikle ‘hâkim kültür’; baskı altında olan kültürüne ise ‘bastırılmış kültür’ adı verilir. Aynı zamanda, kültürler görünür veya görünmezlik özelliğine bağlı olarak kendi içlerinde ‘maddi kültür’ ve ‘maddi olmayan kültür’ olarak ayrılmıştır.

Kültürün en temel işlevi ‘toplumun yeniden üretimi (social reproduction)’dir. Kültür, toplumun yaşam tarzı ve sembolik sistemidir. İnsanın bir toplumun üyesi hâline gelmesi, toplumdaki yaşam tarzı ve ‘sembol değeri’ni kazanabileceği ve beraberinde kullanabileceği anlamına gelmektedir. Bu onun, toplumun düzenini, normlarını ve değerlerini takip ettiği anlamına gelmektedir. Doğuştan gelen bir özellik olmayan kültür, eğitim ile edinilir;

Kültürlenme, bir toplumun kültürünün bir nesilden diğerine aktarılması ve bireylerin toplumun üyesi hâline dönüşmesidir. Kişi, kültürün içinde büyüyerek öğrenir ve kültürün bir nesilden diğerine aktarılması sürecine kültürlenme denir (Haviland, 2008, s. 113).

Dünya üzerinde varolan her kültür, insanoğlu tarafından ortaya çıkartılmıştır. Fakat, tarihin belli bir noktasında, içine doğduğu veya öğrendiği kültürü reddeden ve yenisini takip eden insanlar vardır. Bu insanlar baskı veya cezanın üstesinden geldikleri sürece kültürleri de değişmektedir. Kültür değiştikçe toplum da değişir. Sonunda kültür, insanları bir topluma dâhil edip, mevcut yaşam biçimlerini ve sembolik sistemleri eğiterek toplumu yeniden üretir.

Bu süreçler, kültürün ideoloji ile yakından ilişkili olduğunu göstermektedir. Çeşitli kültürel mekanizmalar, insanların belirli bir kültüre adapte olmalarını sağlayarak mevcut sosyal sistemleri koruma ve çoğaltma işlevini yerine getirmektedir.

Tarih boyunca, sadece kendi kültürlerini koruyan ve sürdürebilen bir grup yoktur. Tarihte, insan grupları sürekli hareket ederek heterojen gruplarla temas etmiş ve birbirleriyle çatışma veya uyum içinde olmuştur. Farklı kültürlerin birbirleriyle temas ederek, birbirlerinin kültürel öğelerini alıp yeni bir kültüre dönüştürdüğü süreç ise 'kültürleşme (acculturatin)' olarak adlandırılır. Kültürleşme süreci içinde, insanlar değiştiği gibi, tüm kültürel öğeler, araçlar ve kurumlar da değişikliğe uğrar. Yabancı ülkelerde uzunca süre kalan birey ve gruplarda gözlemlenen değişimler kültürleşmedir (Güvenç, 2010, s. 125).

Bu kültürel değişim sayesinde kültür değişimleri ve çeşitli melez kültürler (hybrid culture) doğar. Kültürel temas, karşılıklı kültür alışverişi yoluyla gerçekleşir, ancak çoğu durumda, istila ve egemen olan süreçlerle kültürel temas sağlanır. Bunun bir örneği, Batılı emperyalist ülkelerin Afrika ve Amerika'yı işgal etmesi nedeniyle Batı kültürünün Üçüncü Dünya kültürünü dönüştürmesidir.

Asimilasyon, bir azınlık grubunun bir başka kültürün egemen olduğu bir ülkeye yerleştiğinde yaşayabileceği değişim sürecidir. Azınlık, egemen kültürle ayrı bir kültürel birim olarak varlığını sürdüremeyeceği ölçüde bütünleşir (Kottak, 2001, s. 85).

Sovyetler Birliği döneminde Ruslar ve Türklerden gelen kültür, Kazakistan Korelilerinin kendi Kore kültürünün özelliklerini kaybederek, girdikleri bu yeni kültür dairesinin özelliklerini almalarına neden olmuştur.

Kültürel değişim bir anda, hızlı bir şekilde gerçekleşmeyen uzun bir süreçtir. Bu nedenle, kültürel değişim sürecinde, mevcut kültür ve yeni ortaya çıkan kültür arasında çelişkiler ve çatışmalar ortaya çıkabilmektedir.

Asimilasyon farklı ve ayrı grupların biraraya gelerek ortak bir kültürü paylaşması ve sosyal birliktelikle kaynaşması sürecidir. Bir toplum asimilasyona uğrarsa gruplar arasındaki farklılar azalır (Healey, 2011 s.43).

Kendi kültürünü unutup tamamen Ruslaşmış olan bazı Kazakistan Korelilerin durumu ise Healey'nin bu asimilasyon kavramı ile açıklanabilmektedir. Rus kültürü ile ortak bir özellik barındırmayan Kore kültürü, 150 sene boyunca asimilasyona uğrayarak Orta Asya Korelileri topluluğunda yeni bir kültür oluşmasını sağlamış ve bu süreç hâlen devam etmektedir.

2.2. ÇOKKÜLTÜRLÜLÜK

Çok kültürlü toplum, çeşitli veya çok sayıda kültürün bir arada olduğu bir toplum anlamına gelir. Bu nedenle, “çok kültürlü toplum” terimi, tek kültürlü topluma göreceli bir anlam olarak tanımlanabilir. Modern toplumda sadece bir kültürün varlığı neredeyse imkânsızdır. Kültürü insanoğlunun bilgileri, inançlar, davranışların toplam anlamı veya günlük yaşam tarzı (Raymond, 1983, ss. 87-93) olarak anlarsak, toplumun tüm üyelerinin tek bir yaşam tarzını benimsemesi olanaksızdır. Bu nedenle, çok kültürlü toplum hakkında tartışma, bir toplumda bulunan çeşitli kültürlerin bir arada yaşama biçimleri hakkında bir tartışmadır. Tek kültürlü toplum ve çok kültürlü toplum arasındaki ayırım, kültürlerin sayıları hakkında değil, kültürlerin bir arada yaşama biçimi ile ayırt edilmelidir. Storey'e göre çokkültürlülük, “çeşitli biçimde olan heterojen kültürlerin kurumsal sisteme kabul ettirilerek oluşturulan bir kültürdür. Bir felsefi arka planı olan çokkültürcülüğün şimdiki zamanda çok kültürlü devir oluşabilmektedir. Felsefi arka planın, modern toplumun politik ve ekonomik değişimlerinden oluştuğu söylenir” (Storey, 1996, s. 62). Başka bir deyişle, çokkültürlülük kavramını, ideolojisini ve oluşumunun arka planını ortaya koymak, çok kültürlü dönemin özelliklerini ortaya koymaktadır. Bu nedenle, çok kültürlü toplum kavramı prensip olarak çokkültürlülüğe dayanmaktadır.

Bu pozisyondaki argümanların çoğu, eşsiz kültürlerin bir arada bulunmasıyla çok kültürlü bir toplumu tanımlamaya yöneliktir. Benzer şekilde, modern çağı ‘evrensel kültür devrimi’ olarak tanımlarken, kültürel çeşitlilik denilen bu özelliğin kendisinin dünya kültürünün değeri olduğunu ve bireysel kültür kimliğine olan talebin güçlendiğini savunmaktadır. Benzer bir şekilde çokkültürlülüğü, asimilasyon, çoğulculuk ve çatışma kavramlarının

uygulaması olarak çeşitli etnik grupların kimliklerini nasıl koruyacakları olarak tanımlayan bir bakış açısı da bulunmaktadır.

Çok kültürlü toplumu, çatışmalarına odaklanarak inceleyenler ise bir toplumdaki göç hareketlerinin sonucu olan ırk, milliyet ve din farklılıklarından kaynaklanan sosyal çatışmaları merkeze alır. Lee, çok kültürlü toplumdaki çatışmalarını şöyle açıklar;

Çok kültürlü toplumun çeşitli kültürel toplulukların veya ana akım topluluğun göçmen toplulukların birbirlerinin değerlerine ve kültürlerine saygı duyduğu bir barışçıl toplum bulunmamaktadır. O, daha çok kendi kültürel ve ekonomik etkilerini arttırmak için birbiriyle rekabet eden ve çatışan bir toplum olduğunu savunur. Ana akım topluma özümsemeyen büyük bir göçmen topluluğunun (simetrik toplum) varlığı ve bunlardan türetilen birçok sosyal sorun, ana akım topluluğun onları, yalnızca hoşgörü ve yardım edilmesi gereken diğerleri olarak düşünmek yerine müzakere ortakları olarak tanımalarına neden olur (Lee, 2007, ss. 247-249).

Ötekiler ile beraber yaşayan bir toplum, hoşgörü ve sıcaklığın bir sonucu değil, sonsuz kültürel savaş, çatışmanın ve uzlaşmasının bir sonucu olarak oluşmuştur. Göçmenler birçok kuşak boyunca mücadeleler ve tavizler yoluyla kendi haklarını iddia edebilecek kadar güçlendikten sonra, simetrik bir toplum parçalandığında veya gücünü kaybettiğinde, tamamen bir sosyal bütünleşme olur.

Kim, çok kültürlü toplumun biçimlerini, ortaya çıkan sosyal çatışmaların hâllerine göre iki tipte sınıflandırır. Bunlardan biri, İngiltere, Almanya ve Fransa gibi nispeten homojen kültürlere sahip ulusların, sermaye ve emeğin küreselleşmesinin ardında göçmen işçiler, heterojen kültür ve yeni dinin akışıyla çok kültürlü toplumun mücadelesiyle karşı karşıya kaldığı bir formdur. Diğeri, Amerika Birleşik Devletleri ve Kanada gibi kuruluş döneminin başından itibaren çeşitli ırklardan ve kültürlerden oluşan göçmen ülkelerinde görülen bir formdur. Bu ülkeler çok kültürlü toplumların zorluklarına nispeten aşına olsalar da, sosyal entegrasyon sorunu hâlâ ciddi bir problem olmaya devam etmektedir (Bk. Kim, 2005, s. 98).

Önceki çalışmada da görüldüğü gibi, çok kültürlü toplum çeşitli açılardan tanımlanabilmektedir. Fakat çok kültürlü topluma kültürün bir arada varoluş veya kültürler arasında bir çatışma biçimi olarak bakılmaksızın, çok kültürlü toplum kültürü tüm perspektiflerin merkezine koymaktadır. Bu nedenle, insanların kültürel davranışları olduğu ve bunların toplumsal bağlamda yer aldığı kabul edildiğinde, çok kültürlü toplumun, dar bir şekilde benlik-öteki ilişkisinin kurulduğu, yerden var olduğu ve

nihayetinde tüm insan karşılaşmasının çok kültürlü olduğu söylenebilmektedir.

Bu nedenle, çok kültürlü toplum, belirli bir politik ve ekonomik durumdaki çeşitli ırkların karışımı anlamına gelen basit bir toplum biçimi anlamına gelmemekle birlikte daha ziyade, heterojen karşılaşmaların yol açtığı çatışma ve ıstırap sürecinde birbirlerinin ötekisini tanıyan kendinin genişlediği dinamik bir değişimin yaşandığı bir toplum olmalıdır. Bunun gibi tartışmanın genişlemesinde, çokkültürlülük, heterojen karşılaşmaların çatışmalarını ve ıstırap sürecini açıklayabilmeli ve önderlik edebilecek politik taleplere cevap verebilmelidir.

2.3. KİMLİK

TDK sözlüğünde kimlik terimi şu şekilde açıklanmıştır; “Toplumsal bir varlık olarak insanın nasıl bir kimse olduğunu gösteren belirti, nitelik ve özelliklerin bütünüdür.” Başka bir deyişle, kimlik sosyal bilim anlamında "ben kimdir?" sorusunu cevaplayan insanların kendisi hakkında düşüncelerini ve tanımlarını ifade eder. Özgeçmiş üzerine sık sık yazdığımız isimler, milliyetler, cinsiyet, doğum tarihi, etnik köken, doğum yeri ve menşee okulu aslında bir kişinin kimliğini açığa vuran materyallerdir.

Ayrıca, bağlılıkları nedeniyle insanların bağlanan gruplar ile birçok yönden ortak bir deneyime ve kültüre sahip olmaları da önem arz etmektedir. Bu bağlılıklarından insanlar toplumsallık bilinci ve bağlanmışlık gibi şeyler hissetmektedir. Örneğin doğum yeri göz önüne alındığında, bu netleşir. Aynı köyde doğan ve aynı köyde büyüyen insanlar, köyün coğrafi yapısını, orada meydana gelen önemli olayları, oradaki yaşam tarzını, gelenekleri ve kültürü paylaşmış olacaktır.

Bu etnik kimlik, insanların çeşitli kimliklerinin bir parçasıdır. Etnik kimlik genel olarak, paylaşılan etnik özelliklerden bireyin bir etnik gruba ait olma duygusu olarak tanımlanabilir. Bu, bir bireyin öz kavramının bir parçasıdır. Bununla birlikte etnik kimlik, bir bireyin kendi etnik kimliğini kendi kendine tanımlaması veya başkaları tarafından tanımlanabilmesidir.

Bilgin'e göre, kimlik, “bir birey veya grubun kendisini tanımlaması ve kendini diğer bireyler ve gruplar arasında konumlandırması”dır. Bilgin bu tanımı iki yönden ele almaktadır. Birincisi bireysellik, ikincisi ise toplum ve grup üzerinde yapılan tanımlardır.

Kişi hem kendini nasıl gördüğü hem de toplumun onu nasıl gördüğü üzerinde kendisini tanımlamaktadır. Bu ise, sosyal kimliktir. Sosyal kimlik, kişinin kendisini bir gruba, topluma ait hissederek diğerleriyle birlikte tanımlanmasıdır. Böylece kişinin toplumsal rolü, kültürel özellikleri ön plana çıkar (Bk. Bilgin, 2007, ss. 11-13).

Örneğin, Kazakistan'da yaşayan bir Koreli yemek kültürlerinin, bayramlarının ve dilinin çevresindeki Kazaklardan önemli ölçüde farklı olduğunun farkına varır. Aynı zamanda, kendini bir Koreli olarak tanıtan çevresindeki insanları inceleyerek kimliğinin Korelilerinkine yakın olduğunu kabul eder. Bunun gibi, kendini diğerlerine benzetme ve ötekileşme sürecinin bir sonucu, etnik kimliktir.

Smith'e göre etnik kimliğin temel özellikleri;

1. Tarihi bir toprak, ülke veya yurt
2. Ortak mitler ve tarihî bellek
3. Ortak bir kitlesel kamu kültürü
4. Topluluğun bütün fertleri için geçerli ortak yasal hak ve görevler
5. Topluluk fertlerinin ülke üzerinde serbest hareket imkânına sahip oldukları ortak bir ekonomi (Smith, 1994, s. 31)

Smith'e göre, millî kimliğin içsel ve dışsal işlevleri vardır;

Teritoryal, ekonomik ve siyasi olanlar dışsal işlevlerdir. Buna göre milletler, içinde yaşamak ve çalışmak için toplumsal mekânlar tanımlayıp tarihî bir toprağın/ülkenin sınırlarını çizerek iç bölümünü oluşturur, topluluk fertleri arasında kaynak dağılımını sağlar ve emek ve meta dolaşımını teşvik eder. Siyasi personel seçilip siyasi davranış düzenlenerek millî çıkar ölçütü temellendirilir. İçsel işlevlerin en önemlisi ise, millete özgü kişilik ve değerleri tanımlayan ve halkın kadim gelenek ve adetlerini yansıtan, ortak yasal hakların ve yasal kurumların görevlerinin meşrulaştırıcı olmasıdır. Bayrak, para, marş, üniforma, anıt ve kutlama gibi sembollerle topluluk fertlerine ortak mirasları, kültürel yakınlıkları hatırlatılır, ortak kimlik ve aidiyet duyguları güçlendirilir. Böylece kim olduğumuz ortak kültür aracılığıyla bilinebilir (Smith, 1994, ss. 31-32).

Smith'in etnik kimliğinin tanımına göre Kazakistan'daki Korelilerin, Güney Kore'deki Korelilerle aynı etnik niteliklere sahip olduklarını söyleyemez. Araştırma için yapılan bir görüşmede, Güney Kore'ye çalışmaya giden bir Kazakistan Korelisi, Güney Koreliler tarafından bir Koreli olarak görülmediğini söylemiştir. Aynı zamanda Güney Kore'deki kültür ve geleneklerin, Kazakistan Korelilerinin yaşam tarzlarından biraz farklı olduğunu fark ettiğini belirtmiştir.

Kazakistan Korelilerinin ve Güney Korelilerin ataları aynı kültürel ve etnik kökene

sahiptir. Fakat kültürün sürekli değişmesinden dolayı şimdiki neslin kimliği de değişmektedir. Bu değişimin nedeni ise ulusal kimliktir.

Kazakistan'daki Koreliler, bir asırdan fazla bir süredir Rusya ve Kazakistan'da yaşamaktadır. Rus ve Kazaklar gibi çeşitli ırklarla siyasi, sosyal ve hatta yaşam tarzlarında benzer deneyimler paylaşmaktadır. Bu, Kazakistan Kore halkının diğer Kazakistan halkı tarafından kültürel olarak etkilendiği ve kasten veya doğal olarak özümsemiği anlamına gelmektedir. Bazı Kazakistan Korelilerinin Korece'yi tanınamaması ve yaşam tarzlarının diğer Ruslara veya Kazaklara benzer olması, özümsemeyi kanıtlamaktadır. Bu nedenle Kazakistan ve Kore arasında olmaları konusunda daima çelişki içinde kalmışlardır. Bunun nedeni, Kazakistan Korelilerinin ulusal kimliklerinin Kazak, etnik kimliklerinin ise Koreli veya Kazakistan Korelisi olma durumudur. Bu nedenle Güney Kore'deki Koreliler Kazakistan'daki Korelileri Güney Kore'deki Korelilerden farklı olarak görmektedirler ve aynı zamanda Rus ve Kazaklardan ayırmaktadırlar.

İnsanların çoğu kendilerinden başka bir etnik kökenin çoğunlukta olduğu durumlarda kendilerini yalnız hissederler. Kültürel genlerin kaybı, bir ulus üyesine yalnızlık ve kaybetme hissi verebilir, hatta hayat motivasyonunu azaltabilmesinin yanı sıra ortadan da kaldırabilir. Millet bir çeşit kültürel gendir. Bu nedenle tek taraflı etnik asimilasyon, kültürel genlerin kaybı sürecidir. Bu, bir biyolojik türün başka bir tür tarafından tek taraflı olarak emildiği veya imha edildiği durumdan farklı değildir. Bu ekolojik dengenin yok edilmesi sorunu, gün geçtikçe daha fazla insan tarafından tanınmaktadır. Bu durumu önlemek için, kültürel genler bilinçli olarak korunmalı, kültürel genler arasındaki karşılıklı etkileşimler, karşılıklı rekabet ve karşılıklı etkiler korunmalıdır. Etnik kültürün korunması ve canlandırılmasının sadece bireye değil millete ve ülkeye de faydalı olduğu söylenir.

2.4. ETNİSİTE

“Etnik, aralarında kan bağı olan insanların, aynı tarihsel deneyime sahip olduğunu, ortak bir tarihsel farkındalığa sahip olan ve aynı dili kullanarak kültürel bir topluluk olarak kültürü paylaşan insanlar olduğunu fark etmektir ve çeşitli milletler arasında kendini ötekilerden ayırt etmek için türetilmiştir” (Lee, 2006, s. 7).

Etnik kimlik ise akrabalık, geçim ekonomisinin türü, yöntemi, dinî inançlar gibi kültürel unsurların birleşimiyle oluşmaktadır. Bunlardan dolayı giyim, gıda, barınma, dil, tarih ve fiziksel özelliklerin yanı sıra ritüeller, mevsimler, gelenekler, tabular, özel tedavi yöntemleri ve davranış farklılıkları sayesinde diğer etnik gruplardan ayırt edilebilmekte veya diğer gruplar tarafından fark edilebilmektedir. Kim'e göre "Etnik kimliğini koruma ve sonraki nesillere aktarma eylemi, azınlık halkının kendi kimliğini koruma eylemidir" (Kim, 2006, s.39). Örneğin bir bölgede yaşayan etnik azınlığın kimliği, yaşadığı bölgenin politik veya ekonomik durumundan etkilenir, değişir ve yeniden oluşur.

Bu süreçlerden geçen etnik kimlik, kültürel olarak ortak bir topluluk özelliği taşımaya başlar. Böylelikle oluşan kültür, "bölgeye ve ülkeye göre evrensellik ve özgüllük ile değişmeye devam ettiği gibi, etnik kültür de nesilden nesile aktarılarak yeni kültürel öğelerin bir araya gelmesi sonucunda, öğrenilerek veya adapte olarak değişmeye devam etmektedir" (Seo, 2001, ss. 176-178). Hobsbawm, bu etnik kültür oluşum sürecini şöyle açıklar;

Etnik kültür, uzun süreler içinde çevredeki çeşitli ve farklı öğeler ile birleşim sürecinde yeniden oluşur. Mevcut etnik kültürün zaman içinde yok olarak, öz bir kültür oluşması da mümkündür. Özellikle dışardan gelen istila ve mübadele, birleşme veya ortadan kaldırma sürecine geçerek yeni bir etnik kültür oluşturmaktadır. Devamında ise oluşan bu yeni etnik hedef için o etnik kültür düzeltilir, ritüelleştirilir veya kurumsallaşılır (Hobsbawm, , 2013, s. 28).

Bu süreç içinde kültürler arasındaki temas sayesinde daha yaratıcı, özgür ve yeni fikirler ve kavramlar ortaya çıkabilmektedir. Bu süreçte, tarihsel gelenekler ve temel kimlik özelliklerinden de yararlanılabilir. Stearns'e göre, "diğer taraftan, topluluklar arasındaki ilişkilerin eşit olmamasından dolayı ulusal bir üstünlük yönü gösterme riski oluşabilmektedir" (Stearns, 2003, ss. 16-17).

Yukarıdaki çalışmalara bakıldığında, herhangi bir etnik kültürün zamanla çevresel faktörlerden etkilenmesinin yanında değişmesi ve bu değişimin de çevresel faktörlerle uyumlu olduğu görülmektedir. Etnik kültür tarihsel, geleneksel ve yöresel özellikler taşıyor ve hâlen dinamik bir şekilde hareket ederek varlığını sürdürebilmektedir. Aynı zamanda etnik kimlik oluşumu ile ilişkisi olduğu için dış faktörlerin uyumu vurgulanmaktadır.

Bu nedenle Kazakistan'daki Kore halkının etnik kimliği, Korece'nin kullanımı, milliyet ve anavatanına karşı hissettiği tarih gururu, ana ülkedeki gelişmeleri yakından takip etme ve Kazakistan Kore topluluğa katılım olarak tanımlanabilir.

Kazakistan'daki Korelilerin nesil değişimi, yerleşim süresinin uzun olması ve siyasi ideolojilerinden ziyade gerçek hayata olan ilgilerinin artmasıyla, etnik kimlikleri değişim sürecinden geçmiş ve bu süreç hâlen devam etmektedir. Başka bir deyişle, Kazakistan Korelilerinin anavatanlarına yönelimleri, ana topraklarından uzak olan bir ülkede azınlık olmanın verdiği korku, milliyetçiliği ifade etmedeki zorluk, ana akım topluma kültürel asimilasyonu, radikal Ruslaşma, Sovyetler Birliği'nin çöküşü sonrası sosyal sistemde hızlı değişim ile devlet tarafından yürütölen etnik ve dinî politikalar gibi çeşitli sebeplerden dolayı zayıflamış; eski etnik kimlikleri de hızlı bir şekilde değişerek yok olmuştur. Sonuç olarak, Kazakistan'daki Koreli halkın etnik kimliklerinin giderek zayıfladığı ve değiştii inkâr edilemez bir gerçektir.

Kazakistan'da yapılan saha araştırmalarına bakıldığında araştırmaya katılan bazı Korelilerin, artık Kore etnik kimliği veya anavatanları hakkında hiçbir duyguya sahip olmadıkları, bununla birlikte Koreli olarak tanımlanmak için de takıntılı olmadıkları sonucu ortaya çıkmıştır. Dahası, kendilerinin Koreli olmadıklarını ve Koreli olamayacakları kanısındadırlar. Bunun yanında, Kazakistan'daki Kore toplumunda, ulusal bir kimliği korumaya çalışan bireyler ve gruplar da mevcuttur. Örneğin, Almatı'daki Kore Derneği gibi topluluklar, Kazakistan toplumuna ve hükümetine yönelik grup etkinlikleri yoluyla Kazakistan Korelilerinin çeşitli haklarını elde etmeye çalışmaktadır. Aynı zamanda Kore dilinin eğitimi ve geleneksel festivalleri gibi çeşitli kültürel ve sosyal faaliyetler de düzenleyerek etnik kimliklerini korumaya devam etmektedirler.

2.5. DİASPORA

Stalker'e göre, “dünyadaki herhangi bir etnik grubun sadece bir yerde bulunduğu söylemek mümkün değildir” (Stalker, 2004, s.14). United Nations Department of Economic and Social Affairs (UNDESA)'in yayınladığı istatistiklerine göre, 2017 yılı itibariyle, doğdukları toprakları terk edip diğer ülkelerde yaşayan 257 milyon insan olduğu tahmin edilmektedir. Bununla birlikte Dünya nüfusunun %3,4'ü yani her 29 kişiden biri göçmen olarak kabul edilmektedir. Bu göçmenler çeşitli sebeplerden dolayı, yaşadıkları toprakları bırakıp yeni yerler arayan ulus ötesi ayrılmış insanlardır.

Bu küresel göç ve dağılım, mesken fenomeninin yayılması ile birlikte bilimsel olarak göç

ve diaspora çalışmalarını da beraberinde ortaya çıkarmıştır. Tanımsal olarak göç, insanların bir ülkeden diğerine hareket etme süreci olup; geçici veyakalıcı mekânsal yer değişim veyainsanların yeniden yerleşmesi olarak ifade edilebilir.

Ayrıca Greene ve Pick, bu insanların hareketlerine yön veren veya engelleyen üç ana faktör olduğunu açıklamaktadır. Bu üç hareket kararına yön veren ana faktörden ilki, göç gönderen ve alan ülkelerin ekonomik durumudur. İkinci sırada ise, yaş, eğitim, kültür ve dil benzerliği, sosyal ağlar gibi sosyal ve demografik faktörler gelmektedir. Son faktör olarak ise coğrafi faktörler göz önünde bulundurulduğunda, kaynaktan başlayarak ve varış noktasına kadar mesafe, topografya, iklim ve ulaşılabilirlik olarak söylenebilmektedir (Bk. Greene ve Pick, 2011, ss. 283-286).

Bununla birlikte, genele yayılmasa da dünyanın birçok yerinde meydana gelen savaşlar, diktatörlerin halklara karşı sergilediği olumsuz tutum, dinî ve ırksal çatışmalar ve sınır dışı edilme gibi zorunlu göçler de vardır. Bunlar gibi pek çok sebep yüzünden ortaya çıkan uluslararası göç, diaspora fenomeni ile yakından ilgilidir.

Diasporanın tanımı klasik, etimolojik ve modern tanımlar olarak farklılık göstermektedir. Öncelikle, klasik tanım, tarihsel olarak Filistin'den kovulan Yahudiler, onların dağıtıldığı bölgeler veya millet dağıtımı anlamına gelir. Etimolojik anlamda, diaspora 'ekim' anlamına gelen Yunanca fili 'speiro' ve 'yükar' anlamına gelen edat 'Dia'nın birleşmesiyle oluşmuştur. Bu, ülke sınırlarının ötesine dağılmış bir ulus anlamına gelmektedir. Modern anlamda diaspora, göç, kültürel farklılıklar, kimlik politikalarını tanımlamak için kullanılan bir terimdir ve özellikle ülke sınırları dışında yaşayan insanların hareketine odaklanır (Bk. Yim ve Jeon, 2006, ss. 25-27).

1990'lardan sonra diaspora araştırmalarının canlandırılmasıyla sadece Yahudilerin deneyimlerine bağlı kalmayıp "diğer milletlerin, uluslararası göçü ve sığınması, mültecileri, göçmen işçileri, etnik toplulukları, kültürel farklılıkları ve kimlikleri de kapsayan geniş bir kavram" olarak kullanılmaya başlanmıştır (Yoon, 2004, s. 5).

Akademik olarak diaspora kavramının kullanılması ve tartışılmasında önemli bir rol oynayan Safran, diasporayı, 'kendi ülkesinden göç eden azınlık halkı' olarak tanımlamış ve diasporanın 6 özelliğini aşağıdaki gibi açıklamıştır;

1. Göç edenler ve onların üst soyları anavatanlarından iki veya daha fazla yabancı ülkeye dağılmış durumdadır.

2. Anavatanına ait toplu anıların, vizyonların ve efsanelerin devamı.
3. Yabancı toplumda tam olarak kabul edilmeyecek bir izolasyon hissi.
4. Ataların anavatanını, gerçek bir ideal memleket ve nihayetinde geri dönülmesi gereken bir yer olarak kabul etmek. Yani geri dönmeye isteklilik.
5. Kendi ülkenin güvenliği ve refahına yönelik toplu fedakârlık.
6. Anavatani ile ilişkilerde dayanışma vurgusu. (Safran, 1991, ss. 83-84).

In-bum Choi ise diasporanın özelliklerini beş maddede açıklamıştır;

1. Kendi ülkelerini terk eden veyayabancı ülkeye giden insanların ‘toplu göçü’.
2. Ciddi bir politik veya ekonomik durumun ortaya çıkması ile insanların kendi ülkelerinden ayrılmalarına neden olan istemsiz, zorunlu hareket sebepleri.
3. Bir grubun toplumsal kimliğini, kültürel inançlarını, geleneklerini, dilini ve dinini korumaya yönelik bilinçli ve aktif bir çaba.
4. Vatanlarını terk eden ve yurt dışına yerleşenlerin arasında uzlaşma ve dayanışma.
5. Göç edilen ülke vatandaşlarının anavatanına sahip oldukları çeşitli açık veya örtülü ilişkilerin korunması ve sürdürülmesi için toplu çabalar. (Choi, 2003, s. 25).

Diaspora türlerinin sınıflandırmasıyla ilgili, Cohen, ülkesini terk etme sebeplerine göre beş tip ortaya koymuştur;

1. Felaketzede / Mülteci Diasporası: Yahudiler, Afrikalılar, Ermeniler.
2. İmparatorluk / Sömürge Diasporası: Eski Yunanlılar, İngilizler Ruslar.
3. Emek / Hizmet Diasporası: Hintliler, Çinliler, Japonlar, Türkler.
4. Ticaret / Profesyonel Diasporası: Venedikliler, Çinliler, Lübnanlılar.
5. Kültürel / Postmodern Diaspora: Caraviaans. (Cohen, 1997, s. 178).

Sheffer ise, diasporayı ana ülkenin durumuna göre sınıflandırmıştır. Filistinli Kürtler, Sih gibi bağımsız bir devlet kuramayan, dağınık etnik grupları “devletsiz diasporalar (stateless diasporas)” ve “devlete bağlı diasporalar (state-linked diasporas)” olarak açıklamıştır (Bk. Sheffer, 2003, ss,73-75).

Yukarıda belirtilen diaspora açıklamaları ve türlerinin sınıflandırılmasında da görüldüğü gibi, yazarlar arasında da diaspora teriminin kullanımı ile ilgili farklılıklar olduğu göze çarpmaktadır. Bu nedenle, diasporayı terim olarak tanımlanmak için diasporaya ait yukarıda belirtilen bütün yapısal özellikleri aynı anda karşılamak mümkün değildir ve bir ulusun diasporasını bir tipte sınıflandırmanın da kendi içinde bir sınırı vardır. Bu bağlamda, yaklaşık 150 yıllık bir göç geçmişine sahip olan Kazakistan Korelileri, ‘yaşam ve kaçış göçü’, ‘zorunlu toplu göç’, ‘geri dönüş göçü’ gibi tipik bir diaspora tecrübesine

sahip olmaları nedeniyle akademik çevrelerin de ilgisini çeken bir grup ve çalışma alanı olarak belirmektedir.

Güney Kore akademik çevrelerinde Orta Asya Korelilerinin incelenmesi, 1991'de Sovyetler Birliği'nin dağılmasından sonra Orta Asya Korelilerine erişim kolaylığının sağlanması ile başlamıştır. Güney Koreli araştırmacılar tarafından, 30 yıldan fazla süredir devam edilen Orta Asya Korelileri hakkında araştırmalarla ilgili olarak kimlik, etnik, dil, edebiyat, kültür, sanat ve ekonomik faaliyetler gibi çeşitli konularda kitaplar, araştırma makaleleri ve tezler yayınlanmıştır. Fakat yurt dışında yaşayan Korelilerin içerisinde Orta Asya Korelileri üzerine yazılan makalelerin yayın sayısı oldukça azdır.

Yurt dışındaki Korelileri konu alan yüksek lisans ve doktora tezlerine bakıldığında Orta Asya Korelileri hakkında yayınlanan tez sayısı sadece %4,5 (25 tez)'tir (Yoon, 2010, s.340).

Tüm yurt dışı Korelileri üzerinde çalışılan akademik tezler içerisinde Çin Korelilerini konu alan tezlerin oranı %59'dur. Yani, Yurt dışı Korelileri üzerine yapılan araştırmalarda Çin Korelileri üzerine yapılan çalışmalar çeşit ve kapsam olarak birinci sırada yer almaktadır. Çin Korelilerin ardından Japonya Korelilerini konu alan tez oranı, toplamın %13'ünü oluştururken, ABD Korelileri üzerine yapılan çalışmalarının oranı %6,5'dir. Orta Asya ve Rusya'daki Koreliler hakkında yazılan tez sayısı tüm tezlerin sadece %3'ünü oluşturmaktadır (Yoon, 2010, s. 348).

Bölgelere ve ülkelere göre araştırmaların sonucunun farklı olmasının sebepleri ise, yurt dışı Korelilerinin nüfus yoğunluğu, göç ettikleri tarih, ana ülkeye politik-ekonomik etkileri ve araştırmacıların sayısı olarak sıralanabilir. Türk dünyasında veya Orta Asya yerel çalışmaları arasında Orta Asya Korelileri üzerine yapılan çalışmaların sayısı zaten yok denilebilecek kadar az iken, Güney Kore'de de araştırmaların sayısı azalma eğiliminde olup çok karamsar bir durumla karşı karşıya kalındığı söylenebilir. Bu nedenle, Kazakistan Korelilerinin erken neslinin yaşlanması nedeniyle kademeli olarak kriz geçiren Kazakistan Kore halkının geçmişini araştırmak, yeni veriler toplamak ve kayıt altına almak bu araştırmayı önemli bir hâle getirmektedir. Bu araştırma içerisinde Türk dünyası içerisinde de hâlen bilinmeyen Kazakistan Koreli halkının sosyo-kültürel durumunu tanıtmak da araştırmayı daha anlamlı kılacaktır.

3. BÖ LÜ M

KAZAKİSTAN KORELİLERİNİN TARİHİ, YAŞADIKLARI COĞRAFYA VE NÜFUSU

Uzak Doğu Rusyası'nda yaşamış olan Korelilerin Orta Asya'ya zorunlu göçü 21 Ağustos 1937'de başlamıştır. 10 Eylül 1937'den itibaren Trans-Sibirya Treni Korelileri Orta Asya'ya doğru yola çıkarmış ve yolculuk ortalama 1 ay sürmüştür. Bu sürede Orta Asya'ya doğru yola çıkan Korelilerin sayısı 170.000'den fazladır. İvan Park ile yapılan görüşmeden elde edilen bilgilere göre trende olan Koreliler, trenin nereye ve ne zaman varacağını bilmemektedirler. Yeterli miktarda yiyecekleri olmadığından yolcular arasındaki küçük çocuklar ve yaşlılar yaşamlarını yitirmiş ve zorlu tren yolculuğunun koşulları nedeniyle birçok kişi soğukla mücadele etmek zorunda kalmıştır. Yaklaşık bir ay süren zorunlu göç hakkında daha önce birçok araştırma yapılmıştır. Bunun sonucu olarak yolculuk esnasında yolcuların çektiği zorluklar ve bu yolculuğun sonuçları hakkında çokça bilgiye ulaşılabilmektedir.

Ekim 1937'den itibaren hiç bilmedikleri bir bölgeye gelen Korelilerin yaşam koşulları daha çok zorlaşmaya başlamıştır. Hava koşullarının kötülüğü nedeniyle en kısa sürede barınacak bir yer bulma gereksiniminin baş göstermesinin yanı sıra, bu esnada yolculuk sırasında kaybettikleri ailelerini bulmak için de çaba harcamışlardır. Soğuk kış günleri geçtikten ve yeni yaşamlarına adapte olmaya başladıktan sonra 1938 yılının baharı itibariyle Koreliler Uzak Doğu Rusyası'nda yaptıkları gibi kolhozları ve kooperatifleri organize etmişlerdir. Bu süreçte çocukların eğitimleri için yeni okullar açılmakla birlikte, gazete ve tiyatrolar da kurulmuştur.

Koreliler hayatlarını sürdürmek için tarımla uğraşmaya başlamışlar, ekin ekmişler, kanallar kurmuşlar, evler inşa etmişlerdir. Bunların yanı sıra kendilerine bir parti örgütü kurmuş ve Stakhanovite Hareketi'ne katılmışlardır. Bu hareketin amacı kendi ülkelerinden uzak ve bilmedikleri bir ülkede hayatta kalma mücadelelerini sürdürmektir. Ayrıca olası bir durumda tekrar başka bir bölgeye zorunlu göç edilmesi ihtimalinden korkanlara bir çare olmak da hareketin bir diğer amacıdır. Koreliler sosyalizm sayesinde bir Sovyet halkı olarak hayatlarını mutlu yaşayacaklarına inanmışlardır. Bu

mücadelelerden iki yıl sonra Koreliler, Sovyetler birliğindeki en adapte yaşam sürdüren etnik azınlık olarak görülmeye başlanmıştır. Aşağıdaki bölümde; zorunlu göçten, Kazakistan Cumhuriyeti'nin kurulmasına kadar geçen süre içerisinde, Kazakistan Korelilerinin tarihi, coğrafi ve demografik bilgileri yer almaktadır.

3.1. GÖÇ VE YERLEŞİM SÜRECİ

Kazakistan Korelilerinin göç ve yerleşim tarihi 4 bölüme ayrılarak incelenmektedir. İlki, Joseon Hanedanlığı'ndan çıkış dönemi (- 1937), ikincisi, özel halk dönemi (1937 - 1956), üçüncüsü, Sovyet halkı dönemi (1956 - 1991) ve son olarak dördüncüsü ise Kazakistan Cumhuriyeti halkı dönemi (1991 -)dir. 1937, 1956 ve 1991 yılları, Korelilerin göç ve yerleşim sürecinde birer mihenk taşı niteliği olayları barındırmaları itibari ile bu dönemleri birbirinden ayıran seneler olarak belirlemektedir.

1937 yılı, Sovyetler Birliği'nin uzak doğu bölgesinde yaşayan tüm Korelilerin Stalin rejimi tarafından Orta Asya'ya zorunlu göç ettirildiği senedir. 1956 yılında, Kruşçev'in ikamet özgürlüğüne izin veren bir kararname duyurması ile Koreliler “özel halk” statüsünden, “Sovyetler Birliği halkı” statüsüne geçmiştir. 1991 yılı ise, ‘Sömürülen halkların haklarının iadesi üzerine Rusya Sosyalist Federasyonu Kanunu’na göre Sovyetler Birliği Korelilerinin yasal haklarını geri kazandıkları senedir. Bu yıl, aynı zamanda Sovyetler Birliği'nin çöküş ve Kazakistan Cumhuriyeti'nin bağımsızlık senesidir. Aşağıda, belirtilen dönemsel ayrıma istinaden, Kazakistan Korelilerinin tarihi incelenmektedir.

3.1.1. Kore'den Göç ve Uzak Doğu Rusyası'na Yerleşme (- 1937)

Zorunlu göçten önce, Koreli göçmenler tarihi 1905'ten başlayarak iki döneme ayrılabilir. 1905 yılı, Japonya'nın Joseon Hanedanlığı üzerindeki kolonileşmesini hızlandırdığı ve Korelilerin, hanedanlığın diplomatik hakkını kaybettiği senedir. Göçün ana nedenlerine bakıldığında, 1905 yılından önceki dönemdeki temel faktörün ekonomik sıkıntı, 1905'ten sonraki dönemde ise politik nedenler olduğu göze çarpmaktadır.

3.1.1.1. İlk Ekonomik Göç (1864-1905)

İlk Koreli göçünün ne zaman gerçekleştiğine ilişkin tartışmalar hâlen devam etmektedir. Genel olarak Korelilerin ülkelerini terk edip Rusya'ya göç etmeye başladıkları zaman, Primorski Krayı Bölgesi Çin'den Rusya'ya verilmiş ve Rus Hâkimiyetine geçmiş bir bölge olarak düşünülmektedir. Rusya, İngiltere, Fransa ve Çin arasında yapılan Afyon Savaşı'nda, arabulucu bir rol üstlenmiş ve bu rolünün sonucu olarak bu ülkeler arasında 1858 yılında Aigun Antlaşması, 1860 yılında Pekin Antlaşması imzalanmıştır (Ko, 2016, s. 246). Bu anlaşmalar neticesinde Çin'in Uzakdoğu bölgesinde bulunan Priyamor ve Primorski Krayı Bölgeleri Rusya'nın hâkimiyeti altına geçmiştir.

Resmi olarak ilk göç 1864'e kadar uzanmaktadır. Ancak bazı maddelerde daha eski dönemde de Korelilerin bugünkü Rus topraklarına göç ettiği görülmektedir. 1850'lerde Çin'in Mançurya kıyısı boyunca seyahat eden gezginlerin seyahatnamelerinde, Vladivostok civarındaki bölgede yaşayan Koreliler hakkında bulgular bulunmaktadır (Kang, 1979, s. 117).

Ayrıca 1857 yılında da Ussuri Nehri civarlarında ekim yapan Korelilere dair kayıtlar görülmektedir (Lee, 2007, s.52). Bu gibi kanıtlara dayanılarak, Korelilerin, Rusya'nın Uzak Doğu bölgesini elde etmeden önce de bu bölgede yaşamakta olduğu sonucu çıkarılabilmektedir.

Rusya 1860 yılında Primorski Krayı Bölgesi'ni elde ettikten sonra da Koreliler Tumen Nehri'ni geçerek göç etmeye devam etmişlerdir. Joseon Hanedanlığı'ndaki bölgesel yöneticilerin Tumen Nehri civarını göç hareketlerine kapatıp göçleri engelleme çabaları sonuçsuz kalmış, yoksulluktan kaçmaya çalışan göçmenlerin önüne geçilememiştir.

Korelilerin göç hareketinin bahsedildiği ilk belge, Российский Государственный Исторический Архив Дальнего Востока (Uzak Doğu Rusyası Belge Arşivi)'ndeki belgeler arasında bulunmaktadır. 30 Kasım 1863 yılında yazılan 'Doğu Sibirya 3. bölük, 4. tabur savunma kaptanı teğmen Резанов (Rezanov)'un Primorski Krayı askeri vali П.В. Казакевич (Kazakeviç)'ye göndermek amacıyla hazırlanan raporunda Koreli halkın kendisini ziyaret edip Река Виноградная (Тизинхе, Tizinhe Nehiri)'ne yerleşmelerine izin vermesini istediği görülmektedir (Kore Tarihî Yazarlığı Derneği ve Rus Uzak Doğu Tarihî Arşivleri, 2013, s.2). Ayrıca bu belge, 25 Ekim 1878 yılında 13 aile

göçmenlerinden biri olan Un-bo Choi tarafından Primorski Krai bölge valiliğine gönderilen dilekçe ile uyuşmaktadır.

1863 yılında, 13 Koreli aile, yoğun nüfusa sahip olan Kore'den çıkıp Rus İmparatorluğu'na yerleştiler. O sırada Novgorod savunma kaptanı olan Teğmen Rezanov bize çok yardım etti... Biz Koreliler memleketten kaçıp Rusya'da iyi yaşamaktayız. Rus topraklarının hukuku mevcut Ortodoks olarak vaftiz edildik. Biz Koreliler burada Ortodoks kilisesini kurduk ve Koreli çocukların Rusça öğrenmesini sağladık. Rus liderliği bize çok şey verdi ve bize refah sağladı, böylece Koreli halkımız olarak size teşekkür ediyoruz (Ban, 2003, s. 214).

Belgelerin de belirlendiği tarihi olan 1863 yılı, bazı bilginler tarafından Korelilerin göç hareketlerinin ilk gerçekleştiği sene olarak iddia edilen tarihtir. Fakat Rus hükümetinin resmi izin devrine, 1914 yılında planlanan Rus göçünün 50. yıldönümüne ve Rus hükümetinin 2004'teki nihai kararına dayanarak, 1864'ü Kore göçmenlerinin Rusya'ya göçünün ilk yılı olarak kabul eden bilim adamları da vardır. Ayrıca bu dilekçe ile Rus göçmen politikasının zaman zaman, bir dereceye kadar özerkliğe izin verdiği ve Korelilerin yerleşim izni almak için Ortodoksluğa geçtiği de görülmektedir.

Yoksulluktan kaçmak için sınırın ötesindeki Rusya'nın Uzak Doğu Bölgelerine göç eden Koreli göçmenlerin sayısı, 1869'da Kore'nin kuzey kesiminde meydana gelen büyük sel baskını ve bunun sebep olduğu yoksulluk, önceki aralıklı göçten farklı olarak kitlesel hareketlerin hızla artmasına neden olmuştur (Ban, 2003, s. 226). 1897'de yapılan nüfus sayımına göre Koreliler, Primorski Krai bölgesinin toplam nüfusunun %10.9'una (25868 kişi) ulaşmıştır (Petrov, 2005, s. 175).

3.1.1.2. Siyasi Göç ve Göçmen Toplumu Gelişimi (1905-1937)

1905 yılına kadar Koreli göçmenler çoğunlukla ekonomik nedenlerle sınırı geçmişse de, 1905'ten sonraki Koreli göçü, özellikle 1910'da Joseon'un Japonya ile birleşmesinden sonra, giderek daha fazla politik hâle gelmiştir.

1910'da Priamurya Bölgesi valisi, Н. Л. Гондатти (Gondati) olarak atanmıştır. 'Sarı Tehlike (Sarı Irkın Egemenliği Tehlikesi)' teorisini iddia ederek Korelileri dışlayan önceki vali П. Ф. Унтервергер (Unterverger)'in aksine, Gondati Koreli göçmenleri Rusya'ya yerleşmeleri için desteklemeleri gerektiğini düşünmüştür (Lee, 2000, s. 166).

Gondati'nin vali olarak atanmasından sonra, Rus uyruğunun kazanılması ve bir Kore

köyünün oluşması mümkün hâle gelmiştir. Zaman geçtikçe Vladivostok Koreliler için siyasi göçün merkezi olmuştur. Ulusal Bağımsızlık Hareketi'nin gizli toplantıları yapılmış, Korece gazeteler yayınlanmış ve Japon karşıtı hareketler için fon sağlanmıştır (Lee, 2010, ss. 119-139).

1917'de, Rus Devrimci Hükümeti kurulduğunda, Rusya'daki Korelilerin toplam sayısı yaklaşık 100.000'e ulaşmıştır. Bunlardan 81.825 Koreli, yalnızca Primorski Kraı bölgesinde yaşamakta ve toplam nüfusun %30'unu oluşturmaktadır. Devrimden kısa bir süre sonra ortaya çıkan iç savaşta, tarihçiler, 47 Koreli partizan devrimcinin ordunun tarafında savaştığını görmüşlerdir. Bu iç savaş döneminde (1918-1921), Korelilerin ikamet alanı, Moskova ve Saint Petersburg gibi Avrupa bölgesindeki 18 şehirde, yaklaşık 7.000 kişiye ve Batı Sibirya'da da yaklaşık 5.000 Koreliye genişlemiştir (Park ve Bugaj, 2004, ss. 159-160).

Ayrıca bu iç savaşta Korelilerden oluşan 47 Partizan ordusu, Devrim Ordusu (Красная Армия, Kırmızı Ordu)'nun tarafında olup savaşa katılmıştır. Japon ordusu ise devrim karşıtı kuvvetler olan Beyaz ordusu (Белая Армия)'na destek vererek iç savaşa katıldığı için Rusya Korelilerinin çoğu Bolşevik Devrim Ordusunun savaşta kazanması ile Japonya sömürgeciliğinden kurtulması arasında bağlantı kurmuştur. Fakat Koreliler arasından Çarlık Rusyası döneminde Rus ikametini kazanıp büyük toprak sahibi olan bazıları ise Beyaz Ordu tarafında olup savaşa katılmıştır. Yani Rusya Korelileri de diğer Sovyet halkları gibi 'halk' ve 'halkın düşmanı' olarak ayrılmıştır.

Bolşevik Devrimci hükümetin iç savaşı kazanmasından sonra, Uzak Doğu'daki Koreliler, yavaş yavaş sistemin istikrar kazanmasıyla birlikte gelişmiştir.

Yun, Kore topluluğunun eğitim durumu ile ilgili şunları söyler:

1923-1924'te Amur eyaletinde yerel yönetime kayıtlı sekiz etnik okul bulunmakla birlikte; bunların üçü Kore, ikisi Tatar, üçü yerli halkların okulu idi. 271 Koreli, 8 Tatar ve 59 yerli öğrenci vardı. Aynı zamanda, Primorski Kraı'nda 161 öğretmen ve 7044 öğrenciyle 87 etnik okul vardı. Bunlardan 81 tanesi Koreli okulu, ikisi Tatar okulu, biri Polonyalı okulu, biri Moğol okulu ve ikisi de Çin okulu idi. Ayrıca, halk pahasına idare edilen 84 özel Koreli okulunda 120 öğretmen ve 4120 öğrenci vardı. 1924'te Nikolsk-Ussuriysk (Никольск-Уссурийск) Eğitim Okulu'nda Koreliler için bölüm (корейское отделение) kuruldu ve 21 öğrenci bu bölüme kaydoldu. Sonrasında ise, 1931'de Vladivostok'ta Kore Eğitim Üniversitesi kuruldu. Ağustos 1937'de, zorunlu göçten hemen önce, yaklaşık 300 ilkokul, 60 ortaokul, 20 lise ve profesyonel enstitü ve 150 adet diğer kültürel kurumlar bulunmaktaydı (Yun, 2005, s. 582).

Bunun gibi Bolşevik Devrimi (Большевистская революция)'nden sonra, eğitim ortamı hızla gelişmeye başladı. Çarlık Rusyası döneminden farklı olarak, sosyalizm uğruna Sosyalist partisi baştan beri eğitime önem vererek halk eğitime öncelik vermiştir. Sovyet rejiminin yeni eğitim sistemi ciddi olarak tanıtıldığında, Uzak Doğu Kore topluluğu aktif şekilde bu sisteme katılmıştır.

1937'de Uzak Doğu bölgesindeki bir Rus basını, Korelilerin Sovyetler Birliği'nin uzak doğu bölgesindeki ekonomik yapıya katkısını değerlendirmiş ve Korelilerin sıkı çalışmasının yanı sıra eğitim coşkusu ile bu başarısı hakkında belge bırakmıştır (Kim, 2016, s. 9).

9 Temmuz 1937'de yayınlanan "Pasifik Yıldızı" gazetesinde, Kore topluluk çiftliği 'Hisar (Крепость) tanıtılmıştır;

A. Petitsoff, 103 ailenin ve 606 insanın kollektif çiftçisi olan Korelilerin eğitime yönelik coşkunu değerlendirmiştir. 1936'da, 17 öğrenci yarı-yükseköğretim kurumlarından mezun olmuştur. Ve Kore Eğitim Üniversitesi'nde 6 öğrenci okumakta ve ilkokulda 250 öğrenci okumaktadır... Korelilerin maddi büyümesine, yüksek düzeyde kültürel gelişim ve eğitim coşkusu eşlik ediyor. Uzak Doğu bölgesinde, Koreli çocuklar için 22.000 kişi kapasiteye sahip iyi tesisleri olan ve anadillerinde ders veren yaklaşık 300 ilkokul var. İki Koreli eğitim okulu, Komünist Yüksek Tarım Okulu var. Kore Eğitim Üniversitesi ise Uzak Doğu Rusyası'nda yaşayan Korelilere hizmet etmek için vasıflı işçiler yetiştiriyor (Ванин, 2004, ss. 331-337).

Koreliler, iç savaş gibi olumsuz koşulların ve 1920'lerin başlarına kadar süren depresif bölgesel ekonomik durumun ortasında, Uzak Doğu Rusyası bölgesinin tüm alanlarında aktif ve yetenekli insanlar olarak öne çıkmıştır.

3.1.2. Orta Asya'ya Zorunlu Göç (1937- 1991)

Bu yeni Sosyalist ülkede Kore halkı güçlü bir ulusal kimliği koruma politikası ile birlikte Sovyet sistemine adapte olmuş ve bir ulusal topluluk geliştirmiştir. Fakat 1937 yılında gerçekleştirilen zorunlu göç ardından Kore topluluğunun genel gelişimin temeli tamamen parçalanmıştır. Kim, Kore topluluğunun parçalanması ile ilgili şunları söyler:

Uzak Doğu Rusyası'nda yaşayan 180 bin Koreli zorunlu göçü sırasında 400 Kore okulu ile halk üniversiteleri kapatılmış ve kütüphane ve kültürel örgütlerin aktiviteleri de askıya alınmıştır. Korece gazeteler ve dergiler dâhil olmak üzere Kore halkının dili, kültürü ve geleneği zorla bastırılmıştır. Kültürel baskının başlangıcı

olarak görülebilecek olan Korece kullanmanın yasaklanması, kendi kültürlerinin politik olarak reddedilmesi ve Sovyet kültürüne uyarlanması gibi uygulamalar yolu ile Kore halkın milli kültür eğitimi yok edilmiştir (Kim, 2016, s. 9).

Koreli, Fin, Alman, Karaçay, Kalmık, Çeçen, İnguş, Balkar, Krem Tatar, Hasır Türkü, Gürcü Kürt, Hemşinli ve Yunanlardan oluşan 13 etnik grup, 1937 ve 1951 yılları arasında Stalin hükümeti tarafından zorla göç ettirilmiştir (Otto, 2000, s. 279). Bir kısmı taşınmaya zorlanmış 60 etnik grup dâhil 2 milyondan fazla insan zorla yeniden yerleştirilmiştir (Ko, 2016, s. 252). Sovyet batı bölgesinden taşınmaya zorlanmış olan temsilciler Almanlar olmuştur. Sovyetler Birliği Almanlarının Naziler ile işbirliği yapacaklarından çok endişe duyan Sovyetler Birliği savaşın dört yılı boyunca, 1.209.430 Sovyet Almanını özel yerleşimlere zorlamıştır (Otto, 2000, s. 279). Savaştan önce Sovyetler Birliği içinde Almanların nüfusu 1,423,000 idi (Conquest, 1970, s. 65). Koreliler ise Uzak Doğu'dan Orta Asya'ya göç etmek zorunda kalan bir millet olmuştur. 21 Ağustos 1937 yılında Sovyet Halk Komitesi ve eski Sovyetler Üst Kurulu, Japon casusların penetrasyonunu önlemek amacıyla Stalin ve Molotov Halk Komitesi tarafından imzalanan "Uzak Doğu Sınırlarından Korelilerin Göçüne İlişkin Karar" kabul edilmiştir (Ko, 2016, s. 253). Koreliler 1937'de dört kez taşınmaya zorlanmıştır. İlk olarak, 74.500 Koreli Kazakistan ve Özbekistan'a (8.000 Ç inli dâhil) göç ettirilmiştir. Ardından ikinci olarak, 28 Eylül 1937'de 97.281 Koreli göç ettirilmiştir. En çok sayıda göçmeni barındıran üçüncüsü ile birlikte ise, 171.781 göçmenin 95.256'sı Kazakistan'a ve 76.525'si Özbekistan'a göç ettirilmiştir. Son olarak, 1 Kasım 1937'de 700 Koreli zorunlu göçe tabi tutulmuştur (Otto, 2000, ss. 278-279).

Zorunlu göç sırasında, Uzak Doğu Rusyası'nda bulunan Koreli liderler tutuklanmış ve beklenmedik bir şekilde idam edilmiştir. İdam edilen lider sayısının toplam 2000 ile 2500 arasında olduğu tahmin edilmektedir (Hwang, 2016, s. 184). Koreli bir bilgin olan Svetlana, öldürülen Koreli liderlerle ilgili belgeleri toplayıp düzenlemiş, monografi olarak yayınlamış ve yayınlamaya devam etmektedir.

Mülakat katılımcıları AMTK4 ve AMTK5, bu asılsız suçlama ve baskı ile ilgili aile tarihini şöyle açıklamıştır.

Adı Konstantin Kim olan dedem, 1904 yılında Uzak Doğu Rusyası'nda doğdu. Kırmızı Ordu'ya katılmış olan dedem, 1928 yılında askerlik hizmetini tamamlayıp Uzak Doğu Rusyası'ndan İrkutsk'a taşındı. Daha sonra da Sovyet Partisinin lisesinden mezun olup Chita'ya taşındı. 1932'de babam doğdu ve 2 sene sonra dedem Doğu Enstitüsü'ne kaydolduğu için tüm ailem Leningrad'a taşındı. Sonra

İrkutsk'a dönüp Doğu Sibirya Demiryolu Yönetim Ofisi'nde çalışmaya başladı. Fakat, 1938 yılında Stalinist baskılar sırasında sahte bir Sovyet karşıtı eylem suçlamasıyla vuruldu. Ancak 1956'da dedem tamamen rehabilite edildi (AMTK5, erkek, 36 yaş, 12.07.2018).

1938'de amcamı öldürmüş ve çok eğitilmiş biri olduğundan Japon ajanı olarak kabul edilmişti. Vlodivostok'tan Kazakistan'a getirildi. Sonar Kostanay'da vuruldu ve şimdi suçsuz bulundu (AMTK4, kadın, 70 yaş, 11.07.2018).

Aşağıda, belirtilen dönemsel ayrıma istinaden, Kazakistan Korelilerinin zorunlu göç süreci ve onların göçten sonraki Sovyet özel halkı olarak hayatları daha yakından incelenmektedir.

3.1.2.1. Stalin Döneminde Kazakistan Korelileri

Joseon Hanedanlığı halkının Orta Asya'ya zorunlu göç ettirilmesi, 1937 yılındaki Stalin rejiminin politikasına dayanarak gerçekleştirilmiştir.

Kim, bu Stalin rejiminin göç politikasının uygulanmasının arka planını şu şekilde açıklar;

1910 yıllarında Joseon Hanedanlığı, Japonya tarafından zorla işgal edilmişti ve 1905 yılındaki Rus-Japon Savaşında Japonya'ya yenilmiş olan Rusya ise Japonya'ya karşı düşmanca bir tavır içerisindeydi. Ayrıca Japonya, Güney Mançurya'ya yaptığı askeri seferlerle Mançurya kukla hükümetini kurduktan sonra 1937 yılında Çin-Japon Savaşı'nı başlatıp Çin topraklarını ele geçirmeye başlamıştı. Japonya ile Sovyetler Birliği arasındaki sık sık yaşanan askeri çatışmalar nedeniyle Stalin'in Korelilere karşı düşmanca yaklaşımı daha da artmıştır. Bu durum içerisinde, Uzak Doğu Rusyası'nda Japonya tarafından fethedilmiş Joseon Hanedanlığı'nın ülke sınırında yaşayan Korelilerin toplu bir şekilde ikamet etmesini istemeyen Sovyetler Birliği, bu Korelileri Uzak Doğu Rusyası'ndan uzaklaştırma planını kurmuştur. Sovyetler Birliği'nin Joseon Hanedanlığı'nı işgal eden Japonya'nın Uzak Doğu Rusyası'ndaki Korelileri ajan olarak kullanacağı ve Sovyetler Birliği'ne yapılacak işgallerde bu Korelilerden faydalanacağı ihtimalinin yüksek olduğu kanısına varmış olması bu planın resmi sebebidir. Diğer bir taraftan artmakta olan Joseon Korelileri ve Ruslar arasındaki çatışmalardan endişe edilmiş olması ve Koreliler Birliğini dağıtarak güç sahibi bir grup oluşumunu engellemek istemelerinin de ayrı birer sebep olduğu düşünülmektedir (Kim, 2016, ss. 5-6).

Ayrıca bu zorunlu göçün ayrı bir sebebinin ise 1929 yılında ortaya çıkan zorunlu ortak mülkiyet politikası olduğu düşünülebilmektedir. Sovyetler Birliği'nin bu politikası sebebiyle Orta Asya'daki halkın ekonomik durumunda gerilemeler görülmüştür. Büyük sayıdaki Orta Asya yerel halk nüfusu azalma göstermiştir. Zorunlu göç ile Korelilerin, altyapısı bozulan bölgelere yerleştirilerek bu bölgelerin yeniden canlandırılmasının amaçlandığı da söylenebilir.

21 Ağustos 1937’de Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği Halk Komiserleri Konseyi başkanı Молотов (Molotov) ve Komünist Partisi genel sekreteri Stalin arasında “Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği Halk Komiserleri Konseyi ve Komünist Partisi Merkez Komitesi’nin 1428-32ss numaralı kararnamesi” imzalanmıştır (Lee, 2003, s. 21). Bu kararname aracılığıyla Koreliler, Uzak Doğu Rusyası’ndan Orta Asya’ya zorunlu göçe maruz bırakılmışlardır. Bu kararnamenin tüm içeriği aşağıda verilmiştir.

Tablo 4. SSCB Halk Komiserleri Konseyi 1428-32ss Kararnamesi

<p>Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği Halk Komiserleri Konseyi ve Komünist Partisi Merkez Komitesi’nin Emri.</p> <p>No.1428-32ss / 21 Ağustos 1937</p> <p>Uzak Doğu sınır bölgelerinde yaşayan Joseon Halkı’nın göç sorunu hakkında.</p> <p>Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği Halk Komiserleri Konseyi ve Komünist Partisi Merkez Komitesi’nin aldığı kararlar aşağıdadır.</p> <p>Uzak Doğu Rusyası’nda bulunan Japon ajanların ülkeye girişini engellemek amacıyla aşağıdaki gibi önlemler uygulanacaktır.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Komünist Partisi ve Uzak Doğu İç işleri Ulusal Komisyonu (Народный Комиссариат Внутренних Дел)’na verilen emir ile Posyet (Посьета), Molotov (Молотов), Grodekovo (Гродеково), Khorol (Хороль), Chernigovka (Черниговка), Spassk (Спасск), Bikin (Бикин), Vyazemski (Вяземский), Habarovsk (Хабаровск), Razdolnaya (Раздольная), Kirovsk (Кировск), Lazo (Лазо), Svobodni (Свободный), Blagoveşçensk (Благовещенск), Tambovski (Тамбовский), Mikhaylov (Михайлов), Arkhara (Архара), Blyukher (Блюхер) gibi bölgelerde yaşayan Joseon Halkı, Kazak Özerk Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti, Aral Denizi bölgesi, Balkaş gölü civarı ve Özbekistan Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti gibi bölgelere göç ettirilecekler. 2. Göçler, Grodekovo(Гродеково) civarı ve Posyet(Посьета) bölgesinden başlayarak yürütülecektir. 3. Göçlere hemen başlanılacak ve 1 Ocak 1938 tarihinden önce tamamlanacaktır. 4. Göç edecek olan Joseon halkının sahip olduğu çiftçilik teçhizatları ve çiftlik hayvanları gibi mallarının mülkiyet hakkı onlarda kalacak ve göç ederken beraberlerinde götürmelerine izin verilecektir. 5. Göçmenlerin bırakıp gittiği menkul sermaye, gayrimenkul sermaye, tarlalardan kaldırılmayan mahsullerin ederi hesaplanacak ve bu göçmenlere telafisi yapılacaktır. 6. Joseon Halkı’nın kararlaştırdığı prosedüre göre yurt dışına göçün istenmesi durumunda ülkeden çıkışları engellenmeyecektir. 7. Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği Halk Komiserleri Konseyi tarafından göç konusunda Joseon halkının çıkarabileceği kargaşa ve saldıran hareketlerin kontrol altına alınmasını sağlayacak bir plan hazırlanacaktır. 8. Kazakistan Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti ve Özbekistan Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti’nin Halk Komiserleri Konseyi, göç bölgelerinin hızlı bir şekilde geliştirilmesi ve buralarda
--

yeni sanayi bölgelerinin oluşturulması, yerleşim alanlarının organize edilmesi ve bu durumlarda gerekli olan desteği sağlamak için bir plan oluşturması gerekmektedir.

9. *Sovyetler Birliği Ulaşım Bakanlığı, Koreli göçmenlerin ve onların mal ve mülklerinin Kazakistan Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti ve Özbekistan Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti'ne gönderilmesi için Uzak Doğu Rusyası İdare Komitesi'nin yaptığı başvurulara göre gereken zamanlarda tren ulaşımını sağlamakla sorumludur.*
 10. *Sovyetler Birliği Bolşevik Komünist Partisi'nin Uzak Doğu Rusyası Komitesi ve Uzak Doğu Rusyası İdare Komitesi, 3 gün içinde göçe tabi tutulacak ailedeki kişi sayısını belirleyerek bildirmekle sorumludur.*
 11. *Göç sürecinde, bölgeden ayrılan göçmenlerin sayısı, göç bölgesine ulaşan göçmenlerin sayısı ve yurt dışına gönderilen göçmenlerin kişi sayısı 10 gün içerisinde rapor edilecektir.*
 12. *Korelilerin göç ettirildiği bölgelerdeki sınır savunmasını güçlendirmek amacıyla 3 bin asker daha sınır bölgelerinde görevlendirilecektir.*
 13. *Sovyetler Birliği İç İşleri Ulusal Komisyonu, Korelilerin ayrıldığı bölgelere sınır savunma askerlerini yerleştirmesine izin verecektir.*
- Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği Halk Komiserleri Konseyi başkanı Molotov. Komünist Partisi genel sekreteri Stalin.*

* (Kim, 2000, ss. 35-37)

SSCB İç İşleri Bakanı Yejev, Kazakistan Almatı İç İşleri Bakanlığı ve Özbekistan Taşkent İç İşleri Bakanlığı'na 24 Ağustos 1937'de telgraf göndererek 21 Ağustos'ta kararlaştırılan maddeleri iletmiş ve detaylı bir tedbir planı oluşturmalarını emretmiştir (Kim, 2000, s. 39). Bu telgrafa göre 21 Ağustos SSCB İç İşleri Bakanlığı'nın emri ile Uzak Doğu Rusyası üzerinden Japon ajanların Sovyetlere sızmalarını engellemek amacıyla göçmen Korelilerin Güney Kazakistan, Aral Denizi, Özbekistan'ın Balhaş gibi bölgelerine yerleştirilmesi planlanmıştır. Göçlere hemen başlanılarak 1 Ocak 1938 tarihinden önce tamamen bitirilmesi planlanmıştır. Ancak göçe tabi tutulacak Korelilerin sayısı net bir şekilde belli olmasa da Özbekistan ve Kazakistan Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri'nin İç İşleri Bakanlıkları bu bölgelere yerleşecek göçmenlere yeterli konaklama yeri ve ekonomik-sosyal yaşam altyapısı sağlamak için acil bir plan hazırlamak zorunda bırakılmıştır (Lee, 2003, s. 22).

Ayrıca 21 Ağustos 1937'de alınan kararlar daha da detaylandırılıp netleştirilerek göçe Uzak Doğu Rusyası bölgesindeki bütün Korelilerin dâhil edilmesi kararlaştırılmıştır ve bu emir bütün birimlere gönderilmiştir.

Tablo 5. SSCB Halk Komiserleri Konseyi 1647-377ss Kararnamesi

<p><i>Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği Halk Komiserleri Konseyi'nin Emri.</i></p> <p><i>No.1647-377ss / 28 Eylül 1937 / Moskova Kremlin</i></p> <p><i>Uzak Doğu Rusyası'nda yaşıyan Joseon Halkı'nın göçü hakkında Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği Halk Komiserleri Konseyi'nin aldığı kararlar aşağıdadır.</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <i>1. Sovyetler'in Uzak Doğu Rusyası bölgelerinde kalmış olan Korelilerin hepsi göç ettirilecektir. Prosedürlere göre 1937 yılı Ekim ayı içerisinde ilk göç gerçekleştirilecektir.</i> <i>2. Kazakistan'a yapılan birinci göç hareketi ile aynı şekilde Özbekistan'a 12 bin aile göç ettirilecektir.</i> <i>3. 11 Eylül 1937'de alınan 1571-356cc numaralı karara göre 21 bin aile için inşa edilecek konutların harcamalarında kullanılacak ek bütçenin Özbekistan ve Kazakistan'ın talebine göre SSCB Halk Komitesi'nin fonundan karşılanması kararlaştırılmıştır.</i> <i>4. Deniz İşleri Halk Komiserliği ve Ulaşım İşleri Halk Komiserliği'nin Uzak Doğu Rusyası Yürütme Komitesi, Kazakistan Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti ve Özbekistan Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti'nin talebine göre göçmenlerin taşınması için gereken deniz yolu ve demiryolları hizmetini sunması gerekmektedir.</i> <i>5. Makine Üretim İşleri Halk Komiserliği, Kazakistan ve Özbekistan'ın İç İşleri Halk Komiserliği'nin göç idaresinde gereken 60 kamyon, 3 otomobil, 45 traktörü sağlamakla yükümlüdür.</i> <i>6. Millî Savunma Halk Komiserliği, kamplarda yenecek yemekleri hazırlamak için gereken 60 ulaşım aracını sağlamakla yükümlüdür.</i> <p><i>Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği Halk Komiserleri Konseyi başkanı Molotov.</i></p> <p><i>Komünist Partisi genel sekreteri Stalin.</i></p>

* (Kim, 2000, ss. 37-38)

1937 yılı Aralık ayı sonunda Korelilerin zorunlu göçü tamamlanmıştır. Şubat 1938 yılında yazılan rapora göre bu göçün sonucunda Kazakistan Cumhuriyeti'ne göç eden Korelilerin sayısı 20.789 haneye yani 98454 kişiye ulaşmıştır (Kang vd., 1997, s.58). Sovyetler Birliği İç İşleri Ulusal Komisyonu Başkanı (Народный Комиссариат Внутренних Дел) Yejev'un Molotov'a gönderdiği rapora göre, 29 Ekim 1937 tarihine kadar Özbekistan'a göç ettirilen Korelilerin sayısı 16.272 hane yani 76.525 kişidir (Kim, 1997, s. 125). Bu raporlardan alınan sonuçlara göre Uzak Doğu Rusyası'ndan göç ettirilen toplam kişi sayısı 37.061 hane yani 174.979 kişiyi bulmuştur.

Kim'e göre Sovyetler Birliği'ne bağlı devletlerin göçmenlere ellerindeki imkânlar dâhilinde destek sağlamaya çalıştıkları görülmüştür;

Göçmenlerin kabulü ve yerleştirilme durumlarını kontrol ederek ısıtma sistemi bulunan konaklama yerleri temin etmişlerdir. Politik ve kültürel hizmetleri sağlamak

için yerel kaynakları kullanabilecekleri planlar oluşturup komisyonlar aracılığıyla bu sorunların kontrol edilmesini talep etmişlerdir. Özellikle göç alanlarına ekmek, gıda, petrol ve diğer günlük eşyaların gereken miktarda sağlanması buyrulmuştur. Ayrıca kış döneminde gıda deposu bulunmaması hâlinde göçmenlerin kesinlikle göç ettirilmeyeceğinden emin olunmasının emrini vermişlerdir (Kim, 1997, ss. 56-59).

Korelilerin göç ettirilmesine dair verilen acil karara karşın Özbekistan Cumhuriyeti ve Kazakistan Cumhuriyeti'nin bu göçler için yeterli imkânlarla sahip olmaması, özellikle çok soğuk bir dönemde yapılacak olan göç için barınma koşullarının en büyük sıkıntıların başında gelmesi, gerekli koşulların istenilen gibi sağlanamaması sonucunu doğurmuştur.

Örneğin Kolhoz'da yeterince barınma alanı ve bu bölgelere gelen göçmenleri yerleştirmek için gereken çadır koşullarının sağlanması için yeterli süre bulunmamaktaydı (Kim, 1997, s. 57). Bu nedenler de barınma imkânlarının kolayca ve yeterince gerçekleştirilememesine neden olmuştur.

Göç ettirilen Korelilerin sayısının ne kadar olduğu ve hangi meslek grubuna dâhil oldukları gibi bilgilere Kazakistan Cumhuriyeti ve Özbekistan Cumhuriyeti sahip değildir (Hong, 2014, s. 228).

Her katile treninde ne kadar sayıda kişi bulunduğu bilgisi göç eden kişiler tren den indikten sonra elde edilmiştir. Bu durumdan dolayı gelen göçmenlerin yeterli oranda görevlendirilmesi konusunda sıkıntı oluşmuştur. O yüzden Havaropski gibi yerlerden göçmenlerin mümkün olduğu kadar meslek grubuna gönderilmesini talep etmişlerdir. Gerçekleştirilmesi mümkün olmadığı takdirde, göçmenlerin en uygun olarak hangi mesleğe mensup olduğu ve hangi trende bulunduğu bildirilmesini istemişlerdir (Kim, 1997, ss. 62-63).

Orta Asya'daki Kazakistan ve Özbekistan yetkilileri tarafından, Uzak Doğu Rusyası'nın neresinde yaşadığına ve yaptığı işlere göre Korelilerin geçici konakları belirlenmeye başlamıştır. Korelilerin göçü devam ederken aynı zamanda yerel yetkililerin göçmenler hakkında araştırmaları da devam etmiştir. Göçmenlerin bilgilerine sahip olan yerel yetkililer tarafından konut ayarlama işleri tekrar gerçekleştirilmiştir (Hong, 2014, s. 229). Sovyetler Birliği Halk Komiserleri Konseyi tarafından Kazakistan ve Özbekistan İç işleri Ulusal Komisyonu'na verilen bu yerleşim alanlarının organize edilmesi emri akılcı şekilde gerçekleştirilememiştir (Kim, 1997, ss. 96-98). Bunun esas sebebi, göç ettirilen Koreliler hakkında doğru olarak araştırma yapılmamasıdır. Dolayısıyla Kazakistan ve Özbekistan yerel yetkilileri, göçmenleri nereye ve nasıl yerleştireceklerine karar verememiştir. Sonunda Kazakistan Komünist Partisi Merkez Komitesi ve Halk Komiserleri Konseyi,

Korelilerin yerleştirilmesi ve konak düzenleyici planı, 3 Mart 1938 yılında kararname olarak seçip onaylamıştır (Kim, 2010b, s. 84).

Kazakistan Halk Komiserleri Konseyi vekil başkanı Tazieff'in Sovyetler Birliği Halk Komiserleri Konseyi başkanı Chubari'ye verdiği 'Kazakistan Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti'nin Koreli Göçmen Yerleştirme Süreci hakkında Raporu'nun içeriğinde, yukarda bahsedilen yerleşme süreci daha iyi anlaşılmaktadır;

1937 yılında 20.530 Koreli ev halkı uzak doğu bölgeden Kazakistan Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti'ne göç etmiştir. Bu ev halkları uzak doğu bölgeden buraya vardıklarında, biz onların kaç kişi olduğunu bilmiyorduk ve onların meslekleri hakkında hiç araştırma yapmamıştık. Dolayısıyla kış döneminde onları cumhuriyetteki çeşitli bölgelere geçici olarak yerleştirmek zorunda kaldık. Mart'ın ortasından itibaren başlayıp Mayıs'ın başına kadar süren göç işleri sonucunda toplam 3.435 ev halkının yerleştirilmesi gerçekleşmiştir (Bk. Hong, 2014, s. 229).

Bu tez için gerçekleştirilen sözlü mülakatlar arasında zorunlu göçü doğrudan tecrübe eden AMTK13, kendi tecrübesini ve ailesinden duyduklarını detaylı bir şekilde aktarmıştır;

Domuz ve inek gibi hayvanları taşıyan trene bizim ailelerimizi sığdırdılar. Her trende sekiz aile vardı. Trende yiyecek yoktu, vücudumuzu kaplayacak saman, su ve tuvalet de yoktu ... Göç sürecinde ölen birçok insan vardı. Tren kısa süreliğine durduğunda, tuvalete gitmek için yeterli zaman olmadığından dolayı hepimiz dışarıya çıkarak trenin altına girerek kişisel ihtiyaçlarımızı karşıladık. Sıcak su almak için trenden çıkan yolcuların bir kısmı, aniden hareket ettiği için o yerde kalan ve trene binemeyen birçok insan oldu (AMTK13, erkek, 89 yaş, 20.7.2018).

Ayrıca, bu çalışmaya ait sözlü mülakatlarda belirtilen göç süreci ile ilgili bulgular ve önceki çalışmalardaki içeriklerin çoğu bölümü uyuşmaktadır. Kazakistan Korelilerinin göç süreci ile ilgili mevcut çalışmalar arasındaki ilk nesil göçmenlerle olan görüşmeler aşağıdaki gibidir;

İlk nesil göçmenlerin hatırladıklarına göre, modifiye edilen kargo ve hayvan taşıma araçları ile araç başına 25 ile 30 kişiyi taşıyıp kış mevsiminde 1 ayda Sibiry'a geçerek 6 bin kilometre yol katedilmiştir. Orta Asya'ya seyahat ederken, hastalık ve açlık sebebiyle 171.881 Koreli içinden yaklaşık 11.000 kişi hayatını kaybetmiştir. Özellikle zayıf hijyen, yetersiz beslenme ve kızamık hastalığından dolayı çocuklar ve yaşlıların %60'ı ölmüştür. Orta Asya'ya yolculuk sırasında yiyecek hiç tedarik edilmemiştir. Tren, kömür veya su sağlamak için istasyonda durduğunda satın alınan ekmekle bir ay boyunca dayanmak zorunda kalmışlardır. Tren durduğu zaman, bu zamandan faydalanılarak Koreliler ölen yaşlıları ve çocukları gömmüşlerdir. Trenin içinde tuvalet olmadığı için yolcular tren durduğu zaman açık alanda kişisel ihtiyaçlarını karşılamışlardır. Ağaçtan topladıkları dallar ile çorbayı kaynatmaya başladıklarında, tren beklenmedik bir şekilde hareket ettiği için kuru yemekler yemeye devam etmek zorunda kalmışlardır (Kim, 2016, s. 7).

3.1.2.2. Zorla Göçten Sonra Sovyet Özel Halkının Hayatı

1937 yılı eylül ayının sonunda göçmen Korelileri taşıyan ilk tren Kazakistan Ushtobe'ye ulaşmıştır. Ushtobe'ye vardıktan sonra Koreliler tekrar Kızılorda, Taşkent, Semerkant, Karaganda ve Kustanai dâhil olmak üzere 5 ayrı bölgeye göç ettirilmiştir (Kim, 2016, s. 7). Kazakistan Cumhuriyeti Merkez Komitesi ve Kazakistan Komünist Partisi Merkez Komitesi'nin örgütsel liderlik kararı ile (13 Mart 1938) Koreliler özelliklerine ve yerel koşullarına göre yeniden yerleştirilmişlerdir. Yer değiştirme alanları aşağıdaki gibidir;

1. Aralsk bölgesi: 625 ev halkı
2. Kazarinsk bölgesi: 1.249 ev halkı
3. Karmakchinsk bölgesi: 1.927 ev halkı
4. Jerenojask bölgesi: 584 ev halkı
5. Syrdarinsk bölgesi: 996 ev halkı
6. Chilinsk bölgesi: 906 ev halkı
7. Yanikurgansk bölgesi: 262 ev halkı (Shim ve Kim, 1998, s. 154).

Bu yeniden göçün ardından Orta Asya'da Korelilerin yerleşim köyleri kurulmaya başlamıştır. Aynı zamanda, Korelileri etkileyebilecek bilginler ile liderlere uygulanan baskı Orta Asya'ya zorunlu göçten sonra da devam etmiş ve 1938 yaz ve sonbaharında, Aktyubinsk (Актюбинск, Aktobe) eyaletinde 115 göçmen tutuklanmış ve çoğu eve geri dönmemiştir. Birçok kişi tutuklanmış ve tutuklandıktan sonra bir veya iki hafta içinde vurularak öldürüldükleri tespit edilmiştir (Lee, 2003, s. 36). Orta Asya'ya zorla göç ettirilmeleriyle beraber Kore halkına uygulanan eziyet, psikolojik olarak acı çekmelerine neden olarak, Kore toplumunu dehşete düşürmüştür. Rusya'da Sovyet rejiminin kurulmasından itibaren, Korelilere yönelik politikaları her zaman bir gözetleme nesnesi ve etnik azınlıklar için münhasır bir varlık olmuştur.

AMTK13'ün anılarına bakıldığında zorunlu göç sürecinde neler olduğu daha yakından incelenebilmektedir;

1937 yılı Eylül ayının sonunda, Hazar Denizi civarındaki Astrakhan (Астрахань)'a göç ettirildik ve üç gün boyunca sahilde oturduk. Daha sonra, gemi ile Aktau (Ақтау)'ya taşınmak zorunda bırakıldık. Bizi deniz kenarındaki hangi amaçla kurulduğu bilinmeyen büyük bir binaya yerleştirdiler. Ailelere göre kalacak daireler belli oldu ve o binada yaklaşık 3 gün oturduk. Daha sonra arabayla 45 km uzaklıkta olan bir köye gönderildik. Oraya vardığımızda bizi yerel halkın evlerine yerleştirdiler. Başka bir deyişle, Sovyetler Birliği Komünist Partisi "Koreliler, siz bu eve gidin.

Kazaklar, siz bu Korelileri alın." diyerek tüm halka emretti. Böylece yerli insanlar ve göçmenler birlikte yaşamak zorunda kaldılar... Savaş esnasında ailem ile Rus bir ailenin evine yerleştik. Birlikte yaşadığımız Rus aile bizi iyi karşıladığı için şanslıydık. Diğer taraftan Kazak halkı da Korelileri iyi karşıladı. İlk başta, yerli halk arasında Korelilerin kötü suçlar işlediğinden dolayı o köye gönderildiğine dair rivayetler yayılmıştı. Yerli insanları yiyebilecekleri konusunda kötü bir söylenti vardı. Ancak Koreliler ile tanışan yerel halk neden böyle söylentiler olduğunu anlamadı. Sonra o bölgede yaşayan Kore halkına çok yardım ettiler ve yerleşmemize yardımcı oldular. Kazaklar ve Ruslar, yiyecekleri olmayan Koreli göçmenlere kabak ve patates verdiler. Daha sonra komünist partiden her bir aileye torba un ile temettü verildi. Fakat yağ, tuz ve et gibi temel gıdalar olmadığı için çok zorluk yaşadık (AMTK13, erkek, 89 yaş, 20.7.2018).

Ayrıca bu bulguların daha önceki çalışmalarda bulunanlarla büyük ölçüde tutarlı olduğu bilinmektedir. Orta Asya Korelilerinin göç süreci üzerinde araştırma yapan Lee'nin, Orta Asya Korelileri ile yapılan ayrıntılı görüşmelerinde göç sırasındaki durumu açıklayan içerikler bulunabilmektedir;

Trenden inerken hiçbir önlem alınmadığı için, 5-6 gün boyunca çocuklarımla soğukta evsiz kaldık. Çölde, nehir kenarında ve neyse ki köylerin çevresinde trenden inebilen Koreliler de vardı. Çölde indirilen halk yeraltı tüneline yaptılar, nehirle indirilen halk sazlıklarla sığınak yaptılar ve yerli köylere gelenler ise yerli halkın bulunduğu ahır odalarına girebildiler (Lee, 2003, s. 37).

Zorla tehcirden hemen sonra Korelilerin en çok yaşadığı alan Kyzylorda ve Almatı olmuştur (Ko, 2016, s. 254). Koreliler organize edilmiş olan Kolhoza yerleştirilmiş veya yeni Kolhoz organize etmek zorunda kalmıştır. Kazakistan Cumhuriyeti'nde 7205 ailenin 61 yeni kolhoza ve 4018 ailenin 169 var olan kolhoza yerleştirilmesi sonucunda çoğu Koreli tarım işleri yapmaya başlamıştır. Aynı zamanda düzenli işçilik, kâtiplik ve balıkçılık gibi iş kollarına da yerleştirilmişlerdir (Bugay, 1996, s. 110).

Korelilerin Kolhoza yerleştirilme süreci hakkında bilgiler, AMTK13'ün sözleri aralarında gözlemlenebilir;

Rusya'nın uzak doğu bölgesinde yaşadığımızda, babam bir balıkçı köyünde balık tutuyordu. Bu yüzden Kazakistan'da balıkçılık Kolhoz'da yerleştirildik. Ancak 1939'da Kolhoz'umuz tarımsal Kolhoz'la değiştirildi. Çorak tarlaları çeltik tarlalarına dönüştürmek için yeniden hendek açmak ve su toplamak zorunda kaldık. Ancak o zamanlar tarım makineleri elimizde olmadığı için gece gündüz çıplak ellerimizle çalışmak zorunda kaldık. Çukurlar açıp suladıktan sonra tahıl ettik. Bu çalışmanın sonucunda 1939 ve 1940 yılında iyi bir hasat elde edildi. Bu hasatı elde ettikten sonra daha rahat yaşamaya başladık. 1941 yılında II. Dünya Savaşı olmasına rağmen, yiyecek ve ısınma konusunda sorunsuz yaşadık. Kolhoz'umuzda yaklaşık 200 ev halkı vardı ve ana ürünümüz pirinçti. Pirinci altın gibi düşünüyüp epeyce çaba göstererek hasat elde ettik. Rusya'nın Uzak Doğu'sunda balık tutuyorlardı, fakat Rusya'ya göç etmeden önce Kore'nin kuzey bölgesinde tarım

yaptıkları için çalışan herkes bir konuda uzmandı. Özellikle, babam Kolhoz'daki iki Brigada(Бригада)'dan birinin lideriydi (AMTK13, erkek, 89 yaş, 20.7.2018).

AMTK13'ün hatıraları biraz öznel bir nitelikte olmasına rağmen, 1937 zorunlu tehcirinden önceki ve sonraki olaylar ile ilgili detaylı gerçeklere yakınlaştığını söylemek mümkündür.

Kazakistan Korelilerinin eğitim çevresi durumları hakkındaki yorum ise, Koreli okullarının sayısının azalmaya başlamasının gözlemlenmesi ile yapılabilmektedir. Kim, Kazakistan Korelilerinin eğitim durumlarını şu şekilde açıklar;

1938 yılında Kazakistan'da 87 okula 10.000'den fazla Koreli öğrenci atanmıştır. Bunların sadece 54'ünün Koreli okulu olduğu bu okullarda 5666 öğrenci eğitim almıştır. Kalan 4.000 öğrenci Rusça veya Kazakça eğitim veren okullara atanmıştır. Başka bir deyişle, anadilinde ders veren Koreli okullarının sayısı %17 veya altına düşerken, öğrenci sayısı %80 azalmıştır (Kim, 2016, s. 9).

Ayrıca, Nisan 1938'de yayımlanan 'Etnik Okullarının Yeniden Düzenlenmesi Hakkında Kanun' (Kim, 2016, s. 10) nedeniyle göç ettirilen Koreli topluluğunda Kore dili eğitimi konusunda daha büyük bir krize geçiş olmuştur. 1 Eylül 1938'den itibaren etnik okulların yeniden yapılandırılması, Almatı, Shymkent, Aktobe ve Batı Kazakistan Eyaleti gibi çeşitli bölgelerde gerçekleştirilmiştir (Kim, 2016, s. 10). Öğrenciler Rusça ile dersler almak zorunda kalmış, Korece dil okulları kapatılmış veya diğer okullarla birleştirilmiştir. O sırada, Alman okulları dâhil diğer etnik okullar da aynı durumda kalmıştır. Bu önlemlerle Uzak Doğu Rusyası'ndan beri var olan Koreli okullarının artık olmayacağı kurumsallaştırılmıştır. Bu kanun azınlık dilinde okul eğitimini yasaklamayıp, Rusça veya yerel halk dilinden birini seçmeyi sağlamıştır. Fakat Koreliler Kazak halkı ve Özbek halkının çevrelediği bir bölgede yaşadığı için ana dilde eğitimi seçme fırsatından neredeyse mahrum edilmiştir.

Kalan Koreli okulları, Rusça öğrenme oranını arttırmış ve müfredatı yeniden düzenlemiştir. Matematik, fen ve tarih gibi diğer dersler değişmeden, Rus dili dersinin oranı arttıkça anadilde olan derslerin oranı azalmıştır. Dahası, Mart ve Nisan 1938'de, Rusça dersi zorunlu kılan eğitim mevzuatının açıklanması ile yaşanmıştır (Kim, 2016, s. 10).

Bu dil eğitim durumunu Kim ise şöyle açıklar;

Kazak okulları birinci ila altıncı sınıflarda haftada üç ila dört saat ayırırken Koreli okulları, Rusça dersine haftada altı saat ayırmıştır. O zamanlar, birçok anne-baba çocuklarına 'Evde Koreceyi rahatça öğrenebilirsin. Okulda Rusça öğrenmeye

odaklan ve çaba göster' gibi şeyler söyleyerek çocuklarını yetiştirmiştir. Kolhoz'da yetişkinler için Rusça kursu açıldığında, çocuklarını da eşlik ettiren coşkulu Koreli ebeveynler de bulunmuştur (Kim, 2016, s. 10).

Zorla göçten hemen sonra ekonomik bir temel oluşturma ihtiyacı doğan Orta Asya Korelileri toplumunda eğitimin gelişimi, tamamen parti politikalarına ve desteğine dayanmak zorunda kalmıştır. Sovyet partinin politikalarına ve yeni koşullarına uyum sağlayarak, Sovyet toplumunun ana akımıyla eşit bir konuma gelmeye doğru ilerlenmiştir. Sovyet otoriteleri, azınlık etnik kültürün tamamen sınırlandırılıp kısa sürede bir Sovyet toplumu oluşturma ve Sovyet kültürüne uyum sağlama eğitim politikaları uygulamıştır. Stalin'in ulusal dil politikası, Sovyetler Birliği'nin ilk dönem ideallerinin aksine, Pan-Rusizm temelinde merkez Rusya ile çevre Rusya'yı tamamen ayırmıştır. Stalin'in dil politikası daha sonra gelen Sovyet liderleri tarafından çok az değişiklikle kabul edilip devam etmiştir.

Korelilerin Kazak toplumundaki rolünün yükselişi, zorunlu göçten kısa bir süre sonra, 1939'da başlamıştır. 1940'larda, Korelilerin pirinç tarımı alanındaki başarılarının görülmesi bu yükselişin başlangıç noktası olmuştur. Bu durumu 1929'dan itibaren yürütülen zorunlu Kolektivizasyon politikasının bir sonucu olarak ortaya çıkan Kazakistan'ın mevcut tarımsal altyapısının çöküşüyle alakalı olarak değerlendirmek gerekmektedir.

Olcotti'ye göre ilk Sovyet rejimi döneminde Kazakistan Cumhuriyeti'nin çoğunluğunu oluşturan Kazakların sayısı 3 milyonu bulmuştur. Fakat 1939'da bu sayı 1,5 milyona düşmüştür. Özellikle, göçebe nüfus gözle görülür bir şekilde düşüş göstermişti. 1929'da 1,200 bini aşan göçebe çiftçi sayısı 1934'te 570 bine düşmüştür (Olcotti, 1987, ss. 181-184). Zorunlu Kolektivizasyon uygulama sürecinde Kazakların çoğu kendi mallarının devlet eline geçmesini reddetmiş ve yetiştirdikleri hayvanları öldürerek Kazakistan'ı terk etmişlerdir. Bu tür sebeplerle, büyük göçebe nüfusu azalma göstermiş ve Kazak nüfusu 1930'ların başında yaşanan açlıkla birlikte Sovyet rejiminin başlangıç dönemine göre yarıya düşmüştür. Tarımsal altyapının çöküşü ve tarımsal nüfusun yetersizliği gibi sorunlara bu bölgelere zorunlu olarak yerleştirilen Korelilerin de içinde bulunduğu göçmenler aracılığıyla çözüm getirilmiştir. Korelilerin çoğu, büyük çoğunlukla Kolektivizasyon sürecinde çöken kırsal alanlara veya çiftçiliğin daha önce yapılmadığı bölgelere zorunlu olarak yerleştirilmişlerdir (Kim, 2010a, s. 7).

Tarıma elverişli olmayan bölgelere yerleştirilen Kazakistan Korelileri, pirinç tarımı yapabilmek için ortak tarım alanları oluşturarak zorunlu göçün ardından 2 sene geçmeden bu bölgelerde pirinç tarımı yapmayı başarmışlardır (Kim, 2010a, s. 7). Sovyetler Birliği hükümeti ve Kazakistan Cumhuriyeti açısından bu durum, zorunlu göçe tabi tutulan bir halkın gösterdiği başarılı bir yerleşim örneği ve tarım alanlarının kollektivize edilmesi ile ortaya çıkan üretim artışının başarılı bir örneği olarak görülmüştür. Dahası 1941 yılında Sovyetler Birliği 2. Dünya Savaşı'na resmi olarak katılmış ve savaş döneminde sahip olduğu bütün toplumsal gücü üretim gücüne çevirmiştir. Bu dönemde, Kazakistan Korelileri pirinç tarımı alanında dünya çapında öne çıkarak pirinç üretimi yapmış ve ürettikleri pirinci devlet kullanımına sunmuşlardır (Kim, 1989, ss. 232-240). Buradan kazanılan gelirler büyük ölçüde askeri malların alımında kullanılmıştır. Ayrıca Sovyetler Birliği hükümeti ve Kazakistan Cumhuriyeti, savaş içerisinde halktan da yeterince yararlanabilmek için Koreli toplumun tarımda gösterdiği verimin bir başarı örneği olarak tüm Sovyetler Birliği çapında duyulmasını sağlamıştır (Kim, 2013, s. 59).

Tablo 6. Orta Asya Korelilerinin Üretim Verimi

Üretim	Orta Asya'nın Üretim Ortalama (zentner / 1 hektar)	Orta Asya Korelilerinin Üretim Ortalama (zentner / 1 hektar)
Pirinç	20-40 zentner	80-120 zentner
Kenaf	10-15 zentner	70-200 zentner
Buğday	9-11 zentner	30-38 zentner
Şekerpancarı	250-260 zentner	500-800 zentner
Patates	40-45 zentner	150-500 zentner

* (Khan, 2011, s. 159)

Yukarıdaki tabloda gösterildiği gibi çoğu Kazakistan ve Orta Asya Korelilerinin üretim verimi, diğer yerel çiftliklerin daha üzerinde olmuştur. Koreliler, Orta Asya ve Kazakistan'daki bir milyon hektarlık arazileri temizlemiş ve bereketli toprağa dönüştürmüşlerdir. Sonuç olarak, çok sayıda Sovyet Korelisi emek kahramanı olmuş, Korelilerin yeni çevreye nasıl adapte olduklarını ve öncülük ettiklerini göstermiştir (Kim, 2010a, s. 7).

Bu akış içerisinde Kazakistan toplumunda Korelilerin çiftlikleri tanınmaya ve ün kazanmaya başlamıştır. Özellikle Kim'in Avangart Kolhoz'unun başarısı hakkında yapılan açıklama dikkat çekicidir;

1940 yılında Kızılorda'nın 'Avangart' Kolhoz'u öne çıkmakta ve pirinç tarımında uzman olan çiftlik müdürü Man Sam Kim'in liderliği altında 1942 yılında pirinç tarımının dünya çapında olduğu söylenebilmektedir. Bu pirinç arazilerinde 1 hektardan 15 ton üzerinde mahsul alınmaktaydı. Bu şekilde yüksek verim oranı alınması, Man Sam Kim'in pirinç tarımını ıslah etmek için gösterdiği devamlı çaba ve üretimi artırmak için 4 yıl boyunca 431 hektarlık arazinin tarıma uygun hâle getirilmesi gibi çabalarından kaynaklanmaktadır. Sovyetler Birliği hükümeti tarafından 1946 yılında tarım uzmanı Man Sam Kim'e para ödülü, 1948 yılında ise 'Sosyalist İşçi Kahramanı' unvanı verilmiştir (Kim, 2010a, s. 11).

1946 yılında çekilen 'Kızılorda Eyaleti Kore Kolektif Çiftliği Avangardı Özel Yayını' 1940 yıllarında bu bölgede yaşamış Korelileri konu edinen temsili bir yapıttır (Kim, 2010a, s. 11). Avangart Kolektif Çiftliğinin tarım faaliyetleri, kuruluşu, gelişim tarihi, Kore Dil Okulu, yerel Kazaklar ile işbirliği yapan hayvancılar, ekilen çeltik tarlalarının devlete bağışlanması, kolektif çiftlik üyelerinin yaptığı toplantılar, iş yaşamı dışındaki faaliyetleri, düğün ve festivalleri, Koreli Tiyatrosu'nun icra ettiği oyunların gösterilmesi gibi sahneler film içinde gösterilmektedir. Bu film 1940'larda aktif faaliyet gösteren Orta Asya Korelilerinin kolektif çiftliklerini en net şekilde gösteren eserlerden biridir. 1960'larda aynı şekilde Kızılorda bölgesinde bulunan '3.Uluslararası' adındaki çiftlik öne çıkmaya başlamıştır. Koreliler, pirinç tarımı dışında kendilerinin diğer ziraat faaliyetlerini konu alan filmler yapılacak kadar aktif bir çalışma göstermiştir. 1952 yılında Kazakistan'ın kuzeybatısında bulunan buğday tarımı bölgesi Kostanay (Қостанай)'da Kolektif Çiftliğinin önderliğini üstlenen Koreli işçi kahramanı Alexander Alexandrovic Park'ı tanıtan bir video da çekilmiştir (Kim, 2013, s. 59).

Bu filmler göz önünde bulundurulduğunda zorla göç sırasında tahıl tarımının yapıldığı bölgelere yerleştirilen Korelilerin, sadece pirinç tarımı ile sınırlı kalmayıp ayrı ayrı yerleştirildikleri bölgelerde temel olarak yapılan diğer tarım ürünlerini de yetiştirdikleri ve bu tarım sistemlerine de başarılı bir şekilde adapte oldukları sonucu çıkarılabilir. Kızılorda ile birlikte birçok Koreli zorla göç ettirildikleri Ushtobe bölgesinde de pirinç tarımında Kızılorda'daki Koreliler ile benzer sonuçlar elde edebilmişlerdir.

Bu gibi Sovyetler dönemi Kazakistan Korelilerinin faaliyetlerini konu alan o dönem toplumunun görsel kayıtları, neredeyse verimsiz ve kurak bir bölgede pirinç tarımının

başarıyla gerçekleştirildiğini göstermektedir. 1930 yıllarının başlarındaki zorunlu kolektivizasyon sebebiyle oluşan nüfus eksikliğini doldurmaya başarabildiğini ve Kazakistan'ın pirinç tarımının ana bölgesi hâline getirildiğini göstermektedir.

Ayrıca Kore halkının Gobonjil yoluyla kazandığı başarılar, Stalin rejimi bittikten sonra, şehre göç akımının sebebi olmakla birlikte paradoksal olarak kırsal topluluğun dağılmasına neden olmuştur (Kim, 2009, s. 277).

3.1.3. Post Stalin Dönemi: Sovyetler Birliği Halkı (1956 - 1991)

Stalin'in ölümünden sonra, Kazakistan ve Orta Asya'daki Kore toplumunun en çarpıcı özellikleri; Gobonjil, hızlı kentsel göç, yükseköğretim coşkusu nedeniyle Ruslaştırılma ve ekonomik faaliyetlerin çeşitlendirilmesidir. Korelilerin sosyal başarı isteklerinin, diğer etnik gruplardan daha güçlü olması nedeniyle kırsal alanlarda yaşayan Koreliler ekonomik sorunları ve çocuklarının eğitim sorunları nedeniyle kaçınılmaz olarak yavaş yavaş şehirlere taşınmışlardır (Kim, 2016, s. 11). Tabii ki Korelilerin bu kentleşme hareketleri, 1956'da Kruşçev'in ikamet özgürlüğüne izin veren bir kararname duyurmasından sonra gerçekleşebilmiştir (Kim, 2010a, s. 16). Bu duyurudan sonra Kore halkının statüsü, Özel halktan Sovyetler Birliği halkı olarak değişmiştir.

Kısıtlı bir yaşam sürdürmüş olan Orta Asya Korelileri, ikamet özgürlüğü kazandıktan sonra diğer uluslarda bulunmayan, kendilerine özgü ekonomik faaliyeti olan 'Gobonjil' yapmaya başlamıştır (Kwon, 2004, s. 39). Yim, Gobonjil'in kökenini, Korelilerin Uzak Doğu Rusyası'nda ikamet ettikleri dönemde uygulamış oldukları mevsimsel bir tarım biçimi olarak görmektedir. Gobonjil'in, o dönemde Rus vatandaşlığını alamayan Korelilerin, ilkbaharda Tumen Nehri'ni geçerek Rusya'nın Primorski Krayı bölgesinde çiftçilik yapıp sonbaharda Kuzey Kore'ye geri dönme eylemlerinden kaynaklandığı iddia edilmektedir (Yim, 2010, s. 528).

Lee ise Gobonjil sürecini şu şekilde açıklar;

Brigadier (бригадир, tuğbay, önder) ilk olarak ekilecek alanları araştırıp sözleşme gerçekleştirir. Arazi sözleşmesinin çeşitli koşulları, arazi kiralaması ve çeşitli devlet kurumlarıyla ilişkisinin oluşumu (torpil) gibi Gobonjil'in temel planını hazırlar. Sonra tarıma fon hazırlar ve Brigade (бригада, tugay, ekip) işe alır. Briagada'nın birleşimi, kiralanan arazinin büyüklüğüne göre belirlenir ve genellikle 10-20 kişiden oluşur. Hane başına 2-3 hektarlık bir alan ekilir, bu nedenle Brigadier genellikle 30-

50 hektarlık bir alan kiralar. Böylece Gobonjil için gerekli olan tugay da oluştuğunda, ekilecek arazide bir yazlık ev inşa eder ve tarıma başlar (Lee, 2007, s. 50).

Orta Asya Korelilerinin birçoğu, Gobonjil'e katılmıştır. Genellikle Şubat ayında başlayıp Ekim ayında tamamlanan uzun ve zor bir faaliyet olsa da yüksek karlılık göstermiştir. Sovhoz (Совхоз, devlet çiftlikleri) ve Kolhoz (Колхоз, kolektif çiftlik) operatörleri Gobonjil'i devlet tarafından emredilen ekonomik planları tamamlayabilmek için kullanılırken, Orta Asya Korelileri ise bunu, kişisel gelir elde etmek amacıyla bir araç olarak kullanmıştır. Buna ek olarak kazanılan gelirler, Orta Asya Korelilerinin şehre taşınmasına imkân sağlamıştır (Ko, 2016, s. 259).

Kim ise Sovyetler Birliği'ndeki Korelilerin hızlı Ruslaşmalarının sebebinin şöyle açıklar;

Kore kentleşme olgusu güçlendikçe Rus diline karşı asimilasyon hızla ilerlemiştir. Rus merkezli Sovyetler Birliği toplumunda kullanılan resmi dil elbette Rusça idi, fakat kentsel yaşam ortamında Rusça daha çok önemli merkez bir dil olarak rol oynamıştır. Yükseköğrenim şansı, kariyer seçimi ve işyerinde terfi olanakları açısından Rusçanın değeri daha da artırılmıştır. Artık Sovyetler Birliği Korelilerinin meslek seçimleri kolektif çiftlik çiftçilerinden âlimler, öğretmenler, doktorlar, avukatlar, politikacılar, sanatçılar, memurlar, mimarlar, teknisyenler ve beyaz yakalı işçilere kadar çeşitlilik göstermeye başlamıştır. Bu, Korelilerin yerel toplumunda, kişisel kapasitelerini güvence altına almalarını ve sosyal statünün artmasını göstermektedir (Kim, 2016, s. 11).

Bu şekilde Sovyetler Birliği Kore halkı bu toplumsal değişmeye aktif olarak katılmış ve hızlıca Ruslaşmaya başlamıştır.

Buna dayanarak, Orta Asya'daki Korelilerin ekonomik açıdan yüksek bir yaşam standardı kazanmış olduğu ve sosyal açıdan çeşitli alanlarda yeteneklerini tanımış olduğu görülmektedir. Bunun gibi değişimler, Korelilerin Orta Asya'daki sosyoekonomik durumunu belirlemede kilit bir değişken hâline gelmiştir. Ayrıca bu, Kore halkının sosyoekonomik kapasitesini yükselten karşılıklı sinerjiye neden olmuştur. Kore halkının kentleşme faktörü, zorunlu göçle ilgili politik meseleden ziyade maddi zenginlik ve istikrarlı bir statü elde etmenin sosyoekonomik nedenidir (Kim, 2016, s. 12). Başka bir deyişle Kore halkı, Sovyet toplumunun üyesi olarak sosyalist sistem içinde hayatta kalmak için uygun yolları bulmak ve kendi konumlarını pekiştirebilmek için aktif olarak sisteme adapte olmaya çalışmıştır.

Orta Asya Korelilerinin kentleşme olgusunun metodolojik özelliği ise yüksek kapasiteye sahip bir kişinin şehirde öncelikle ekonomik bir temel oluşturduktan sonra akrabalarının

veya yakınlarının taşınmasını sağlama eğilimini göstermesidir (Kim, 2016, s. 11). Bu özelliklerin bir sonucu olarak, Orta Asya'daki çeşitli şehirlerde Kore toplulukları oluşturma gibi toplumsal eğilimler görülmektedir.

1958 yılından 1973 yılına kadar Jambıl'daki Koreli nüfusu yoğun olan maden kasabasında 15 sene öğretmenlik yapmış olan Kazak katılımcı ASTK1, Korelilerin kentleşmesini şöyle açıklamıştır;

Maden fabrikaları 1946 yılında açılmıştı. Bu Koreliler Primorski Krayı'ndan geldiler. Nüfus sayımını tam bilmiyorum ama toplam 11 sınıf ve 500 öğrenci olan okulda Korelilerin sayısı yarıdan fazlaydı. Onlar Rusça ile eğitim aldılar. Koreli öğrenciler arasında çok yetenekli olanlar vardı. Mesela başarılı bir öğrencim olan Maxim Hwan, Moskova'ya gittikten sonra çok başarılı bir hayata geçti. Zengin olduktan sonra kasabadaki akrabalarını davet etti. Onların birliktelik duygusu vardı. Öylelikle grup şeklinde gidiyorlardı. Korelilerin hepsi birbirine yardım ediyorlardı. Bu yüzden 1958 yılında ben kasabaya geldiğim zaman çoğu kişinin maddi durumu iyiydi. İlk Koreliler geldiklerinde tek bir çanta ile gelmişler. Ama sonra büyük evler ve arabalar satın alıyorlardı. Çocuklarını Rusya'daki okullara gönderiyorlardı (ASTK1, kadın, 80 yaş, 28.06.2018).

Shin'in önceki araştırmasına göre Orta Asya Korelilerinin hızlı ve yoğun kentleşme eğilimi Orta Asya'nın diğer etnik gruplarında nadir bulunan bir olgudur. 1959'da, Orta Asya'da yaşayan Korelilerin %70'i kırsal alanlarda yaşamış, ancak 1970 nüfus sayımına göre, yaklaşık %60'ı kentsel alanlarda yaşamıştır. 1959'da Özbekistan Korelileri arasında kent nüfusu %20 iken, 1970 yılında %58'e çıkmıştır. Aynı dönemde, Korelilerin kentleşme oranı Kırgızistan'da %64, Tacikistan'da %90 ve Türkmenistan'da %72'ye ulaşmıştır (Shin, 1989, ss. 101-103).

Zaman geçtikçe çeşitli alanlarda öne çıkan Korelilerin sayısı artmıştır. 1937'de zorla sınır dışı edilmelerinin ardından Orta Asya Korelilerinin haklarının kısıtlanmasına rağmen, ikamet ettikleri ülkede elde ettikleri başarılar şaşırtıcıdır. Orta Asya Korelilerinin başarıları hakkında Han'ın araştırmasında detaylı bilgiler görülebilmektedir;

Dünyadaki Koreli diasporaların hiçbiri, tıpkı Orta Asya'daki Koreliler gibi yüksek sosyal statüye ulaşamamıştır. Orta Asya'daki Koreliler arasında hükümetin üyeleri, eğitim kurumlarının başkanları, bilimsel araştırma enstitülerinin başkanları, sanayi, finans ve tarım şirketi yöneticileri, seçkin sporcular, yazarlar, besteciler, ressamlar, aktörler ve dansçılar yer almaktadır... Özellikle Kazakistan'daki Koreliler ticaret sektöründe kayda değer başarılar elde etmişlerdir. Son birkaç yıl içinde Kazakistan'daki en zengin adam, Kazakistan maden şirketi olan Kazakhmys'ın yöneticisi Vladimir Kim'dir. 2010 yılında Forbes tarafından dünyanın en zengin insanlarından biri olarak seçilmiş ve 2011 yılı itibarı ile 37 milyar dolarlık mülkiyete sahiptir (Bk. Han, 2011, s. 153).

1950'lerde başlayan Korelilerin eğitim ve profesyonel mesleklerdeki gelişim süreci, giderek artan sayıda profesyonel ve akademik araştırmacının kazanılması ile sonuçlanmıştır. Daha sonra bu yetkin kişiler 1970'lerde ve 1980'lerde Kazakistan'da entelektüel seçkinler olarak rol oynamışlardır. 1980'lerin sonlarında başlanılan bireysel etnik kimliklerini geri kazanma hareketlerinde Kore toplumu için öncü bir rol oynamışlardır.

Perestroika politikasının uygulanmasından sonra, Koreliler, diğer Sovyet halkları gibi, Gorbaçov reformu nedeniyle sistematik değişiklikler geçirmiştir. Özellikle, 1989 Kasım'da, Sovyetler Birliği Yüksek Kurulu, zorunlu göç politikasının yasadışı yapısını tanıyan bir bildiri yayınlamış ve bu Kazakistan Korelilerinin dernekler kurmalarına fırsat vermiştir (Ko, 2016, s. 260). Kore Kültür Merkezi daha sonra Ushtobe, Akutubinsk, Jambıl, Uralsk, Karaganda, Kızılorda ve Kokchetevsk gibi Kazakistan'ın çeşitli bölgelerinde kurulmuştur (Ko, 2016, ss. 260-261). 17 Mart 1990'da, Kazakistan Korelileri Birliği Genel Kurulu yapılmış ve Kazakistan Kore Kültür Merkezleri Konseyi (ПАККЦК : Республиканская Ассоциация корейских культурных центров Казахстана) kurulmuştur (Kim, 2009, s. 280). Sovyetler Birliği'nin dağılması sırasında Korelilerin derneklerinin faaliyetleri daha enerjik hâle gelmiştir. Soğuk Savaş sona erdikten sonra hiç ilişkileri olmayan Güney Kore ile iletişim kurulmaya başlanmış ve zamanla unutulmuş olan geleneksel kültür hakkında ilgi arttırılmaya başlanmıştır (Ko, 2016, s. 261).

3.1.4. Sovyetler Birliği'nin Çöküşü Sonrası (1991-)

Sovyet rejiminin çöküşünden sonra, bağımsız Orta Asya ülkeleri, ekonomik ve sosyal sistemlerin geçişi için farklı bir yaklaşım izlemişlerdir. Bağımsızlığın başlangıçtaki sosyal ve ekonomik zorluklarına rağmen tam ölçekli reformu teşvik etmek ve yabancı sermayeyi çekmek için ekonomik reformların kapısını açan Kazakistan ile radikal reform nedeniyle devrimci dönüşüm yerine mevcut toplumun istikrara kavuşmasına vurgu yaparak kademeli reformu ve sınırlı açık ekonomiyi kabul eden Özbekistan; farklı ekonomik kalkınma yaklaşımları benimsemişlerdir (Kim, 2013, ss. 63-64). Kazakistan, 1990'ların sonlarından itibaren enerji kaynakları endüstrisinin yeniden canlanmasına dayanan bir sistemle, hızlı bir ekonomik büyüme sağlamıştır. Koreliler de bu ekonomi kalkınmasına aktif bir giriş yapmışlardır. Yeni yayınlanan istatistiklere göre Kazakistan'daki en zengin

50 kişiden 5'i Korelidir. Bu Koreliler 3'üncü, 14'üncü, 28'inci, 30'uncu ve 43'üncü sırada yer almaktadırlar. Bununla birlikte bu kişilerin çoğu petrol, madencilik, finans, elektrik ve elektronik dağıtım ile uğraşmaktadırlar (Kim, 2013, s. 64). Fakat Kazakistan'daki Kore toplumunda gözlenen ekonomik faaliyetler nedeniyle Sovyet döneminde entelektüeller ve uzmanlar sınıfına giren Koreli aydınların çoğu iş alanına giriş yapmışlardır. Özellikle, araştırmacılar ve bilim adamları, Kazakistan Cumhuriyeti Sovyetler Birliği'nden bağımsızlığını kazandıktan kısa bir süre sonra yaşanan zor ekonomik durum nedeniyle akademik ve politik alan dışı iş veya iş alanlarına girdiklerinde, bu akım büyümüştür (Yoon, 2014, s. 88). 1980'lerin sonundaki ve 1990'ların başındaki bu eğilim ile Koreli aydınların çöküşünün nesiller geçtikçe artması beklenmektedir. Şu anda Kazakistan'daki Kore topluluğunda 350'den fazla Koreli profesör bulunmaktadır. Bunların çoğu orta yaşlı veyayaşlıdır (Kim, 2013, s. 65). Onların izinden gidecek 30-40 yaşlarındaki genç Koreli aydınların sayısının yukarıda belirtilen durumdan dolayı azalması beklenmektedir. Bu bilginlerin akademik ve kamusal faaliyet alanını terk etme eğilimi, Kazakistan'daki genel durumdur. Bununla birlikte, Kazak dilinin kamu alanı üzerindeki artan rolü nedeniyle Korelilerin bu alanda faaliyet gösterme fırsatlarının azalması bu eğilimi daha belirgin bir şekilde göstermektedir.

Kazakistan'ın bağımsızlığından sonra, Kazakistan'daki Kore halkının kimlik duygusu karışıklığı gittikçe yoğunlaşmaktadır (Yoon vd., 2000, s. 47). Sovyet dönemi içerisinde, Kazakistan Cumhuriyeti'nde Koreliler, Rus ve Kazak gruplarını birleştirmede ve bütünleştirmede aracı bir rol oynamıştır. Fakat Kazakistan'ın bağımsızlığından bu yana, sosyal yapı Kazak ulusu merkezli bir ülke olarak değişince, Korelilerin rolünün değişmesi ve yeniden düzenlenmesi istenmiştir. Başka bir deyişle, Kazaklar, Sovyet döneminde oluşan toplumsal yapı ve bilinç yapısından tamamen farklı olan, Kazakistan vatandaşlığı için gerekli kimliğin ve mevcut kimliğin birbiriyle çelişkide olduğu bir durumla karşı karşıya kalmışlardır. Kazakistan Cumhuriyeti tarafından inisiyatiflerini değiştirmek için yapılan çeşitli çabalar, Sovyet sisteminin altındaki Sovyet ana kültürüne asimile edilen ve Sovyet sistemini aktif şekilde destekleyen Koreliler (Yoon vd., 2000, s. 52) için çoklu çatışmalara yol açmıştır. Kazakistan Korelilerinin sosyalist sistemde Rus kültürüne ve diline karşı yakınlık ve ağır eğilim göstermesine rağmen, yerli halk olan Kazaklar dâhil olmak üzere diğer etnik gruplarla ilişkilerinde çatışmalar olduğu söylenememektedir. Dahası, bahsedilen etnik gruplar aynı Asya ırkı olmakla birlikte, ataerkil merkezli

topluluk yapılarıdır. Bu duruma bağlı olarak aralarında tarihsel bağlantılar ile olumlu ilişkilerin kurulması doğal bir durumdur (Kim, 2013, s. 66). Saha araştırma sürecinde karşılaşılan Kazakların çoğu kendilerini Korelilere karşı samimi ve sorumlu olarak değerlendirmektedir. İki grup arasında etnik bir pişmanlık yoktur ve karşılıklı olarak işbirliğine dayalı bir ilişki sürdürdükleri bilinmektedir.

Bu genel durumda, saha araştırması sırasında toplanan sonuçlara göre genel olarak, Kazakistan Korelilerinin, Sovyetler Birliği'nin çöküşünden sonra bir bütün olarak Kazak kültürünün kuruluş sürecine bir direniş göstermeden, onu kabul ettikleri görülmektedir (Kim, 2013, s. 66). Özellikle, saha araştırmasında alınan bilgilere göre en gerçekçi kısıtlama faktörü olan Kazakçayı kullanma baskısı hakkında; Kazakça konuşabilme yeteneğinden bağımsız olarak birçoğunun bu duruma uyum sağlama yükümlülüklerini kabul ettiği anlaşılmaktadır. Çok sayıda Kazakça konuşan Koreli olmasa da, bunlar Kazak geleneğine ve kültürüne karşı duyarlı olmalarının yanı sıra genellikle cumhurbaşkanına ve onun politikalarına büyük bir güven duymaktadırlar.

Devam etmekte olan yeni sosyo-politik dalgalanmalar Kazakistan Korelileri gibi azınlık gruplar açısından dezavantajların gelişmesine yol açmaktadır. Kazakistan'ın bağımsızlığı sonrası dönemde ilk ulusal öncelik Kazakçanın Kazakistan'ın resmi dili olarak kabul edilmesi ile Kazakçanın ülke çapında uygun bir şekilde kullanılabilmesi ve yerleştirilebilmesidir (Yoon vd., 2000, s. 42). Sonuçta, Sovyet döneminde ağırlıklı olarak Rusça kullanan Rus olmayan azınlık bir halk olarak Kazakistan toplumunda istikrarlı bir statü edinmiş olan Koreliler, yeni ülkede ciddi bir toplumsal değişimle karşılaşmaktadır. Yeni ulusal resmi dilin öğrenilmesiyle yeni sisteme aktif adaptasyon sağlanamazsa bu durum, Sovyet döneminde elde edilen istikrarlı statü ve yapının artık sürdürülemeyeceği anlamına gelmekle birlikte yeni resmi dilin öğrenilmesi acil bir görev hâline gelir.

Bundan sonraki bölümde, yukarıda belirtilen Kazakistan'daki hızlı toplumsal değişime bağlı olarak Kazakistan'daki Korelilerin dili, kültürü, toplumu ve ekonomisindeki değişiklikler tartışılmaktadır. Anketlere ve derinlemesine görüşmelere dayanarak, Kazakistan'da yaşayan Korelilerin sosyal ve kültürel yapıları incelenmektedir.

3.2. KAZAKİSTAN KORELİLERİNİN YAŞADIKLARI COĞRAFYA VE NÜFUSU

Orta Asya coğrafyasındaki Korelilerin durumları ülkelerine göre farklılıklar göstermektedir. Fakat bu çalışma, nüfus değişimin diğer cumhuriyetlerdeki Korelilerden daha az olduğu ve kendi topluluğunun devamlılığını en sağlam şekilde sağlayan Kazakistan Kore halkını konu almaktadır. Bu bölümde Kazakistan Korelilerinin yaşadığı coğrafya ve nüfus bilgileri, bunları incelemek için bulunan kaynakların kronolojik sıralamasına göre bölümlere ayırarak açıklanmaktadır. Bu bölümde ek olarak, Sovyetler Birliği'nin dağılması sırasında gerçekleşen ve hâlâ devam eden Kazakistan Korelilerinin yeni göç hareketleri ile ilgili bilgilerin bir kısmı yer almaktadır.

3.2.1. Kazakistan Korelilerinin İlk Ortaya Çıktığı Coğrafya

19. yüzyılın sonlarına doğru Çarlık Rusyası döneminde şimdiki Kazakistan Cumhuriyet bölgesinde yer alan ilk Koreliler ortaya çıkmıştır. Çarlık Rusyası'nda ilk ve son olarak gerçekleşen 1887 yılı nüfus sayımına göre, Çarlık Rusyası'nda Rus uyruğu ile ikamet eden Koreli erkek sayısı 16.225, kadın sayısı 9.780, toplam kişi sayısı ise 26.005'tir (Институт демографии Национального исследовательского университета "Высшая школа экономики", Rusya ulusal Araştırma Üniversitesi Demografi Enstitüsü, http://www.demoscope.ru/weekly/ssp/rus_lan_97.php). Çoğunluk olarak 25.996 kişi Sibiryaya ve Uzak Doğu bölgesine dağıtılmış, sadece 7 kişi Orta Asya'da bulunmuştur. Bunlardan 1'i kadın, 6'sı ise erkektir. Bu kişilerden ikisi Kazakistan'ın güneydoğu bölgesinde şu an Almatı'nın bulunduğu Semireçiyeye (Семиречье) ilinde ikamet etmiştir (Институт демографии Национального исследовательского университета "Высшая школа экономики", Rusya Ulusal Araştırma Üniversitesi Demografi Enstitüsü, http://www.demoscope.ru/weekly/ssp/rus_lan_97.php?reg=5).

Resmi olarak gerçekleşen 1887 yılı nüfus sayımından önce Korelilerin Semireçiyeye iline yerleştiği bilgisi 1900 yılında yayınlanan Peter Shmidt (Петр Юльевич Шмидт)'in 'Kore ve Koreliler (Корея и корейцы)' kitabında da bulunabilmektedir. 1892 yılında doğal çevreyi keşfetmek ve ilgili kaynakları toplamak amacıyla saha araştırması yapan Profesör Shmidt, araştırma yapılan coğrafyada bulunan Koreliler ve Kazakları kaleme almıştır. Bu

kaynağa göre 1892 yılında Semireçiye ilinde iki Koreli bulunmuş ve Shmidt ile temas içinde bulunmuş (Hwang, 2010, s. 26). Fakat bu Korelilerin kim oldukları ne zaman göç ettikleri, kaynakta detaylı bilgiler bulunmadığından bilinmemektedir. Sadece 1864 yılından itibaren Korelilerin Rusya bölgesine göç ettikleri bilgisine dayanarak, aralarından bazılarının gönüllü olarak göç ettikleri tahmin edilmektedir. Bahsedilen iki Korelinin, o coğrafyada buldukları hakkında daha sağlam kaynaklar bulunması hâlinde Kazakistan Korelilerinin göç tarihi 1892 yılından başlayarak en az 127 sene geriye uzanabilmektedir.

3.2.2. Çarlık Rusyası'ndan Sovyetler Birliği'ne Geçiş Dönemi

1926 yılında gerçekleşen Sovyetler Birliği'nin ilk resmi nüfus sayımına göre, şimdiki Kazakistan bölgesinde 42, Özbekistan bölgesinde 30 ve Kırgızistan bölgesinde 9 Koreli bulunmuştur. Bu Korelilerinden 72'si erkek, diğer 9'u kadındır (Институт демографии Национального исследовательского университета "Высшая школа экономики", Rusya ulusal Araştırma Üniversitesi Demografi Enstitüsü, http://www.demoscope.ru/weekly/ssp/sng_nac_26.php).

Tablo 7. 1926 Yılında Kazak Özel Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti'ndeki Koreli Nüfusu

		Kazak Ö SSC (Казакская АССР)	Akmolinsk (Акмолинская губерния)	Semipalatinsk (Семипалатинская губерния)	Syr-Darinsk (Сыр-Дарьинская губерния)
Toplam		42	4	27	11
	Erkek	35	2	27	6
	Kadın	7	2	0	5
Kentsel Yerleşim		14	1	10	3
	Erkek	13	1	10	2
	Kadın	1	0	0	1
Kırsal Yerleşim		28	3	17	8
	Erkek	22	1	17	4
	Kadın	6	2	0	4

* (http://www.demoscope.ru/weekly/ssp/rus_nac_26.php?reg=1582)

Tablo 7'de gösterildiği gibi Kazakistan bölgesine toplam 42 Koreli yerleşmiş ve

bunlardan 4'ü Akmolinsk ilinde, 27'si Semipalatinsk ilinde ve 11'i Syr-Darinsk ilinde bulunmuştur. Kırsal bölgede yaşayan 28 kişi, kentsel bölgede yaşayan ise 14 kişidir. 1897 yılında yapılan nüfus sayımında görüldüğü gibi 1926 yılında yapılan sayımlarda da erkeklerin sayısının kadınların sayısından daha çok olduğu görülmektedir (35 erkek, 7 kadın). Bu cinsiyet oranı dengesizliğinin nedeni, genel olarak Orta Asya veya Avrupa Rusya bölgelerine görev verilerek gönderilenlerin çoğunun erkek olmasından kaynaklı olabilmektedir. Veya Koreli erkeklerin Rus kadınları gibi diğer milletler ile evlilik yapmış olma olasılıkları da vardır (Hwang, 2010, s. 37). Fakat cinsiyet oranı dengesizliği durumu ile ilgili kesin bir kaynak bulunmamaktadır.

Ayrıca Kazak Özerk Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti'nin davetiyle 1928 yılında Uzak Doğu'dan Kartal bölgesine gelen 70 ev halkı, 300 Koreli pirinç tarım uzmanı olarak gelmiştir (Hwang, 2010, s. 39). Bu kişiler Kartal bölgesinde yerleştikten sonra 'Казакский Рис (Kazak Pirinç)' olarak adlandırılan bir artel (артель, sendika)'i organize edip pirinç üretiminin artmasına katkıda bulunmuştur (Hwang, 2010, s. 39).

Sonuç olarak, yukarıda incelenen kaynaklara göre nadiren olsa bile 1937 yılında uygulanan zorunlu göç politikası gerçekleşmeden önce Kazakistan ve Orta Asya bölgesinde Korelilerin bulunduğu ve Kore toplulukların türemeye başladığı söylenebilmektedir.

3.2.3. 1937 Yılında Uzak Doğu'dan Orta Asya'ya Büyük Göç Hareketleri

1930'lu yıllardan sonra Rusya Uzak Doğu bölgesindeki Japon askerlerin güçlenmesi ile Sovyetler Birliği'nin Kore halkına karşı düşmanca yaklaşımı artmıştır. Bu yaklaşım sonucunda Uzak Doğu bölgesine yerleşen Korelilerin Orta Asya'ya göç ettirilme politikası uygulanmıştır. Stalin'in kararı ile Eylül 1937'de başlayan göç hareketi 3 ay sürmüş ve 172.000 kişinin yeniden yerleşmesi ile son ermiştir. Katliam ile beraber devam eden bu göç planının sonucu olarak Uzak Doğu bölgesinde artık Koreli kalmamış ve Kazakistan, Özbekistan, Kırgızistan, Tacikistan bölgelerine dağıtılmışlardır (Hwang, 2014, ss. 154-197). Göç ettirilen Korelilerin 1953 yılına kadar taşınma hakları kısıtlanmıştır. Aynı zamanda genel olarak devletin kontrolü altında olan Kolhoz'da yaşadıkları için başka yere taşınmadan ilk yerleştirildikleri yerlerde yaşamak zorunda kalmışlardır.

1959 yılındaki nüfus sayısı, 1939 yılındaki nüfus sayısından, yani zorunlu göçün ardından 13.000 kişi daha azdır. Bu durum, zorunlu göçten sonra yerleştikleri yerlerin ortamının kötü olması ve hastalıktan ölenlerin sayısının fazla olmasından kaynaklanmaktadır. Fakat en önemli sebep, 1938 yılının baharında gerçekleşen ikinci göç hareketinde Özbekistan ve Kırgızistan'a göç eden çok sayıda Korelinin olmasıdır (Kim, 1993, ss. 56-57). Kim, ikinci göç hareketi sırasında Özbekistan'a göç ettirilen Koreli kişi sayısının 10.000 olduğunu iddia etmektedir.

Tablo 8. Kazakistan Cumhuriyeti'nde Etnik Yapı Değişiklikleri (1919 - 2009)

Milliyet	1919	1929	1939	1959	1969	1979	1989	1999	2009
Kazak	%60,8	%59,5	%38,0	%30,0	%32,6	%36,0	%39,7	%53,4	%63,1
Rus	%27,0	%18,0	%40,2	%42,7	%42,4	%40,8	%37,4	%29,9	%23,7
Özbek	%1,1	%3,2	%1,7	%1,1	%1,7	%1,8	%2,0	%2,5	%2,9
Ukraynalı	-	%12,4	%10,8	%8,2	%7,2	%6,1	%5,4	%3,7	%2,1
Uygur	-	-	-	%0,6	%0,9	%1,0	%1,1	%1,4	%1,4
Tatar	%1,1	%0,7	%1,6	%1,6	%2,2	%2,1	%2,0	%1,7	%1,3
Alman	-	%0,7	%1,5	%7,1	%6,6	%6,1	%5,8	%2,4	%1,1
Koreli	-	-	%1,6	%0,8	%0,6	%0,6	%0,6	%0,7	%0,6
Belaruslu	-	-	%0,5	%1,2	%1,5	%1,2	%1,1	%0,8	%0,4

* (Smailov, 2011, s. 12)

1919 yılından 2009 yılına kadar Kazakistan Cumhuriyeti'ndeki etnik yapı değişikliklerini gösteren Tablo. 8'e göre, Korelilerin nüfus oranında 1956 yılında taşınma özgürlüklerini elde etmelerine rağmen fazla bir değişiklik gözlemlenmemektedir. Bu, Kazakistan Korelilerinin yaşamının nispeten diğer milletlerden daha istikrarlı olduğu anlama gelmektedir. Saha araştırması sırasında gözlenen Kazakistan Korelilerinin de diğer milletlerden daha istikrarlı yaşam kurdukları ve düzenli ortam oluşturdukları gözlemlenmektedir.

3.2.4. Kazakistan Cumhuriyeti'nin Kuruluşundan Sonra Uzak Doğu'ya ve Diğer Ülkelere Yeniden Göç Hareketleri

Kazakistan Cumhuriyeti'nde en yoğun olarak yaşayan milletler Kazaklar ve Ruslardır. Diğer milletler ise azınlık millet olarak ayrılmaktadır. Fakat 1989 yılında Kazaklar ve

Ruslar arasında büyük bir nüfus değişimi olmuştur. Tablo 8'deki 1989 yılı nüfus bilgileri incelendiğinde 1929 yılından sonra Kazakların nüfus oranının ilk kez Rusların nüfus oranının üzerine geçtiği gözlemlenmektedir. 1989 yılında Kazakların nüfusu 6.5 milyon iken Rusların nüfusu 6.2 milyon olmuştur. Bu eğilim, Sovyetler Birliği'nin çöküşü sırasında Kazakistan'dan çıkıp Rusya'ya geri dönen Ruslar ve azınlık milletlerden kaynaklanmaktadır. Aynı zamanda çeşitli Sovyetler Birliği bölgelerinde yaşamış olan Kazaklardan bağımsızlıklarını kazandıktan sonra memleketlerine dönenler bu nüfus değişimine sebep olmuştur. Fakat Ukrayna dâhil olmak üzere toplam Slav milletinin oranı %44.2 olmakla birlikte, Kazakistan Cumhuriyeti'nin bağımsız olmasına rağmen hâlâ Slav milletinin nüfus oranlarında fazla oldukları gözlemlenmektedir.

Sahin'e göre 1993 yılının başında 1.498.000 kişi ve 1994 yılında 220.400 kişi Kazakistan'dan yurt dışına göç etmiştir. Bu göç hareketlerinden dolayı Karaganda ve bazı bölgelerin tüm nüfusu %10 azalmış, ağır endüstriler alanında teknisyen ve kalifiye işçi eksikliği ortaya çıkmıştır (Shin, 2003, s. 145).

Ayrıca aynı dönemde Kazakistan Korelileri arasında da tekrardan göç edenler ortaya çıkmıştır. 1991 yılında Sovyetler Birliği'nin dağılmasından sonra, yaklaşık 40 bin civarındaki Orta Asya Korelisinin Rusya Uzak Doğu bölgesine veya Moskova gibi büyük şehirlere taşındığı tahmin edilmektedir (Chung, 1997, s. 165). Bu yeni göç hareketlerinin meydana gelmesinde etnik çatışmalardan kaçmak ve ekonomik olarak daha iyi yaşam koşulları bulmak istemeleri gibi karışık faktörler etkili olmuştur. Kazakistan Cumhuriyeti kurulduktan sonra, ülke sınırları içinde bulunan tüm milletlere eşit haklar garanti edeceğini duyurmuş olmasına rağmen gücün, ana millet olan Kazaklara geçme eğilimi görülmüştür. Artan Müslüman kültürüne alışamamaları da Korelilerin bir kısmının göç hareketlerini etkilediği söylenebilmektedir.

Yoon'un Kartal bölgesinde yaptığı araştırmasına göre 1989 yılında Kazakistan Cumhuriyeti'nin bağımsızlığını kazanmasından önce Kartal bölgesinde 12 bin Koreli yaşamaktadır. Fakat 1997 yılındaki nüfus sayımında bu sayının 6200 kişiye düştüğü görülmektedir. Bunun sebebi Kartal bölgesinde yaşamış Korelilerin Uzak Doğu bölgesi, Rusya ve Ukrayna gibi yerlere göç etmesidir. Özellikle 1990 yılından 1993 yılına kadar yoğun bir nüfus Uzak Doğu'ya göç etmiştir (Yoon vd., 2000, s. 18).

3.2.5. Güney Kore'ye Dönüş Hareketleri

Son zamanlarda Orta Asya bölgesi üzerinde yapılan yeni araştırmaların çoğu Güney Kore'ye yönelik Kazakistan Korelilerinin yeni göç hareketidir. Sovyetler Birliği'nin dağılmasından sonra Özbekistan ve Kazakistan gibi Orta Asya'daki Türk dünyasında milliyetçilik ve dinî hareketler tekrar canlandırılmıştır. Özellikle Korelilerin en çok yaşadıkları coğrafya olan Özbekistan Cumhuriyeti'nde ekonomik zorunluluk nedeniyle yerel halk kendi memleketini terk edip Rusya veya diğer ülkelere dağılmaya başlamıştır (Yim ve Jeong, 2016, s. 278). Bu göç akımıyla beraber Orta Asya Korelilerinin Güney Kore'ye göç hareketleri artmaya başlamıştır.

Güney Kore'ye göç ile ilgili Yurt dışı Koreliler Vakfı tarafından yürütülen “Güney Kore'de Yaşayan Rusya ve BDT (Bağımsız Devletler Topluluğu) uyruklu Korelilerin Durumu”na göre;

- Yaşayan Rusya ve BDT uyruklu Korelilerin kendi ülkelerinden çıkış faktörleri
 1. Orta Asya Cumhuriyetlerinde başlayan İslamiyet ve Milliyetçiliğin canlandırılması
 2. Ana millet merkezli dil politikası
 3. Azınlık milletlere yönelik işe alma ve eğitim fırsatlarının kısıtlanması
- Yaşayan Rusya ve BDT uyruklu Korelilerin Güney Kore'ye giriş faktörleri
 1. BDT'deki Güney Koreliler ve Güney Kore şirketleri tarafından oluşturulan Güney Kore'ye yönelik beklentiler
 2. Güney Kore devleti ve Sivil Toplum Örgütü'nün destekleri ile gerçekleştirilen Güney Kore'ye ziyaret imkânının artırılması
 3. Rusya ve Orta Asya'da artan Korece ve Kore kültürüne yönelik ilgi
 4. Güney Kore'nin ekonomi kalkınması nedeniyle artırılmış iş alma imkânları (Oh vd., 2015, s. 3).

Bunlardan başka bir faktör ise Orta Asya Kore topluluğunda paylaşılan Kore kavramının özel anlamıdır. Başka bir deyişle Orta Asya Korelileri için Kore, Rusya Uzak Doğu bölgesi ile beraber tarihî kökeni ve sosyal bağlamı güçlü olan bir coğrafyadır. Bu yüzden Güney Kore'ye göç ettikleri söylenebilir fakat saha araştırmasında alınan bilgilere göre, Güney Kore'ye göç etme sebeplerinin en başlıca faktörü ise ekonomidir. Güney Kore'de yaklaşık 10 sene yaşadıkdan sonra Kazakistan'a dönmüş olan AMTK3, Kazakistan Korelilerinin yeni göç hareketlerini şöyle açıklar;

42 yaşındayım. Eşim Güney Koreli. Çocuklarım da Güney Kore uyruklular ve şimdi Güney Kore'de yaşıyorlar. Babam da Güney Kore'de yaşıyor. Küçük ablam

Dubai’de, büyük ablam Kanada’da yaşadığı için ve ben Kazakistan’dan çıkmak istemeyen anneme bakmak için burada yaşamalıyım. Ben inşaat işleri yapıyordum. Samsung Engineering ve LG House gibi Güney Kore şirketleri ile Expo gibi ortak projeler yapıyordum. Fakat Kazakistan’ın ekonomik durumu kötüleşince mesleğimi değiştirip bir Kore restoranı açıp işletiyorum. Kazakistan’da tatil çok fazladır. Kazaklar dinlenmeyi çok seviyorlar. O yüzden bir iş kurduğum zaman çok engel oluyor. Aslında doğal kaynaklarını kullanarak daha rahat şekilde yaşayabilirlerdi ama çaba göstermiyorlar. Sadece petrol bulunmasına güvenerek yaşıyorlar. İnsanlar arasında ekonomik farklılık çok fazla oluyor. Bir iş yapsak da ürünleri satın alabilecek müşteriler çok az oluyor. Zenginler ise yurtdışında tüketiyor. Yine de Kazakistan Korelileri diğer milletlerinden daha iyi durumdalar. Fakat yüksek pozisyonda olan, çeşitli alanlarda iş sahibi olan Kazakistan Korelileri bile artık Güney Kore’ye göç edip fabrikalarda basit işler yapıyorlar. Yaşları küçük olsun büyük olsun fark etmez, herkes mecburen Güney Kore’ye gitmek zorunda. Çünkü Kazakistan’daki ekonomik durum ciddi olarak sıkıntılı (AMTK3, erkek, 43 yaş, 9.7.2018).

Güney Kore’de iş bulmayı planlayan ANKK230’un söyledikleri de önceki araştırmalar ve mülakatta bahsedilenler ile aynı bağlamdadır;

Hangi şehre gideceğime hâlâ karar veremedim. Ama bu kış Güney Kore’ye gideceğim. Benim gibi ırkı Koreli olanlara Güney Kore devleti 5 senelik çalışma vizesi veriyor. Benim çevremde Ansan (Güney Kore’deki sanayi şehir)’a gitmiş olanlar çok. Çünkü Kazakistan’ın durumu çok kötü. Kazaklar çok samimi ve iyi bir halktır. Fakat bu toplumda maaş çok az verilir. Ben Rusya’daki Tomsk Polytechnic Üniversitesi’nde okuyup iyi şartlara sahip olan bir iş teklifi de almıştım. Fakat şimdi memleketim olan Almatı’da mühendis olarak çalışıyorum. Ama Güney Kore’de alacağım maaş şimdi aldığımın 5 katı fazla olduğu için taşınmaya karar verdim. Şimdilik maaşla yaşamakta sıkıntı olmuyor. Ama şuan kazandığım para ile ev ve araba alamam. Bu yüzden Güney Kore’ye gidip çalıştıktan ve para biriktirdikten sonra memleketime dönüp kendi kişisel işimi kurmaya karar verdim. Kazakların ve Güney Korelilerin mantıklarının çok farklı olduğunu biliyorum ve Güney Kore’de ağır ve yoğun yaşam olacağını biliyorum. Ama Ruslar ve Kazakların alamadığı F-4 vizesi alabildiğim için yine de şanslıyım (ANKK230, erkek, 26 yaş, 16.7.2018).

Şu an Güney Kore’de yaşayan Orta Asya Korelileri için ayrı bir nüfus sayımı yapılmamaktadır. Fakat Rusya veya BDT (Bağımsız Devletler Topluluğu) uyruklu Korelilere verilen Yurt Dışı Koreli Kalifikasyonu (F-4) ve Ziyaret İstihdamı Kalifikasyonu (H-2) alanların sayımına göre yaklaşık olarak nüfus boyutu tahmin edilmektedir.

Rusya dışında tüm Orta Asya ülkelerinden Ziyaret İstihdamı Kalifikasyonu (H-2) yoluyla Güney Kore’ye ikamet edenlerin sayısı çoğalmaktadır. En çok Özbekistan’dan gelmekle beraber Kazakistan’dan gelenlerin sayısı da zamanla artmaktadır. 2017 yılında H-2 kalifikasyonu ile Kore’de yaşayan sayısı toplam 26.654 kişidir. Bunlardan %69,9’u Özbekistan uyruklu Koreliler, %18,9’u Kazakistan uyruklu Koreliler, %5,5’i Kırgızistan

uyruklu Koreliler, %5,2'si ise Ukrayna uyruklu Korelilerdir. Kazakistan Korelilerinin nüfusu ise Ukrayna Korelilerinin nüfusu ile birlikte en hızlı şekilde artmaktadır.

Tablo 9. Ziyaret İstihdamı Kalifikasyonu (H-2) Yoluyla Güney Kore'ye İkamet Edenlerin Yıllara ve Uyruklara Göre Değişim Eğilimleri (2013-2017)

Ülke	Cinsiyet	2013	2014	2015	2016	2017
Toplam	Erkek	6.661	8.124	9.537	12.418	14.770
	Kadın	5.425	6.581	7.649	9.933	11.884
Rusya	Erkek	241	147	50	19	12
	Kadın	323	185	55	22	10
Özbekistan	Erkek	5.679	6.794	7.727	9.194	10.031
	Kadın	4.544	5.592	6.379	7.761	8.610
Kazakistan	Erkek	402	634	873	1.799	2.968
	Kadın	300	420	636	1.231	2.064
Kırgızistan	Erkek	212	344	478	729	892
	Kadın	149	207	265	417	563
Tacikistan	Erkek	29	37	32	50	71
	Kadın	23	30	31	43	57
Türkmenistan	Erkek	1	1	1	-	1
	Kadın	-	-	-	-	-
Ukrayna	Erkek	97	167	376	627	795
	Kadın	86	147	283	459	580
Belarus	Erkek	-	-	-	-	-
	Kadın	-	-	-	-	-

* (Kore Adalet Bakanlığı, 2019, http://kosis.kr/statHtml/statHtml.do?orgId=111&tblId=DT_1B040A5A&conn_path=I3)

Yurt Dışı Koreliler Kalifikasyonu (F-4) yoluyla Güney Kore'de ikamet edenlerin sayısı da her sene çoğalmaktadır. F-4 kalifikasyona sahip olan toplam nüfus 33.563 olmak üzere Rusya uyruklu Korelilerin nüfusu 20.489 (%61,0) olarak en yoğun olmaktadır. Özbekistan Korelilerin sayısı 8.959 (%26,7), Kazakistan Korelilerin sayısı 1.788 (%9,6) ve Kırgızistan Korelilerin sayısı 637 (%1,9)'dir.

Tablo 10. Yurt Dışı Koreliler Kalifikasyonu (F-4) Yoluyla Güney Kore'ye İkamet Edenlerin Yıllara ve Uyruklara Göre Değişim Eğilimleri (2013-2017)

Ülke	Cinsiyet	2013	2014	2015	2016	2017
Toplam	Erkek	4.226	5.040	7.514	13.038	17.721

	Kadın	4.489	5.270	7.256	11.675	15.842
Rusya	Erkek	1.756	2.069	3.915	7.941	10.965
	Kadın	2.192	2.581	4.020	6.991	9.524
Özbekistan	Erkek	1.964	2.441	2.889	3.703	4.499
	Kadın	1.850	2.190	2.623	3.498	4.460
Kazakistan	Erkek	425	416	471	1.014	1.788
	Kadın	348	366	400	838	1.427
Kırgızistan	Erkek	66	86	199	300	332
	Kadın	80	102	169	267	305
Tacikistan	Erkek	4	5	8	9	11
	Kadın	5	6	7	15	20
Türkmenistan	Erkek	-	-	-	5	15
	Kadın	2	2	2	2	15
Ukrayna	Erkek	10	22	30	61	99
	Kadın	12	23	35	63	88
Belarus	Erkek	1	1	2	5	12
	Kadın	-	-	-	1	3

* (Kore Adalet Bakanlığı, 2019, http://kosis.kr/statHtml/statHtml.do?orgId=111&tblId=DT_1B040A5A&conn_path=I3)

Bazı Kazakistan Korelileri ise geçici olarak değil, daha yoğun bir istek ile Kazakistan'a dönmeden Güney Kore'ye tamamen göç edip yaşamayı istediğini söylemiştir;

Güney Kore vatandaşlığını kazanmak için şartların daha kolay olmasını istiyorum. Direkt Güney Kore vatandaşlığını kazanabilsem, direkt oraya gidip yaşayacağım. Sadece ben değil, Orta Asya'daki çoğu Koreli benimle aynı fikirdedir. Kore uyruklu olmasak da ırk olarak Koreli olmamızdan gurur duyuyoruz. Bu yüzden şimdilik vatandaşlık kazanmadan geçici vize ile yaşadıkları için rahat olmasalar da çok sayıda Orta Asya Korelisi, Güney Kore'ye gidip çalışarak yaşıyorlar (ASTK7, erkek, 49 yaş, 28.06.2018).

Sanki ben Kazakistan'a ait değilim gibi hissediyorum. Şansım olursa üniversiteden mezun olduktan sonra hemen Güney Kore'ye göç edeceğim. O yüzden Korece öğreniyorum ve Güney Kore'ye gitmek için akademik bursları araştırıyorum (ASTK2, kadın, 23 yaş, 29.06.2018).

Güney Kore'ye geri dönen Orta Asya Korelilerinin sayısının devamlı artma eğilimi göstereceği tahmin edilmektedir. Çünkü Orta Asya ülkelerinin ekonomisi, dinamik şekilde gelişeceği görünmemektedir. Aynı zamanda Güney Kore'deki Orta Asya uyruklu Koreliler arasındaki ağ devamlı güçlenerek yeni bir topluluk oluşmaktadır. Bundan dolayı Güney Kore'de iş bulma imkânı artmaktadır. Buna ek olarak Güney Kore devletinin yurt

dışı Korelilerine yönelik politikası, H-2 kalifikasyonu alan kişilere ailelerini davet edebilme imkânı da sağladığı gibi Orta Asya Korelileri için olumlu bir yönde ilerlemektedir.

Böylelikle ekonomi sebebiyle tarihsel memleketi olan Güney Kore'yi tercih eden Orta Asya Korelileri, kendilerine ait yeni bir topluluk oluşturmaktadır. Genel olarak onların ikamet ettikleri bölge sanayi bölgelerine yakın olan şehirlerden oluşmaktadır. Orta Asya Korelileri toplulukları arasında en büyük olan Ansan'daki Ddetgol köyü ve Gwangju'daki köydür (Yim ve Jeong, 2016, s. 279).

Şu an başkent olan Seul'e yakın olan Ansan'da 8.000 kişi civarında Orta Asya Korelisinin yaşadığı ve bunların arasında Ddetgol köyünde yaşayan Orta Asya Korelilerin ise 3.000 kişi olduğunu tahmin edilmektedir (<http://www.peaceasia.or.kr>). Gwangju'da yaşayan Orta Asya Korelilerinin ise 13.000 kişiye yakın olduğu tahmin edilmektedir (Yim ve Jeong, 2016, s. 284).

3.2.6. Kazakistan'daki Korelilerin Bugünkü Nüfus Durumu

2017 yılı verilerine göre Eski Sovyetler Birliği bölgelerinde bulunan Korelilerin toplam nüfusu 445.614'tür. Özellikle en çok Özbekistan'da 178.625, Rusya'da 163.695 ve Kazakistan'da 107.301 Koreli kökenli olarak yaşamaktadır. Kırgızistan'da 16.968 ve Ukrayna'da 12.736 Koreli bulunmakla birlikte Belarus'ta 1.272 kişi, Türkmenistan'da 1.085 kişi, Tacikistan'da 638 kişi, Ermenistan'da 350 kişi Koreli bulunmaktadır. (Yurt Dışı Koreliler Durumu, 2017)

Tablo 11. 1993-2017 Eski Sovyetler Birliği Korelilerinin Nüfusunun Yıllara Göre Değişim Eğilimleri

Ülke	1993	1997	2001	2005	2009	2013	2017
Toplam	457.462	445.864	511.393	523.991	527.243	479.757	482.771
Özbekistan	198.000	220.000	230.000	200.000	174.300	171.300	178.625
Rusya	109.563	95.535	152.230	185.885	216.137	171.313	163.695
Kazakistan	105.000	103.315	99.066	101.847	102.109	103.656	107.301
Kırgızistan	19.000	16.615	19.673	19.788	18.225	17.268	16.968
Ukrayna	8.669	8.669	8.670	12.731	12.734	12.734	12.736
Belarus	950	1.000	-	1.300	1.205	1.271	1.272
Türkmenistan	2.900	-	-	400	400	1.057	1.085

Tacikistan	13.000	-	1.500	1.696	1.632	637	638
Ermenistan	30	30	-	30	350	350	350
Moldova	-	350	250	280	116	116	70
Azerbaycan	100	100	-	10	-	34	15
Estonya	-	-	-	-	5	5	8
Litvanya	-	-	4	4	10	8	6
Letonya	-	-	-	-	-	-	2
Gürcistan	250	250	0	20	20	8	0

* Bazıları kalıcı ikamet nüfusu içerir.

* (Yurt Dışı Koreliler Durumu, 2017)

Eski Sovyetler Birliği bölgesinde %21 oranla üçüncü büyük Koreli nüfusuna sahip olan Kazakistan Cumhuriyeti, diğer ülkelere göre nispeten istikrarlı nüfus değişim eğilimi göstermektedir. Öte yandan, 2000'lerde Rusya bölgesindeki Koreli nüfusunun artmasının sebebi, Sovyet sisteminin çöküşünden sonra Orta Asya'dan gelen Koreliler olarak görülebilir (Yim ve Jeong, 2016, s. 278). Ancak Rus hükümetinin katı ve karmaşık bir vatandaşlık dönüşümü prosedürüne bağlı olarak, Korelilerin resmi Rus vatandaşı olarak tanınması gecikmektedir. Hâlâ Rusya ve Orta Asya'da bulunan vatansız Korelilerin yaşadığı zorlukların giderilmesi için yerel halk ve Güney Kore hükümeti Rus hükümetine karşı proaktif bir çözüm çağrısında bulunmaktadır.

Tablo 12. Kazakistan Korelilerinin Şehirlere Göre Dağılımları

(kişi)

Bölge	Kazakistan Uyruklu Koreli
Toplam	107.169
Nursultan (Astana)	5.867
Aktobe	1.465
Atyrau	3.145
Akmola	1.433
Batı Kazakistan	932
Kostanai	3.865
Karaganda	13.359
Mangistau	847
Pavlodar	1.091
Kuzey Kazakistan	465
Doğu Kazakistan	1.459
Almatı	47.280
Zhambyl	9.210
Kızılorda	7.774
Güney Kazakistan	8.977

* (2017 Yurt Dışı Koreliler Durumu Raporu, 2017, ss. 241-242)

Kazakistan Cumhuriyeti'nin iç bölgelerindeki dağılıma bakıldığında, Kazakistan Korelilerinin en çok bulunduğu bölge 47.280'lik bir nüfusa sahip olan Almatı bölgesidir. Almatı'da Koreliler, toplam nüfus olan 107.169'luk nüfusun neredeyse yarısı olan %44,1'ini oluşturmaktadır. Almatı ardından Koreliler, Karaganda 13.359 (%12,5), Zhambyl 9.210 (%8,6), Güney Kazakistan 8.977 (%8,4), Kızılorda 7.774 (%7,3), Nursultan 5.867 (%5,5) ve Kostanai 3.865 (%3,6) gibi bölgelerde yoğunluk göstermektedir.

4. BÖLÜM

ARAŞTIRMANIN BULGULARI

Tarihsel dönemde Uzak Doğu Rusyası ve Kazakistan dâhil olmak üzere çeşitli Orta Asya bölgelerinde yoğun göç hareketleri ve bölgedeki kültürel etkileşimler neticesinde Kazakistan Korelilerinin büyük bir kısmı Kore’de bulunandan farklı bir davranış göstermektedirler. Uyum, değişim, asimilasyon, korunma, imha ve tazmin gibi kültürel değişim sürecinde bulunan çeşitli bireysel veya toplumsal hareketlerin sonucu şimdiki Kazakistan Korelilerin sosyal ve kültürel yapısını oluşturmaktadır.

19.06.2018 - 20.07.2018 ve 01.04.2019 - 01.05.2019 tarihleri arasında Nursultan ve Almatı’da iki kez saha araştırması yapılmıştır. Anket ve mülakat yoluyla ele alınan sayısal ve sözel bulgular kullanılarak şu andaki Kazakistan Korelilerinin temel soysö-kültürel unsurları; dil, din, ekonomi, eğitim ve kimlik duygusu analiz edilmektedir.

Araştırmanın bulguları 5 bölüme ayrılarak incelenmektedir. İlki, ana dili tanınması ve dillerin kullanma durumu; ikincisi, din durumu; üçüncüsü, eğitim durumu; dördüncüsü, ekonomik durum ve son olarak beşinci ise etnik kimlik duygusudur.

4.1. DİL DURUMU

4.1.1. Ana Dili Tanıtımı

Kazakistan Korelileri arasında ana dilini Rusça olarak gören kişi sayısı %76,8 ve Korece olarak gören ise %18,1'dir. Yanıt verenlerin yaklaşık %4,5'i Kazakçayı ana dili olarak görmektedir. Katılımcıların 24'ü hem Koreceyi hem de Rusçayı ana dili olarak seçmiştir. Dört katılımcı da Korece, Rusça ve Kazakçayı aynı anda ana dili olarak görmektedir. Çift cevaplar haricinde ana dilini Kazakça olarak cevaplayan üç katılımcı vardır.

Önceki Tarih bölümünde belirlendiği gibi çoğu Kazakistan Korelileri, 19. yüzyılın ikinci yarısında yoksulluk ve Japon emperyalizminin ardından Uzak Doğu Rusyası'na göç etmiş ve Sovyetler Birliği'nin dil politikası nedeniyle Kore dilini kaybederek, asimilasyon olmuş bir şekilde yaşamışlardır. Kazakistan Cumhuriyeti'nin bağımsızlığından sonra yeni milliyetçi dil politikalarının uygulanmasına rağmen, Kazakistan Korelileri hâlâ Rusçayı

ana dili olarak düşünme eğilimindedirler. Korece'nin ana dili olduğunu düşünenler ise atalarının ve ebeveynlerinin Kore'den gelmiş olması ve hâlâ Kore kültürünü yoğun bir şekilde takip ediyor olmasındandır. Yeni Kore Dalgası nedeniyle genç nesiller arasında Korece ile ilgilenen genç nesillerin ilgisi de buna sebep olabilmektedir.

Tablo 13. Ana Dili Olarak Düşünülen Dili

Ana Dili	Sayı	Yüzde	Yüzde
Korece	56	%20,8	%18,1
Rusça	238	%88,5	%76,8
Kazakça	14	%5,2	%4,5
Diğer	2	%0,7	%0,6
Toplam	310	%115,2	%100,0

* Çift Cevaplı Soru

Kazakistan Cumhuriyeti 2009 Ulusal Nüfus Sayımı'na göre Kazakistan Korelileri arasında ana dilini kendi etnik grubunun dili olarak seçen kişi sayısı 36.108 (%36,0) ve diğer etnik grubun dilini seçen kişi sayısı ise 64.277 (%64,0) olarak görünmüştür (Smailov, 2011, s. 21). Örnekleme çerçevesinin tutarsızlığı dikkate alınsa bile %18 oranında düşmesi büyük bir farktır.

4.1.2. Dil Kullanım Sıklığı

Tablo 14. Dil Kullanım Sıklığı

Dil Kullanma Sıklıklığı	Rusça		Kazakça		Korece		İngilizce	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Hiç kullanmıyorum	2	0,7%	82	30,5%	132	49,1%	43	16,0%
Nadiren kullanıyorum	2	0,7%	157	58,4%	95	35,3%	130	48,3%
Sık kullanıyorum	49	18,2%	25	9,3%	37	13,8%	88	32,7%
Her zaman kullanıyorum	216	80,3%	5	1,9%	5	1,9%	8	3,0%
Toplam	269	100,0%	269	100,0%	269	100,0%	269	100,0%

Dil kullanım sıklığı ile ilgili soruda %80,3'ü her zaman Rusça kullandıklarını, %18,2'si ise sık kullandıklarını belirtmiştir. Öte yandan, %49,1'i Koreceyi hiç kullanmadıklarını ve %35,3'ü nadiren kullandıklarını belirtti. Katılımcıların %58,4'ü Kazakçayı ve %48,3'ü İngilizceyi nadiren kullandıklarını söylemiştir.

Tablo 15. Dil Kullanım Sıklığı (4 puanlık ölçek)

	Rusça	Kazakça	Korece	İngilizce
Toplam	269	269	269	269
Kayıp Değer	0	0	0	0
Ortalama	3,78	1,83	1,68	2,23
Medyan	4	2	2	2
Standart Sapma	0.481	0.666	0.778	0.746
Varyans	0.232	0.443	0.605	0.557
Eğrilik	-2.541	0.595	0.856	0.04

Dil kullanım sıklığı sorusu, 4 puanlık bir ölçek kullanarak (1 puan: hiç kullanmamak, 2 puan: sık kullanmamak, 3 puan: sık kullanmak, 4 puan: her zaman kullanmak) çevirip incelendiğinde, Rusça için 3,78 puan, İngilizce için 2,27 puan, Kazakça için 1,83 puan ve Korece için 1,68 puan olarak hesaplanır. Başka bir deyişle, ana dilin Rusça seçilmesinin yaygın olması gibi günlük yaşamda da en yaygın olarak kullanılan dil olarak Rusça seçilmiştir. Korece ana dil olarak Rusçadan sonra ikinci seçenektir, ancak en az kullanılan dildir ve ailede veya daha yaşlı denekler arasında kısmen kullanılmış gibi görünmektedir. Korece, aile içinde çok kullanılmasına rağmen kişisel ilgiden dolayı Kore Kültür Merkezi veya Almatı Kore Dili Eğitim Merkezi gibi bireysel bir çalışma amacı olarak kullanılan durumlar da bulunmaktadır.

Maalesef Koreceyi bilmiyorum. Büyükbabam ve büyükannem Korece konuşuyorlardı ama Güney Kore'ye gittiğim zaman insanların konuştuklarını anlardım ama konuşamadım. Büyükbabam çok enteresan biriydi. O içinden Koreli olan orijinal biriydi. Büyük büyükbabam ve büyük büyükannem ile beraber yaşadı. Onlardan kalan bazı küfürleri hâlâ hatırlıyorum ama söylemeyeceğim. (AMTK8, kadın, 64 yaş, 18.07.2018)

Tablo 16. Eğitim Sürecinde Kullanılan Diller

Hangi dilde eğitim aldınız?	Sayı	Yüzde
Rusça	251	% 81,0
Kazakça	21	% 6,8
Korece	10	% 3,2
İngilizce	24	% 7,7
Diğer	4	% 1,3
Toplam	310	% 100,0

* Çok cevaplı soru

Katılımcıların çoğu Rusça eğitimi görmektedir. İkinci olarak en çok seçilen eğitim dili ise İngilizcedir (%7,7). Belli bir dönemde Uluslararası okullar, KİMEP gibi İngilizce ile ders veren bir okulda eğitim görenler veya eğitim için yurt dışına çıkanlar İngilizceyi seçmiştir. Korece ise tamamen Korece ile eğitim veren resmi bir eğitim kurumunda değildir. Ancak Kazakistan Cumhuriyeti içinde bulunan dil kursları, Kültür Merkezi ve dil eğitim merkezi gibi organizasyonlara katılanlar tarafından Korece seçilmiştir veya Güney Kore’de belli bir dönem eğitim görenler Korece’yi seçmiştir. Kazakça ise okulda verilen Kazakça dersini alanlar tarafından seçilmiştir. Sonuçta çoğu Kazakistan Korelisi, Rusça ile eğitim görmüş ve bunun dil kullanım düzeylerine ve ana dillerine etkisi olduğunu söyleyebilmektedir.

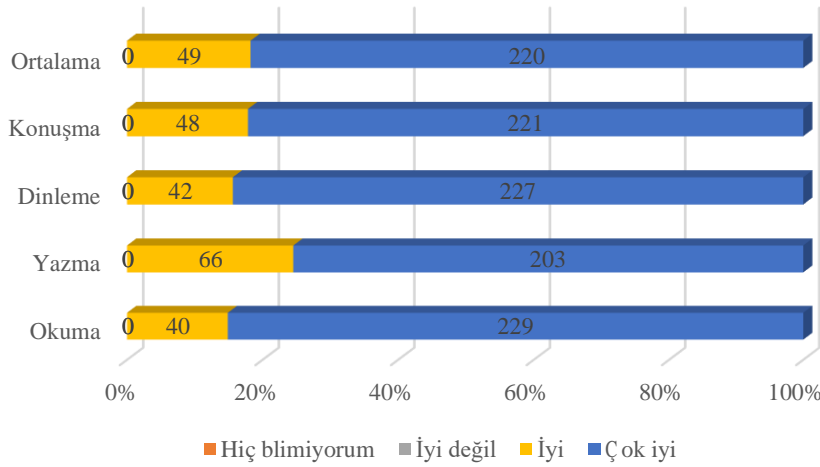
4.1.3. Dil Kullanım Düzeyi

Bu bölümde Kazakistan Korelilerinin dil becerileri ile ilgili anket ve görüşme sonuçları analiz edilmektedir. Daha önceki araştırmalara göre Orta Asya Korelileri tarafından en çok kullanılan Rusça, Korelilerin ana dili olan Korece, mevcut ülkenin resmi dili olan Kazakça ve ek olarak dünyaca yaygın bir dil olan İngilizce üzerinde sorular sorulmuştur. Katılımcıların cevapları oldukça öznelidir. Başka bir deyişle, katılımcılar kendi düşüncelerine dayanarak okuma, yazma, konuşma ve dinleme düzeylerini değerlendirmişlerdir. Nesnellik yetersiz olabildiği için yorumlamada dikkatli olunması gerekir. Ayrıca, dil eğitimi araçları, öğrenmek istediği dil ve dil üzerinde kişisel düşüncelerini araştırmak için görüşmede ele alınan bulguları da eklenmektedir.

4.1.3.1. Rusça Kullanım Düzeyi

Rusça kullanım yeteneği ile ilgili soruda, yazma düzeyi (%75,5) haricinde okuma, dinleme, konuşma düzeyi hakkında %80’den fazla katılımcı çok iyi derece Rusçaya sahip olduğunu söylemişlerdir. Katılımcıların ortalama %18,2’si, Rusçalarının iyi olduğu cevabını vermişler, ‘iyi değil’ veya ‘hiç bilmiyorum’ diyen kimse çıkmamıştır. Ana dili Rusça olarak düşünenlerin %76,8’i, Rusçayı her zaman kullananların %80,3’ü ve sık kullananların %18,2’i ile benzer bir bağlamda görülür.

Grafik 1. Rusça Kullanım Düzeyi

Ayrıca Kazakistan Korelilerinin Rusça kullanım düzeyi aynı Kazakistan coğrafyasında bulunan diğer etnik gruplara göre de yüksek olmaktadır. 2009 Kazakistan Cumhuriyeti Ulusal Nüfus Sayımı'na göre Rusçayı iyi derece anlayan, okuyan ve yazan Korelilerin nüfus oranı %95,5'dir. Tüm etnik gruplar arasında Rusçayı iyi kullananları %84,8 olmak üzere ana dili Rusça olan Rus (%96,7), Ukraynalı (%97,1) ve Belaruslu (%97,0) gibi Slav grupların haricinde en iyi derece kullanan etnik grup olarak Koreliler yer almaktadır. En düşük yerde olan etnik gruplar ise Tacik (%56,5), Özbek (%68,3), Kırgız (%71,3), Uygur (%81,8) ve Türk (%83,6)'tür (Smailov, 2011, s. 23).

Saha araştırma sırasında araştırmacı ile temas hâlinde olan tüm Kazakistan Korelileri Rusçayı ana dili gibi konuşmuşlardır. Sovyetler Birliği döneminde kaçınılmaz bir durum olarak Rusça öğrenimi kabullenildi ve bu eğilim kentsel yaşam tarzına sahip olan Korelilere daha yoğun şekilde gösterilmektedir;

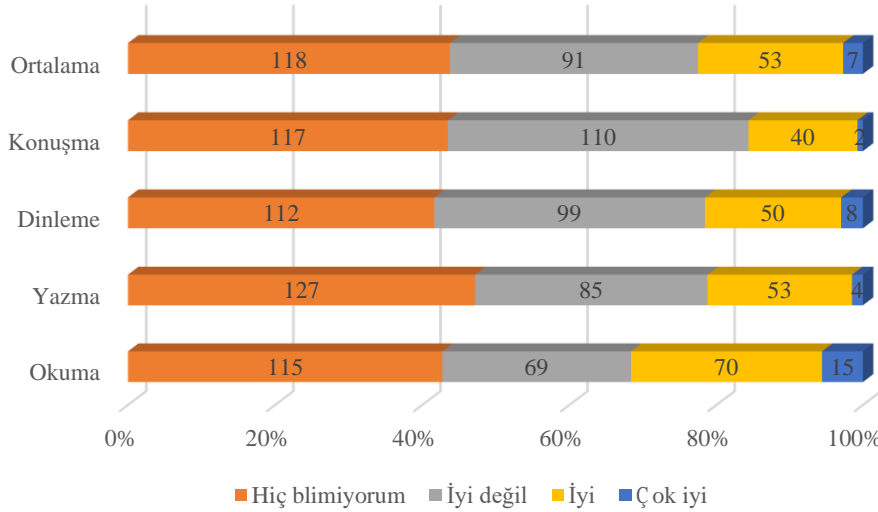
Biz Sovyetler Birliği'nde yaşadık. Rus okulunda Rusça ile eğitim gördük. Korece'yi konuşmıyorum. Sadece bazı cümleleri anlayabiliyorum. Korece öğrenmeme gerek yoktu ve diğer işlerle uğraşma vakitim kalmadığı için Kore dilini öğrenme imkânım olmadı. (AMTK8, kadın, 64 yaş, 18.07.2018)

4.1.3.2. Korece Kullanım Düzeyi

Grafik 2.'de belirlenmiş Korece kullanım düzeyine göre anket katılımcılarının çoğu 'Hiç bilmiyorum' (%43,8) veya 'İyi değil' (%33,7) cevabı vermiştir. 'İyi' diyen katılımcılar ise %19,8 ve 'Çok iyi' diyen ise sadece %2,7'dir. Bu sonuçlar, katılımcıların Rus dili için

seçtiği %100'lük 'iyi' veya 'çok iyi' seçimlerine göre tamamen zıttır. Ayrıca Korece'yi ana dili olarak düşünenlerin %3'ü, Korecesinin 'çok iyi' olduğunu ve %34'ü 'iyi', %42'sinin kötü olduğunu, %20'sinin ise hiç bilmediğini belirtmiştir. Aynı zamanda, gelecekte öğrenmek istedikleri dillerin arasında Korece %96'lık bir orana sahiptir.

Grafik 2. Korece Kullanım Düzeyi

Siyasi, ekonomik ve sosyo-kültürel durumlar; zorunlu göç, sayısal ve ulusal özerklik eksikliği, yüksek kentsel yerleşim oranı, hızlı sosyo-ekonomik durum artışına bağlı olarak Rus kültürüne asimilasyonu teşvik ettiği, Rusça ve Korece dil kullanım düzeyi üzerinde incelenebilmektedir.

Ankete cevap veren çoğu Kazakistan Korelisinin Korecesi gibi mülakata katılan çoğu kişi de düşük seviyeli Koreceye sahiptir. Genel olarak aile içindeki büyüklerinden duyduğu bazı Kuzey Kore şive ifadeleri veya yemek, aile unvanları veya küfürleri hatırlayabilmektedir. Hatta bazı kelimelerin anlamlarını yanlış hatırlamaktadır;

Rusça ana dilim. Özbekçe ve Kazakça anlıyorum ama konuşamıyorum. Korece ise hiç bilmiyorum. Çocukken Korece öğrenmeye çalışıyordum ama harfler bana çok değişik geldi. Latin harfler bana daha kolay geliyor.. Çocukken aile içinde geçen bazı Korece kelimelerini hatırlıyorum. "Madabai", "orabai (ağabey)", "anggai (eşi)", "adibai"... ve yemek isimleri, "gukşi", "çimçi", "çaçaça", "uuri", "babi", "suri" gibi. Bazı küfürler de hatırlıyorum, "geseggi", "gannaseggi", "jugulle?" gibi (AMTK9, kadın, 37 yaş, 18.07.2018).

Bazılarını Kore Kültür Merkezi'nden öğrendim. "Anneonghaseyo, Je irımın (Merhaba. Benim adım)", "Bol bol yiyin. Mutlu olun". Bu kadar (ASTK4, kadın, 33 yaş, 30.06.2018).

Babam evde sadece Korece konuşuyordu. Annem ise Rusça konuşuyordu. Babamın ruhu tam Koreliydi. Babamın Korecesi çok iyidi ve Korece öğretmenlik yaptığı için kardeşlerim ve ben de evde Korece konuşmak zorundaydık. Babamdan kalan Kore kitaplarını Kore Kültür Merkezi'ne hediye olarak verdim (AMTK4, kadın, 70 yaş, 11.07.2018).

AMTK4 çocukken Korece öğrenmesi için babasından baskı alındıysa da artık Rusçayı daha rahat şekilde kullanmaktadır. Mülakat sırasında Rusça tercümana ihtiyacı duyulmuştu. Çünkü bazı durumlarda Korece ile ifade etmekten zorlanmıştı;

“Annyeonghaseyo (merhaba)”, “Badaima”, “ajya”, “ajubai”, “abai”, “orabai” gibi şeyler hatırlıyorum. “Gukşi”, “bibimbap”, “Kimçi”, “Samgyeopsal”... Bunları Kore restoranının sahibi olduğumuz için biliyoruz. (ASTK4, kadın, 33 yaş, 30.06.2018).

Öz kültürlerine eski nesillerden daha çok dikkat eden yeni nesiller de bulunmaktadır. Bunlar ise kurslar veya kültür merkezleri gibi kurumlara daha aktif şekilde katılarak Kore dili becerisini geliştirmek için hareketler gösterir;

Benim memleketim çok küçük bir şehir olan Balhaş'tır. Akrabalarım hâlâ orada yaşıyorlar. Balhaş'ta Kore ile ilgili herhangi bir mekân yoktur. O yüzden mecbur kendi kendime Korece öğrenmeye çalışmışım. Böyle sebeplerden ben büyük şehire gelmeye çalıştım. Sonuçta Kore Kültür Merkezi de olan Astana'ya yerleştim. Buradaki kursa katılarak Korece çalışıyorum ve diğer kişisel Koreli hocalardan da Korece öğreniyorum (ASTK2, kadın, 23 yaş, 28.06.2018).

Bütün eğitimi Rusçadan aldım. İngilizce ise okuldan, Kazakça ise çalışırken öğrendim. Korece ise evde kendi kendime çalıştım. Evde dizi izlerken ilgimi çekmeye başladı. Sonuçta ben de Koreliyim. Yavaş yavaş Korece öğrenmeye başladım. Dizileri kendi kendi çevirmek istedim. Şimdi dil kursu katılıyorum (ASTK7, erkek, 49 yaş, 03.07.2018).

Babam ve annem Korece'yi hiç bilmiyorlar. Anneannem ve dedemin Korece düzeyi kötüdür. Birkaç Kuzey Korece kelimeleri hatırlıyorlar. “Ganna seggi”, “meojeori” gibi küfürler hatırlıyorlar... Ama ben evde dizi izleyerek ve müzik dinleyerek kendi kendime Korece öğrendim (ASTK3, kadın, 20 yaş, 28.06.2018).

ASTK2 ve ASTK3, Kore Kültür Merkezini her hafta ziyaret ederek geleneksel dans ve dil kursuna aktif şekilde katılarak orta seviyeli Korece'ye sahip olmaktadır. Böylelikle kişisel ilgi ve kendini geliştirme amacıyla Korece öğrenmeye çabalayan durumlar da bulunmaktadır.

Kore dili öğrenme yolu ise ‘aile’, ‘kendi kendine’, ‘dil kurumları’ ve ‘kurslara’ kalmayıp kilise veya kazak arkadaşlar gibi çeşitli yöntemle çalışanlar bulunmaktadır;

Restoranımızın hemen arkasında bir Korece kursu var. Ben bir ara oraya gidip

Korece öğreniyordum ve Korece harfleri ise kiliseden öğrendim (ASTK5, kadın, 22 yaş, 30.06.2018).

Arkadaşlarımdan öğrendim. Ama Onlar K-pop ve Kore kültürünü seven Kazaklar veya Ruslar gibi Koreli olmayanlardı. Şarkı sözlerinde geçen birkaç kelimeleri bana öğrettiler. Kazakistan Korelisi 2. nesil olan akrabalarım da bazı kelimeler biliyorlardı ve bana öğrettiler. Ayrıca büyükannem Taşkent'ten geldi ve her zaman Korece konuşuyor. Özbekistan Korelileri genel olarak bizden daha iyi Korece konuşur (ASTK6, kadın, 15 yaş, 30.06.2018).

Almatı Kore Dil Eğitim Merkezi'nde her dönem toplam 1.500 kişi Korece öğreniyor. Fakat aralarından 200-300 kişi Kazakistan Korelisidir. Diğerlerinin çoğu ise Kazaklardır. Kore ve Kore kültürlerine bizden daha çok ilgi gösteriyorlar. K-pop dans ve şarkı kursları ile yarışmaları bayağı meşhurdur.(AMTK7, kadın, 33 yaş, 14.07.2018).

Nadiren olsa da bazı Kazakistan Korelilerinin Korecesi kendilerinin Rusçası kadar akıcı şekilde bulunmaktadır. AMTK13 gibi doğduğunda ana dili olarak Koreceyi öğrenen Kazakistan Korelileri 1. nesilleri veya son nesillerinden Güney Kore ile ilgili iş yapmak veya akademik amaçlarla çabalayanların ise Korece kullanım düzeyi yüksek olmaktadır;

Ortaokul öğrencisiyken annem ve ablamlarla beraber Almatı Korece Eğitim Merkezi'ne gidiyorduk. Yaşım küçük olduğum için daha olgun değildim ve gitmeyi hiç sevmiyordum. Annem beni zorla götürdü ve çok öğrenemedim. Fakat üniversite başladığımda bölümü seçmem lazımdı. Fakülte içinde Çince, Japonca gibi çeşitli dil bölümleri de vardı. Aslında Çince öğrenmeyi düşünmüştüm. Ama Kore dili ve edebiyatı bölümündeki hocalarla konuşurken Kazakistan Korelisi olduğum için Korece bölümüne geçmemi tavsiye ettiler. Ve o sırada Kore firmaları Kazakistan'da sık sık iş kurmaya başlamıştı. Sonuçta Al-Farabi Kazak Devlet Üniversitesi'nde Kore Dili ve Edebiyatı bölümünü seçtim ve okuduktan sonra Almatı Management Üniversitesi'nde MBA tamamladım. Ondan sonra Seul'daki Hanyang Üniversitesi'nin Kore Araştırmaları bölümünde yüksek lisansını tamamladım. Almatı'da olan Kore firmalarında çalıştım. Babası Kazakistan Korelisi, anneannesi Rus olan 4. nesil adamla evlendim (AMTK7, kadın, 33 yaş, 14.07.2018).

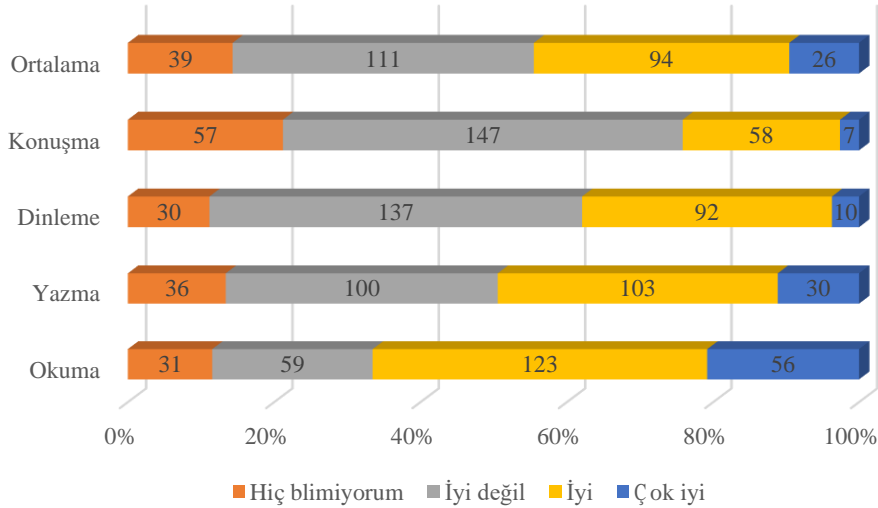
Kore'de benim gibi Orta Asya'dan gelen Koreli arkadaşlarım çoktu. Gwangju'da Korece eğitimi veren kurslar çoktu. Ve ara sıra hocalarım eve gelip bana Korece dersi veriyorlardı. Kiliseye de gidiyordum ve oradan da Korece'yi öğrenebildim. Kazakistan'a geldikten sonra da öğrendiğim Korece'yi unutmamak için annemle Korece konuşuyorduk, şimdi ise kendi kendime çalışıyorum. Sonuçta ben Güney Kore'deki üniversiteye gireceğim (AMTK12, kadın, 15 yaş, 20.07.2018).

Seul'de düzenlenen IT konferansına katıldığımda 15 yaşında olan bir kız yeğenimi de götürdüm. Bu seyahat bittikten sonra yeğenim Güney Kore'de okumaya karar verdi. Moskova'da okumak için davet edilen yeğenim onu vazgeçip Almatı'da Korece eğitimi gördü. O, Koreceyi çok hızlı şekilde öğrendi ve telaffuzu iyi olduğundan yabancı olarak görünmedi ve şimdi Seul'daki Kore Üniversitesi'nde okuyor. Artık Koreceyi çok akıcı bir şekilde konuşabiliyor, TOPIK sınavında 5. Seviye sertifikasını ve Büyük Koreliler fonunu kazandı (AMTK8, kadın, 64 yaş, 18.07.2018).

4.1.3.3. Kazakça Kullanım Düzeyi

Kazakistan Korelilerinin Kazakça kullanımının düzeyi, okuma, yazma, dinleme ve konuşma alanlarında diğer dillerin kullanım düzeylerine göre ciddi farklılıklar göstermektedir.

Grafik 3. Kazakça Kullanım Düzeyi

‘İyi’ cevabı verilen en yüksek oranlar okuma ve yazma alanlarında gözlemlenmektedir. Bunun sebebi Kazakçanın Rusça ile aynı şekilde Kiril harfleri ile yazılmasından kaynaklı olabilir. Fakat önceki bölümlerde belirtildiği gibi, Kazakistan Korelilerinin çoğu Rusça merkezli eğitimi görmekte ve günlük hayatta çoğu zaman Rusça kullanmaktadırlar. Fakat Tablo 16’ya bakıldığında katılımcıların sadece 21’i yani %6,8’i Kazakça ile eğitim almışlardır. Mülakatta, katılımcıların resmi bir şekilde Kazakça eğitimi görmeden sadece çevrelerindeki Kazak halkının günlük hayattaki konuşmalarını duymalarıyla veya yayın gibi medya organlarının aracılığıyla Kazakçayı öğrendikleri belirlenmiştir. Bunun sonucu olarak Grafik 3’te Kazakça dinleme ve konuşma düzeyi sorusuna katılımcıların yarısından çoğu ‘iyi değil’ cevabını vermişlerdir (‘iyi değil’ cevabını veren, dinleme: %50,9 / konuşma: %54,6). Hatta dinleme düzeyinin, konuşma düzeyinden kısmen daha iyi olduğu bilinmektedir (‘iyi’ cevabını veren, dinleme: %34,2, konuşma: %21,6).

Kazakçanın önemi zaman geçtikçe artmakla birlikte katılımcılar arasında da dilsel bir karmaşıklık olduğu gözlemlenmektedir. Söz konusu dilsel karmaşa ile ilgili katılımcılar,

iki guruba ayrılmaktadırlar. Her ne kadar Kazakça önemli bir dil hâline gelmiş olsa da, birinci grup Kazakçayı öğrenmek için çaba göstermeyenlerden veya gösteremeyenlerden oluşmakta, diğer grup ise, Kazakçanın merkez dil hâline gelemeyeceğini düşündüğünden önem vermeyenlerden oluşmaktadır;

[1. grup]

Eğer biri Kazakistan'da yaşamak istiyorsa artık Kazakça kullanmak zorundadır. Kazakçayı bilmiyorsa toplum içinde daha yüksek pozisyona çıkamayacağı bir gerçektir. Fakat Kazakça harfler değiştirildi. Bu sebeple kafamız iyice karışmış durumda. Hepsi farklı harflerden meydana gelen Rusça, Kazakça ve Koreceyi düşünürsek, üniversiteden mezun olduktan sonra Güney Kore'ye gideceğim (ASTK2, kadın, 23 yaş, 28.06.2018).

Aynı mülakata katılan ASTK3 de aynı fikirdedir fakat göç konusu hakkındaki görüşlere katılmamaktadır;

Kazakça öğrenmeyi düşünmüyorum. Kazakistan'da yaşadığım için Kazakçayı duyduğumda anlıyorum. Ama elemanlarımla Rusça konuşuyoruz. İngilizceyi okuldan öğrendim ve Koreceyi ise Almatı Korece Eğitim Merkezi'nden öğrendim. Kazakistan'da yaşamak istemiyorum. Ama ablalarım Dubai ve Kanada'da yaşıyorlar. Ben yaşlı anneme bakmak için Kazakistan'dan çıkamıyorum (AMTK3, erkek, 43 yaş, 09.07.2018).

AMTK8 gibi Kazakçanın önemli bir merkez dil hâline geldiğini düşünen fakat belli bir yaşa geldiği için kariyerini geliştirmeye ihtiyaç duymayan ve artık çaba göstermek istemeyen katılımcılar da mevcuttur;

Kazakça öğrenmeme gerek yok. Benim günlük hayatta insanlarla sohbet edebilecek kadar Kazakçam var ve bu benim için yeterli. Sanırım artık kariyer geliştirmek ve kamusal hizmet sektöründe çalışabilmek için mecbur Kazakça bilmek lazım (AMTK8, kadın, 64 yaş, 18.07.2018).

[2. grup]

Kazakçayı çok az anlıyorum. Eğer Kazakistan'da çocukluğumdan beri yaşasaydım, dili daha iyi bilebilirdim. Ama ben Kazakistan'a geç yaşta taşındım. Yine de ara sıra Kazakça kurslara katılıyordum. Ama ortamda hep Ruslar vardı. Bilimsel raporları hâlâ Rusça yazıyoruz. Kazakça bilmediğimden dolayı hiçbir sıkıntı yaşamıyorum (AMTK4, kadın, 70 yaş, 11.07.2018).

Benim Rusçam iyidir. Kazakça ile kendimi ifade edebilirim ve anlıyorum ama burada Kazakça kullanan çok az sayıda çalışan var. İhtiyacım olan dil ise İngilizcedir (AMTK8, kadın, 64 yaş, 18.07.2018).

ASTK5 ise Kore restoranı işletmektedir. Müşterilerinin çoğu Kazaktır ve satış görevlileri

de onlarla iletişim kurabilen Kazaklar olmak zorundadır. Bunun gibi durumlarda zorunluluk açığa çıktığı için ASTK5 durumu şöyle açıklamaktadır;

Ben Kazakçayı anlıyorum ama konuşamıyorum. Kazakça öğrenmeyi düşünüyorum. Çünkü çalışanlarımın çoğu Kazak. 4 şubemiz içinde yaklaşık 40 kişi Kazak. Onlarla daha iyi bir iletişim kurabilmek için Kazakçayı öğrenmek istiyorum. Sonuçta arkamdan dedikodu da yapıyor olabilirler (ASTK5, kadın, 22 yaş, 30.06.2018).

Ek bilgi olarak yaşlı olsa da hafızası güçlü olan bir Kazak katılımcı ASTK1 ise, 1950'lerde de Kazakçayı bilen Korelilerin oranının %25-30 olduğunu belirterek;

Rusça konuşabiliyorlardı ama kendi aralarında Korece konuşuyorlardı. Kazakça konuşabilenler de vardı. Moskova'da yaşayan bir Koreli ablam Kazakçayı çok iyi derece konuşuyordu. Hatta kasabamda adı Boris olan bir Koreli vardı. Ona Kazak Boris diye isim takmıştık. Çünkü Kazakçayı ana dili gibi konuşuyordu. Kasabada %25-30 oranında Koreli Kazakça biliyordu (ASTK1, kadın, 80 yaş, 28.06.2018).

ASTK6 ise çeşitli etnik öğrencilerden oluşan Kazak özel okuluna gitmektedir. Eğitiminin Kazakistan ile ilgili kısımlarını Kazakça, diğer kısımlarını ise Rusça ve İngilizce dilinde almaktadır;

Kazakçayı biraz biliyorum. Çünkü okulda Kazakça, Kazak tarihi ve beden eğitimi dersleri sadece Kazakça dilinde verilmektedir (ASTK6, kadın, 15 yaş, 30.06.2018).

ASTK5 Kazakça konuşabiliyor ama kariyerini geliştirmek amacıyla Kazakçasını geliştirmek istiyor;

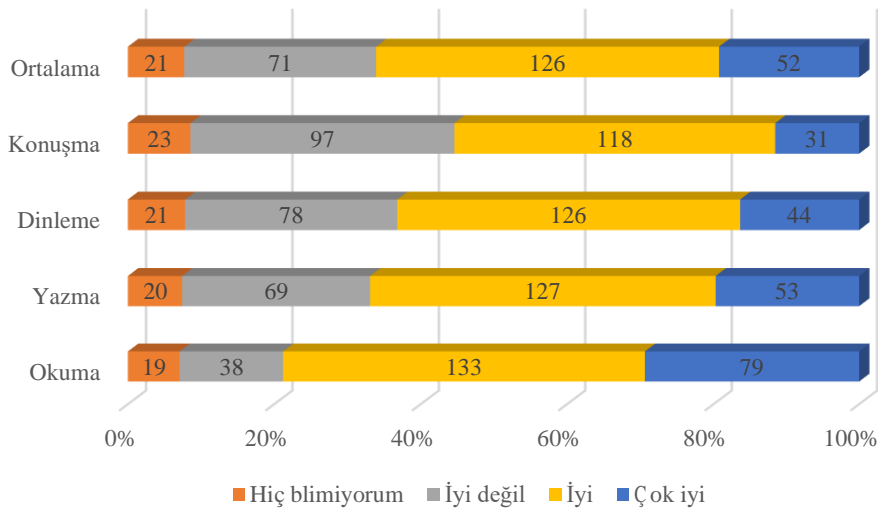
İngilizcem iyi ve Kazakçayı da hem anlıyorum hem de konuşabiliyorum. Hatta bir gün Kazakistan'ın güney bölgesinden gelen Kazakistan Korelisi bir misafirimiz vardı. Onunla Korece değil Kazakça konuşmuştuk. Dedemin Korecesi çok akıcıydı. Ama benimle Rusça konuşurdu. Çocukken Korece yazabiliyordum ama artık unuttum. Bugünlerde başarılı bir kariyere sahip olabilmek için Kazakça bilmek Rusça bilmekten daha önemli bir hâle geldi. Bu yüzden Kazakçamı geliştirmek istiyorum. Bütün belgeler Rusça yazılıyor fakat Kazakçaya çevriliyor (AMTK5, erkek, 36 yaş, 11.07.2018).

4.1.3.4. İngilizce Kullanım Düzeyi

Kazakistan Korelilerinin İngilizce kullanım düzeyi ise Rusçadan sonra ikinci sıraya yerleşmektedir. Katılımcıların ortalama %19,2'si İngilizce seviyesinin 'çok iyi' olduğunu belirtmiş ve %46,8'i ise soruyu 'iyi' şeklinde cevaplamıştır. Dil kullanım sıklığı sorusunda da İngilizce, Rusçadan sonra en çok kullanılan dil olarak seçilmiştir.

Tablo 14’te dikkat çeken bulgu ise İngilizcenin yerel dil olan Kazakçadan 4 puanlık ölçekte 0,43 puan ile ileride olmasıdır. Son zamanlarda Kazakistan devleti tarafından yürütülen Kazak dili merkezli politikaya rağmen, kişilerin İngilizceye karşı Kazakçadan daha çok öğrenme gayretine sahip oldukları gözlemlenmektedir. Kazakçanın Kazakistan Korelileri arasında önemi zamanla çoğaldıysa da başka bir deyişle bu durum, Kazak dili merkezli politikanın yeterince veya etkili bir şekilde uygulanamadığını göstermektedir.

Grafik 4. İngilizce Kullanım Düzeyi

Ayrıca 2009 Kazakistan Cumhuriyeti Ulusal Nüfus Sayımı’na göre Kazakistan Korelilerinin İngilizce düzeyi diğer etnik gruplar arasında en yüksek seviyeye sahiptir. Kazakistan Korelileri arasında İngilizceyi anlayabilenlerin oranı %24,2, okuyabilenlerin oranı %14,8 ve yazabilenlerin oranı %11,4 olarak belirlenmiştir. Tüm etnik grupların ortalaması ise anlayabilenler kategorisinde %15,4, okuyabilenler kategorisinde %10,2 ve yazabilenler kategorisinde %7,7’dir (Smailov, 2011, s. 21). Buna dayanarak son 10 sene içerisinde Kazakistan Korelilerinin İngilizce kullanım düzeyinin genel olarak yükseldiği tahmin edilmektedir.

Aşağıda, İngilizce kullanım düzeyi hakkında yapılan mülakatlardaki katılımcıların düşüncelerine yer verilmiştir;

Ben Kazakça öğrenmeyi düşünmüyorum. Sırası ile İngilizce, İspanyolca ve Korece’yi öğrenmeyi tercih ederim. Çünkü bana daha kolay geliyorlar (ASTK4, kadın, 33 yaş, 30.06.2018).

İngilizcemin daha iyi olmasını istiyorum. Çünkü ABD’de eğitim görmek istiyorum

(ASTK6, kadın, 15 yaş, 30.06.2018).

Korecem yok. Sadece “şibi” gibi bazı küfürleri hatırlıyorum. Rusça eğitim gördüm ve insanlarla Rusça ile iletişim kuruyorum. Rusça dışında İngilizceyi diğer dillerinden daha iyi biliyorum. Kazakça anlıyorum. Çünkü Özbekçe ve Karakalpak dilim iyi ve diller birbirine benziyorlar. Kazakça veya Korece öğrenmeyi düşünmüyorum. İngilizceyi geliştirmek istiyorum (AMTK10, kadın, 28 yaş, 19.07.2018).

4.2. İNANÇ DURUMU

Kazakistan Cumhuriyeti, resmi olarak vatandaşlarına din özgürlüğü tanıyan bir ülkedir. Nüfusun çoğunluğunu oluşturan Kazaklar ağırlıklı olarak İslam dinine, Ruslar ise Rus Ortodoksluğuna inanmaktadır. Din gücünü zayıflatan Sovyet rejimi sırasında inanç özgürlüğü kabul edilmemiş, ancak İslamiyet'in etkisi hâlâ Kazak kültürü ve yaşamı üzerinde etkisini sürdürmüştür. Kazakistan Cumhuriyeti'nin bağımsızlığından bu yana, İslamiyet'in yayılışı devam ediyor, ancak yine de Kazakistan diğer Orta Asya Cumhuriyetlerine göre daha laikdir. Çeşitli milletleri bir 'ulus' bilinci etrafında toplamak amacıyla İslamiyet'i ulusal bir kimlik hâline getirme hareketi olmasına rağmen çok sayıda Kazakistan Rusunun Rus Ortodoksluğuna inanması bu fikri gerçekçi ve uygulanabilir bir zemine oturtmamaktadır. Bu nedenle, diğer dinlere baskı yapmak ve İslam dininin aşırı bir biçimde yaşanması yasal olarak kısıtlanmıştır. Ancak, Hristiyan misyonerlik amacıyla Kazakistan Cumhuriyeti'ne girenlerin sınır dışı edilmesi gibi eylemler sıklıkla gerçekleşir ve ülke genel olarak Hristiyanlık karşıtı bir eğilime sahiptir.

Kazakistan'daki Kore halkının dinî inançları ile ilgili bilgiler yetersizdir. Yapılan araştırmalar da oldukça eksiktir. Bulunan bilgilerin çoğunluğunun Protestan Hristiyan misyoner verileri olması nedeniyle bu bilgiler dikkatli ve eleştirel bir tutumla incelenmelidir.

Tez için yapılan saha çalışmasında hassasiyet oluşturabilecek bir konu olan inanç ile ilgili sorular anket veya mülakat sorularına dâhil edilmemiştir. Ancak gözlem veya görüşme sürecinde elde edilen bulgulara göre, katılımcıların çoğu ya herhangi bir inanca sahip değildir veyadâhil olduğu dinî gruplar büyük ölçüde Protestan Hristiyan'dır. Sovyetler Birliği'nin dağılmasından sonra Orta Asya üzerinde uluslararası ilişkilerin çoğalmasıyla birlikte dinî faaliyetler de yapılmaya başlanmıştır. Özellikle Hristiyan misyoner faaliyetlerinin hızlı bir şekilde yayılmasından Kazakistan Korelileri de dinî, eğitimsel,

ekonomik ve kültürel açılardan oldukça yüksek derecede etkilenmişlerdir. Kazakistan devletine kayıtlı 964 Protestan kilisesi olduğu bilinmektedir (Kim ve Yoon, 2014, ss. 39-40). Ayrıca Kazaklar ve Ruslar gibi yerel halkın etkisiyle İslam'a veya Rus Ortodoksluğu'na inanan Kazakistan Korelileri de bulunmaktadır.

Tablo 17. Kazakistan Cumhuriyeti'ndeki Etnik Gruplara Göre İnanç Dağılımları

Milliyet	Toplam Nüfusu	Cevap veren						Cevap Vermeyen
		İslamiyet	Hristiyanlık	Yahudilik	Budizm	Diğerler	Bir Dine İnanmayan	
Toplam Nüfusu	16.009.597 (%100)	11.239.176 (%70,2)	4.214.232 (%26,3)	5.281 (%0)	14.663 (%0,1)	3.688 (%0)	451.547 (%2,8)	81.010 (%0,5)
Kazak	10.096.763 (%100)	9.928.705 (%98,3)	39.172 (%0,4)	1.929 (%0)	749 (%0)	1.612 (%0)	98.511 (%1)	26.085 (%0,3)
Rus	3.793.764 (%100)	54.277 (%1,4)	3.476.748 (%91,6)	1.452 (%0)	730 (%0)	1.011 (%0)	230.935 (%6,1)	28.611 (%0,8)
Özbek	456.997 (%100)	452.668 (%99,1)	1.794 (%0,4)	34 (%0)	28 (%0)	78 (%0)	1.673 (%0,4)	722 (%0,2)
Ukraynalı	333.031 (%100)	3.134 (%0,9)	302.199 (%90,7)	108 (%0)	49 (%0)	74 (%0)	24.329 (%7,3)	3.138 (%0,9)
Uygur	224.713 (%100)	221.007 (%98,4)	1.142 (%0,5)	34 (%0)	33 (%0)	63 (%0)	1.377 (%0,6)	1.057 (%0,5)
Tatar	204.229 (%100)	162.496 (%79,6)	20.913 (%10,2)	47 (%0)	58 (%0)	123 (%0,1)	16.569 (%8,1)	4.023 (%2)
Alman	178.409 (%100)	2.827 (%1,6)	145.556 (%81,6)	89 (%0)	66 (%0)	192 (%0,1)	24.905 (%14)	4.774 (%2,7)
Koreli	100.385 (%100)	5.256 (%5,2)	49.543 (%49,4)	211 (%0,2)	11.446 (%11,4)	138 (%0,1)	28.615 (%28,5)	5.176 (%5,2)
Türk	97.015 (%100)	96.172 (%99,1)	290 (%0,3)	7 (%0)	6 (%0)	20 (%0)	321 (%0,3)	199 (%0,2)
Azerbaycanlı	85.292 (%100)	80.864 (%94,8)	2.139 (%2,5)	16 (%0)	16 (%0)	24 (%0)	1.586 (%1,9)	647 (%0,8)
Belruluslu	66.476 (%100)	526 (%0,8)	59.936 (%90,2)	25 (%0)	9 (%0)	20 (%0)	5.198 (%7,8)	762 (%1,1)
Dungan	51.944 (%100)	51.388 (%98,9)	191 (%0,4)	4 (%0)	15 (%0)	19 (%0)	179 (%0,3)	148 (%0,3)
Kürt	38.325 (%100)	37.667 (%98,3)	203 (%0,5)	11 (%0)	6 (%0)	9 (%0)	285 (%0,7)	144 (%0,4)
Tacikistanlı	36.277 (%100)	35.473 (%97,8)	331 (%0,9)	2 (%0)	6 (%0)	30 (%0,1)	307 (%0,8)	128 (%0,4)
Polonyalı	34.057 (%100)	235 (%0,7)	30.675 (%90,1)	14 (%0)	4 (%0)	45 (%0,1)	2.486 (%7,3)	598 (%1,8)
Çeçen	31.431 (%100)	29.448 (%93,7)	940 (%3)	6 (%0)	3 (%0)	16 (%0,1)	653 (%2,1)	365 (%1,2)
Kırgız	23.274 (%100)	22.500 (%96,7)	206 (%0,9)	6 (%0)	6 (%0)	4 (%0)	352 (%1,5)	200 (%0,9)
Diğer etnik gruplar	157.215 (%100)	54.533 (%34,7)	82.254 (%52,3)	1.286 (%0,8)	1.433 (%0,9)	210 (%0,1)	13.266 (%8,4)	4.233 (%2,7)

* (Smailov, 2011, s. 12)

2009 Kazakistan Cumhuriyeti Ulusal Nüfus Sayımı'na göre Kazakistan Korelileri

nüfusunun %5,2'si Müslüman, %49,4'ü Hristiyan, %11,4'ü Budist ve %28,5'i herhangi bir dine mensup değildir (Smailov, 2011, s. 24). Tablo 17'ye göre Slav milletler, Almanlar ve Polonyalılar haricinde Hristiyanların sayısı Kazakistan Korelileri arasında en çok olmakla birlikte, Rus Ortodoks ve Protestan Hristiyan olarak sınıflandırılmamıştır.

Kazakistan Korelilerinin inanç durumunun özelliklerinden biri, diğer çoğu etnik gruplar gibi bir ana din oluşturmadan halkın çeşitli dinlere dağılım göstermesidir. Bu dağılım, Güney Kore'deki Korelilerde de benzer şekilde gözlemlenmektedir. Fakat Güney Kore'de yok denebilecek kadar nadir bulunan Rus Ortodoks ve Müslüman olan Kazakistan Korelilerinin bulunması, Kazakistan Korelilerinin Kazakistan'daki yerel halkla dinsel etkileşimde bulunduğunu göstermektedir.

Tablo 18. Güney Korelilerin İnanç Durumları

Etnik Grup	Toplam Nüfusu	Hristiyanlık	Katolik	Budizm	Diğerler	Bir Dine İnanmayan
Güney Koreli	49,052,389 (% 100)	9,675,761 (% 19,7)	3,890,311 (% 7,9)	7,619,332 (% 15,5)	368,270 (% 0,8)	27,498,715 (% 56,1)

* (Kore Ulusal İstatistik Merkezi, 2015, http://kosis.kr/statHtml/statHtml.do?orgId=101&tblId=DT_1PM1502&conn_path=I3)

Kazakistan Korelilerinin din durumunun diğer özelliği ise diğer etnik gruplarında ortalama %0,1 bulunan Budistlerin Kazakistan Korelileri arasında sayıca daha fazla bulunmasıdır (11.446 kişi, %11,4). Kazakistan'da tanınan 4 Budist örgüt (Kim ve Yoon, 2014, s. 40) bulunmakla birlikte bu durumun Güney Kore'den gelen Budist misyoner faaliyetlerinin sonucu olduğu tahmin edilmektedir.

İslam dinine sahip olan Kazak bir katılımcının Müslüman olmayan 1. Nesil Kazakistan Korelilerinin durumunu şu şekilde açıklaması oldukça ilgi çekicidir;

Korelilerin dini ve bizimkiler çok farklıydı. Daha önce biz o din farklılığını bilmiyorduk. Bir gün Korelilerle beraber bir geyik avladık ve kestik. O sırada dindar olan babam yiyip yemeyeceğini karar veremedi. Sonra camideki hocaya gidip sordu. Hoca bize dedi ki "Korelilerin kestiği herhangi bir eti yemeyeceksiniz. Onların inancı farklı olduğu için onlar haramdır" dedi. Koreliler arasında Müslüman olan hiç yoktu. Ama biz barış içinde yaşıyorduk (ASTK1, kadın, 80 yaş, 28.06.2018).

Tablo 18'de belirtildiği gibi Kazakistan Korelileri, çeşitli dinlere dağılım göstermektedir. Bir aile içinde çeşitli dinlere sahip olan aile bireylerinin olduğunu gösteren ASTK4, ASTK5, ASTK6 da dikkat çekmektedir;

Ben kiliseye gitmiyorum. Ateistim (ASTK4, kadın, 33 yaş, 30.06.2018).

Ben her Pazar günü Protestan Hristiyan kilisesine gidiyorum. Orada İsa için ilahi söylüyorum ve dua ediyorum. Orada yaklaşık 25 Kazakistan Koreli var. Tabii Ruslar da var (ASTK5, kadın, 22 yaş, 30.06.2018).

Ben hiç kiliseye gitmedim. Ama bir kere camiye gitmiştim. Çünkü babam Müslümandır. Babam sonra Müslüman oldu. Babamın arkadaşlarının çoğu Kazak ve onlar Müslümandır. Onlarla sürekli takıldığı için etkilenmiş. Babam Kore yemeğini seviyor ama domuz etini asla yemiyor. Annem ve anneannem ise kiliseye gidiyor. Özellikle anneannem çok dindardır. Ama biz aynı çatı altında yaşıyoruz ve hiçbir sıkıntımız yok (ASTK6, kadın, 15 yaş, 30.06.2018).

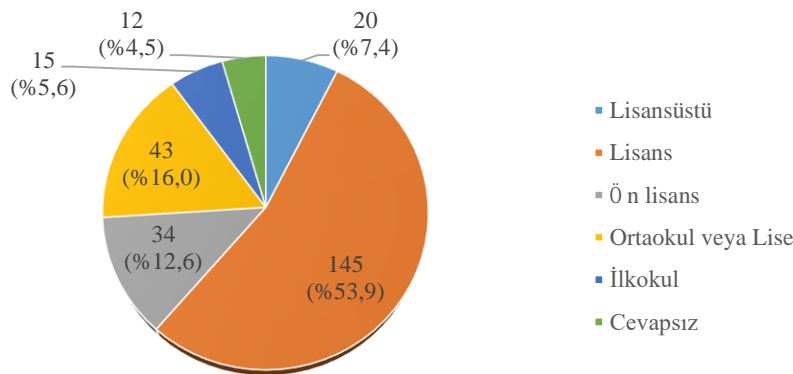
Ayrıca bu tezin ‘Göç Tarihi’ kısmında bahsedilen Un-bo Choi (25 Ekim 1878 yılındaki 13 aile göçmenlerinden biri)’nin dilekçesinde yazan Korelilerin yerleşim izni almak için Ortodoksluğa geçtikleri konusu AMTK5’in aile tarihinde de bulunmaktadır;

Benim Atam Joseon Hanedanlığı’ndan Rusya’ya göç eden ilk kişilerden biridir. 1864 yılında Samara nehrin yanında olan Samara (Somali) köyüne yerleştiler. Büyük dedem İlya Kim de 1865 yılında Samara’da doğdu. Primorski Krayı bölgesindeki Ruslar, Kore’den gelen göçmenleri kabul ettiler. Çünkü geliştirilmesi gereken toprak alanlar çok genişti ve Koreliler ziraat alanında beceriklilerdi. Ama araziyi kiralayabilmek için Rus Ortodoksluğu’nu kabul etmeliydiler. Şimdi benim ailemdeki çoğu kişi Ateist ama benim dinim Ortodoks’tur (AMTK5, erkek, 36 yaş, 11.07.2018).

4.3. EĞİTİM DURUMU

Önceki bölümde de belirtildiği gibi Kazakistan Korelileri, Uzak Doğu Rusyası’nda yaşamaya başladıklarından beri kendi çocuklarına yönelik kaliteli eğitim sağlama eğilimine sahiptirler ve bu eğilim, saha araştırması sırasında da belli bir şekilde gözlenmektedir.

Grafik 5. Katılımcıların Eğitim Durumu

Grafik 5'e göre lisansüstü eğitim gören katılımcıların oranı %7,4, lisans %53,9, ön lisans %12,6, ortaokul veya lise %16,0 ve ilkokul %5,6'dır. Kazakistan Korelileri de, aynı Güney Kore'deki ebeveynler gibi mutlu olmanın tek yolunun ancak çocuklarının ders çalışarak edinebilecekleri iyi bir mesleğe sahip olmak olduğuna inanmaktadır.

Kazakistan Cumhuriyeti'nde yaşayan diğer etnik gruplarla karşılaştırma yapıldığında, Kazakistan Korelilerinin eğitim düzeyinin belirgin bir şekilde daha yüksek olduğu gözlemlenmektedir. Tablo 19'a göre Kazakistan Korelileri arasında yükseköğretimini tamamlayan nüfus oranı % 47.1 olup tüm etnik grupların ortalamasından yaklaşık %20 oranında daha fazladır. Korelilerden sonra ikinci sırada Kazaklar (%30,2) gelmekte Dungan ve Kürtlerin oranı ise nispeten düşüklük göstermektedir (sırasıyla %8,9 ve %8,3).

Tablo 19. Kazakistan Cumhuriyeti'ndeki Etnik Gruplara Göre Eğitim Durumu

	Toplam Nüfusu	Yüksek öğretim	Tamamla	Koleji	Mesleki Eğitim	Genel Orta öğretim	Temel Orta öğretim	İlk öğretim
			nımmı)					
Toplam	16.009.597	%27,2	%2,0	%29,7	%2,6	%30,2	%7,6	%0,8
Kazak	10.096.763	%30,2	%2,1	%25,9	%2,3	%32,1	%6,8	%0,7
Rus	3.793.764	%24,4	%1,9	%39,3	%3,1	%22,5	%7,9	%1,0
Özbek	456.997	%15,4	%0,9	%18,0	%3,3	%53,2	%8,4	%0,7
Ukraynalı	333.031	%19,7	%1,5	%39,3	%3,6	%23,8	%10,5	%1,5
Uygur	224.713	%17,1	%1,6	%22,4	%1,7	%47,9	%8,4	%0,9
Tatar	204.229	%27,2	%2,2	%37,0	%3,0	%22,1	%7,6	%0,9
Alman	178.409	%15,1	%1,7	%33,8	%3,9	%29,6	%14,0	%1,9
Koreli	100.385	%47,1	%2,9	%28,1	%1,3	%16,5	%3,8	%0,3
Türk	97.015	%11,5	%0,7	%16,4	%1,9	%48,8	%18,3	%2,3
Azerbaycanlı	85.292	%15,3	%1,3	%22,5	%2,1	%43,1	%14,3	%1,5
Belaruslu	66.476	%15,8	%1,3	%37,8	%4,2	%26,3	%12,5	%2,0
Dungan	51.944	%8,9	%0,7	%8,1	%0,4	%68,0	%12,5	%1,3
Kürt	38.325	%8,3	%0,8	%10,9	%1,0	%46,1	%28,1	%4,6
Tacikistanlı	36.277	%10,5	%1,2	%9,7	%1,8	%59,6	%15,2	%1,9
Polonyalı	34.057	%19,6	%1,7	%33,9	%4,6	%26,0	%12,2	%2,0
Çeçen	31.431	%16,6	%2,0	%22,3	%1,9	%40,2	%14,4	%2,6
Kırgız	23.274	%20,8	%1,8	%21,8	%2,0	%43,2	%9,2	%1,1
Diğer	157.215	%22,4	%1,9	%32,0	%2,9	%27,1	%11,6	%2,0

* Yükseköğretim (Higher education) : Lisans ve üstü, Mesleki Eğitim (Secondary vocational education): 9. Sınıf ve üstü, Temel Mesleki Eğitim (Primary vocational education) : 9. - 12. Sınıf, Genel Ortaöğretim (General secondary education) : 10. - 12. Sınıf, Temel Ortaöğretim (Basic secondary education) : 5. - 9. Sınıf, İlk Öğretim (Primary education) ; 1. - 4. Sınıf

* (Smailov, 2011, s. 43)

Kazakistan Korelilerinin gelecek nesillere daha iyi bir eğitim olanağı sağlamaya verdikleri önem, mülakat sırasında da gözlemlenmektedir;

İngiliz bir hocadan İngilizce özel ders alıyorum. Uluslararası özel okula gidiyorum ve Amerikalı, İngiliz ve diğer yabancı hocalarından dil öğrenirken aynı zamanda pratik yapıyorum. Bazı dersler sadece İngilizce dilinde veriliyor. Buradaki yerel halk, Korelilerin genel olarak akıllı olduklarını ve yüksek beyin gücüne sahip olduklarını düşünüyorlar. Bu yüzden işimde başarılı olduğum zaman, gösterdiğim çabadan ziyade başarımın Koreli olmamdan kaynaklandığını düşünüyorlar. Yerel halk Korelilerin çalışkan, akıllı, sert ve ciddi bir tavır sergilemesini ve aynı zamanda iş adamı, büyük bir şirket sahibi gibi birisi olmalarını bekliyorlar. Ama bana göre bunlar sadece önyargı ve doğru değil. Genel olarak akıllılar ve çalışkanlar ama bu durum kişiden kişiye farklılık gösterebilir (ASTK6, kadın, 15 yaş, 30.06.2018).

Bana göre Kazakistan Korelilerinin başarısı çalışkanlıklarıyla paralellik göstermektedir. Mesela benim babam her sabah saat 4 veya 5 gibi kalkar ve işe başlar. Babamıza bakarak biz de otomatik olarak çalışkan bir karakter edindik. Babamda gözlemlediğimiz çalışkanlık ailemizin bir kültürü hâline geldi (ASTK4, kadın, 33 yaş, 30.06.2018).

2011 yılında Orta Asya'daki Korelilerin başarıları ve sosyal statüleri hakkında bilgi toplayan Han'a göre 800'den fazla Orta Asya Koreli, fizik, matematik, jeoloji, mühendislik, tarım, veterinerlik, coğrafya, kimya, biyoloji, tıp, eczacılık, felsefe, tarih, ekonomi, siyaset, hukuk ve dil bilimi gibi alanlarda doktora seviyesi veya doktora adayı unvanı elde etmiştir (Khan, 2011, s. 162).

Tablo 20. Kazakistan Cumhuriyeti'ndeki Kazakistan Korelilerinin Eğitim Alanındaki Pozisyonları

Kurum	Unvan	Kişi Sayısı
Toplam		100
Ulusal Akademi Merkezi	Akademi Üye	2
	İletişim Üye	1
Üniversite	Rektör	2
	Rektör Yardımcısı	11
	Bölüm Başkanı	38
Ulusal Bilimler Akademi Merkezi	Müdür	2
	Müdür Yardımcısı	14
Araştırma Merkezi	Müdür	30

* (Khan, 2011, s. 162)

Tablo 20'de gösterildiği gibi Kazakistan eğitim kurumlarında yönetici pozisyonunda çalışan çok sayıda Kazakistan Korelileri bulunmaktadır. Dahası, profesör, öğretmen ve

okul müdürü gibi yukardaki tabloda belirtilmemiş birçok önemli eğitim görevlerinde de Kazakistan Korelileri yer almaktadır (Khan, 2011, s. 162).

Fakat serbest ekonomi sisteminin hızlıca yayılmasıyla beraber genç Kazakistan Koreli nesiller arasındaki hemen işe başlayıp para kazanma isteği, kaliteli eğitim alarak profesyonel meslek sahibi olma isteğinden daha baskın bir hâle gelmektedir. Bu yüzden mülakata katılan genç yaştaki Kazakistan Korelilerinin finans veya ekonomi bölümünü okudukları veya özel sektör alanında çalıştıkları gözlemlenmiştir;

Ben finans bölümü mezunuyum. Mesleğim ise borsa uzmanlığıdır. Çocukluktan beri belgeler düzenlemeyi ve matematiği severim. İyi bir gelir ve düzgün bir meslek istediğim için finans bölümünü okudum. Kazakistan Korelileri, genel olarak matematikte başarılıdırlar. Hırslı oldukları için işlerini iyi yapıyorlar ve ticaret alanında başarılı oluyorlar. Bu yüzden çoğu Koreli iktisat alanında çalışıyor (AMTK6, kadın, 35 yaş, 14.07.2018).

Matematiği iyi yapmakla kalmayıp aynı zamanda para kazanabilmek için kafalarını iyi çalıştırıyorlar. Bu yüzden yerel halk Korelilere karşı 'Koreliler iyi çalışırlar' veya 'Koreliler para kazanmak istiyor' gibi birtakım önyargılar besliyorlar. Kazakistan'daki Korelilerin çoğu rahat yaşıyorlar. Diğer milletler de aynı fikirdeler. Tabii ki rahat yaşamayan Kazakistan Korelileri de var ama genel olarak diğer etnik gruplardan daha iyi haldedirler (AMTK7, kadın, 33 yaş, 14.07.2018).

Mülakat sürecinde veya saha araştırması sırasında diğer milletlerin Kazakistan Korelilerini nasıl tanımladıkları sorulduğunda, genelde 'çalışkan', 'sinsi', 'akıllı', 'başarılı', 'matematikte iyi' gibi kelimeler kullandıkları ortaya çıkmıştır;

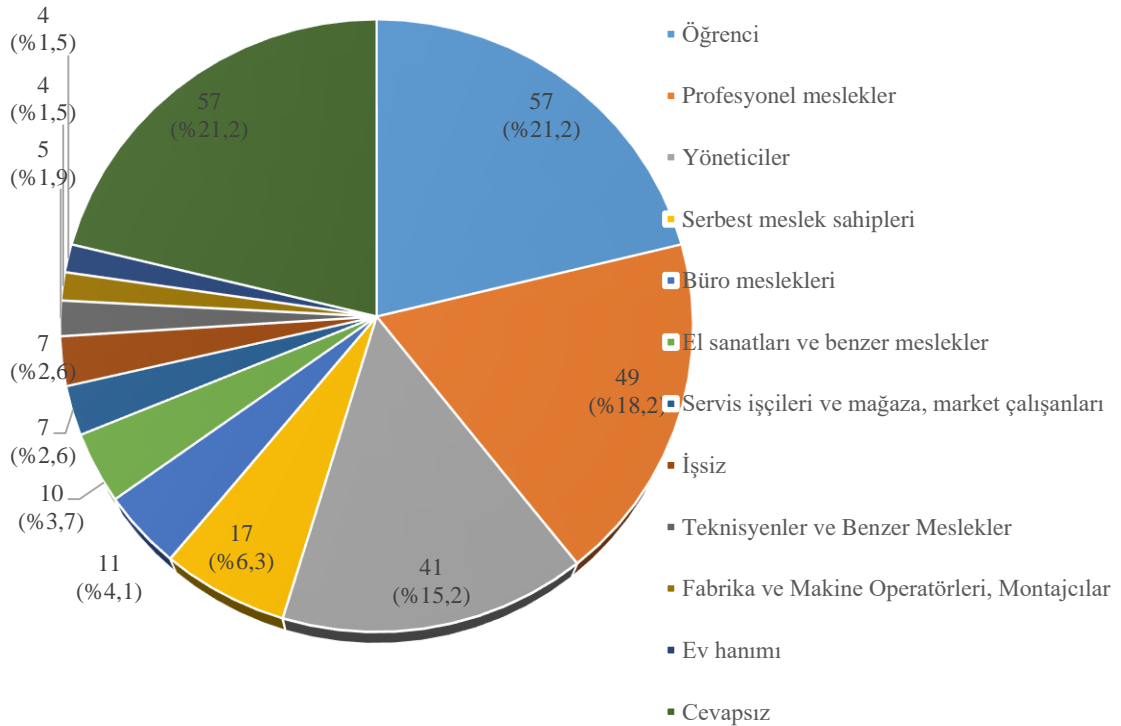
Kazakların, Kazakistan Korelilerini düşündüğünde ortaya çıkan imajlar, 'akıllı', 'sinsi' veya 'her zaman kısa yolunu bulabilenler' gibi oluyor. Mesela okul hayatımda her zaman birinci oluyordum. Ve okuldaki tek Koreli bendim. O yüzden çevremdeki çoğu Kazak ve Ruslar Korelileri o şekilde tanıdı. Bana "Sen Korelisin. Senin matematiğin kesin iyidir" derlerdi. Güney Kore'deki Koreli ailelerin çocuklarının başarılı olması için çok fazla baskı yaptıklarını biliyorum. Ama benim babam hiçbir zaman baskı yapmadan beni destekliyordu. Baskıya maruz kalmadan da eğitim konusunda başarılı oluyordum ve şimdi Nazarbayev Üniversitesi'nde Ekonomi Bölümünde okuyorum (ASTK2, kadın, 23 yaş, 28.06.2018).

Ben de babamdan hiçbir zaman baskı görmedim ve her zaman istediklerimi yapabildim. Ve şuan Kazakistan'daki en başarılı üniversitelerden biri olan Nazarbayev Üniversitesi'nde okuyorum. Çevremdeki çoğu Korelinin de başarılı olduğunu görüyorum. O yüzden Korelilerin başarılarının arkasındaki nedenin çevre faktöründen değil, genetik faktörlerden kaynaklandığını düşünüyorum (ASTK3, kadın, 20 yaş, 28.06.2018).

4.4. EKONOMİK DURUM

Genel olarak Kazakistan Korelilerinin ekonomik durumlarının diğer etnik gruplardan daha iyi olduğu bilinmektedir. Örneğin, ABD'ye göç eden Koreliler, iş alanları, akademik alanlar, politik alanlar ve ulusal organizasyonlarda büyük bir ilerleme gösteren azınlık etnik grup olarak değerlendirilmektedir. ABD'deki Koreliler genel olarak aktif sosyal aktivite, hızlı adaptasyon özelliklerine sahip olup 'Asya'dan gelen Yahudi' olarak tanımlanmaktadır. Dünyadaki göçmen Koreliler genelde hızlı kültürel dönüşüm ve yavaş asimilasyon süreci göstermektedir (Kim, 2013, s. 304). Böylelikle dünyanın çeşitli coğrafyalarında bulunan Koreliler gibi Kazakistan Korelilerinin de iyi bir ekonomik duruma sahip olmasındaki sebebin hırslı, çalışkan ve kaliteli eğitim talebi sonucu olduğu anlaşılabilmektedir. Anket katılımcıları arasında mesleki durumu sorusuna cevap vermeyenler ve öğrenciler haricindeki profesör ve doktor gibi üst düzey meslek sahiplerinin sayısının birinci sırada, özel şirket yöneticilerinin de ikinci sırada geldiği gözlemlenmiştir. Bu sebeple, Kazakistan Korelilerinin ekonomik anlamda daha rahat bir yaşam sürdükleri anlaşılmaktadır.

Grafik 6. Katılımcıların Mesleki Durumu

Mülakatta da yukarıdaki şekilde güçlü ve çalışkan bir karakter sergileyen katılımcılar bulunmaktadır;

Özbekistan'da yaşadığımda küçük bir kızdım ama içimde değişik bir güç vardı. Babam ve annem erken boşandılar ve ailevi durumumuz çok kötüydü. O yüzden iki kız kardeşime bakmak için sokağa çıkıp sakız falan sattım. Ucuz malzemeler satın alıp bir şeyler yaparak daha pahalı bir fiyata satmaya çalıştım. Böylelikle doğal bir şekilde pazarlamayı öğrendim. Sonra yaşadığım mahalle bana küçük gelmeye başladı. Almatı'ya taşınıp kendi işimi kurmaya karar verdim. Önce KİMEP'te pazarlama bölümünü tamamlayıp, 2 sene bir firmada çalıştım. Sonra bir pazarlama uzmanı olarak bağımsız bir firma kurdum. Bugünlerde Kazakistan dâhil olmak üzere tüm dünya ekonomik krizde ve insanlar krizden çıkış yolu bulabilmek adına daha çok hareketli olduğundan bu durumu fırsata çevirebiliyorum. Aslında çocukken köyde yaşayan Korelilere baktığımda tarım işleriyle uğraşıyorlardı ve onlardan birinin eşi olmak istemiyordum fakat bugünlerde iş yaparken Korelileri tanıdıkça onların daha profesyonel olduklarını fark ediyorum. Ne zaman firmalarla toplantı yapsam genel müdürler, yatırımcılar hepsi Kazakistan Korelisi oluyor. Eski Sovyet ülkelerinde nereye gitsem hep Orta Asya Korelileri oluyor ve onlara saygı duyuluyor. Bazen iş toplantılarındaki tek Koreli ben olduğumdan dikkat çekiyorum ve başarılı olabiliyorum. Saygı duymaktan ziyade bana güveniyorlar. Koreliler çalışkan ve akıllı oldukları için ve dürüst bir şekilde çalıştıkları için beni de artık o şekilde tanıyorlar. Kazakistan'da CEO veya üst düzey yöneticiler genellikle Kazaklar veya diğer milletlerden oluşuyor. Fakat onların daha üstündeki yatırımcılar, Kazakistan Korelileri oluyorlar. Koreliler her yerde var ve elit grupları oluşturuyorlar (AMTK9, kadın, 37 yaş, 18.07.2018).

Bana göre Koreliler diğer milletlere göre daha çok çalışkandır. Zorunlu göç sırasında hayatta kalabilmek için çok çalışkan olmalıydık. Ondan önce büyük dedem ve büyük annem de Kore'deki yoksulluk ve savaştan kaçarak ölmek için Rusya'da çalışmak zorunda kalmışlar. Böylelikle çalışkanlık benim genime de geçmiş sanırım. Yaşlanıyorum ama hâlâ çalışıyorum. Bill Gates veya Amazon'un sahibi gibi çalışkan bir insan ne kadar zengin olsa da işi bırakmadan devamlı çalışır (AMTK8, kadın, 64 yaş, 18.07.2018).

Biz 3 kız kardeşiz. Kardeşlerimden biri eczacı ve diğeri Chempharm(Kazakistan ilaç firması)'da çalışıyor. Hepimiz eğitimimizi Rusya'da tamamladık. Hepimiz başarılı öğrenciler olduğumuz için Moskova'ya gidebildik. Eski zamanlarda durumlar çok zordu. Ekonomik durumumuz çok düşüktü. Bu yüzden de çok çalıştık. Çocuklarımın da iyi bir eğitim almasını sağladım ve şimdi çocuğum muhasebeci olarak çalışıyor. Kızım da Moskova'da modacı olarak çalışıyor (AMTK4, kadın, 70 yaş, 11.07.2018).

Sovyetler Birliği döneminde Kazakistan Korelileri, çalışkanlıkları, yüksek eğitim oranları ve Sovyetler Birliği'ne göstermiş oldukları katkılardan dolayı devlet tarafından nişan ve kahraman unvanı almaya hak kazanarak ana ve diğer milletler tarafından saygı duyulan bir millet hâline gelmiştir. Aynı zamanda bu durum diğer milletlerle olan ilişkilerini güçlendirmelerine yardımcı olmuştur (Khan, 2011, s. 156). Buna ek olarak, Kazakistan Korelileri Sovyet yönetimindeki ekonomik ve kamusal görevlerde yer alarak toplum içinde aktif bir rol oynamışlardır.

Tablo 21. Kazakistan Cumhuriyeti'ndeki Kazakistan Korelilerinin Ekonomi Alanındaki Pozisyonları

Kurum	Unvan	Adı
Makine fabrikası	Fabrika müdürü	Lee G. P.
Belediye ekipman ve deney fabrikası	Fabrika müdürü	Lee G. N.
Bakır eritme tesisi	Fabrika müdürü	Lee I. E.
Maden şirketi	Başkan yardımcısı	Tsoy N. D.
Telekomünikasyon şirketi `B-Telekom`	Başkan	Lim K. P.
Endüstriyel inşaat fabrikası `KUAT`	Başkan	Nam O. Yu.
Ulusal Sigorta Komisyonu	Başkan yardımcısı	Kim G. V.
Merkez Yönetim Kurulu	Başkan yardımcısı	Kim G. V.
Mangyshlak	Başkan	Park A. P.
Kommesk-Emir	Yönetim Kurulu Başkanı	Kan E. P.
Caspian	CEO	Tshai Y. A.
Stroi Bank of the USSR	Kazakistan şubesi başkan yardımcısı	Tsai K. A.
PromStroi Bank of the USSR	Kazakistan şubesi başkan yardımcısı	Tsai K. A.

* (Khan, 2011, s. 162)

Ama Sovyetler Birliği'nin dağılmasından sonra yerel milliyetçiliğin veya Kazak merkezli politikaların ortaya çıkmasıyla birlikte artık etkileyici pozisyonlarını kaybetmekte veya ana akım siyasetine girmekte zorlanmaktadır. Bu yüzden Kazakistan Cumhuriyeti'nin bağımsızlığından sonra çoğu Kazakistan Korelileri yükseköğretimden sonra profesyonel mesleği icra etmek yerine sadece maddi durumlarını geliştirebilme yollarını bulmaya çalışmaktadırlar. Bu yüzden finans veya maliye gibi alanlara daha eğilimlidirler.

Göçebe halk geleneklerinden türetilen kan bağı temelli kabile toplulukları, Orta Asya toplumunda İslami unsurlarla birleşerek derinden kök salmışlardır. Aynı zamanda Kazakistan siyasetinde de 'akrabalık (kinship)' ve 'soy bilgisi (genealogical knowledge)'ne dayanan elit grup ordusu uzun zamandan beri etkili olmuştur. Kazakistan Cumhuriyeti'nin bağımsızlığından sonra, Kazakistan'ın eski Cumhurbaşkanı Nazarbayev, geleneksel topluma dayalı politikaları bir bütün olarak Kazakistan'ın refahı için bir tehdit olarak eleştirmiş, kendisiyle olan sadık ve karlı ilişkilere dayanarak yeni bir ulusal seçkinliği teşvik etmiş ve desteklemiştir. Nazarbayev, yeni elitlerin ulusal kaynaklara erişimini siyasi olarak destekleyen, karşılığında da onların sadakat ve desteklerini kazandığı bir 'sponsorluk ilişkisi' kurmuştur. Özellikle serbest ekonomik sistemin

uygulanması, özelleştirilmesi ve Kazak milliyetçiliğinin güçlendirilmesiyle yeni oluşturulan ekonomik refahını elde eden cumhurbaşkanının gücünü artırmıştır. Etnik olarak, Ruslardan Kazaklara ve eski elit gruptan yeni elit gruba (medya, kaynakla ilgili devlet işletmeleri, bankalar ve fabrikalar gibi ekonomik varlıkları olan bir grup) güçler taşınmaya başlamıştır.

Kazakistan'da iş dünyasında başarılı olabilmek için devlet gücüne, yani gücün zirvesinde olan Nazarbayev'e dayanılmalıdır. KIEP (Kore Yurt Dışı Ekonomi Politika Araştırma Merkezi)'in hazırladığı 'Kazakistan Cumhuriyeti Politik Elit ve Güç Yapısı Araştırma' adlı rapora göre şu anda Kazak seçkin grupları, Nazarbayev'e yakınlıklarına bağlı olarak birinci, ikinci ve üçüncü güç gruplarına ayrılabilirler. Nazarbayev ile direkt ilişki kurabilmek için yarışan tüm elit gruplar, önce birinci elit gruba lobi yapmalıdır. Bu grup, hükümetin ana politikasından işletmeye kadar çok çeşitli etkileri kontrol altına alan bir gruptur. Bunların çoğu, cumhurbaşkanının yakın ailesini içeren bir kan bağı bulunan kişilerden oluşur ve geri kalanlar yakın tanıdıklardan veya yakın arkadaşlardan oluşan kan bağı bulunmayan gruplara ayrılır. İkinci elit grup, finans sektörü, sanayi sektöründeki iş adamları, cumhurbaşkanının uzak akrabaları ve 'Bolashak' adlı burs ile dünyaya gönderilen yeni nesillerden oluşmaktadır. Üçüncü elit grup belediye başkanı veya vali gibi temel olarak yerel düzeyde aktif olan siyasi gruplardır. Kazakistan'da altyapı inşa etmek ve yerel ekonomiyi canlandırmak konusunda en etkili olanlardır (Lee, 2009, s. 68-69).

Dave ise Kazakistan Cumhuriyeti'ndeki ana elitlerini 5 gruba ayırmıştır. Bu 5 grup, Timur Kulibaev, Darigha Nazarbaeva gibi Cumhurbaşkanı'nın yakın ailesini içeren kan bağı grup, bürokatlardan oluşan Kazkommertsbank grubu ve Kazak olmayan iş adamlardan oluşan Avrasya grubu ve Kazakistan Koreli grubundan oluşmaktadır (Dave, 2007, s. 148-149).

Dave ve KIEP'in analizlerine göre Kazakistan Korelilerinin iş alanındaki lobisi, Nazarbayev devleti ile yakın bir bağlantı kurmuştur. Kuzey Kazakistan bölgesindeki rafinerinin kontrolünü elinde tutmuş ve inşaat, elektronik dağıtım, kozmetik, bilgisayar ve bilişim teknolojileri sektörlerinde lider bir role sahiptir.

Örneğin, 14 yıl önce Kazakistan Koreli Dernek Başkanı olan Yuri Choi tarafından kurulmuş 'KUAT', Orta Asya'nın en büyük inşaat firmasıdır. Büyük bir inşaat firması olan 'VERTEX (CEO: Eduard Ogay) ve 'ALMATIN (CEO: Bronislaw Shin)' de

Kazakistan Korelilerinin kurmuş olduğu şirketlerdendir. Elektronik distribütörü alanında 'PLANETA ELECTRONİKİ' (CEO: Vyacheslav Kim) ve 'TECHNODOM' (CEO: Eduard Kim) da vardır. Kazakistan'ın Orta Asya'daki en büyük bakır, madencilik ve eritme şirketi olan dünyanın en büyük 10. çelik üreticisi firması 'KAZAKHMYS'un CEO'su Vladimir Kim (45) ise 68.000 kişiye liderlik etmektedir. Vladimir Kim, Forbes'un '2008 Dünyanın En Zenginleri' listesinde 214. sırada yer almış ve Kazakistan'ın en zengin adamı olarak bulunmuştur (Lee, 2009, ss. 55-56).

Fakat bugünlerde Kazakistan'daki ekonomik sıkıntılardan zorluk çeken Koreliler de bulunmaktadır. Serbest piyasa ekonomisi başladıktan sonra hızla uyum sağlayabilen ve sağlayamayan Korelilerin maddi durumları açısından çok farklılık görülmektedir;

Almatı'da ortalama aylık maaş 100 bin tenge oluyor. Yani yaklaşık 300 dolar olduğundan dolayı normal günlük hayata devam edebilmek için bile zorlanıyoruz. Eskiden Tenge ile maaş alsak da yurt dışına seyahat edebilirdik ama şimdi yurt dışına çıkmak çok zor oluyor. Üstelik malların fiyatları çok arttı. Yine de Koreliler beyinlerini iyi kullandıkları için nispeten iyi yaşıyorlar, ama şimdi ulusal bir krizdeyiz (AMTK7, kadın, 33 yaş, 14.07.2018).

Bu tezin, Güney Kore'ye Dönüş Hareketleri bölümünde de bahsedildiği gibi Kazakistan Korelileri arasında Güney Kore'ye işçi olarak göç edenler veya göç etmeyi düşünenlerin çoğalması, ulusal ekonomik kriz ve maddi durumların kötüleşmesinden kaynaklanmaktadır. (Bk. 3.2.5. Güney Kore'ye Dönüş Hareketleri)

Nadir olsa da Kazak merkezli toplumda diğer milletler tarafından saygı duyularak yüksek pozisyonlarda olan Kazakistan Korelileri de bulunmaktadır fakat onların çoğu kamusal alanda olmayıp genelde akademik alanda veya iş alanında katkısı olanlardır. Sovyetler Birliği döneminde yükseköğretim görüp hâlâ toplum içinde aktif bir rol oynayan AMTK13 ise durumu şöyle açıklar;

Ben bu ülkede bir Koreli olduğum için hiç ayrımcılık yaşamadım. Devlet tarafından çeşitli nişanlar kazandım. Bizim ülkemizde bir alanda iyi çalışmakta olan uzmanlar ise Merit Tüccar Uzmanı unvanını kazanarak sertifika ve nişan da alabiliyor. Ben bilim ve teknoloji alanında Merit Tüccar Uzmanı unvanı kazanıp 1995 yılında nişan aldım. 2011 yılında ise başka bir nişan kazandım (AMTK13, erkek, 89 yaş, 20.07.2018).

Yerel halklarla karşılaştırma yaparak Korelilerin başarılarını tanımlayan AMTK7 de şöyle açıklar;

Belki Kazakistan Cumhuriyeti gelecekte daha gelişecek ama şimdilik Kazak halkı çalışmayı sevmiyor. Biraz tembel oldukları için kendileri iş yapmadan altlarındaki

elemanlara iş yaptırıyorlar. Benim babam eskiden Air Kazakistan adında bir havayolları şirketinde başkan yardımcısı olarak çalışmıştı. Kendisi Kazak olmadığı için başkan olamadı ve şirketin adı Air Astana olarak değiştirildiğinde başka havayolları şirketinde çalışmaya başladı. Kendisi öz Koreli olduğu için artık yaşlı olsa da hâlâ çok çalışıyor (AMTK7, kadın, 33 yaş, 14.07.2018).

Ayrıca saha araştırması sırasında nesiller arasında farklılıklar da gözlemlenmektedir. İlk göç hareketleri ve yerleşmek için zor durumda kaldığını hatırlayan ilk veya ikinci nesiller ise kendilerini veya toplumu geliştirmek için çabalamayan genç nesil Korelilerden şikâyet etmektedir. Birinci ve ikinci nesillerin başarılı hâle gelmelerinin sebepleri; hayatta kalabilmek için çabalamak zorunda kalmaları, kendilerini geliştirmeleri ve sonraki nesillere yükseköğretimi sağlamaya çalışmalarından kaynaklanabilmektedir. Nesillerin arasındaki farklılıkları katılımcılar şöyle açıklar;

Semerkant gibi köyde yaşayan ve Taşkent, Almatı gibi büyük şehirde yaşayan Koreliler arasında farklılık vardır. Köyde yaşayanlar ise birbirine çok yardım ediyorlar ve çalışkan oluyorlar ama şehirde yaşayanlar ise biraz kaba oluyor. Ben Korelileri tanıdığımda nereden geldiklerini tahmin edebiliyorum. Kazakistan'daki çoğu Koreliler zengindir ve Kazaklar da bunu biliyorlar. Almatı'da oturan Koreliler, kendi çocukları için her şey sağlıyor. Ev, araba, para gibi çocukları ne isterse her şeyi veriyorlar. Aynı zamanda birbirlerine çok yakın oldukları için çocuklar kendi içinde ne sorunları olduklarını bilmiyorlar ve bağımsızlığı bilmedikleri için kendi ayakları üzerinde duramıyorlar (AMTK10, kadın, 28 yaş, 19.07.2018).

Güney Kore'deki Koreliler çok çalışıyorlar. Kazakistan Korelileri artık o kadar çok uğraşmıyorlar. İlk Kazakistan'a göç edenlerin zamanında iş azmış ve fakir oldukları için çok çalışmışlar. Şimdiki genç nesiller o kadar çalışmıyorlar. İstedikleri yerde çalışıyor ve eğitim almaya çok önem vermiyorlar. Çünkü ebeveynler artık zenginleştiler ve çocuklarına maddi yardımda bulunma imkânına sahipler (AMTK4, kadın, 70 yaş, 11.07.2018).

4.5. ETNİK KİMLİK DUYGUSU

Etnik kimlik duygusu, aynı gelenek, kültür ve yaşam tarzına sahip bir grubun aynı aidiyet bilincine sahip olması dolayısıyla kendi grubunu diğer gruplardan ayrı hissetmesine sebep olan histir (Hwang, 2015, s. 295). Etnik kimlik duygusu, Kazakistan Kore halkının psikolojisini ve toplum yaşamını yakalayan anahtar bir kelimedir. Kazakistan Korelilerinin etnik kimlik duygusu, nesil değişimi ve uzun bir egemenlik döneminden geçerek, politik ideolojinin büyümesinden ziyade gerçek hayata olan ilgi arttıkça değişmektedir. Böylece kimlik duygusunun değişim hâli, önceki eğitim durumu ve ekonomik durum analiziyle ayrıntılandırılmıştır. Bununla birlikte, etnik kimlik duygusunu koruma ve aktarma çabaları hâlâ çeşitli açılardan ortaya çıkmaktadır ve

aşağıdaki bölümlerde ayrıntılı olarak tartışılacaktır.

4.5.1. Etnik Kimlik Tanıma Düzeyi

Kazakistan'daki Korelilerden bazıları, uzun zamandır millet veyavatan hakkında herhangi bir aidiyet duygularının olmadığını ve Koreli oldukları gerçeğine takıntılı olmadıklarını savunmaktadırlar. Koreli olmadıkları ve olamayacakları düşüncesiyle beraber Kore etnik grubundan ayrılmayı düşünmektedirler. Aksine, bazı bireyler ve gruplardan hâlâ Kore etnik kimlik duygusunu korumak için çabalayanlar da vardır. Örneğin, Kazakistan Kore Derneği ve Koryo Gazetesi gibi topluluklar, Kazakistan toplumuna ve hükümetine yönelik Kazakistan Korelilerinin çeşitli haklarını edinerek ve Kore dili, geleneksel festivalleri gibi eğitsel, kültürel ve sosyal alanlarda etnik unsurları barındıran faaliyetler düzenleyerek etnik kimliğe sahip çıkmaktadır.

Tablo 23, Kazakistan Korelilerinin etnik kimlik duygusu hakkındaki fikir ve hislerinin sıklık analizinin sonuçlarını göstermektedir. Etnik kimliğe ilişkin 4 madde 5 puanlık Likert tipi ölçekle incelenmiştir.

Tablo 22. Kazakistan Korelilerinin Etnik Kimlik Duygusu

Sorular Cevap	Kore soyundan olmaktan gurur duyuyorum.		Korelilerden oluşan sosyal örgütlere aktif olarak katılıyorum		Korelilere ait güçlü aidiyet hissediyorum.		Koreliler hakkında başka insanlarla sık sık konuşuyorum.	
Hiç katılmıyorum	19	%7,1	40	%14,9	30	%11,2	27	%10,0
Katılmıyorum	4	%1,5	63	%23,4	17	%6,3	31	%11,5
Orta	3	%1,1	71	%26,4	25	%9,3	51	%19,0
Katılıyorum	33	%12,3	43	%16,0	93	%34,6	81	%30,1
Çok katılıyorum	208	%77,3	43	%16,0	97	%36,1	72	%26,8
Cevapsız	2	%0,7	9	%3,3	7	%2,6	7	%2,6
Toplam	269	%100,0	269	%100,0	269	%100,0	269	%100,0

‘Kore soyundan olmaktan gurur duyuyor musunuz?’ sorusuna ‘Çok gurur duyuyorum’ cevabı %77,3 ve ‘Gurur duyuyorum’ cevabı %12,3 oranla verilmektedir. Diğer katılımcılar ‘Hiç gurur duymuyorum’u %7,1, ‘Gurur duymuyorum’u %1,5 ve

‘Orta’yı %1,1 oranında seçmişlerdir. ‘Korelilere ait güçlü bir aidiyet hissediyor musunuz?’ sorusuna da en çok verilen cevap %36,1 oranla ‘Çok hissediyorum’, ikinci çok verilen cevap ise %34,6 oranla ‘Hissediyorum’ olmaktadır. ‘Hiç hissetmiyorum’, ‘Hissetmiyorum’ ve ‘Orta’ cevapları sırasıyla %11,2, %6,3 ve %9,3 oranını göstermektedir. Sonuçta Kazakistan Korelilerinin %89,6’sı Koreli olmaktan gurur duyduğunu ve %70,7’si Koreli etnik grubu hakkında aidiyet duygusu hissettiklerini göstermektedir;

Şimdi Moskova’da yaşayan ablam Nam Svetlana Georgeevna, etnik kimliğimize yoğun ilgi gösteren biridir. Rusya, özellikle Vladivostok ve Havarobski’nde ikamet eden Koreli göçmenlerinin tarihi, nüfus bilgileri ve Japonlara karşı savaş veren Korelilerin bilgilerinin de dâhil olduğu kitabı yazdı. Koreliler üzerinde çok sayıda arşiv oluşturdu ve kitaplar yazdı. Onları artık Kore Kültür Merkezi’ne hediye ettik. Ben de Başkanı İvan Park olan Koreli Bilimsel Araştırma Merkezi (KHAK) tarafından düzenlenen seminerlere her ay katılıyorum ve artık yayımlanmak üzere olan Kazakistan Korelileri ansiklopedisini (Bk. Fotoğraf 32.) hazırlamak için hepimiz çok emek verdik (AMTK4, kadın, 70 yaş, 11.07.2018).

Güney Kore’ye gezmek için gitmiştim. Seul’de 2 hafta kaldım ve kendim de bir Koreli olduğumdan dolayı memleketimde gibi hissettim. Yaşlandıkça, doğduğum ve yaşadığım yer farklı bir ülke olsa da Kore’ye yönelik hissim artıyor. Sonuçta Koreli olduğum için sanırım. O yüzden Kore filmleri gibi kültürel unsurlar daha çok ilgimi çekiyor ve Koreceyi de öğrenmeye çabalıyorum (ASTK7, erkek, 49 yaş, 28.06.2018).

AMTK3 ise kendi aile geçmişi hakkında çok yoğun bir ilgiye sahiptir. Mesela Kuzey Kore’de hangi mahallede yaşadıklarını da hatırlamaktadır ve tüm fotoğraflarını yanında taşımaktadır (Bk. Fotoğraf 18.).

Etnik kimlik duygusunu ölçebilmek için soru sorulduğunda çoğu katılımcı aynı cevabı vermektedir. Kısaca, Kazakistan Korelilerinin aidiyet bilincinin sırasıyla ‘Kazakistan < Kore < Kuzey Kore’ şeklinde olduğu söylenebilmektedir. ASTK2 ve ASTK3’ün etnik kimlik sorusuna verdikleri cevabın bir kısmı aşağıda belirtilmektedir;

- Soru: Kazakistan halkına mensup olmaktan gurur duyuyor musunuz?

ASTK2, ASTK3: Gurur duyuyorum.

- Soru: Eğer Kazakistan millî spor takımı ve Kore millî spor takımı arasında bir futbol maçı düzenlenirse hangi takımı tutacaksınız?

ASTK2, ASTK3: Kore’yi tutarım.

- Soru: Sizin kökünüz neresidir? Kazakistan? Güney Kore? Kuzey Kore? Uzak Doğu Rusyası?

ASTK2, ASTK3: Kuzey Kore. (ASTK2, kadın, 23 yaş, 28.06.2018) (ASTK3, kadın, 20 yaş, 28.06.2018)

- Soru: Siz Koreli misiniz? Kazakistan Korelisi misiniz?

AMTK6: Tabii ki Kazakistan Korelisiyim (AMTK6, kadın, 35 yaş, 14.07.2018).

Böylelikle çoğu Kazakistan Korelilerinin Kore etnik kimlik bilincine sahip olmalarının aksine Kore Derneği veya sosyal örgütlerine aktif olarak katılma veya Kore'den bahsetme düzeyinin nispeten düşük olduğu gözlemlenmektedir. 'Korelilerden oluşan sosyal örgütlere aktif olarak katılıyor musunuz?' sorusunda 'Orta' diyen katılımcıların %26,4 oranla en çok olduğu gözlemlenmektedir. Bundan sonra sırayla %23,4 'Katılmıyorum'u, %16 'Katılıyorum'u, %16 'Çok katılıyorum'u ve %14,9 'Hiç katılmıyorum'u seçmiştir. Son olarak çevredeki insanlara Kore veya Koreliler hakkında ne kadar sık bahsettiği sorulduğunda %30,1 oranla en çok 'Bahsediyorum' cevabını ve ikinci olarak %26,8 katılımcı 'Çok bahsediyorum' cevabını vermiştir. 'Orta', 'Bahsetmiyorum' ve 'Hiç bahsetmiyorum' cevapları ise sırasıyla %19,0, %11,5 ve %10,0% oranını göstermektedir;

Kazakistan'da bilim ve teknoloji üzerinde çok sayıda Kore organizasyonu vardır. Mesela Prof. İvan Park, Kazakistan Korelisi akademisyenler için dernekler oluşturuyor ve onlara destek veriyor. İş alanı ve siyasi alanda başarılı olan Kazakistan Korelilerinin desteklerini sağlayarak öğrencilere burs veriyor. Ben de öğrenciyken Kore derneğinden iki kere destek kazandım. Ayrıca Kazakistan Koreli bilim adamı olarak Güney Kore Devleti tarafından yürütülen 'Genç Orta Asya Korelileri Davet Programı' yoluyla Kore'ye davet edilmişim (AMTK5, erkek, 36 yaş, 11.07.2018).

Biz Kore Kültür Merkezi'ne sık sık geliyoruz. Geleneksel danslar ve K-pop dans gibi performansları hazırlıyoruz. Ayrıca Korece kursuna katılmak için de geliyoruz (ASTK2, kadın, 23 yaş, 28.06.2018) (ASTK3, kadın, 20 yaş, 28.06.2018).

Fakat aynı aile içinde olsa da bazı aile üyeleri kendi aile geçmişi veya Kazakistan Korelilerinin göç tarihini çok iyi bilmekle birlikte bazı üyelerin çok ilgi göstermeyip, bu konular hakkında bilgi sahibi olmadıkları gözlemlenmektedir;

Sahâlin Korelileri ise Güney Kore'den Japon sömürge döneminde göç ettirildikleri için kendi tarihi ve dilini iyice koruyabildiler. Primorski Krayı'ndaki Korelilerin ise çoğu Kuzey Kore'den gelenlerdir (ASTK4, kadın, 33 yaş, 30.06.2018).

Benim bu tarih hakkında hiç bilgim yok. (ASTK5, kadın, 22 yaş, 30.06.2018)

AMTK9'nun küçük kardeşi olan AMTK10 ise ablasının tam tersine kendi aile geçmişi hakkında çok bilgili olmadığını göstermektedir;

Ben sadece bazı bilgilere sahibim. Sadece Kore'den Çin'i geçerek buraya geldiğimizi biliyorum. Ben Koreli değilim, Kazakistanlıyım. Tabii Koreli etnik

gruptan gelmekten gurur duyuyorum ama bu benliğimi oluşturan çok kritik bir faktör değil. Eskiden benim soyadım olan Dya üzerinde araştırma yapmıştım. Türkmenistan, Özbekistan, Kırgızistan ve Moskova'da bu soyadına sahip olanlar bulabildim. Ama çok bilgi bulamadım. Ablama göre ben çok az Şey bildiğim için kesin Koreliyim diyemem. Belki atalarımız Çin'i geçerken bir Çinli ile evlenmiş olabilirler (AMTK10, kadın, 28 yaş, 19.07.2018).

Kazakistan Kore halkının etnik kimliğinin bir özelliği, yaşamlarının çeşitli etnik gruplardan oluşan bir ortamda yapılanmış olmasıdır. Kazakistan Korelileri çeşitli etnik gruplarla olan ilişkilerinde birbirleriyle sürekli temas hlindedirler. Yukarıdaki bulgulara göre, Ulusal düzeyde, Kazakistan'daki Korelilerin oğu Kore dili dâhil olmak üzere geleneksel Kore kültürü unsurlarının çoğunu kaybetmiş, ancak zihinsel kimlikleri Koreli olduklarını hâlâ unutmamıştır.

4.5.2. Ana Dili Bakım Derecesi

Dil, topluluk yeleri arasında karşılıklı iletişim için bir semboldür. Yurt dışındaki Korelilerin, yabancı ülkelerde yaşadıkları halde kendi ana dillerini kullanarak iletişim kurabilecekleri gerçeği, aynı ulus olarak gururluğu ve homojenliğini paylaşmak anlama gelmektedir.

Ek olarak, aynı dilin kullanımı sosyalleşmeyle bağlantılı olduğundan dil, düşünceyi düzenler ve sosyal ilişkileri kurar. Böylece aynı dili kullanan kişi ve gruplar, dil yoluyla içsel bağları güçlendirebilir (Yim, 2015, s. 106-107).

Bu bakımdan dil, din ile etnik grubu btnleştirmedeki en temel unsurdur ve Kazakistan Korelileri de bundan istisna değildir. Korece sadece bir dil değil, yurt dışındaki Koreliler için bir değer ve bir köküdür. Kore dilini okuması, yazması ve konuşması gibi dil yeteneği etnik kimliği belirlemede bir faktör olabilir.

Fakat daha önceki dil durum bölümünde görüldüğü gibi, çoğu Kazakistan Korelileri kendi anadili olan Korece'yi tanımamaktadır (Bk. 4.1. DİL DURUMU)

Ancak 1990'lı yıllarda Güney Kore ile olan temasların artmasıyla birlikte, birçok Korece eğitim kurumu Kazakistan'da kurulmaya başlamıştır. Kore Edebiyatı Bölümünün Kazakistan Ulusal niversitesinde kurulması resmi olarak 6 Haziran 1994 tarihinde karar verilmiş ve 1997 yılında ilk dersler düzenlenmiştir. Kazakistan'daki genç Korelilerden bazıları Şu anda Kore Kültür Merkezi, Korece okulları veya dinî kurumlarda Korece

öğrenmektedir.

Tablo 23. Kazakistan Korelilerinin Korece Eğitim Yolları

Koreceyi nereden öğrendiniz?		Sayı	Yüzde
Aile	Ebeveyn	39	% 12,7
	Büyük anne/baba	37	% 12,1
	Kardeş	18	% 5,9
	Akraba	20	% 6,5
Eğitim Kurumu	Kilise/Korece dil okulu	52	% 17,0
	Korece kursu	12	% 3,9
	Kore Kültür Merkezi	12	% 3,9
	Okul	28	% 9,2
Kişisel	Kendi kendine	53	% 17,3
	Arkadaş	16	% 5,2
	Güney Kore'de	10	% 3,3
Diğer	Diğer	9	% 2,9
Toplam	Toplam	306	% 100,0

Ancak, Kore dili öğrenme isteğinin Kazakistan Korelilerinde değil, bilakis yerel halklarda daha çok bulunduğu görülmektedir. Mesela, saha araştırma sırasında (Temmuz 2018), yaklaşık 1.500 kişi Almatı Korece Eğitim Merkezi'nde Korece öğrenmiştir. Ama öğrenciler aralarında Koreliler 150-200 civarında, geri kalanlar Kazak ve diğer etnik gruplarla oluşmuştur. Kazakistan Kore Kültür Merkezi'nde Korece eğitim verilir ve Korece kurslar çok sayıca vardır. Kore Dalgası'ndan oluşan bu Korece eğitim görme eğiliminden dolayı Kore dili kurslarına katılanların çoğu Kazak halkı olup Kazakistan Korelileri az bulunmaktadır.

4.5.3. Güney Kore Kültürüyle Teması ve Etnik Kimlik Duygusu

K-pop ve Kore etnik kimlik duygusu arasındaki ilişkiyi araştıran bir projeye katılıyorum. K-pop'un benim kimliğimi etkilediğine eminim. K-pop'u tanımadan önce basit bir düşüncem vardı "evet ben sadece Koreliyim." Ama K-pop'u tanıdıktan sonra şarkıları, dans yetenekleri beni etkilemişti. Ondan sonra "Vay ben de Koreliyim." diye düşünmeye başladım ve ilgi alanlarım Koreliler gibi olmaya başladı. Dahası ana dilim olan Koreceyi öğrenmeye ve Güney Kore'de yaşamaya karar verdim (ASTK2, kadın, 23 yaş, 28.06.2018).

Kore Kültür Merkezi'ne gelip çeşitli geleneksel derslerini aldıktan sonra Kore kültürüne daha çok ilgi duymaya başladım. Ayrıca Kazaklar K-pop veya Kore dizilerini çok seviyorlar. Kazakistan Korelilerinden daha çok Kazaklar Kore Kültür Merkezi'ne gelip Korece veya Kore (K-pop) danslarını öğreniyorlar. Bu durumlarda kendimi daha gururlu hissediyorum (ASTK3, kadın, 20 yaş, 28.06.2018).

Çin mallarının kalitesiz olduğunu ve Samsung, Hyundai gibi Kore şirketlerinde kaliteli ürünler üretildiğini yerel halklar tarafından duyduğum zaman gurur duyuyorum. Ama yine de aşırı derecede değil (AMTK7, kadın, 33 yaş, 14.07.2018).

Kore dizilerini sadece kaliteli olduğu için öğrenciyken izliyordum. Samsung, LG gibi şirketlere saygı duyuyor ve onlarla gurur duyuyorum (AMTK10, kadın, 28 yaş, 19.07.2018).

Çok sayıda Kore ürününe sahibim ve kozmetik ürünlerini çok kullanıyorum. Güney Kore'yi dört kere ziyaret ettim ve araştırmak için buraya çok sayıda bitki getirdim. Bunlardan dolayı gurur duyuyorum (AMTK4, kadın, 70 yaş, 11.07.2018).

AMTK9 ise daha önce sıkça Kore kültürleri ile temas ettiğini söylemiştir. Buna rağmen gururluluk veya kimlik duygusu hakkında hiç düşünmemiş. Ancak mülakat sırasında Kore kültürü ile temas ettiği sırada etkilendiğini fark etmiştir;

Üniversite öğrencisiyken Çinli oda arkadaşlarım beni Kore dizileriyle tanıştırdılar. Açıkçası o sırada Kore'ye karşı hiçbir bağlantı hissetmemiştim. Kore, Avrupa veya Türkiye gibi yabancı ülkelerden biri gibiydi. Ama ankette gayet güzel sorular sordunuz. Soruları cevapladıktan sonra, şimdi mülakat sırasında biraz daha derin düşünmeye başladım ve kendimi yeniden tanımış oldum. Evet, ben bu Eski Sovyetler Birliği'ndeki Korelilerin başarıları hakkında bayağı gurur duyuyormuşum (AMTK9, kadın, 37 yaş, 18.07.2018).

Aynı aile içinde olsa da Kore kültürüyle teması ve etnik kimlik duygusu arasındaki ilişki hakkında nesile göre farklı fikirlere sahip olunduğu gözlemlenmektedir;

Hepimiz Kore kozmetik ürünlerini ve Samsung, Kia ve Hyundai gibi ürünleri de çok kullanıyoruz. Fakat ben Kore'yle bu Kore ürünlerinin başarılı olmasından dolayı değil, kendim Koreli olduğum için gurur duyuyorum (ASTK4, kadın, 33 yaş, 30.06.2018).

Ben de bu Kore ürünlerinden gurur duyduğumu söyleyemem (ASTK5, kadın, 22 yaş, 30.06.2018).

Ailem belki Kore tarihi veya kültürlerini bildikleri için gurur duyuyordur. Ama ben ise sosyal çevremdeki Kazak veya Ruslar gibi diğer etnik gruplardan sürekli Kore şarkıları, Kore dizileri, Kore oyuncularını gibi Kore çağdaş kültürünü paylaştıkları ve takip ettikleri için gurur duyuyorum (ASTK6, kadın, 15 yaş, 30.06.2018).

AMTK5 de yukarıda belirtildiği üzere önceki nesiller gibi, Kore ürünlerinden gurur duymadığını söylemiştir;

Güney Kore'nin elektronik eşyalar ve araç endüstrisinin başarılarını biliyorum. Ama onlardan gurur duymuyorum. Bana göre ulus artık önemli değil gibi geliyor. Evlenme konusunda da eşim Koreli olmak zorunda değil (AMTK5, erkek, 36 yaş, 11.07.2018).

4.6. SOSYAL ADAPTASYON

4.6.1. Kazakistan Korelilerinin Yerel Kültür ve Değerlere Yönelik Tutumu

Diaspora açısından bakıldığında, yerel toplumun kültürlerini, kazanımlarını veya politikalarını kabul etmek, sosyal uyum sürecinde önemli bir faktördür. Özellikle, Kazakistan'ın bağımsızlığını kazanmasından bu yana, dil, din, nüfus, ekonomi ve siyaset gibi çeşitli alanlarda birçok değişiklik olduğunda Kazakistan Korelilerinin toplumsal değişimine yönelik algı ve tutumları incelemek de anlamlı bir analiz olacaktır.

'Kazakistan Cumhuriyeti'nin ekonomik ve politik reformlarına ne kadar katılıyorsunuz?' sorusuna katılımcıların en yüksek oranla verdiği cevap 'Ne katılıyorum ne katılmıyorum (%27.9)' olmuştur. %22,7 oranında katılımcı da cevapsız kalarak tarafsız bir tutum sergilemiştir. Fakat reformlara karşı olumsuz görüş belirtenlerin ('Kesinlikle katılmıyorum': %8,2, 'Katılmıyorum': %24,9'), olumlu görüş ('Kesinlikle katılıyorum': %4,5, 'Katılıyorum': %11,9) belirtenlerden daha çok olduğu gözlemlenmektedir.

Tablo 24. Kazakistan Korelilerinin Kazakistan Cumhuriyeti'nin Yaptığı Reformlar Hakkındaki Memnuniyeti

Ülkenizin ekonomik ve politik reformlarına ne kadar katılıyorsunuz?	Sayı	Yüzde
Kesinlikle katılmıyorum	22	%8,2
Katılmıyorum	67	%24,9
Ne katılıyorum ne katılmıyorum	75	%27,9
Katılıyorum	32	%11,9
Kesinlikle katılıyorum	12	%4,5
Cevapsız	61	%22,7
Toplam	269	%100,0

Bu eğilim, mülakat sırasında katılımcılarca en çok bahsedilen konu olan, Kazakça merkezli dil politikasına karşı olumsuz cevapların çok olduğu tahmin edilmektedir. Kazakistan Cumhuriyeti'nin dil politikası dışında herhangi bir politika hakkında ne olumlu ne olumsuz fikir alınmamıştır;

Kazakçam temel seviyede. Kazakça eğitim sistemi, hâlâ İngilizce eğitim sistemi kadar geliştirilemedi. Ben eğitim aldığım dönemde çevremden Kazakça öğrenme

konusunda baskı görmedim fakat artık bu durum değişiyor ve tüm belgelerin Kazakça olarak değiştirileceği yönündeki devlet politikasından hiç memnun değilim. Bu politika yakın bir zamanda gerçekleştirilecek gibi görünüyor. Sanırım Kazakçayı öğrenmem gerekecek ama öğrenmek için vaktim olmuyor (AMTK7, kadın, 33 yaş, 14.07.2018).

Kazakçam yok sayılır. Herkes Rusça bildiğinden Kazakça öğrenmeme gerek olmadığını düşünüyorum. Astana'da belki kullanılır. Ama Almatı'da çeşitli milletler yaşıyor ve Kazaklar arasında bile Kazakçayı konuşan az kişi var. Kazaklar da Kazakçadan çok İngilizce öğrenmeye çabalyorlar. Bence büyük şehirlerde devamlı Rusça kullanılmalı, yoksa hepimizin bu ülkeyi terk etmesi lazım (AMTK6, kadın, 35 yaş, 14.07.2018).

Kazak merkezli dil politikasının yayılmasını kabul edip bu konuda fazla baskı hissetmeyen katılımcılar da bulunmaktadır;

Tüm belgeleri Kazakça olarak çevirmek normal bir şeydir. Sonuçta hepimiz Kazakistan'da yaşıyoruz. Gelecekte Kazakçanın daha çok kullanılacağını düşünüyorum. Bazen benim de raporlarımı Rusça ve Kazakça olarak iki dilde de hazırlamam gerekiyor. Ama ben internet üzerinden çeviri yaparak bu işi idare edebiliyorum. Bu yüzden benim için sıkıntılı bir durum teşkil etmiyor (AMTK8, kadın, 64 yaş, 18.07.2018).

Artık Kazakça tercih meselesi değil, temel beceri hâline geldi. Mesela ben bir iş yeri sahibiyim. İşe yeni birilerini alırken Kazakça bilen birini alıyorum. Çünkü müşterilerin çoğu sadece Kazakça konuşabiliyor (ASTK4, kadın, 33 yaş, 30.06.2018).

Politika ile ilgili memnuniyetten bağımsız olarak, konut memnuniyeti ile ilgili kısım nispeten olumlu bir tablo göstermektedir. Anket sonuçlarına göre Kazakistan Korelilerinin çoğu yaşadıkları ülkeden memnun görünmektedir. Katılımcıların %47,2'si soruları Kazakistan'da yaşamaktan memnun oldukları yönünde cevaplamışlardır. Katılımcıların %30,1'i tarafsız cevabını, %9,7'si 'Memnun değilim', %4,8'i 'Hiç memnun değilim' ve %7,8'i 'Çok memnunum' cevabını vermiştir.

Tablo 25. Kazakistan Korelilerinin Kazakistan ve Kazakistan Halkı Üzerine Memnuniyeti

Cevap	Kazakistan'da yaşamaktan memnun musunuz?		Ruslar, Kazaklar ve çeşitli milletlerle yaşamaktan memnun musunuz?	
Hiç memnun değilim	13	%4,8	1	%0,4
Memnun değilim	26	%9,7	1	%0,4
Normal	81	%30,1	39	%14,5
Memnunum	127	%47,2	139	%51,7
Çok memnunum	21	%7,8	88	%32,7
Cevapsız	1	%0,4	1	%0,4
Toplam	269	%100,0	269	%100,0

Hatta çeşitli milletlerle beraber yaşamaktan çok daha memnun oldukları gözlemlenmektedir. ‘Hiç memnun değilim’, ‘Memnun değilim’ gibi olumsuz seçeneklerinin her biri için sadece bir kişi cevap vermiştir. Memnun olan katılımcılar %51,7, çok memnun olanlar ise %32,7 oranında bulunmaktadır;

Taldıkorgan’da yaşadığımda oturduğum mahalle çok kültürlü bir ortamdı. Orada ne ırkçılık ne de ayrımcılık olurdu. Bundan çok çok gurur duyuyorum (ASTK4, kadın, 33 yaş, 30.06.2018).

Kazakistan’ın bağımsızlığını kazanmasından sonra, Kazakistan Korelilerinin Güney Kore’ye doğru göç hareketlerini içeren bir akım başlamıştır (Bk. 3.2.5. Güney Kore’ye Dönüş Hareketleri). Zaman geçtikçe bu yeni göç hareketinin çoğalmasının aksine bazı katılımcılar bu akıma olumsuz tepki göstermiştir;

Kazakistan’da yaşamaktan memnunum. Güney Kore devleti bana vatandaşlığına geçme hakkı sağlasa bile vatandaşlığıma değiştirmeyeceğim. Güney Kore’ye gidip fabrikada çalışmak zorundaydım gitmeme hiç gerek yok. Eğer çok paranız varsa Kazakistan’da rahatça yaşayabilirsiniz. Güney Kore’de doktoramı bitirdikten sonra orada çalışmak istememiştim. Güney Koreliler gibi hep baskı altında ve sürekli mesaiye kalarak çalışmak istemiyordum. Kazakistan’da çalışmak kesinlikle daha kolay oluyor. Ablam da bir Rus firmasında çok rahat bir şekilde çalışıyor (AMTK7, kadın, 33 yaş, 14.07.2018).

Güney Koreliler, Kazakistan Korelilerine biraz üzülerek bakıyorlar. Bundan hiç memnun değilim. Çünkü biz burada çok rahat yaşıyoruz. Tabii ki de eski nesiller çok zor durumdaydılar. Ama artık savaş yok, barış ortamında yaşıyoruz. Biz hayatımızı yaşıyoruz ama Güney Koreliler hayatlarını yaşamadan sadece çalışıyorlar. Kazakistan’da kişi azıcık çaba gösterirse başarılı olma şansı çok yüksektir. Çünkü buradaki yerli halk tembeldir. Eğer Kazakistan’da yapmak istemediğimiz işler varsa onları bırakabiliriz, veyayarına erteleyebiliriz. Ayrıca her gün çalışarak da zorlanmıyoruz. Güney Kore’de ne kadar çok para olsa da o kadar yorucu bir hayat oluyor. Buradaki insanlar ise rahatlar, birbirine yardım ederler. Güney Kore’de yüksek seviyedeki insanlar astlarına hep küfür eder ve açgözlüler. Kültürümüz farklıdır. Müdürümüz bize küfür ederse biz işi bırakabiliriz (AMTK7, kadın, 33 yaş, 14.07.2018).

Güney Kore’de yüksek eğitim görerek Güney Koreliler ile uzun süre temas hâlinde olan katılımcı AMTK7 ve onun ablası AMTK6 ise Güney Koreliler- diğer etnik gruplar veya Güney Koreliler - Kazakistan Korelileri arasında şu şekilde karşılaştırma yapmıştır;

Kore dili ve edebiyatı bölümünde okurken Korelilerin iyi taraflarını bulmaya başladım. Lise öğrencisiyken çevremde Koreliler pek bulunmuyordu. Ama artık Ruslarla aralarında kültürel farklılıklar olduğunu hissediyorum. Konuşma tarzı açısından farklıyız ve Ruslarda saygılı davranışlar ve saygı içeren kelimeler bize nazaran az bulunuyor (AMTK7, kadın, 33 yaş, 14.07.2018).

Benim bir Güney Koreli sevgilim vardı. Güney Koreli ve Kazakistan Korelisi arasında da tavır farklılıkları oluyor. Bence Güney Koreliler kadına iyi davranıyor ve düşünceli. Kazakistan Korelileri ise bazen kadınlara yanlış şekilde davranıyor. Mesela, “Kadın evde olmalı”, “Kadın erkekten daha aşağıda olmalı” gibi ifadeler kullanıyorlar (AMTK6, kadın, 35 yaş, 14.07.2018).

Kazakistan’da hâlâ erkek çocuğuna öncelik tanımak gibi tavırlar devam ediyor. Kadınların nüfusu daha çok olduğundan, erkeklerin tavırları da maço ve daha rahattırlar. Akşamları dışarı çıktığımızda kadınların sayısı çok olduğu için etrafta her zaman kadınlar bulunur (AMTK7, kadın, 33 yaş, 14.07.2018).

AMTK11 ile mülakat gerçekleştirilmeden önce, 14 Temmuz’da bu tez çalışmasına katkıda bulunmak için araştırmacı ile görüşme yapan Kore millî mücadele kahramanının torunu ve Kazakistan millî Sporcusu Denis Ten’in hırsızlar tarafından bıçaklı saldırıya uğrayarak öldürüldüğü haberi ortaya çıkmış ve bu haber Kazakistan’da büyük bir skandal olmuştur (Bk. Fotoğraf 15. ve 16.). Bu olay Kazakistan Korelileri de dâhil olmak üzere Kazakistan’da yaşayan tüm halkın günlük hayatının güvenliği konusunu tekrar gözden geçirmesine sebep olmuştur;

Gwangju (Güney Kore)’da yaşarken daha rahattım. Güney Kore daha güvenli bir yer olduğu için oraya dönmek istiyorum. Dün Denis Ten’in başına gelmiş olan olay gibi olaylar sık sık olur Kazakistan’da. Özellikle benim küçük bir çocuğum olduğu için burada yaşamaktan rahatsız oluyorum ve Güney Kore’ye dönmeyi daha çok istiyorum (AMTK11, kadın, 45 yaş, 20.07.2018).

Aslında, Kazakistan'ın bağımsızlığı ile aynı zamanda, milliyetçi politikadan veya ülkenin durumundan memnun olmayan nüfusun, önceki çalışmalarda belirlendiği gibi, Rusya veyadiğer ülkelere çoktan göç ettiğini de gözden kaçırmamak gerekir.

Ayrıca Kazakistan Korelileri, Rusya, Orta Asya ve Avrupa gibi çeşitli bölgelerden gelen kültürlerle sürekli temas hâlinde olduğundan onlarla kültür alışverişinde bulunmuşlardır. Bu kültürel kimlik, yerel toplulukta iyi bir uyum sağlama aracı hâline gelmiş ve diğer insanlarla uyumlu ilişki kurmalarının temelini oluşturmuştur. Sonuç olarak, önceki araştırmalar ve saha çalışmasına göre şimdilik ana etnik grup olarak kabul edilen Kazaklar arasındaki genel algı Kazakistan Korelilerine karşı düşmanca görünmemektedir;

Tanya Kim diye bir öğrencim vardı. Onunla hâlâ yazışıyoruz. 1956 doğumlu, yaşı 62. Tanıdığım diğer Koreli arkadaşlarımın çoğu vefat ettiler. Ama ailece çok yakındık. Bazı Koreli öğrencilerim hâlâ beni arıyorlar. Kazaklara çok benziyorlardı. Misafirperverler, yaşlılara saygı gösteriyorlar, mütevazılar. Kültürümüz çok benziyor. Kendimi Korelilere diğer milletlerden daha yakın hissediyorum (ASTK1, kadın, 80 yaş, 28.06.2018).

Kazaklar çok kibar insanlardır. Almatı'ya ilk geldiğimizde iklim de iyiydi ve her şey güzel oluyordu. Annem her zaman bize şunu söylüyordu, "Kazakistan'da yaşamak güzeldir ve yaşamak için Kazakistan'dan başka hiçbir yere gitmeyin" (AMTK4, kadın, 70 yaş, 11.07.2018).

Başka bir deyişle, Kazakistan Kore halkının kendi etnik kökenini bir dereceye kadar koruyor olmalarıyla birlikte Kazakistan'daki diğer halklarla iyi bir ilişki kurmaya çabaladıkları da görülmektedir.

4.6.2. Etnik Ayrımcılık Farkındalığı

Etnik köken açısından çeşitlilik barındıran ülkelerde, devletin etnik politikasına göre ana etnik grup ve azınlık etnik grupları arasında birliktelik veya çatışma oluşur. Şu anda, Kazakistan Cumhuriyeti'nin etnik politikası, ana grup olan Kazak milletinin ulusal bilincini artırma politikasını desteklemektedir. Aynı zamanda, çok uluslu bir Cumhuriyet olan Kazakistan'ın kimliğini oluşturan 'Kazakistanlaşma' yoluyla sayısı 130 civarında olan etnik grubun özelliklerini garanti altına alma politikası da uygulanmaktadır (Hyeon, 2014, s.250). Bu bağlamda, Kazakistan'daki Korelilerin günlük yaşamlarında etnik ayrımcılık algısı aşağıda incelenmektedir.

Mülakat sırasında bazı Kazakistan Korelilerinin etnik azınlıklardan biri olduğu gerekçesiyle ayrımcılığa uğradığı tespit edilmekle birlikte, anket sonucunda Korelilerin çoğunluğunun Kazakistan'da yaşamaktan memnun olduğu, genel olarak ayrımcılık yaşamadıkları gözlemlenmektedir. Aksine, Koreli oldukları için 'çalışkan bir millet' veya 'akıllı bir Koreli' imajı ile gündelik hayattan yarar sağladıkları görülmektedir. Elbette, önceki bölümlerde belirtildiği gibi, dilsel ve ulusal sınırlamalar nedeniyle, Kazakistan'ın bağımsızlığını kazanmadan önce olduğu gibi, devlet kurumlarına veya politik alanlara sınırlı erişimin olduğu da gerçektir. Bu yüzden Kazakistan Korelilerinin sosyal statülerinin daha düşük olduğu ve siyasi görüşlerini ifade etmenin zor olduğu bir ortamda oldukları da inkâr edilmez bir gerçektir. Bu tür bir siyasi ekonomik sistemle aktif olarak başa çıkmak ve politik etkiyi arttırmak için ana akım, ulusun dilini edinmek ve toplumun fırsat yapısına aktif olarak katılmayı gerektirmektedir;

İş fırsatı konusunda ayrımcılığı deneyimlemedim. Tam tersine Koreli olduğum için Kazakistan'daki Kore firmasına başvurduğumda avantaj elde etmiştim. Ablamın iş yeri Rus şirketi olduğu için Ruslar daha çok tercih ediyor gibi. Fakat kamusal kurumlarda Kazaklar daha çok tercih ediyor çünkü burası Kazakistan ve

Kazakçanız iyi olmalıdır. Eğer kamusal alanda çalışan bir Rus bulursam bana tuhaf gelecektir. Yine de Kazakça biliyorsa devlet kurumlarında çalışmasında sakınca yok. Ama tanıdık birisinin olması lazım. Mesela, vergi dairesinde çalışırsa sadece 200 dolar maaş alır ama rüşvet sayesinde çok kazanabilir ve zengin olur. O yüzden orada çalışmak için başvuru yapanların sayısı çok ama sadece tanıdıkları olanlar işe alınır (AMTK7, kadın, 33 yaş, 14.07.2018).

Mesela çocukken sınavda aynı puanı alan bir Kazak ve bir Koreli varsa Kazak çocuk ödül alırdı. Ama ben böyle bir durumdan abartacak kadar rahatsız olmuyordum. Çünkü böyle bir durum olsa bile bu toplumda genelde 'Koreliler kesin başarılı olacak' gibi bir düşünce olduğu için kolayca iş bulabildim. Bu yüzden ayrımcılık üzerinde bir sıkıntı yaşamadığımı söyleyebilirim (AMTK8, kadın, 64 yaş, 18.07.2018).

Almatı'da ayrımcılık yoktur. Ama Kazakistan'ın güney bölgesinde nüfus yoğunluğu olarak Kazaklar fazla olduğu için belki orada olabilir. Güney Kazakistan'da Koreliler ve Ruslar bile Kazakça konuşmayı bilir. Gelecekte bu eğilim Almatı ve Astana'da da yayılacak. Çünkü bu aralar Güney bölgelerinden Kazaklar şehirlere çok taşıyorlar. Bu yüzden ben de bu Kazakça merkezli dil politikasına uymalı ve Kazakça öğrenmeliyim (AMTK5, erkek, 36 yaş, 11.07.2018).

Nadir bulunsa da ağır bir ayrımcılığı deneyimlemiş olan katılımcılar da gözlemlenmektedir;

Yerel halkın Koreliler üzerinde olumlu bir imgeye sahip olmasına rağmen, sonuçta bu ülkede çoğunluk Kazaklar. Bu yüzden biz azınlık etnik grubuyuz. Çocukken bir sürü kişi bana ayrımcılık yaptı. Bana Çinli olduğumu söylediler, gözlerini yana çektiler... Kazak halkı çok rüşvet alıyor. İş alanında bir akraba yüksek pozisyonda ise işe alınmak çok kolay olur. Bu durumlardan hiç memnun değildim ve yetişkin olduktan sonra Güney Kore'ye taşınmaya karar verdim (ASTK2, kadın, 23 yaş, 28.06.2018).

Burada farklı etnik gruplar bir arada yaşıyor ve bu yüzden egzotik bir ortam oluşuyor. Ama bazen insanlar aptalca şeyleri dile getiriyorlar. "Koreli misin? Neden Kore'de yaşamıyorsun? Neden Korece konuşmıyorsun? Buradan çıkman lazım." gibi. İnsanların biraz daha saygılı davranması gerekiyor (ASTK6, kadın, 15 yaş, 30.06.2018).

5. BÖLÜM

ARAŞTIRMANIN SOSYAL YAŞAMLAR

Dil, etnik kimliği belli eden mühim unsurlardan biri olmasına rağmen bugünkü Kazakistan Korelileri Kore dilini neredeyse unutmuş haldedir. Üstelik Kazakistan coğrafyasında bulunan diğer çoğu etnik grupların aksine Kazakistan Korelilerinin ortak bir dine sahip olmadıkları da araştırma bulgularında gözlemlenmektedir. Bu nedenle törenler, ritüeller, beslenme şekli, bayramlar ve oyunlar gibi unsurlardan oluşan gündelik yaşam kültürü, Kazakistan'daki Kore halkının ulusal kimliğini oluşturan önemli bir faktör olarak yerini almaktadır. Bundan dolayı Kazakistan Korelilerinin gündelik hayatında Kore geleneksel kültürünün devamlılığı ve diğer etnik gruplar ile melezliğini dikkatle incelemek gerekir. Aşağıda anketler ve mülakatlar yoluyla elde edilen gündelik hayat, ritüeller, bayramlar ve oyun kültürleri hakkındaki bulgular ve yorumlamaları sunulmaktadır.

5.1. GÜNDELİK HAYAT

Bu bölümde, Kazakistan Korelilerinde Kore yemeğinin tüketim sıklığı, konaklama ve giyim kültürünün şimdiki durumu incelenmektedir. Verilen bulgular saha araştırmaları sırasındaki anketler ve mülakatlar yoluyla elde edilmiş veyahut bazı kaynaklardan, literatür tarama yöntemlerinden faydalanılarak bulunmuştur.

5.1.1. Yemek Kültürü

Bir milletin yemek kültürü, yiyecek üretimi, pişirme, işleme, yeme alışkanlıkları, mutfak aletleri ve eşyaları gibi çeşitli elemanları içerir. Dahası her bir eleman doğal ve sosyo-ekonomik koşulları ve özellikleri taşımaktadır. Yemek, kendi kültüründe geleneklenmiş, devam ettirilmiş, yeni taleplerle ve aktarılan geleneklerle karıştırılmış tarihî bir sonuçtur. Yemek ve yeme alışkanlıkları, kültür oluşumunu ve gelişimini yansıtan kilit unsurlardan biridir ve bu nedenle bir etnik grubun kültürünü inceleyebilmek için onların yemek kültürünü anlamak önemlidir.

Gündelik hayatta ne sıklıkla Kore yemeği yediklerini sorulduğunda, katılımcıların %47,2'si 'Her zaman yiyorum' ve %38,3'ü 'Bazen yiyorum' cevabını vermiştir. Katılımcıların sadece %11,5'i 'Nadiren yiyorum' ve %1,9'u 'Hiç yemiyorum' cevabını vermiştir. Cevaplara göre Kore yemeklerini yemeyen Kazakistan Korelilerinin yok denilebilecek kadar nadir bulunduğu ve geleneksel beslenme faktöründe Kore etnik kimlik duygusunun hâlen devam etmekte olduğu görülmektedir.

Tablo 26. Kazakistan Korelilerinin Kore Yemeği Tüketim Sıklığı

Ne sıklıkla Kore yemeği yiyorsunuz?	Sayı	Yüzde
Hiçbir zaman yemiyorum	5	% 1,9
Nadiren yiyorum	31	% 11,5
Bazen yiyorum	103	% 38,3
Her zaman yiyorum	127	% 47,2
Cevapsız	3	% 1,1
Toplam	269	% 100,0

Çeşitli çalışmalarda da bulunduğu gibi mülakat sırasında katılımcıların çoğunun yemekte Kore yemeğini tercih ettikleri bulunmaktadır;

Evde %80 Kore mutfağı ve %20 diğer milletlerin mutfağı olur. (ASTK5, kadın, 22 yaş, 30.06.2018)

Ben Kore yemeklerini çok seviyorum ama her yemekte Kore mutfağının olmasını istemiyorum. Ailem içinde yemekler karışık kültür olur. Benim eski erkek arkadaşım da Kazakistan Korelisiydi ve her yemekte Kore yemeklerinin de olması için ısrar ediyordu ama ben onu anlamıyordum. (AMTK10, kadın, 28 yaş, 19.07.2018)

'Gukchay', 'Muri', 'Shiregiguk', 'Ddukuk', 'Shirakchamuri', 'Havuçlu Kimchi', 'Ganjicha', 'Galchicah', özellikle 'Babimuri' ekmek gibi her gün yiyoruz. Yani her yemekte sofraya Kore yemekleri koyuyoruz. Çünkü benim kocam Kore yemeklerinin tercih ediyor. Evde %90 Kore mutfağı ve %10 Kazak mutfağı olur. (ASTK4, kadın, 33 yaş, 30.06.2018)

Benim ailem farklı olabilir ama ben Kore yemeklerini sıklıkla yiyorum ve Kazak, Rus yemeklerini de ara sıra yiyorum. (AMTK3, erkek, 43 yaş, 09.07.2018)

AMTK4 gibi ana dilini unutmuş halde olsa da çubukları, pilav pişirme makinesini hâlâ kullanan ve malzemelerini bulmak bile bir hayli zor olan, pişirmesi emek isteyen Kore yemeklerini kendi yapan katılımcılar da bulunmaktadır;

Güney Kore'den pilav pişirme makinesini getirdim ve her gün pilav yiyorum. Evde çubukları kullanıyorum ve her sonbaharda Kimçi pişiriyorum ve Jang gibi Kore geleneksel soslarını kendim hazırlıyorum. (AMTK4, kadın, 70 yaş, 11.07.2018)

Kazak bir katılımcı olan ASTK1'in gözlemlediği yemek üzerindeki Kazakistan Korelilerinin davranış biçimleri ve kültürel alışkanlıkları çok dikkat çekmektedir;

Yemekler çok acı oluyordu. Soyadı Yoon olan bir komşumuz vardı. Erkekler için ayrı

tabaklar oluyordu. Bir gün o evde bir gürültü çıktı ve anne kız çocuğuna bağıyordu. Neden bağırdığını sorduğumda kız babasının tabağındaki yemeği yemiş. Çünkü babasının yemekleri daha etli ve daha lezzetliymiş. Kız da “benim yemeğim lezzetli değil, ben babamın yemeği yemek istiyorum” diyerek ağlıyordu. Bunu duyduğumuzda biz çok güldük ve ara sıra bu hikâyeye ile dalga geçtik. (ASTK1, kadın, 80 yaş, 28.06.2018)

AMTK13’ün hikâyesinden Kazakistan Korelilerinin ilk Orta Asya’ya yerleştiği zaman Kore yemeklerini nasıl bulup yedikleri gözlemlenmektedir. Aynı zamanda Kazakistan'daki Kore mutfağının nasıl karışık bir hâle geldiği de izlenir;

1938'de ilk yerleştiğimizde hasat olmadı. Bu yüzden topraktaki otları yemek zorunda kaldık. Jang (Kore geleneksel salçalar) yapabilmek için fasulye aradık ama bulamadık. Bu yüzden ailem yerel malzemelerle Meju (mayalı soya küpü) 'yu yapıp Jang'ı yaparak otları ile yedik. (AMTK13, erkek, 89 yaş, 20.07.2018)

Katılımcılar arasında sıkça Kore yemeklerini yemeyenler ise Kazak veya Rus mutfağına daha yakın hissettiklerini açıklamışlardır;

Kore yemeklerini ara sıra yiyorum. Ama Rus yemeklerini daha sık yiyorum ve Kazak yöresel yemeklerini çok yemiyorum. Babam ve annem Rusya'da uzun süredir oturduklarından Rus yemeklerini yiyorlar. Annem Kore çorbaları pişiriyor ama patates gibi malzemeleri çok koyduğu için Rus veya Ukrayna çorbasına benzer şekilde oluyor (AMTK5, erkek, 36 yaş, 11.07.2018).

Büyük annemle beraber yaşadığımızda, o kendisi Kore salatalarını her gün pişiriyordu ama ondan ayrıldığımızdan beri hiç pişirmiyoruz. Borç çorbası ve Özbek Pilavı gibi yerel mutfak çorbalarını tercih ediyoruz. Evde %30 Kore mutfağı ve %70 diğer mutfağı oluyor (ASTK6, kadın, 15 yaş, 30.06.2018).

5.1.2. Barınma Kültürü

Kültür, bir toplumun üyelerinin sosyal ve fiziksel çevrelerine uyum sağlamaya çalışırken geliştirdiği yaşam tarzıdır. Bu kültürel bakış açısına göre, bir barınma kültürü inşa etmedeki en temel faktör, insanın fizyolojik, fiziksel ve zihinsel ihtiyaçlarını karşılamaktır. Başka bir deyişle, barınma, çeşitli amaçlarla yaratılan fiziksel bir form ve kültürel bir fenomendir. Bu yüzden Kazakistan Korelilerinin tarihini, ruhsal dünyasını ve yaşam tarzını yansıtan konut ve yerleşim kültürlerini incelemek gerekmektedir.

1937 yılında Koreliler Orta Asya’ya zorunlu göç ettirildiğinde çoğu Koreli aile Kazakların veya diğer yerel halkların evlerine yerleştirilmişlerdir. Göç tarihi bölümünde bahsedildiği gibi göçmenleri almaya hazır olmayan Kazakistan Cumhuriyeti otoritesi, onları geçici olarak okul, hastane, hapishane, tahıl deposu veya ahırlara yerleştirmek zorunda kalmıştır. Bir sonraki göçlerle gelen Koreliler ise yeraltında mağaralar kazmak

zorunda kalmışlardır. 1939 yılından sonra mağaralar veya geçici evlerin yavaş yavaş ortadan kaybolmasıyla birlikte Korelilerin çoğu Rus hükümeti tarafından inşa edilen evlerde yaşamaya başlamışlardır. Ama 1950'lerde II. Dünya Savaşı sırasında Sovyetler Birliği'nin ekonomik durumu kötüleştiğinde yeni konutlar inşa etmek yerine eski binalar tamir edilip Sovyet halka sağlanmıştır. 1960'larda inşa edilen evlerin çoğunda Rus stili takip edilmiş, ısıtma sistemi olarak Pechka kullanılmaya başlanmıştır. (Lee vd., 2004, s. 102).

AMTK13'ün hikâyesinden Korelilerin ilk Orta Asya'ya göç ettirildiğinde barınma durumlarının nasıl olduğu iyice incelenebilmektedir;

1937 kışı geçip 1938 baharına geldiğimiz de başka bir bölgeye göç etmek zorunda kaldık. Hiçbir şeyi olmayan çorak bir bölgeye götürüldük ve daha sonra orada bizi hayvanların yaşadığı bir kafese koydular. Ondan sonra Kazaklar, evimizi inşa edebilmek için tuğlaların yapımına yardımcı oldular. Tuğla yapmak için toprak, tezcek ve saman kullandık. Bu şekilde kendi evimizi inşaat edebildik. Ancak ev kışın çok soğuk, yazın ise çok sıcaktı. Duvar ve pencere kalın değildi ve odanın zeminde Ondol (Kore geleneksel ısıtma sistemi) yoktu. Rus Pechka (Печка) vardı fakat bu sistem kışın soğuğuna katlanmak için yeterli değildi. Ondol yapabilmek için inşaat uzmanlarına ve malzemelerine ihtiyacımız vardı. Ancak bunları çevremizde bulmak çok zordu. Fakat sonunda evimizde Ondol ve Agungi (Kore geleneksel ocak sistemi) olduktan sonra çok daha rahat yaşamaya başladık (AMTK13, erkek, 89 yaş, 20.07.2018).

Kasım 2003'te Kazakistan'ın Almatı ve Ushtobe bölgesinde 17 Koreli aileyi araştırmasına katan Lee'nin bulgularına göre, araştırmaya katılan 12 evden 8'inde Ondol (Kore geleneksel ısıtma sistemi) bulunmuştur ve hâlâ kullanılan Ondol sayısı da 7 tanedir. Ondol'un inşaat edilmiş olduğu dönem ise 1938 yılı, 70'li yıllar ve 90'lı yıllardır. Hâlâ kullanılan Agungilerden (Ondol sistemi ile bağlanmış mutfakta fırını) ise 3 adet gözlemlenmiştir. Diğer katılımcılar ise Agungi'yi sadece su kaynatmak amacıyla kullanmışlardır (Lee vd., 2004, s.103).

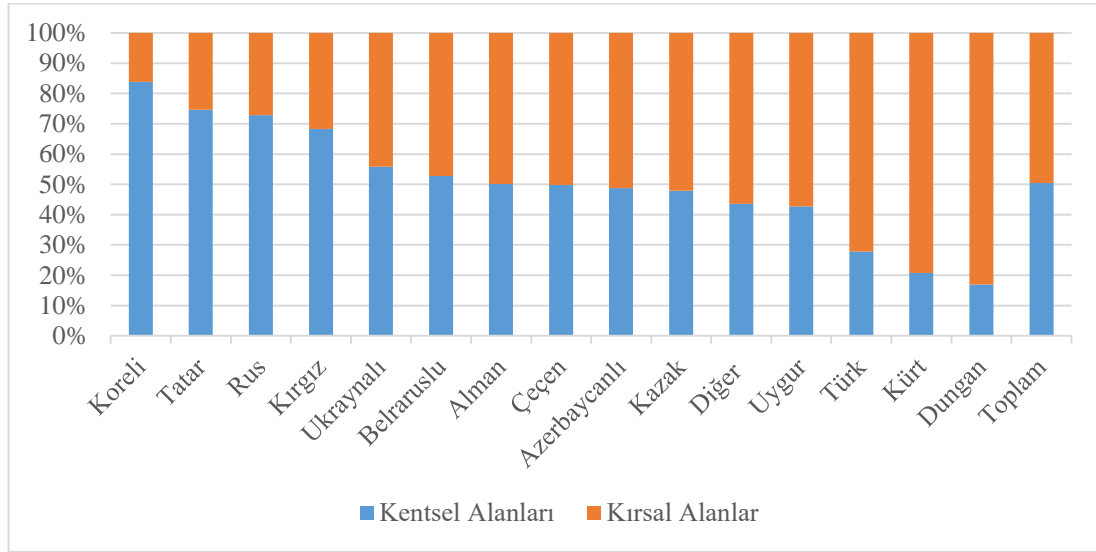
ASTK1'in açıklamasından ilk nesil Kazakistan Korelilerinin evlerinde Kore geleneksel yeraltı ısıtma sistemi olan Ondol'un yaygın olarak kullanıldığı sonucu çıkmaktadır;

Korelilerin evlerinde Ondol (Kore geleneksel yeraltı ısıtma sistemi) vardı. Bu ısıtma sistemi Korelilerin çoğunun evinde oluyordu. Ben ilk başta evlerinde neden hali olmadığını ve ayaklarının nasıl üşümediğini anlayamıyordum ama sonra evlerine gittiğimde anladım; çok temizdi ve evin altında soba varmış. Oturduğumda herkese yastık verdiler ve sıcaklık gelince yerde yattık (ASTK1, kadın, 80 yaş, 28.06.2018).

Fakat Sovyetler Birliği döneminde uygulanan Toplu Konut Politikası ve Khrushchev

Apartmanı (Хрущёвская квартира)’nın yayılmasıyla çoğu etnik grubun konut özellikleri yok denilecek kadar azalıp sadece kırsal alanlarda bulunmaya başlamıştır. Özellikle geleneksel Kolhoz toplulukların dağılması ve serbest ekonomi sisteminin yayılmasıyla nüfusunun çoğu kentsel yaşam tarzına sahip olan Kazakistan Korelilerinin geleneksel konut kültürünün daha belirsiz hâle geldiği söylenebilmektedir.

Grafik 7. Kazakistan Cumhuriyeti’nde Etnik Gruplara Göre Nüfus Yapısı

2009 Kazakistan Cumhuriyeti Ulusal Nüfus Sayımı’na göre etnik farklılar en çok kentsel ve kırsal alanlarda belirgindir. Kazakların %47,9’u, Rusların %72,8’i, Tatarların %74,6’sı, Ukraynalıların %55,8’i, Almanların %50,1’i, Uygurların %42,7’si, Korelilerin %83,8’i, Türklerin %27,8’i, Azerbaycanlıların %48,8’i, Belarussluların %52,8’i, Dunganların %17,0’ı, Kürtlerin% 20,8’i, Çeçenlerin% 49,8’i, Kırgızların %68,3’ü ve diğer etnik nüfusların % 43,6’sı kentlerde yaşamaktadır. Bu etnik grupların geri kalan kısmı kırsal alanlarda yaşamaktadır (Smailov, 2011, s. 21).

AMTK8’in şimdiye kadar yaşadığı konutlar hakkında yaptığı açıklamada, önceki çalışmalarda bulunan Kazakistan Korelilerinin konut değişim süreci daha ayrıntılı gözlemlenebilmektedir. Ayrıca buna göre son zamanlarda Kore’ye ait yeraltı ısıtma sisteminin tekrar canlandırılma eğilimi de bulunmaktadır;

Sovyetler Birliği döneminde hükümet tarafından verilen apartmanda yaşıyorduk. Fakat dedelerim çok yağmurlu ve soğuk bir bölge olan Zhambyl’da yaşıyorlardı. Onların evinde Kore’deki evler gibi Ondol sistemi vardı. Şimdiki benim evimde de eski Ondol sistemiyle benzer yer altı ısıtma sistemi var. Bir Güney Kore firmasının ürettiği bu ısıtma tesisatı, evimi hızlı şekilde ısıtabildiği için enerji tasarrufu

açısından avantajlı. Atalarımız gibi yerde uyumak yerine yatakta yatıyoruz ama kışları Kazakistan'da hava aşırı soğuk olduğu için bu yer altı ısıtma sistemi diğer milletler arasında da yayılıyor. Bazı Kore ısıtma sistemi şirketleri ve Kore inşaat firmaları Kazakistan'da ısıtma sistemleri kurmaya başladı (AMTK8, kadın, 64 yaş, 18.07.2018).

5.1.3. Giyim Kültürü

Giysi, bir milletin hem kültürel hem de tarihsel bir temsilidir. Aynı zamanda bir kişi veya topluluğu ifade edebilen bir biçimdir. Ayrıca giysi, moda standardının zaman akışına göre sıkça değişmesinden nispeten kolayca etkilenen kültürel unsurlardan biridir. Örneğin, eski çağdaki giyim kuşam, genel olarak hava koşullarından etkilendiği için çağdaş kostümlerden nispeten daha uzundur. Fakat Endüstri Devrimi'nden bu yana insanlar doğa koşullarını kontrol edebilecek hâle gelmiş ve kıyafetlerini uzatmaya ihtiyaç duymamaya başlamışlardır. Bununla birlikte giysiler, çalışma veya hareket etme sırasında engel teşkil edebilecekleri algısı ile giderek kısalmıştır. Giysi üzerinde basitlik ve sadelik özellikleri önem kazandıkça geleneksel kostümler günlük yaşamda gereksiz veya kaçınma nesnesi olarak görülmeye başlanmıştır. Bu nedenle, geleneksel giyim kültürünün korunması diğer kültürel faktörlere kıyasla daha zordur. Fakat bununla birlikte, geleneksel giyimi kültürün değerli bir parçası olarak yargılayarak kendi giysilerini korumaya ve onları kendi tarih ve kimlikleriyle ilişkilendirmeye çalışan birçok millet de vardır. Bu yüzden bu tezde Kazakistan Korelilerinin sosyal hayat bulguları araştırma nesnesi olarak incelenmektedir. Günümüzdeki Kazakistan Korelilerinin günlük hayatlarındaki giysilerinin Avrupalılarınki ile tamamen aynı olduğu söylenebilmektedir. Başka bir deyişle, bugünkü Kazakistan Korelilerin giyim tarzı ile diğer etnik grupların giyim tarzı arasında herhangi bir farklılık gözlemlenmemektedir. Kazakistan Korelileri arasında giyim, süslenme, saç şekli gibi dış görüntüde Avrupa kültürü tarzı taklit edilmektedir. Bu yüzden aynı eğilimde olan Güney Koreliler de dâhil olmak üzere dünyadaki çoğu millet arasında farklılık bulunmamaktadır. Sovyetler Birliği'nin kontrolü altında millî kültürlerin yansıtılma eğiliminin kısıtlanmaya başlanması ile Kazakistan Korelilerinin ilk nesilleri arasında da Hanbok'u giyen kişi sayısı çok hızlı şekilde kaybolmuştur.

Go'ya göre Koreliler Uzak Doğu Rusyası'na yerleştiklerinde günlük hayatta da Hanbok (Kore geleneksel kıyafeti) giyinmişlerdir. Fakat Orta Asya'ya zorunlu göç ettirildikten sonra gündelik hayata bu giyim tarzı ile devam etmek zorlaşmıştır. Bunun nedeni, Sovyet

döneminde Sosyalistlerin basit giysiyi teşvik ettikleri bir atmosferin hâkim olması ile birlikte, Korelilerin bulunduğu Orta Asya coğrafyasındaki, sıcaklığı eksi 30 derecenin altına kadar düşebilen iklim şartlarında, nispeten ince kumaş ile üretilen Hanbok'un uygun olmamasıdır (Go, 2016, s. 265).

Bu nedenle, Kazakistan Korelilerinin etnik kimliğini güçlü bir şekilde ifade eden Kore yemeklerinin tam tersine, geleneksel bir kostüm olan Hanbok'u, etnik kimlik oluşum unsuru olarak konumlandırmak zordur. Ancak Perestroika'dan sonra Hanbok'un tekrar tercih edilmesi, Sovyetler Birliği'nin çöküşünden sonra Kore Kültür Merkezi'nin kurulması ve Kore Dernekleri tarafından ortak şekilde düzenlenen millî bayram kutlama törenlerindeki gösterilerin Kazakistan Korelilerin dikkatini çektiği ve böylece Hanbok'u özel günlerde giyinen nüfusun çoğaldığı söylenebilmektedir (Go, 2016, s. 266).

Eskiden çocuklara Hanbok'u giydirmiyorduk ama bu aralar Hanbok moda oldu
(AMTK7, kadın, 33 yaş, 14.07.2018).

Çocuğumun ilk doğum günü için Güney Kore'den Hanbok'u getirip çocuğuma giydirdik
(AMTK4, kadın, 70 yaş, 11.07.2018).

Korelilerin millî kıyafeti olan Hanbok, artık genellikle millî bayramlarda, düğünlerde ve doğum günü gibi özel günlerde giyilmektedir. Belirli durumlarda kendi milletlerine özgü geleneksel kıyafetleri giyinerek aidiyet duygusunu hissetmek, pasif bir özlemi yansıtmaya aracı hâline gelmiştir. Ayrıca Güney Kore, Kuzey Kore ve herhangi bir Kore diasporasında kıyafet kültürü ve geleneksel kıyafet kullanım sıklığı benzer şekilde oluşmaktadır.

5.2. RİTÜELLER

Ritüel, 'kalıplaşmak' ve 'tekrarlanabilirlik' veya 'sağlamlık' ve 'periyodiklik' ile karakterize edilmiş 'stilize edilmiş bir eylem (stylized action)' sistemidir (Harrison, 1996, s. 55). Ritüel eyleminin biçimselliği ve tekrarlanabilirliği, zaman geçtikçe tarihsel ve kolektif özelliklere sahip olur. Görselleştirilmiş çerçeve, bir grubun takip ettiği kültürel değerleri ve sembolleri içerir. Dolayısıyla, Kazakistan Korelilerinin 'kalıplaşmış bir davranış sistemi' olarak onların törenlerinde kültürlerine ve sembollerine rastlayabiliriz.

Aşağıdaki bölümde doğumdan ölüme kadar olan süre içinde Koreliler tarafından en çok devam ettirilen geleneksel ritüeller olan ‘ilk doğum günü töreni’, ‘düğün töreni’, ‘altmışıncı doğum günü töreni’ ve ‘cenaze töreni’ hakkında literatür taramaları, anketler ve mülakatlardan elde edilen bulgular incelenmektedir.

5.2.1. Doljanchi Töreni (Birinci Doğum Günü Töreni)

Yim (1995), Doljanchi’yi şöyle açıklar;

Dol, ilk doğum günü için kullanılan bir terimdir ve Janchi kelimesi ise tören veya eğlenti olarak çevrilir. Dol-ot (doğum günü kıyafeti)’u giyen çocuk, hastalığı, şanssızlığı önleyen ve uzun ömür anlamlarını taşıyan eriştelyi, beyaz pirinç kekini, Susupatteok’u ve diğer çeşitli yiyecekleri içeren bir Dol-sang (doğum günü masası)’ın önünde oturur. Dol-sang’ın altındaki yere ise, pirinç, para, kitap, fırça, mürekkep, kâğıt tomarı, beyaz iplik, hünnap, erişte, pirinç keki, yay, uzun kılıç (erkek), iğne, makas (kız) gibi eşyalar konulur. Çocuğun bunlar arasından yaptığı seçime göre onun karakteri, yaşam süresi, yaşam bolluğu ve gelecek mesleği tahmin edilir. Bu törene Dol-jabi denilir. Çocuk kitap, fırça veya kâğıt tomarını alırsa akademisyen veya devlet memuru olacağı; önce pirinç veyapara tutarsa zengin biri olacağı düşünülür. İpek ve erişte tutarsa uzun ömürlü olacağı, hünnap tutarsa çocuklarının bol olacağı, pirinç keki tutarsa tembel olacağı, yay ve uzun kılıç tutarsa subay olacağı, iğne veya makas tutarsa iyi dikiş yapacağı düşünülür (“Kore Kültür Ansiklopedisi”, 1995).

Ritüeller ile ilgili önceki çalışmalarda da belirlendiği gibi bu tez için yapılan anket ve mülakat sonucuna göre de neredeyse bütün Kazakistan Korelileri Doljanchi’yi kutlar. Çoğu Kazakistan Korelileri Doljanchi’yi kaçınılmaz bir ritüel olarak görürler ve değer verirler. Ancak az sayıda kişi Begiljanchi (100. gün doğum töreni)’yi bilmekte fakat kutlamamaktadır. Bu nedenle, Begiljanchi Kazakistan Korelilerinin hayatından silinmiş geleneklerden biridir (Go, 2016, s. 266).

Tablo 27. Katılımcıların Doljanchi’ye Katılım Sıklığı

Cevap	Sayı	Yüzde
Hiç katılmıyorum	18	%6,7
Katılmıyorum	12	%4,5
Orta	14	%5,2
Katılıyorum	17	%6,3
Her zaman katılıyorum	205	%76,2
Cevapsiz	3	%1,1
Toplam	269	%100,0

Anket katılımcıların %76,2’si ‘Her zaman katılıyorum’ ve %6,3’ü ‘Katılıyorum’ cevabı vermişlerdir. Yani katılımcıların %82,5’i’nin Doljanchi’yi kutladıklarını

gözlemlenmektedir. Sadece katılımcıların %6,7'si 'Hiç katılmıyorum' ve %4,5'i ise 'Katılmıyorum' yanıtını vermişlerdir.

Eskiden bebek ölüm oranı yüksek olduğundan, bebek hayatının ilk bir yılı hayatta kalmayı başarırsa sonrasında yaşayacağı sonucuna ulaşıldı, bu da beraberinde Doljanchi adlı kutlamayı getirirdi. Fakat her ne kadar bebek ölüm oranı düşürülmüş olsa da, Güney Kore'deki düşük doğum oranı eğilimi nedeniyle Doljanchi, diğer geleneksel ritüellerden farklı olarak daha da belirginleşmektedir ve aynı fenomen Kazakistan'da da ortaya çıkmaktadır;

Doljanchi büyük bir etkinliktir. Büyük bir masa üstüne çeşitli eşyaları koyuyorlar ve bebeğin kaderinin neyi seçtiğine göre belli olacağına inanıyorlar (ASTK6, kadın, 15 yaş, 30.06.2018).

Pirinç keki, fasulye, fasulyeli kek, kalem, makas, kitap gibi eşyaları koyduk ve çocuğum onlardan seçti (AMTK4, kadın, 70 yaş, 11.07.2018).

Ben de Dol hakkında bir şeyler biliyorum ve çoğu Kazakistan Korelileri Dol için kutlama yapıyorlar. Eğer benim eşim de bir Koreli olursa ben de kutlayacağım (AMTK5, erkek, 36 yaş, 11.07.2018).

Güney Kore'de belli bir süre kalan AMTK3 ve AMTK7 ise Kazakistan'daki Doljanchi'nin, Güney Kore'dekinden daha hareketli ve eğlenceli şekilde kutlandığını iddia etmektedir;

Güney Kore'ninki ile benzer şekilde düzenilir ama buradaki daha eğlenceli olur. Kazakistan'daki danslı, şarkılı gibi tamamen parti şeklinde olur. Güney Kore'dekinde ise sadece yemek yiyip eve dönüyorlar (AMTK3, erkek, 43 yaş, 09.07.2018).

Artık Doljanchi düzenlemek için acenteler kullanıyoruz. Ebeveyn yerine bu acenteler Doljanchi için süsleme, yemekler ve eşyaları hazırlıyor. Sabah Doljanchi yapıyoruz, akşamsa restoranda parti düzenliyoruz. Sunucu var, dans ediyoruz, oyun oynuyoruz ve yemek yiyoruz. Güney Kore'dekinden daha hareketli ve eğlenceli şekilde oluyor. Ayrıca Begiljanchi kutlamıyoruz (AMTK7, kadın, 33 yaş, 14.07.2018).

Ayrıca Doljanchi'nin sadece Kazakistan Korelileri arasında olmayıp, diğer etnik grupları da etkilediğini belirten bulgular bulunmaktadır;

Kazakistan'daki halk Kore geleneklerini çok seviyor. Örneğin çocukların ilk doğum günü için Kazaklar da büyük kutlamalar yapmaya başladı. Biraz farklı şekilde yapsalar da Koreliler gibi masanın üstüne eşyalarını koyup çocuklarına seçtiriyorlar (AMTK8, kadın, 64 yaş, 18.07.2018).

Gelecekte çocuğum olsa ben de kutlayacağım. Sadece Koreliler değil, Kazaklar ve

Ruslar da artık birinci doğum gününü daha çok büyüterek kutlamaya başladı (AMTK10, kadın, 28 yaş, 19.07.2018).

Öte yandan Dol'u bildiği halde artık kutlamayan nadir bir katılımcı da gözlemlenmiştir;

Dol biliyorum ama benim kocam Rus ve o da geleneklerini çok takip etmeyen biridir ama benim ablalarım ve yeğenlerim bu geleneksel doğum törenini hiç kaçırmadılar (AMTK9, kadın, 37 yaş, 18.07.2018).

Sonuç olarak nadir bulunan kişiler haricinde çoğu Kazakistan Korelileri, dahası Kazakistan coğrafyasında yaşayan diğer milletlerden bazılarında yayıldığına göre sonraki Kazakistan Koreli kuşaklarına da bu ritüelin aktarılacağı tahmin edilebilmektedir;

Bence her kültürde ilk doğum günü çok önemlidir. Bu yüzden ben de evlenince çocuğum için Doljanchi hazırlayacağım. Fakat açıkça söylemek gerekirse böyle ritüelleri kutlamayı sevmiyorum ama tüm ailem kutlarsa benim de yapmamda sakınca yok. Bence sadece ben değil tüm Kazakistan Korelileri bu kültürlerini devam ettirecekler (ASTK6, kadın, 15 yaş, 30.06.2018).

5.2.2. Düğün Töreni

Kore toplumunda düğün, birinci doğum günü töreni olan Doljanchi gibi geleneksel erginlenme törenlerinden biri olarak düşünülür. Ko'ya göre Orta Asya'daki Koreliler arasında yapılan düğün töreni, Orta Asya göçebelerinin geleneksel tarzı ve Kore geleneklerinin iç içe geçmiş bir hâlidir. Fakat geleneksel düğün unsurlarının bazı kısımları hâlâ bulunmasına rağmen, zaman geçtikçe kentselleşen yaşam şartlarından dolayı geriye kalan geleneksel diğer unsurlar da git gide yok olmaktadır (Ko, 2016, ss. 266-267). Bu geleneksel düğün töreni, Kore, Japonya'nın hâkimiyeti altına girdikten ve bağımsızlığını kazandıktan sonra Avrupa kültürlerinin ve görüşlerinin yayılmasıyla Güney Kore'de de artık azalmış haldedir. ("Kore Kültür Ansiklopedisi", 1995).

Tablo 28. Katılımcıların Eşlerinin Etnik Kökenleri

Eşiniz hangi etnik gruptadır?	Sayı	Yüzde
Koreli	58	%63,7
Rus	15	%16,5
Kazak	17	%18,7
Diğer Millet	1	%1,1
Toplam	91	%100,0

Ankete katılanlar arasından medeni durumu evli olan 91 kişiye 'Eşiniz hangi etnik gruptadır?' diye sorulduğunda, %63,7'i 'Koreli', %18,7'si 'Kazak' ve %16,5'i 'Rus' diye

cevaplamıştır. Kazakistan Korelilerinin yarısından fazlasının kendileri ile aynı etnik kökenden olanlarla evlendikleri anlaşılabilmektedir. Fakat eş olarak diğer milletler arasından Rusları daha çok tercih ettiklerini açıkladıkları önceki çalışmaların aksine, Korelilerin ikinci aday olarak Kazak kökenlileri eş olarak seçtikleri gözlemlenmiştir. Nüfus yapısına göre Kazakistan Korelilerinin eş olarak Rusları tercih etmeye olan eğilimleri hâlâ devam etse de, bu Rus yakınlığının önceki nesile nazaran azalmış olduğu da gözden kaçmamaktadır.

Medeni durumu bekâr olan 178 anket katılımcısına ‘Gelecekte hangi milletten biriyle evlenmek istiyorsunuz?’ diye sorulduğunda, en çok ‘Koreli’ (%58,4) cevabı alınmıştır. Katılımcıların %22,5’i ‘Farketmez’, %9,6’ı ‘Rus’, %6,2’si ‘Diğer millet’ ve son olarak %3,4’ü ‘Kazak’ diye cevaplamıştır. Sonuçta Kazakistan Korelilerinin Ruslaşmaları, Kazaklaşmaları ve ana dili kaybetmeleri gibi çeşitli etnik kimlik tehlikelerinin devam ediyor olmasına rağmen, eş olarak aynı kökenden gelen bireyleri tercih eğilimleri gözlemlenmektedir. Bu sorulara verilen cevapların, önceki çalışmada da belirlendiği gibi, Kazakistan Korelilerinin eş olarak Rusları diğer milletlere nazaran daha fazla tercih ettikleri iddiasıyla uyumlu olduğu gözlemlenmektedir. Aynı zamanda ‘Farketmez’ ve ‘Diğer Millet’ cevaplarını verenlerin oranı %28,7’ye kadar ulaştığına göre yeni kuşakların çok kültürlü topluma bir şekilde alıştıkları da anlaşılmaktadır.

Tablo 29. Bekâr Katılımcıların Tercih Ettikleri Gelecekteki Eşin Etnik Kökeni

Gelecekte hangi milletten biriyle evlenmek istiyorsunuz?	Sayı	Yüzde
Koreli	104	%58,4
Rus	17	%9,6
Kazak	6	%3,4
Farketmez	40	%22,5
Diğer Millet	11	%6,2
Toplam	178	%100,0

Eş olarak Koreliyi tercih etme sebepleri çeşitli olabilir. Ama mülakat ile elde edilen bulgulara göre ‘aile kültür’, ‘yemek’, ‘uyumluluk’ gibi sebepler bulunmaktadır;

İlk başta bir Koreli ile evleneceğim diye bir niyetim yoktu. Ve bir Rus sevgilim olduğunda da hiç sıkıntı yaşamıyordum. Ama artık iki millet arasında çokça farklılık olduğunu anlıyorum. Özellikle aile içindeki kültürümüz çok farklı. Koreliler birbirine yardım ediyor ve destek oluyor. Ruslar ise kişisel ve daha bağımsız şekilde yaşıyorlar ve daha kabalar. Konuşma tarzımız bile farklı (AMTK7, kadın, 33 yaş, 14.07.2018).

Eşim de Kazakistan Korelisidi ama boşandık. “Bir Koreli ile evleneceğim” gibi

kesin bir yargım yoktu ama evlendikten sonra da babam ve annemle aynı evde yaşayabilecek, onlarla aynı düşüncelere sahip olan bir Koreli uygundu. Diğer bir sebep de yemeklerin ve kültürün benzeriydi, fakat bu çok da büyük bir etken değildir (ASTK7, erkek, 49 yaş, 03.07.2018).

Adı Violeta Kim olan tek bir Kazakistan Korelisi arkadaşım var. Bazen onunla Kore hakkında sohbet ediyorum. Babası çok sert biriymiş ve ne zaman onunla sohbet etsem hep "Babamdan dolayı..." cümlesi başta geliyor. Yani hep babasının düşüncesine göre yaşıyor. Kendisi Kore kültürüne çok yatkın biri olduğu için bir Koreli ile evlenmek istiyor (AMTK10, kadın, 28 yaş, 19.07.2018).

Kazakistan Korelilerinin evlilik yaşı genellikle düşüktür. Erkekler 22-27, kadınlar 18-23 yaşlarında evlenirler (Go, 1990, s. 124). Kazakistan Koreli erkekleri, yabancı eş olarak başta Rus kadınları olmak üzere Avrupalı kadınlarla evlenme eğilimi gösterirler (Go, 1990, s. 125). Go'nun söylediği ve yukardaki anketin sonucu gibi, eğer kendisi Ruslaşmış bir Kazakistan Korelisi ise diğer milletlere değil de Ruslara daha yakın hissettiğini açıklayan katılımcılar da bulunmaktadır;

Ben ise Korelilerle evlenmeyi düşünen arkadaşımı anlayamıyorum. Kazak arkadaşlarım yok ama Rus arkadaşlarımla daha uyumlu oluyorum. Ruslar basit karakterli oldukları için daha rahat geliyor bana. Eskiden bir Koreli sevgilim vardı. Annesinin ciddi karakteri ve Kore milliyetçisi davranışlarından bıkmıştım. Benim için eşimin etnik grubu önemli değil. Ablam da öyle olduğu için Rus biri ile evlendi. Ama diğer kardeşlerim Korelileri tercih ederler (AMTK10, kadın, 28 yaş, 19.07.2018).

ASTK1'in Rus kadınla evlenen bir Kazakistan Korelisi üzerine olan, kültürel çatışma hakkındaki açıklaması dikkat çekicidir;

Komşularıyla akraba gibi yaşıyorduk. Koreli olan bir meslektaşım vardı. Eşi Rus bir kadındı. Bir gün başka şehirden kocasının iki ablası geldi. Ablalar o erkek kardeş için ayrı lezzetli özel yemekler hazırladılar ve erkek kardeş de çok mutlu oldu. Sonra Rus eşi artık o ablalar çıksınlar dedi. Eşi kıskanıyordu ve biz yine çok güldük (ASTK1, kadın, 80 yaş, 28.06.2018).

Bazı yeni nesil Kazakistan Korelileri, çok kültürlü topluma Koreli olmayan yabancılarla evlenebilecek kadar alışmıştır. Kore etnik kimlik duygusunun devam etmeyeceğinden yana olumsuz bir düşünceleri de yoktur;

Annem ve babam boşandığı zaman büyük annem bizi de bıraktı. Boşanmaya o kadar karşı olan muhafazakâr Koreliydi. Sonra Rus kocamla selam vermeye gittiğimde yabancı biri ile evlendim diye bize çok laf soktu. Ama ben hep yabancı biriyle evlenmek istiyordum (AMTK9, kadın, 37 yaş, 18.07.2018).

Go'ya göre Orta Asya Korelileri, yiyecek ve kültür hakkında farklı bakış açılarına sahip

olan İslami Özbekistan veya Kazak etnik kökeninden kaçınma eğilimi gösterirler (Go, 1990, s. 125). ASTK1'in söylediklerinden, Koreliler ve Kazakların barış içinde yaşıyor olsalar da bazı konularda, örneğin din ve yemek konusunda uyumlu olmayıp iki millet arasında evlilik gerçekleşmesinin zor olduğu anlaşılmaktadır;

Düğün salonu yoktu. Evde düğün yapılıyordu. Önce 30 kişilik bir grup geliyordu. Onların düğünü bitince diğer bir grup geliyordu. 1 buçuk veya 2 saat gibi sürüyordu. Dans ediyorlardı, şarkı söylüyorlardı, içki de içiyorlardı. “Suri” vodka demekti. İçki olunca ben gitmiyordum. Hoca'nın söylediği gibi onların kestiği yemekleri de yiyemiyordum (ASTK1, kadın, 80 yaş, 28.06.2018).

5.2.3. Hwangab Töreni (Altmışınca Doğum Günü Töreni)

Bir kişi 60 yaşına geldiğinde Hwangab olur ve 60. Doğum gününde Hwangabjançi diye büyük bir tören hazırlanır. Yim, Hwangabjançi'yi şu şekilde açıklar;

Hwangab, altmışınca doğum günü olan kişinin soyundan gelen çocuklar tarafından hazırlanır ve altmışınca doğum gününün kutlanması masraflı olsa da ziyafet verilerek en gösterişli şekilde kutlanılır. Hwangabsang (altmışınca doğum günü ziyafeti) 'ın ön tarafında çeşitli yemekler hazırlanır ve misafirlerin görebileceği tarafta daha dekoratif yemekler servis edilir. En büyük oğuldan başlayarak, aile, akrabalar ve misafirler doğum günü olan kişiye büyük eğilerek saygı gösterip gün boyu eğlenirler (“Kore Kültür Ansiklopedisi”, 1995).

Anket sonucuna göre Doljançi ile birlikte Kazakistan Korelileri arasında en çok kutlanan ritüellerden biri olarak gözlemlenmektedir.

Tablo 30. Katılımcıların Hwangabjançi'ye Katılım Sıklığı

Cevap	Sayı	Yüzde
Hiç katılmıyorum	13	%4,8
Katılmıyorum	16	%5,9
Orta	14	%5,2
Katılıyorum	21	%7,8
Her zaman katılıyorum	202	%75,1
Cevapsız	3	%1,1
Toplam	269	%100,0

Tablo 30'a göre, katılımcılar Hwangabjançi hakkında 'Her zaman katılıyorum' cevabı verenler %75,1, 'Katılıyorum' cevabı verenler ise %7,8'dir. Hiç katılmayan %4,8 ve Katılmayan %5,9 dışında çoğu Kazakistan Korelilerinin Hwangabjançi'yi bildiği ve katıldığı gözlemlenmektedir. Kim'e göre Kazakistan Korelileri, aynı coğrafyada bulunan diğer halklardan kendilerini ayıran bir faktör olarak Hwangab'a sahiptirler (Kim, 2006, s.

205).

Eskiden Korelilerin ortalama yaşam süresi kısa olduğu için altmış yaşını geçen kişiler için büyük kutlama yapmak doğal kabul edilir. Kazakistan Korelilerinin yaşam süresi de artık uzun olsa da yukarıda bahsedildiği gibi diğer halklardan farklı olarak genellikle şatafatlı kutlamalar düzenlenir. Ayrıca Kazakistan Korelileri arasında Hwangab, 'Hangabi' olarak bilinir ve Güney Korelilerden nispeten daha büyük şenlik olarak kutlanır;

Benim çocuklarım da Hwangabi 'mi kutladılar ve büyük bir kutlama yaptık (AMTK4, kadın, 70 yaş, 11.07.2018).

1. ve 60. doğum günleri dışında başka doğum günlerini pek kutlamıyorlardı. Bu yüzden doğum günü için büyük tören düzenliyorlardı. Farklı farklı ülkelerden ve bölgelerden tüm akrabalar bir araya geliyorlardı. Herkes yerinden kalkıp Kore müziği eşliğinde dans ediyordu (ASTK1, kadın, 80 yaş, 28.06.2018).

Hangabi'yi düğün gibi kutlarız. Yemekleri masaya kule şeklinde üst üste koyarız. Çocuklar ebeveynlerine bir teşekkür olarak bu şenliği düzenliyor ve hediyeler veriyorlar. Babam ve annem, biz çocuğumuz için Doljanchi ve düğün yapmazsak çocuğumuz da bizim için Hangabi ve Cenaze yapmaz dedi. Karşılıklı bir fedakârlık denilebilir (ASTK4, kadın, 33 yaş, 30.06.2018).

Güney Korelilerin yaşam süresinin uzamasından dolayı geç evlenme eğilimiyle birlikte çocukların küçük yaşta olmalarından dolayı şenlik düzenleyemedikleri için ailece basit bir şekilde kutlama yapmaya başlanmıştır. Bu yüzden Hwangab yerine Gohi (yetmişinci doğum günü)'yi daha büyük kutlayanlar da bulunmaktadır. Buna benzer bir eğilim Kazakistan Korelileri arasında da bulunmaktadır;

Hwangab, günümüzde genel olarak restoranlarda kutlanıyor ve Güney Kore'de altmışıncı doğum gününü yetmişinci doğum gününde kutlayanlar var. Mesela benim babam 63 yaşında fakat ablam henüz evlenmediğinden dolayı babam Hwangabjanchi kutlaması düzenlememizi kabul etmediğinden henüz yapmadık. Çocuğun düğün töreni için masrafları ebeveynler üstlendiğinden dolayı çocuklar da buna karşılık Hwangabjanchi töreni düzenleyerek karşılık verirler. Babam ablama çabuk evlenmesi ve çocuk doğurması için baskı yapıyor (AMTK7, kadın, 33 yaş, 14.07.2018).

Nesiller arasında Hwangab ritüelinin kesildiği bir durum da gözlemlenmektedir. Örneğin AMTK10, kendi ebeveynleri için Hwangabjanchi düzenleyecek fakat gelecekte kendi çocuklarının onun için Hwangabjanchi düzenlemelerini istememektedir;

Bu sene ablalarım ve ben annemin Hwangab 'ını kutlayacağız. Geleneksel unsurlar hakkında bilgili olmadığım için dolayı hazırlıklarla ablam daha çok ilgilenecek. Ayrıca benim altmışıncı doğum günüm olsa büyük bir parti yerine gezmeyi tercih ederim (AMTK10, kadın, 28 yaş, 19.07.2018).

Ayrıca AMTK5'in ailesi gibi Hwangab hakkında bilgi sahibi olup artık kutlamayan Kazakistan Korelileri de bulunmaktadır;

Çok sayıda Hwangabjanchi'ye katılmıştım. Ama bizim ailemizde büyük şekilde kutlamıyoruz. Sadece doğum gününde büyükler için eğilerek selam veriyoruz (AMTK5, erkek, 36 yaş, 11.07.2018).

5.2.4. Cenaze Töreni

Cenaze törenleri her toplumun geleneklerine göre değişmektedir ve özel olarak din tarafından farklı tanımlanır. Başka bir deyişle, her din yaşam, ahiret, ruh ve beden hakkında farklı görüşlere sahip olduğu için ölüm hakkında farklı görüşlere de sahiptirler. Kore de geleneksel olarak Konfüçyüsçülük ve Şamanizm'in etkisiyle ölüyü toprağa gömerler. Ek olarak, yakma, deniz veya nehre gömmek ve ağaç dibine gömmek gibi birinin tercihihine göre çeşitli şekillerde defnedilir ("Kore Kültür Ansiklopedisi", 1995).

Cenaze, mezarlık yapısı ve tören, ikiye ayrılıp incelenmelidir. İlk bölümde mezarlık yapısına bakıldığında, Kazakistan'daki Korelilerin mezar şekli, Kore'dekilerden farklı görünmektedir. Yoon (2000)'un Bastobe bölgesindeki Korelilerin mezar tiplerini inceleyen bir çalışmasına göre;

1. 1937 ve 1946 yılları arasında yapılmış hiçbir mezar yoktur.
2. 1947 ve 1955 yılları arasında inşa edilen mezarlar, Kore'deyken öğrendikleri, mezarlık sunağı, höyük ve mezar taşı gibi gelenekleri korumuştur. Anıt yerine ahşap bir tahta kurulduğu *veyasadece* bir höyük olarak kaldığı durumlar da bulunmaktaydı, ancak mezarların çoğunda demir veya tahtadan yapılmış haçlar bulunmaktaydı.
3. *Mezarların* 1960'lardan bu yana olan özelliği, mezarın çevresini çevreleyen yapılar oluşturarak Rus tarzı mermerlerden mezar taşı konulur (Yoon vd., 2000, ss. 32-34).

1937 yılından 1946 yılına kadar çok sayıda Orta Asya Korelisinin hayatını kaybettiği hakkında belgeler bulunmasına rağmen mezarlıklarının bulunmaması, azınlık etnik gruplar üzerine uygulanan baskı politikası veya mezarlığı kurmaya kadar istikrarlı olamayan ilk göçmenlerin durumundan kaynaklı olabilir.

1947 ve 1955 yılları arasındaki mezarların üstünde haç bulunması, Uzak Doğu Rusyası'na yerleştiği sırada benimsediği Rus Ortodoks etkileri görünmektedir. Haçlar dışında diğer Kore geleneksel mezar unsurları devam etmiştir.

1960'lardan sonraki mezarların başına yıldız yerleştirmek, Sovyet döneminde yaygın bir

uygulamadır. Mermer veya granit üzerinde portreler, isimler ve sosyal statü gibi yazıtlar bulundurmak Rus kültürünün etkisidir. Mermer veya granit anıtlar çoğunlukla Koreli elitler tarafından kullanılmıştır. Halk ise çimentodan yapılan anıtlar kullanmıştır. Mezarların dış kısmı, hayvanların kazmasını önlemek için tasarlanan bir çeşit yapıdır. Bunlar, mezarların korunmasına ek olarak kutsal bir anlam ifade eder.

Mezarların Ruslar ile aynı yerde olması dışında kendi mezarlarının şekli onlarınkine benzemekteydi. Kazakların mezarları ise ayrı bir yerde bulunmaktaydı (ASTK1, kadın, 80 yaş, 28.06.2018).

Höyükler yükseltilecek veya ölenin ayak ucuna anıt dikerek geleneksel görünüm korunmuştur. Sovyet sosyalizmiyle özdeşleşerek resmi kimliklerini oluştursalar da, Koreliler etnik kimliklerini terk etmemişlerdir. Bu, kendi mezarlıklarının ve mezarlarının geleneksel temel yapısının korunmasıyla sağlanmıştır.

İkinci bölümde incelenen cenaze töreni ise Kazakistan Korelilerinin etnik kimliğini ve geleneksel kültürlerini açıkça gösterir. Go, Kazakistan Korelilerinin cenaze törenini şöyle açıklar;

Beyaz kumaş ile Sui (ölen için hazırlanan kıyafet) hazırlanır, ölü için üç kere dua edilir, mezarlığa yakın bir yerde ölü için kıyafetlerinin ve çarşaflarının yakılması gibi geleneksel bir *tören* gerçekleştirilir. Haşlanmış pirinç keki ve tavuk eti gibi geleneksel yemekler ölü için hazırlanır. Bu cenaze kültürü günümüze kadar korunmuştur. Üç yıl boyunca her ölüm yıl dönümünde akrabalar ile mezar ziyaret edilir ve üçüncü yıldan sonra sadece aile mezarlığa gitmeye devam eder (Go, 2016, s. 268).

ASTK1 ise Koreli dostunun cenazesine ait olan anılarının bir kısmını şu şekilde açıklar;

Dinimiz farklıydı. Biz Müslümanlığa onlar ise Şamanizm'e benzer dine inanıyorlardı. Örneğin yakın Koreli dostum vefat ettiği zaman onun cenaze törenine katılmıştım. Vefat edenin kıyafetlerini yakıyorlardı ve kapıdan değil pencereden cesedini dışarıya çıkarıyorlardı. Kültürümüz ile benzer olan kısım ise ölen kişinin perdenin arka tarafında olmasıydı. Yakın akrabalar "Aigo, Aigo" diyerek ağıt yakıyorlardı. Herkes kafasında beyaz çarşaf benzeri şal örtüyordu. Kollarına beyaz kolluk takıyorlardı. Onlar tüm geleneklerini koruyorlardı (ASTK1, kadın, 80 yaş, 28.06.2018).

Saha araştırması sırasında, cenaze törenleri sırasında ölü yakma ritüeli Kazakistan Korelileri arasında gözlemlenmemiştir. Fakat yakma, artık Güney Koreliler arasında yaygın bir şekilde kullanılan yöntemlerden biridir.

Ölen kişi ve ataları anmak için mezar ziyaretine gidip ibadet etme eylemine, Korecede 'Seongmyo' denilir. Seongmyo için genelde Hanshik, Chooseok gibi geleneksel

bayramlarda katılım sağlanır. Kazakistan Korelilerinin ne kadar sıklıkla Seongmo'ya katıldıkları Tablo 32'de gösterilmektedir. Katılımcılar arasında Seongmyo'ya her zaman katılanların oranı %64,0, Katılanların oranı %8,2 ve ara sıra katılan ise %9,7'dir. Katılmayan ve Hiç katılmayan ise her biri %11,9 ve %9,3'dür.

Tablo 31. Katılımcıların Seongmyo'ya Katılım Sıklığı

Cevap	Sayı	Yüzde
Hiç katılmıyorum	25	%9,3
Katılmıyorum	32	%11,9
Orta	26	%9,7
Katılıyorum	22	%8,2
Her zaman katılıyorum	164	%61,0

Önceki çalışmalarda belirlendiği gibi çoğu Kazakistan Koreliler Seongmyo'nun ne olduğunu bilmekle birlikte aktif şekilde katılım sağladığı gözlemlenmektedir. Seongmyo süreci içinde ibadet, yemek, ata ve akrabalık gibi etnik kimliğini etkileyebilen unsurların çok bulunmasından dolayı diğer Korelilerle kendilerinin etnik tectürelliğini oluşturan güçlü bir ritüel olarak değerlendirebilmektedir;

Her Hanshik bayramında Almatı'da olan babam ve annemin mezarlarını ziyaret ediyoruz (AMTK4, kadın, 70 yaş, 11.07.2018).

İlk üç sene büyük ziyafetler hazırlıyoruz ve sonrasında akrabalarımız ile ölen kişiyi anmaya gidiyoruz. Cenazeden üç yıl sonra sadece ailece Seongmyo'ya katılıyoruz. Ailemizin mezarları Taldıkorgan'da bulunur (ASTK4, kadın, 33 yaş, 30.06.2018).

5.2. BAYRAMLAR VE OYUN KÜLTÜRÜ

5.3.1. Bayramlar

Bu bölümde, Kore'nin en büyük dört bayramı üzerine yapılan anketin katılımcılarının katılma düzeyi incelenmektedir. Yanı sıra, mülakat katılımcılarının sözleri de bulguların içerisinde bulunmaktadır. Öncelikle Kore'nin etnik bayramlarının bilgileri aşağıda özet şekilde sunulmaktadır.

Birincisi, Seol, yeni yılın ilk gününde kutlanan bayramdır ve 'gün' anlamına gelen 'Nal' ile birleşip Seolnal olarak da kullanılır. Seol'de atalar için evde ibadet edilir ve Seongmyo için mezarlara gidilir. Seol'de giyinilen geleneksel kıyafete 'Seolbim' denir ve 'Sechan

(Seol için hazırlanan yemekler)’ı atalar için hazırlanır ve ibadet edildikten sonra ailece beraber yemek yenir. Koreliler, Sechan’daki Ddukjuk (pirinç keki çorbası)’u yedikten sonra bir yaş kazandıklarına inanırlar. Ayrıca erken bir saatte ceviz, çam fıstığı, turp, kestane gibi yiyecekleri tüketirlerse huzurlu bir sene olacağına inanırlar. Uçurtma uçurmak, Yutnori, Nuldduigi ve ip çekmek gibi geleneksel oyunları da oynarlar.

İkincisi, Chuseok, ay takvimine göre 15 Ağustos’ta olan millî bayramdır. Tarım hasadı ve yılın en büyük dolunayı olduğu için kutlanır. Evde hasat edilen pirinç ile kekler ve içki yapılır ve atalara ibadet edildikten sonra mezarlar ziyaret edilir. Çiftlik müziği çalınır, şarkı söylenir ve dans edilir. Ssireum (Kore geleneksel güreşi), Ganggangsullae (Kore geleneksel grup dansı) ve ip çekmek gibi oyunlar oynanır.

Üçüncüsü, ay takvimine göre 5 Mayıs’ta olan Dano’da, pirinç ekimi bittikten sonra iyi bir hasat için dua edilir. İrisli suyla saç yıkamak, Mist Otu ve Aslan Kulağı toplamak, muska yapmak gibi şenlikler olur. Geunedduigi (Kore geleneksel salıncağı), Ssireum, Taş savaşı, ok atma gibi halk oyunları oynanır. Toplu folklor etkinlik olarak köyün koruyucunun tanrısına ibadet etmek amacıyla düzenlediği bir Gut (ayın) gerçekleşir.

Dördüncü olarak, 5 veya 6 Nisan’da gerçekleşen Hanshik bayramında çeşitli yemekler hazırlanıp ibadet etmek için mezarlar ziyaret edilir. Mezarların çevresi bakılır, temizlenir ve uzayan çimler kesilir. Goryeo ve Joseon Hanedanlığı dönemlerinde önemli bir bayram olarak kutlanırdı fakat artık Güney Kore’de özel bir tören düzenlemeyenler yaygın olarak bulunmaktadır. (“Kore Kültür Ansiklopedisi”, 1995).

Yukarıda belirtildiği gibi Kore’nin en büyük millî bayramlarına Kazakistan Korelilerinin katılma oranını bulmak için bir anket araştırması gerçekleştirilmiş ve 5 puanlık Likert tipi ölçekle incelenmiştir.

Tablo 32. Katılımcıların Millî Bayram Katılım Sıklığı

Bayramlar	Sayı	Ortalama	Std. Sap.	Min.	Mak.
Seolnal	265	3,71	1.347	1	5
Chuseok	261	2,38	1.378	1	5
Hanshik	268	3,67	1.500	1	5
Dano	262	1,85	1.120	1	5

Katılımcıların millî bayramlara katılım sıklığı, 5 puanlık ölçek olarak (1 puan: Hiç katılmıyorum, 2 puan: Katılmıyorum, 3 puan: Orta, 4 puan: Katılıyorum, 5 puan: Her

zaman katılıyorum) olarak incelendiğinde, Seolnal için 3,71 puan, Chuseok için 2,38 puan, Hanshik için 3,67 puan ve Dano için 1,84 puan olarak hesaplanır. Kazakistan Korelileri arasında Seolnal, Hanshik, Chuseok ve Dano sırasıyla önemsendiğinin farkedilmesiyle birlikte, Dano'ya sadece 24 kişinin (%9) katıldığını gözlemlenmektedir. Güney Kore'de de artık Dano'nun bazı bölgelerde kutlanma hâlinde olduğu düşünülürse, bu, şaşırtıcı bir sonuç olarak sayılamazdır;

Kazakistan Korelileri genel olarak Chuseok, Hanshik ve Seolnal'ı kutlar. Ayrıca Kore'nin bağımsızlık günü olan 15 Ağustos'ta büyük bir şenlik olur ve Kazakistan Korelileri aktif şekilde katılır ama sadece Korelilerin günü değil, Kazakistan Cumhuriyeti'nin resmi bayramları da kutlanıyor (AMTK8, kadın, 64 yaş, 18.07.2018).

Biz Kore yeni yıl kutlamasını yapıyoruz. Büyüklere eğilme de yapıyoruz. Fakat Kore yemeklerini hazırlamıyoruz. Genelde karışık kültürlü yemekler oluyor (AMTK10, kadın, 28 yaş, 19.07.2018).

Yeni yılda ailemizdeki büyüklere selam söylemeye gidiyoruz. Sebe yaptıktan sonra harçlık alıyoruz (ASTK5, kadın, 22 yaş, 30.06.2018).

Koreliler arasında da Kazakların 'sarkıt' gibi bir gelenekleri vardı. Bayramda akrabaların evine hediyelerle ziyarete gidiyorlardı ve bayram için kutlama yapıyorlardı. Küçük küçük tatlılar ve şekerlerini poşete koyup evlerine götürürlerdi (ASTK1, kadın, 80 yaş, 28.06.2018).

Güney Koreliler içinse Seol bayramında uzun bir resmi tatil olur ve Chuseok'ta da yaptıkları gibi akrabalarını ziyaret ederler. Fakat Kazakistan Korelilerinin, yeni yılda genellikle ailece yemek yedikleri veya yıl sonunu parti olarak kutladıkları gözlemlenmektedir;

Seolnal Kazakistan'da çok kutlanmıyor. Genelde yıl sonu partisi yapıyoruz. Veya yılbaşında ailece yemek yiyoruz (AMTK3, erkek, 43 yaş, 09.07.2018).

Güney Korelilerin yeni yılı bizimkinden farklı şekilde kutladıklarını duydum. Yeni yıl partisi bizim için o kadar büyük bir etkinlik olmuyor. Sadece ailece akşam yemeğe çıkıyoruz (ASTK5, kadın, 22 yaş, 30.06.2018).

Hanshik'in Güney Koreliler arasında tamamen unutulmuş halde olmasına rağmen Kazakistan'daki Koreliler arasında ikinci olarak en çok kutlanması dikkat çekicidir. Ayrıca mülakat sırasında Kazakistan Korelilerinin Seongmyo'yu Hanshik'te yaptıkları gözlemlenmektedir. Güney Korelilerin genelde Chuseok'da yaptıklarıyla fark görülmektedir;

Chuseok'ta Seongmyo yapmıyoruz. Ama her 5 Nisan'da olan Hanshik'te Seongmyo

yapıyoruz. Mezarın önünde küçük bir masa hazırlıyoruz ve onun üzerine yemekler bırakıyoruz. İbadet bittikten sonra başka bir masaya yemekleri taşıyıp katılanlarla paylaşıyoruz (AMTK7, kadın, 33 yaş, 14.07.2018).

Biz Kore'de iken Seongmyo yapıyorduk ama Kazakistan'da yaşamaya başladıktan sonra sık yapmamaya başladık (AMTK3, erkek, 43 yaş, 09.07.2018).

Jung'un Orta Asya Korelileri üzerine olan araştırmasında da yukarıdaki anket sonucuyla benzer şekilde Orta Asya Korelilerinin Seul, Chuseok ve Hanshik'i en önemli millî bayramlar olarak gördüklerini ve %91,5 oranla bu üç bayramları kutladıklarını açıklamıştır (Jung, 1997, s. 174). Böylece Kore millî bayramları Kazakistan'da seçici bir şekilde anılır. bazı bilginler ise bu millî bayramların etnik kimlik koruma amacıyla Kore Kültür Merkezi gibi kurumlar tarafından düzenlenen toplu anma törenlerinde yeniden canlandırıldığını iddia etmektedir. (Go, 2016, ss. 269-270).

Seolnal'ı büyük bir şenlik olarak kutlamayıp ailece yemek yiyoruz. Eskiden Sebe (yeni yılda aile içindeki büyüklere eğilerek selam vermek) de yapmıyorduk ama artık aile içindeki çocuklarımıza yaptırıyoruz ve harçlık da veriyoruz. İlk Sebe yapanlar erkek olur. Bence Sebe'ye, Kore Kültür Merkezi'nde gördükten sonra başladık. Veya Kore'de böyle bir şenlik olduğunu duyduktan sonra başladık. Çünkü çocukken yapmıyorduk. Bir gün büyük annemizin evinde yapmaya başladık (AMTK7, kadın, 33 yaş, 14.07.2018).

Seolnal'ın ne olduğunu biliyoruz ama biz sadece ailece yemek yiyoruz. Fakat Kore Derneği her Seolnal'da bazı törenler hazırlıyor ve Kazakistan Korelileriyle hep beraber kutluyoruz (ASTK4, kadın, 33 yaş, 30.06.2018).

5.3.2. Oyun Kültürü

Bu bölümde Kore geleneksel soyut unsurlarından oyun kültürü üzerine anket katılımcılarının tanım düzeyi incelemektedir. Ek olarak bu oyun kültürüyle ilgili mülakat katılımcıların sözleri de bölüm içerisinde ele alınmaktadır. Öncelikle Kore geleneksel oyunlarının bilgileri aşağıda özet şekilde sunulmaktadır.

Birincisi, Yutnori, millî bayram olan Seul'da oynanan geleneksel bir oyundur. 4 tane Yutgarak (tahta)'ı atıp onun sonucuna göre taşlar hareket ettirilir ve bütün taşlar son hareketi geçerse kazanılan bir halk oyunudur. İkincisi, 12 ayı temsil eden kartlarla oynanan Hwatoon'dur. Toojeon adındaki Kore geleneksel kart oyununun yerine Japonya'dan gelen Hwatoon, artık Kore halkı arasında daha yaygın hâle gelmektedir. Üçüncüsü, Jegi (Kore geleneksel oyuncağı)'yi ayağıyla yere düşürmeden en çok vuran

kişinin kazandığı çocuk oyununa Jegichagi denilir. Son olarak, Taekwondo, Taekgyon dâhil olmak üzere Subak ve Subakhi gibi Kore geleneksel dövüş sanatlarının çağdaş şekilde yeniden düzenlenmiş olduğu bir spordur (“Kore Kültür Ansiklopedisi”, 1995).

Katılımcıların geleneksel oyun tanım düzeyi sorusu, 5 puanlık ölçek olarak (1 puan: Hiç bilmiyorum, 2 puan: Bilmiyorum, 3 puan: Orta, 4 puan: Biliyorum, 5 puan: Çok iyi biliyorum) şeklinde incelendiğinde, Yutnori 1,65 puan, Hwato 3,48 puan, Jegi 1,51 puan ve Taekwondo 3,21 puan olarak hesaplanır.

Tablo 33. Katılımcıların Geleneksel Oyun Tanım Düzeyi

Oyunlar	Sayı	Ortalama	Std. Sap.	Min.	Mak.
Yutnori	266	1,65	1.338	1	5
Hwato	267	3,48	1.537	1	5
Jegi	261	1,51	1.179	1	5
Taekwondo	268	3,21	1.509	1	5

Taekwondo ise uluslararası sporlardan biri olduğu ve Kazakistan içinde çok sayıda kursları bulunduğu için genellikle Kazakistan Korelileri tarafından tanınmaktadır. Hwato ise en çok bilinen ve hâlâ Kazakistan Kore halkı arasında oynanan oyun olarak gözlemlenmektedir;

Kore geleneksel oyunu olarak sadece Hwato biliyorum ve bayramda ben hâlâ oynuyorum. Benim bazı arkadaşlarım çok iyi oynuyorlar (ASTK4, kadın, 33 yaş, 30.06.2018).

Kart oyununu biliyorum (AMTK9, kadın, 37 yaş, 18.07.2018).

Hangi oyun olduğunu biliyorum ama oynamayı bilmiyorum (ASTK5, kadın, 22 yaş, 30.06.2018).

Mülakat sırasında Hwato dışında diğer oyunların ne olduğunu bilen az sayıda katılımcı bulunmuştur. Sadece kültür merkezi gibi yerlerde gördüğünü söyleyen bazı katılımcılar gözlemlenmektedir.

5.3.3. Sanat Kültürü

Bu bölümde Kore geleneksel sözlü sanatı ve dansı üzerine bir anket bulunmakta ve mülakat katılımcılarının tanım düzeyi incelenmektedir. Öncelikle, Kore sanat kültürlerinin bilgileri aşağıda özet şeklinde sunulmaktadır.

Birincisi, Kore'nin en temsilci geleneksel halk şarkısı olan Arirang, Kore yarımadasında ve tüm bölgede yaygın şekilde bulunmaktadır. Ayrıca her bölgedeki Arirang temel olarak benzer müzik unsurlarına sahip olmakla beraber ayrı özellikler de taşımaktadır. Ayrıca yurt dışına yerleşen Koreliler arasında da farklı şekillerde ama sıkça söylenir.

İkincisi, Pansori için bir Changja (şarkıcı) ve bir Gosu (çalgıcı) gerekir. Gosu'nun davul temposuna göre uzun masallar gibi anlatı ve hikayelerini Sori (ses, şarkı), Aniri (konuşma) ve Balim (hareket) ile beraber gerçekleştirilen halk müzikallerinden biridir.

Üçüncüsü, Kore yarımadasında ortaya çıkan ülke Gojoseon'un kurucusu Kral Dangun hakkındaki efsane, Dangunshinhwa'dır. Dangunshinhwa'nın içeriği yedi bölümden oluşur. Hikayelerin temel eksenini, 'gökten inmek' ve 'krallığın inşası'dır.

Dördüncüsü, Chuseok bayramının akşamında Kore'nin güneydoğu bölgelerinde kadınlar tarafından oynanan Ganggangsullae'dir. Ganggangsullae Kore'de nadir bulunan grup şeklinde oynanan bir dans türüdür ve aynı zamanda şarkı da bulunur.

Beşincisi, 26-28 Kasım 1954 tarihinde dansçı Bekbong Kim tarafından icat edilen Buchechoom'dur. Eskiden Kore halkı tarafından edilen yelpaze danslarında yelpaze bir ek alet olarak kullanılmıştır. Fakat Buchechoom içindeki yelpaze ise dansların ana unsuru olarak kullanılmaktadır ("Kore Kültür Ansiklopedisi", 1995).

Tablo 34. Katılımcıların Geleneksel Sanatlar Tanım Düzeyi

Sanatlar	Sayı	Ortalama	Std. Sap.	Min.	Mak.
Arirang	267	2,88	1.624	1	5
Pansori	264	1,71	1.224	1	5
Dangunshinhwa	264	1,45	0.986	1	5
Ganggangsullae	268	1,74	1.183	1	5
Buchechoom	268	1,72	1.287	1	5

Katılımcıların geleneksel sanatlar tanım düzeyi sorusu, 5 puanlık ölçek olarak (1 puan: Hiç bilmiyorum, 2 puan: Bilmiyorum, 3 puan: Orta, 4 puan: Biliyorum, 5 puan: Çok iyi biliyorum) şeklinde incelendiğinde, Arirang 2,88 puan, Pansori 1,71 puan, Dangunshinhwa 1,45 puan, Ganggangsullae 1,74 ve Buchechoom 1,72 puan olarak hesaplanır.

Genel olarak önceki bölümlerde incelenen oyun kültürleri ve millî bayramların tanım düzeyinin sanat kültürlerinden daha az tanındıkları gözlemlenmektedir. Arirang ise önceki çalışmalarda bahsedildiği gibi tüm dünya diasprasında bulunan en meşhur sözlü

halk müziği olduğu için bazı Kazakistan Korelileri tarafından da bilinmektedir. Geleneksel kültür hakkında çok bilgisi olmayan 20 yaşlarındaki Penriana bile Arirang ve Psy'yi bildiğini söylemiştir (Go, 2016, s. 270).

Doğum günü, düğün gibi her bayramda Arirang'ı söylüyorlardı (ASTK1, kadın, 80 yaş, 28.06.2018).

Ben Arirang'ı biliyorum. küçük kardeşimden öğrendim. Kardeşim Kore geleneksel danslarını öğrenmek için kursa gidiyordu ve çok sayıda dans yarışmasına katıldı. Dansların nasıl olduğunu biliyorum ama isimlerini hatırlamıyorum (ASTK5, kadın, 22 yaş, 30.06.2018).

Kore geleneksel dansı hakkında bilgim yok. Ama Arirang'ı tanıyorum (AMTK9, kadın, 37 yaş, 18.07.2018).

Pansori, Ganggangsullae ve Buchechoom ise bazı katılımcıların kitlesel medyalar ve Kore Kültür Merkezi gibi kurumlar sayesinde bazı Kazakistan Korelileri tarafından bilinmektedir. Fakat bu sanatlar, çoğu Kazakistan Korelileri arasında, Dangunshinhwa gibi unutulmuş Kore kültürleri arasına girmektedir. Başka bir deyişle, bir Kazakistan Korelisinin Buchechoom gibi geleneksel bir dansı bilmesi, eski kuşağın aktarma yöntemleriyle öğrenmiş olmayıp Kore ile ilgili örgütler veya kuruluşlar tarafından yeniden kazanılmış geleneksel bir kültür olduğu söylenebilmektedir;

Biz Kore Kültür Merkezi tarafından düzenlenecek bir festivale katılmak için her gün Kore Kültür Merkezi'ne geliyoruz. Geleneksel dans, tiyatro ve K-pop dans gibi performanslar hazırlıyoruz (ASTK2, kadın, 23 yaş, 28.06.2018) (ASTK3, kadın, 20 yaş, 28.06.2018).

Buna ek olarak, Arirang dışında Doraji gibi geleneksel şarkılar da bilinmektedir. Ama çoğu durumda Kazakistan Korelileri tarafından yazılan yeni şarkılar söylenmektedir (Go, 2016, s. 270).

SONUÇ VE DEĞERLENDİRMELER

Bu çalışmanın başında, Uzak Doğu Rusyası'na yerleşmiş olan Korelilerin Kazakistan'a zorunlu göçleri ve yerleşim süreci incelenmiştir. Joseon Hanedanlığı'nın son döneminde Kore yarımadasının kuzey bölgelerinde yaşayan çok sayıda Koreli, ekonomik yoksulluk nedeniyle yeni ekim alanları aramak için Tumen Nehri'ni geçip Mançurya ve Primorski Krayı'na göç etmiştir. Japonya'nın Joseon'u işgalinden önce ve sonra, sömürgeci yönetime karşı çıkan Koreliler de bağımsızlık hareketi amacıyla Primorski Krayı'na göç etmişlerdir. Böylelikle hem ekonomik hem de politik amaçlarla göç edenlerin sayısı büyük ölçüde artmış ve 1926'da Uzak Doğu Rusyası'ndaki Güney Korelilerin nüfusu 167.400'e ulaşmıştır. 1910 yılında Joseon Hanedanlığı Japonya'nın sömürgesi olduktan sonra vatanlarını kaybeden Uzak Doğu Rusyası'ndaki Koreliler arasından sosyalist ideolojiyi kabul edip Rus vatandaşlığı kazanan nüfus 30.000'e ulaşmıştır.

20. yüzyılın başlarında, Uzak Doğu Rusyası'nın gelişmesine katkıda bulunan Korelilere destek olan Stalinist hükümet, 1937 yılında Japon gücünün genişlemesinden korkarak Korelilerin Orta Asya'ya zorunlu göç etmelerini emretmiştir. Japon egemen bir ülkeden geldikleri için casus olma olasılıklarının bulunduğu iddiasıyla toplam 17.178 Koreli, Uzak Doğu Rusyası'ndan Orta Asya'ya, Eylül 1937'den Kasım 1937'ye kadar göç ettirilmiştir. Göç sürecinde, 11.000 kişi açlıktan, hastalıktan ölmüş ve yaklaşık 2.500 aydın ve lider katledilmiştir. Zorlayıcı bir ulusal politikaya karşı kendilerini koruyabilen, anavatanlarını kaybetmiş azınlık bir halk olarak, Kazakistan'daki Koreliler mevcut duruma hızla uyum sağlamayı seçmişlerdir. Ruslaştırma eğitimini gönüllü olarak kabul etmiş ve Rusçayı hızlıca öğrenerek Sovyet sistemine adapte olmaya çalışmışlardır.

Zorunlu Kolektivizasyon politikasının bir sonucu olarak ortaya çıkan "Orta Asya'nın altyapısının çöküşü"nü yeniden iyileşmek amacıyla kullanılan Koreliler, özellikle tarım alanında çok sayıda "Sosyalist emek kahramanı" unvanı elde ederek zamanla öne çıkmaya başlamışlardır. Stalin'in ölümünden sonra 1959'da ikamet özgürlüğü hakkını kazanmış olan Kazakistan Korelileri, geçmişte elde ettikleri ekonomik birikimden faydalanarak Sovyetler Birliği'ndeki büyük şehirlere taşınmaya başlamışlar ve bu neticede yükseköğrenimli ikinci ve üçüncü kuşaklar ortaya çıkmaya başlamıştır. Daha sonra bu yükseköğrenimli kuşaklar Sovyet rejimleri ve Orta Asya Cumhuriyetlerinde seçkin gruplar olarak mühim roller oynamışlardır. Sovyet sistemi altında nispeten

istikrarlı bir konumda yaşayan Kazakistan Korelileri, Sovyet sisteminin çöküşüyle birlikte yeni değişikliklerle karşı karşıya kalmışlardır. Orta Asya ülkelerinin bağımsızlığından sonra, yerel halk odaklı milliyetçilik politikası ortaya çıkmış ve İslamcılık gelişmeye başlamıştır. Bu eğilim, on binlerce Orta Asya Korelisinin Uzak Doğu Rusyası, Moskova gibi Rus toplumlarına veya Güney Kore'ye geri dönmesine neden olmuştur. Orta Asya'da kalan Koreliler, ulusal ve dilsel engellerden dolayı sosyal statülerinin düşmesi ve iş alanına geçmeleri gibi bir karışıklık dönemine tekrar girmiş bulunmaktadır.

Bu tezde Kazakistan'daki Koreli halkın dil, din, eğitim, ekonomi ve kimliğinin bugünkü durumu, anketler ve sözlü mülakat verileri ile incelenmiştir. Bu çalışmanın sonuçları aşağıdaki gibi özetlenmiştir:

Birinci olarak, günlük yaşamda en sık kullanılan dilin Rusça olduğu görülmüştür. 4 puanlık bir ölçek temelinde Rusça 3,78 puan, İngilizce 2,27 puan, Kazakça 1,83 puan ve Korece 1,68 puan olarak hesaplanmıştır. Dil kullanım düzeyinde ise sırasıyla Rusça 3,82 puan, İngilizce 2,78 puan, Kazakça 2,40 puan ve Korece 1,81 puan olarak hesaplanmıştır. Sonuçta kullanım sıklığı ve dil düzeyi açısından Rusça oldukça yüksek puanlar almış, Korece ise araştırılan tüm maddelerde en düşük puanlı dil olarak kendini göstermiştir. Etnik kimlik duygusu oluşturmadaki en büyük faktörlerden biri olan dil durumu, Korelilerin Ruslaşmasının en görünür olgusudur.

İkinci olarak, Kazakistan Kore halkı, diğer çoğu etnik grup gibi bir ana din oluşturmadan çeşitli dinlere dağılım göstermiştir. Bu eğilim, Güney Kore'deki Korelilerde de benzer şekilde gözlemlenmekle birlikte, Güney Korelilerin yarıdan fazlası bir dine inanmamaktadır (%56,1). Kazakistan Korelilerinde ise toplam nüfusun %5,2'si Müslüman, %49,4'ü Hristiyan, %11,4'ü Budisttir ve %28,5'i herhangi bir dine mensup değildir. Slav milletler haricinde Hristiyanların sayısı Kazakistan Korelileri arasında en fazla olmakla birlikte, Rus Ortodoks ve Protestan Hristiyan olarak sınıflandırılmamıştır. Ayrıca Güney Kore'de yok sayılabilecek kadar nadir bulunmasına rağmen Kazakistan'da Rus Ortodoks veya Müslüman olan Kazakistan Korelilerinin bulunması, Kazakistan Korelilerinin buradaki yerel halkla dinsel etkileşimde bulunduğunu göstermektedir.

Üçüncü olarak, Kazakistan Korelileri, Güney Kore ve tüm dünyadaki Kore diasporasında bulunduğu gibi, çocuklarına kaliteli eğitim sağlayabilme isteğini gütmektedirler.

Kazakistan Korelileri arasında yükseköğretimini tamamlayan nüfus oranı % 47.1 olup Kazakistan'daki tüm etnik grupların ortalamasından yaklaşık %20 oranında daha fazladır. Bu tez için yapılan ankete göre, üniversitede okuyan veya yüksek öğrenim gören öğrencilerin oranı önceki yapılan çalışmadan daha yüksektir (lisansüstü %7,4, lisans %53,9).

Dördüncü olarak, Orta Asya Korelilerine yönelik daha önce yapılmış olan çalışmalarla benzer şekilde, anket katılımcıları arasında mesleki durum sorusuna cevap vermeyenlerin ve öğrenciler haricindeki profesör ve doktor gibi üst düzey meslek sahiplerinin sayısının birinci sırada, özel şirket yöneticilerinin de ikinci sırada geldiği gözlemlenmiştir. Bu sebeple, Kazakistan Korelilerinin ekonomik anlamda daha rahat bir yaşam sürdürdükleri anlaşılmaktadır. Sovyet sisteminin dağılmasından sonra, özellikle yeni kuşaktan başlayarak kamusal alan yerine özel iş alanına odaklanarak ekonomik güçlerini artırmaya çabaladıkları mülakatlar sırasında gözlemlenmiştir. Ayrıca Kazakistan'daki Korelilerin bir kısmı da ana seçkinleri olarak Kuzey Kazakistan petrol rafinerisi, kozmetik, bilgisayar, bilişim teknolojileri sektörlerinde lider bir role sahiptir.

Beşinci olarak, etnik kimlik duygusu konusunda da Kazakistan Korelilerinin %89,6'sının Koreli olmaktan gurur duyduğu ve %70,7'sinin Koreli etnik grubuna aidiyet duygusu hissettikleri gözlemlenmiştir. Fakat Kore derneği veya Kore ile ilgili sosyal örgütlere aktif olarak katılma veya Kore hakkında paylaşımda bulunma düzeyinin nispeten düşük olduğu gözlemlenmektedir. Ayrıca, Kazakistan'daki Korelilerin çoğu (%76,8) doğup büyüdüğü yerde en sık kullanılan dil olan Rusça'yı ana dilleri olarak tanımış ve yalnızca %18,1'i Korece'nin ana dili olduğunu belirtmiştir. Bu kesim, atalarının Kore'den gelmiş olması ve Kore kültürünü hâlen yoğun şekilde takip etmeleri durumlarının birleşmesi sonucu, Korece'nin ana dilleri olduğu algısına sahip olmuşlardır. Örneğin tüm dünyada etkisini göstermeye başlayan Kore Dalgası, Kazakistan Korelileri içerisindeki yeni nesil arasında da ilgi çekmiş ve böylece Kore ürünleri ile temas edenlerin Kore etnik duygusunun daha güçlü olduğu, mülakat bulguları arasında yerini almıştır.

Son olarak, bazı mülakat katılımcıları, günlük yaşamlarında istihdam alanında veya dil kullanımında etnik ayrımcılığa maruz kaldıklarını açıklamalarına rağmen çoğu katılımcı, bu ayrımcılığı yerel halk olmamalarından kaynaklı, olağan bir durum olarak kabul ettiklerini veya hiçbir ayrımcılık deneyimi yaşamadıklarını söylemiştir. Anketin sonucuna

göre, Kazakistan'da yaşamaktan memnun olan Kazakistan Korelilerinin sayısı çoğunluktadır (Kazakistan'da yaşamaktan memnun olan % 47,2, Çeşitli etnik gruplarla yaşamaktan memnun olan %51,7 ve çok memnun olan %32,7). Ek olarak saha araştırması sırasında, yerli halkların ve diğer etnik grupların Kazakistan'daki Kore halkını, “çalışkan bir millet” ve “akıllı millet” benzeri olumlu yargılarla Kazakistan toplumuna kabul ettikleri gözlemlenmiştir.

Bu tezde Kazakistan Korelilerinin gündelik hayat, ritüeller, bayramlar ve oyun kültürünün bugünkü durumu da anketler ve sözlü mülakat verileri ile araştırılmıştır. Bu çalışmanın sonuçları aşağıdaki gibi özetlenmektedir:

İlk olarak, Kore yemeklerini yemeyen Kazakistan Korelilerinin yok denilebilecek kadar az sayıda oldukları gözlemlenmektedir. Gündelik hayatta Kore yemeği tüketim sıklığı, 4 puanlık bir ölçek temelinde 3,32 puan olarak hesaplanmıştır.

Barına kültürü konusunda ise; Kazakistan Korelilerin çoğu kentsel yaşam tarzını tercih ettiğinden, geleneksel barınma unsurları bulunmamakla birlikte son zamanlarda Kore'ye ait yeraltı ısıtma sisteminin tekrar canlandırılma eğilimi de bulunmaktadır.

Günümüzde Kazakistan Korelilerinin giysilerinin Avrupalılarınki ile tamamen aynı olduğu söylenebilmektedir. Ancak Hanbok, millî bayramlarda, düğünlerde ve doğum günü gibi özel günlerde giyilmektedir.

İkinci olarak, Kazakistan Korelilerinin ritüellere katılım sıklığını ölçmek için 5 puanlık bir ölçek temelinde sorulduğunda Doljanchi 4,42 puan, Hwangab 4,44 puan, Seongmyo 4,00 puan ve Sebe 3,29 puan olarak hesaplanmıştır. Ek olarak katılımcıların eşlerinin etnik kökenleri arasında en çok Koreli (%63,7) bulunmakla birlikte, bekâr katılımcılar da gelecekteki eşleri için en çok Koreli seçeneğini (%58,4)'yi seçmiştir. Mezarlık yapısının ise zaman geçtikçe Rus ve Kazak kültürüne asimilasyon eğiliminde olduğu gözlemlenmektedir.

Üçüncü olarak, katılımcıların Kore millî bayramları arasında en çok Seolnal (3,71 / 5,00)'ı kutladıkları öğrenilmekle birlikte Güney Kore'deki genel halk tarafından unutulmuş bir bayram olan Hanshik (3,67 / 5,00)'in sıklık bakımından ikinci sırada kutlanıldığı gözlemlenmektedir. Güney Koreliler arasında Seol ile birlikte önemli bayram olarak düşünülen Chuseok ise 5 puanlık bir ölçekte 2,38 puan olarak hesaplanır ve Dano (1,85 / 5,00)'yu tanıyan katılımcı ise nadir bulunmaktadır.

Son olarak, geleneksel oyunlar arasından Hwato (3,48 / 5,00) ve Taekwondo (3,21 / 5,00) tanımakla birlikte Yutnori (1,65 / 5,00) ve Jegi (1,51 / 5,00) artık unutulmaya yüz tutmuş halde olduğu saptanmaktadır. Geleneksel sanatlar ise bir çok Kazakistan Korelisi arasında unutulmuş haldedir. 5 puanlık bir ölçek temelinde Ganggangsullae 1,74 puan, Buchechoom 1,72 puan, Pansori 1,71 puan ve Dangunshinhwa 1,45 puan olarak hesaplanmıştır. 2,88'lik bir puana sahip olan Arirang ise bazı Kazakistan Korelileri arasında tanınmaktadır.

Bu çalışma, Kazakistan'daki Kore halkının bir kısmının bulunduğu Almatı ve Nursultan merkezli anket ve görüşme sonuçlarını sunmaktadır. Mülakata katılanların, çoğunlukla kentsel alanlarda yaşayan Kazakistan Korelileri arasında oldukları özellikle belirtilebilir. Çalışma, olasılıksız örnekleme çıkarma yöntemiyle yapılmış olup, örneklemin temsilinin kontrol edilememesi hususu sonuçların güvenilirliğini göreceli olarak düşük kılar. Ancak imkanlar, araştırmanın, olasılıksal olmayan örnekleme yönteminin kullanımıyla yapılmasını gerektirmiştir. Bu nedenle, bu çalışma genelleştirilirken sapma eğilimi de dikkate alınmalıdır.

Kazakistan Kore halkının geçmiş ve şimdiki sosyokültürel yapısının incelendiği bu teze dayanarak yapılabilecek gelecek araştırmalar için örnek konular aşağıda sunulmaktadır:

Öncelikle, bu çalışmanın sonuçları, Orta Asya'daki beş cumhuriyet arasından yalnızca Kazakistan Korelilerine dayanarak incelendiği için Özbekistan, Kırgızistan, Tacikistan ve Türkmenistan'daki Korelilerin sosyal ve kültürel yapılarının nasıl oluştuğu da araştırılmalıdır. Her ülkedeki etnik grupların yapısı ve etnik politikalarının farklı olması sebebiyle Korelilerin kültürel ardışıklık ve etnik kimlik duygusu farklı olacaktır. Bu nedenle, gelecekteki araştırma projeleri, Türk dünyasındaki toplumu bir bütün olarak ele alıp, sosyo - kültürel açıdan Orta Asya Korelileri sorunlarını gözlemlemelidir.

İkinci olarak, gelecek araştırmaların kentsel olmayan, kırsal alanları veya Kore yaşam köylerini incelemesi gerekli olacaktır. Daha önceki çalışmalara göre, Uzak Doğu Rusyası'ndan Orta Asya'ya zorunlu göç ettirilme sırasında Korelilerin ilk yerleştirildiği Ushatobe ve Kızılorda gibi bölgelerde Kolhoz kurulmakla birlikte Korelilerin nüfusunun yoğun olduğu Kore köyleri de geliştirilmiştir. İkamet özgürlüğünü kazandıktan sonra Korelilerin çoğu kentlere göç etmiş olmasına rağmen, ilk yerleştikleri yerlerde hâlen tarım veya tarımsal dağıtım alanında çalışan Korelilerin, Kore kimlik duygusu veya

geleneksel kültürel devamlılığının daha yüksek olması olasıdır. Bu kişilerin hatıralarının veri olarak kaydedilip arşiv oluşturularak, kentte yaşayan Kazakistan Korelileri ile karşılaştırma yapılması da çalışmayı daha da anlamlı kılacaktır.

Üçüncü olarak, saha araştırmalarında bulunan nesillerin etnik kimlikleri arasındaki farklılıklara daha yakından bakılmalıdır. Sovyet sistemi altındaki baskıcı ulusal politikalar yoluyla yoğunca Ruslaştırılan önceki nesillerin aksine, Sovyetler Birliği'nin çöküşünden sonra küreselleşmenin akışı altında dış kültüre erişmesi kolaylaşan yeni neslin etnik kimliği bir başka yönü göstermektedir. Özellikle, bazı katılımcılar son Kore Dalgası'nın çılgınlığı veya Kore ürünlerinin erişilebilirliğinin etnik kimlikleri üzerinde farklı bir etkisi olduğunu vurgulamaktadır. Küreselleşme sürecinde, bazı ülkelerin uluslararası diplomasi amacıyla kendi diasporaları ile ilişkilerini geliştirdikleri ve destek politikası uyguladıkları gibi, Kazakistan'daki Kore halkının üzücü tarihini de yeni küresel çevrenin büyüme aracı olarak dönüştürmek gerekmektedir. Diasporanın devamını sağlamak için dilsel, kültürel, ekonomik açıdan destek vermek ve aynı zamanda ikamet ettikleri ülkeye adapte olabilmeleri için de bilginlerin ve devletin desteği gerekmektedir.

Dördüncü olarak, Kazakistan'daki Koreli seçkinlerin hareketleri analiz edilmelidir. Nazarbayev'in kendi görevinden istifa kararı, Kazakistan toplumuna ve dünyaya büyük bir etkide bulunmuştur. Geleneksel Türk göçebe ulusal yönetim politikasını, yani güçlü bir lider merkezli hükümet biçimini geliştiren mevcut Kazak hükümet sistemindeki lider değişikliği, genel demokratik cumhurbaşkanlığı değişikliğinden farklı olan daha büyük bir değişikliğe yol açmaktadır. Bunun yalnızca ana yerli Kazak halkı değil, aynı zamanda Nazarbayev ile derinden ilişkili olan Kore seçkin grupları üzerinde de büyük etkisi olacak ve Kazakistan'daki Kore topluluğunu da etkileyecektir. Kazakistan Cumhuriyeti ile ilişkili olan her ülke tarafından devamlı olarak yakından gözlemlenen Kazakistan'daki seçkin gruplar arası dinamikler ve bu grupların pozisyonundaki değişimlere dikkat etmek önem teşkil etmektedir.

Beşinci olarak, Kazakistan Kore halkının Ruslaştırılmasına ilaveten, Kazaklaştırılmasına ilişkin de araştırılma yapılmalıdır. Daha önceki görüşmelerde öne çıktığı gibi, Kazaklar ve Koreliler birbirlerine kültürel olarak diğer milletlerden daha uyumludur. Bu, Kazak ve Kore milletleri arasındaki kültürel benzerlikten kaynaklanmaktadır. Ayrıca modern dünyada, Türk halkının ve Kore halkının yaklaşık yüz yıl boyunca doğrudan karşılaştığı

bölge, Kazakistan dâhil olmak üzere sadece Orta Asya ülkeleridir. Bu tekillikleri kullanarak tarihî, dilsel ve kültürel homojenliği ve iki halk arasındaki farkı incelemek ve analiz etmek gerekir. Bunların dışında, birbirlerinin toplumu üzerinde ne tür bir etkiye sahip oldukları ve nasıl bir kültürün olduğu incelenirse, Korelilerin mevcut Kazak politikası ve hızla değişen toplum karşısında nasıl ayakta kalmaları gerektiğini bulmak mümkün olacaktır. Bu çalışmalar aynı zamanda, Kazak ve Türk halkının görmezden gelemeyeceği bir azınlık etnik grubu olan Kore topluluğunun daha iyi anlaşılmasını sağlayacaktır.

Son olarak, Güney Kore ve Kuzey Kore arasında barışçıl bir işbirliği için Kazakistan Korelilerinin aracı rolüne dikkat çekilmelidir. Kazakistan'daki Korelilerin kökleri, görüldüğü gibi, büyük çoğunlukla Kuzey Kore'dir. Ayrıca, Kuzey Kore rejiminin kurulması ve sürdürülmesinde, Sovyet vatandaşı olarak kilit bir rol oynamış olanlar da Kazakistan ve Orta Asya Korelileridir. Böylesi yakın ilişkiler, Sovyetlerin çöküşünden öncesine kadar Kuzey Kore ile, Güney Kore'den daha fazla politik ve ekonomik işbirliğine yol açmıştır. Fakat, Sovyetler Birliği'nin çöküşünden sonra Kuzey Kore'deki ekonomik zorluklar nedeniyle, Güney Kore hükümeti ve işletmelerinin aktif olarak Kazakistan'a girmesi sonucunda günümüzde Güney Kore hükümeti diplomatik ilişkilerde Kuzey Kore hükümetinden daha etkili görünmektedir. Fakat Orta Asya Korelileri'nin Kıdemli Ortak gibi organizasyonlarının devam eden faaliyetleri sayesinde, Güney ve Kuzey Kore'yi birbirine bağlayarak barışçıl bir ortam yaratmak için çaba sarf ettikleri saha araştırması sırasında gözlemlenmiştir. Kuzey Kore'de köklü olan, Güney Kore'de ise akademik ve ekonomik açıdan köklü olan Kazakistan Korelilerinin her iki taraf için de önemli bir iletişim noktası olması mümkündür. Son yıllarda, Güney Kore ve Kuzey Kore daha önce görülemeyen aktif bir barış sistemine girmeye çalışırken Kazakistan'daki Korelilerin bu benzersiz pozisyonlarını kullanabilmeye, onların rollerini ve yeteneklerini genişletmek için hem stratejik hem ise akademik çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır.

KAYNAKÇ A

- Ahn, J. K. (2015). Current Situation of Muslim Migrants in Korea and Sectarian Differentiation - Focused on Shia Muslims. *The Journal of Humanities*, 36(3), 155-181
- Ahn, J. S. (1995), *Encyclopedia of Korean Culture*. 3 Nisan 2019 tarihinde <http://encykorea.aks.ac.kr/Contents/Item/E0024576>
- Ban, B. Y. (2003). Leosia Choechoui Haninmaeul Jisinheo [러시아 최초의 한인마을 지신허, Jishinhu, Rusya'nın ilk Kore köyü]. *Kore Çağdaş Tarihi Araştırmaları*, 26, 209-239
- Ванин, Ю. В. (Ed.) (2004). Корейцы в СССР. Материалы советской печати 1918-1937 гг. Москва: Институт востоковедения РАН
- Bergsten, F., Choi, İ. B. (2003). *Korean Diaspora in the World Economy*. Washington: Institute for International Economics
- Bilgin, N. (2007). *Kimlik İnşası*, İzmir: Aşina Kitaplar Yayınları
- Bugai, N. (1996). *Jaeso Hanindeului Sunansa: Haeseol Mich Gwangye Gongmunseo [재소 한인들의 수난사 : 해설 및 관계 공문서, Sovyetler Birliği Korelilerinin Eziyetli Tarihi: Yorum ve ilgili belgeler]*, Seul: Sejong Enstitüsü.
- Choi, S. S. (1995), *Encyclopedia of Korean Culture*. 2 Nisan 2019 tarihinde <http://encykorea.aks.ac.kr/Contents/Item/E0042794>
- Chung, S. H. (1997). The Sociocultural Characteristics of Korean Ethnics in Central Asia, *Korea Journal of Population Studies*, 20(2), 161-180
- Cohen, R. (1997). *Global Diasporas: An Introduction*, London: UCL Press
- Conquest, R. (1970). *The Nation Killers: The Soviet Deportation of Nationalities*, London: Macmillan
- Dave, B. (2007), *Kazakhstan: Ethnicity, Language and Power (Central Asian Studies Series)*, London: Routledge
- Eliot, T. (1981). *Kültür Üzerine Düşünceler*, Sevim Kantarcıoğlu (Çev.), Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları
- Greene, R. P., Pick, J. B. (2011). *Exploring the Urban Community : A GIS approach*, Shin, J. Y. (Çev.). Seul: Yiso
- Güney Kore Adalet Bakanlığı. (2017). *2013-2017 Vatandaşlıklarına, Bölgelerine ve İkamet Durumlarına Göre Kore'deki Yabancıların Durumu* (Yayın No. DT_1B040A5A). Erişim adresi: http://kosis.kr/statHtml/statHtml.do?orgId=111&tblId=DT_1B040A5A&conn_pat h=I3
- Güney Kore Dış İşleri Bakanlığı. (2017). *1993-2017 Eski Sovyetler Birliği Korelilerinin Nüfusunun* (Yayın No. DT_2KAA215). Erişim adresi:

http://kosis.kr/statHtml/statHtml.do?orgId=101&tblId=DT_2KAA215&conn_path=I3

Güney Kore Ulusal İstatistik Ofisi. (2015). *2015 Cinsiyet, Yaş ve Dine Göre Nüfus Durumu* (Yayın No. DT_1PM1502). Erişim adresi: http://kosis.kr/statHtml/statHtml.do?orgId=101&tblId=DT_1PM1502&conn_path=I3

Güvenç, B. (2010). *İnsan ve Kültür*, İstanbul: Remzi Kitabevi

Harrison, J. E. (1996). *Ancient Art and Ritual*, Oh, B. N., Kim, H. H. (Çev.). Seul: Yejeonsa

Haviland, W. A., Prins, E. L., Walrath, d., McBride, B. (2008). *Kültürel Antropoloji*, İnan Deniz Erguvan Sarioğlu (Çev.), İstanbul: Kaknüs Yayınları

Healey, J. F. (2011). *Diversity and Society Race, Ethnicity and Gender*, California: Sage Publications

Hobsbawm, E. (2012). *The Invention of Tradition*, London: Cambridge University Press

Hong, W. H. (2014). Stakhanov` s movements of Koreans Society in Central Asia after Deportation, *The Journal for the Studies of Korean History*, 54, 221-253

Hwang, H. G. (2015). Cognizance of Korean Residents in Japan on the basis of Korean identity - by university students in Korea. *The Japanese Culture Association of Korea*, 65, 293-311

Hwang, Y. S. (2016). Reappraisal and structural characteristics of the ex-Soviet Koreans. *Kore Ulusal Araştırma Konseyi*, 68, 162-198.

Hyun, S. S. (2014). Ethnic Minority Policies in Kazakhstan: Focusing on the Chechen and Ingush Diaspora. *Institute for Russian and East European Studies in Seoul National University*, 24(1), 245-278

2017 International Migration Report. (2017)

Jang, C. S. (1995), *Encyclopedia of Korean Culture*. 1 Nisan 2019 tarihinde <http://encykorea.aks.ac.kr/Contents/Item/E0048409>

Jeong, C. M. (1995), *Encyclopedia of Korean Culture*. 3 Nisan 2019 tarihinde <http://encykorea.aks.ac.kr/Contents/Item/E0058889>

Kang, G. A. (1995). *История Корейцев Казахстана [Казakhstan Korelilerinin Tarihi]*, Almatı

Kang, G. A., An, V., Kim, G., ve Myung, D. (1997). *Kajaheuseutanui Golyeoin - Sajineulo Boneun Golyeoin 1937-1997 [Казakhstan'ın Korelileri - Fotoğraflar Üzerinden Kazakistan Korelilerinin Tarihi 1937-1997]*, Seul: Seteo

Kang, J. J. (1979). *Hanguggwa Solyeon [한국과 소련, Kore ve Sovyetler Birliği]*, Seul: Joongang Yayını

Khan, V. S. (2011). Koreans in Soviet and post soviet Central Asia : Adaptation, Social

- Status and Achievements. *Journal of Diaspora Studies*, 5(2), 153-171
- Kim, G. E. (1996), *Encyclopedia of Korean Culture*. 2 Nisan 2019 tarihinde [http://encykorea.aks.ac.kr/Contents/Item/E0051251\(1996년\)](http://encykorea.aks.ac.kr/Contents/Item/E0051251(1996년))
- Kim, G. E. (2006). *Etnisite ve Millet*, Paju: Acanet
- Kim, G. N. (1993). Kajaheuseutan Haninsahoeui Hyeongseonggwa Baljeon [카자흐스탄 한인사회의 형성과 발전, Kazakistan'da Kore topluluğunun oluşumu ve gelişimi]. *Journal of Studies on Korean National Movement*, 7, 41-70
- Kim, G. N. (2009). CIS Golyeoinui Yeogsaseonggwa Jeongcheseong [CIS 고려인의 역사성과 정체성, BDT Korelilerinin Tarihi ve Kimliği]. *Research Group for Global Korean Business & Culture International Conference*, 8, 274-292
- Kim, G. N. (2013). *Naneun Golyeosalamida* [나는 고려사람이다, Ben Orta Asya Korelisiyim], Seoul: Gughagjalyowon
- Kim, H. G., Lee, B. H. (1996), *Encyclopedia of Korean Culture*. 3 Nisan 2019 tarihinde <http://encykorea.aks.ac.kr/Contents/Item/E0059663>
- Kim, J. K., Yoon, H. J. (2014). An Analysis on Kazakhstan's multi-cultural coexistence policy: Focusing on the demographic sociology to the multi-religious phenomenon. *Journal of Korea Middle East Studies*, 34(4), 27-51
- Kim, J. K. (2016). Migration Process of Kopë-capam of Central Asia and their National Identity. *Journal of Global Culture*, 7(1), 1-29
- Kim, N. K. (2005). Citizen in the Multicultural Era: A Case of Korean Society. *The Korean Journal of International Studies*, 45(4), 97-121
- Kim, S. B. (1996), *Encyclopedia of Korean Culture*. 2 Nisan 2019 tarihinde <http://encykorea.aks.ac.kr/Contents/Item/E0064919>
- Kim, S. C. (2010a). History of Ethnic Soviet-Kazakhstani Korean Elite - Focused on the Visual Contents of 1930-1960's, *Kore Ulusal Araştırma Enstitüsü*, 43, 4-22
- Kim, S. C. (2010b). The Development & Role of Ethnic Minorities of Multiethnic Kazakhstan, *The Slavic Journal*, 29(4), 61-101
- Kim, S. C. (2013). The Change & Development of Contemporary Kazakhstani Ethnic Korean Community since 1990, *Kore Ulusal Araştırma Enstitüsü*, 56, 46-75
- Kim, S. H. (1989). *Solyeonhanjogsa* [소련한족사, Sovyetler Birliği'ndeki Korelilerin Tarihi], Seoul: Daehangyogwaseojusighoesa
- Kim, S. P. (1996), *Encyclopedia of Korean Culture*. 2 Nisan 2019 tarihinde <http://encykorea.aks.ac.kr/Contents/Item/E0061793>
- Kim, T. G. (1995), *Encyclopedia of Korean Culture*. 1 Nisan 2019 tarihinde <http://encykorea.aks.ac.kr/Contents/Item/E0028997>
- Kim, V. D. (1997). *Jaesohaninui Hangiltujaenggwa Sunansa* [재소 한인의 항일투쟁과 수난사, Sovyetler Birliği Korelilerinin Japonya'ya Karşı Mücadeleleri ve Eziyetli

Tarihi], Seoul: KukhakJaryowon

- Kim, V. D. (2000). *Leosia Hanin Gangje Ijusa (ПРАВДА ПОЛБЕКА СПУСТЯ) [러시아 한인 강제 이주사, Rusya Korelilerinin Zorunlu Göç Tarihi]*Kim, H. T. (Çev.), Seoul: Gyungdang
- Kim, Y. G. (1995), *Encyclopedia of Korean Culture*. 3 Nisan 2019 tarihinde Erişim adresi:<http://encykorea.aks.ac.kr/Contents/Item/E0034277>
- Kim, Y. G. (1998), *Encyclopedia of Korean Culture*. 3 Nisan 2019 tarihinde <http://encykorea.aks.ac.kr/Contents/Item/E0013553>
- Ko, K. Y. (2016). Kazakhstan Bespermak and Soybean Paste Soup : The Koreans between the Ethnic Identity and Hybridity. *Journal of Western History*, 38, 237-284.
- Kottak, C. P. (2002). *Cultural Anthropology: Appreciating Cultural Diversity*, New York: Mcgraw hill
- Kore Tarihi Yazarlığı Derneği, Rus Uzak Doğu Tarihi Arşivleri (2013, Temmuz). Uzak Doğu Rusyası'na Göre Modern Doğu Kuzey Asya'nın Göç Kültürü ve Koreli, *Kore Tarihi Yazarlığı Derneği, Rus Uzak Doğu Tarihi Arşivleri tarafından düzenlenen uluslararası konferans Yayınları*, 2-12
- Kwon, H. Y., Khan, V. D. (2004). *Jungangasia Chowonui Yulangnongeob, Ujeubekiseutan Golyeosalamui Gobonji Yeongu [중앙아시아 초원의 유랑농업, 우즈베키스탄 고려사람의 고본지 연구, Orta Asya Bozkırda Göçebe Tarımı: Özbekistan Korelilerinin Gobonji Üzerine Bir Araştırma]*, Sungnam: Kore Zihinsel Kültür Enstitüsü
- Lee, B. C. (2007). Golyeoin Nongeobhyeongtaein Gobonjilui Byeonhwawa Siseolnongeobui Jeonmang [고려인 농업형태인 고본질의 변화와 시설 농업의 전망, Orta Asya Korelilerinin Tarımsal Formu, Gobonil'in Değişimi ve Tesis Tarımın Geleceği], *Reseach Group for Global Korean Business & Culture International Conference*, 10, 45-64
- Lee, G. G. (1995), *Encyclopedia of Korean Culture*. 1 Nisan 2019 tarihinde <http://encykorea.aks.ac.kr/Contents/Item/E0063911>
- Lee, G. G. (1995), *Encyclopedia of Korean Culture*. 1 Nisan 2019 tarihinde <http://encykorea.aks.ac.kr/Contents/Item/E0064949>
- Lee, G. G. (2006). *The Era of New Nationalism*, Seoul: Seoul Üniversitesi Yayınevi
- Lee, J. Y. (Ed.) (2009). *The Political Elite and Power Structure of Kazakhstan*, Seoul: KIEP (Korea Institute for International Economic Policy)
- Lee, S. G. (2003). Golyeoin Jungangasia Gangje Ijugwajeong Mich Jeongchaggwajeong [고려인 중앙아시아 강제 이주과정 및 정착과정, Korelilerin Orta Asya'ya Zorunlu Göç ve Yerleşim Süreci], *Ulusal Tarih Derleme Kurulu*, 103, 1-41
- Lee, S. G. (2000). Jejeongleosiaui Yeonhaehu Gyeongyeonggwa Hanin Iju [제정러시아의 연해주 경영과 한인 이주, Rus İmparatorluğu'nun Primorski Krayı İdaresi ve Kore Göçmenliği], *Kore Tarihi Topluluğu*, 60(5), 157-181

- Lee, S. G. (2010). *Leosia, Jungangasia Ijuhaninui Yeogsa [러시아 중앙아시아 이주의 역사]*, *Rusya ve Orta Asya'ya Göç Tarihi*, Seoul: KukhakJaryowon
- Lee, Y. I. (2007). Immigration and The Challenge to the Multi-Cultural Society: The Integration of The Immigrants in Germany and Its Implication for Korea. *Western History Association*, 92, 219-254
- Lee, Y. S., Cho, J. S., Lee, S. H., Joung, J. K. (2004). A Study on the Dwellings of Korean Diaspora of Kazakhstan in Central Asia. *Journal of Korean Family Association*, 42(8), 95-112.
- Oh. J. E., Kim, K. M., Song, S. W. (2015). *Gugnaegeoju Leosia·CIS(Golyeoin) Hyeonhwang Josa II [국내거주 러시아·CIS(고려인) 현황 조사II, Kore'de Yaşayan Rus · BDT (Koreliler) Hakkında Araştırması II]*, IOM Migration Research & Training Centre web sitesinden erişildi: [http://www.iom-mrtc.org/lib/download.php?file_name=\(05\)%20Research-funded%20project_\(Korean%20version\).pdf&save_file=b_201709272140560.pdf](http://www.iom-mrtc.org/lib/download.php?file_name=(05)%20Research-funded%20project_(Korean%20version).pdf&save_file=b_201709272140560.pdf)
- Olcotti, M. B. (1987). *The Kazakhs*, Stanford: Hoover Institution Press
- Park, B. D., Bugaj, N. F. (2004). *Leosiaeseoui 140 Nyeongan : Jaeleohanin Ijusa [러시아에서의 140년간 : 재러한인 이주사]*, *Rusya'da 140 yıl : Rusya Korelilerinin Göç Tarihi*, Seoul: ShideJungshin
- Petrov, A. I. (2005). Kore ve Rusya Arasındaki 120 Yıllık Diplomatik İlişkiler ve Halkın Tarihî Kaderi, *Journal of Studies on Korean National Movement*, 42, 161-275
- Pohl, J. O. (2010). Stalin's Genocide Against The "Repressed Peoples", *Journal of Genocide Research*, 2(2), 267-293
- Raymond, W. (1983). *Keywords: A Vocabulary of Culture and Society*, New York: Oxford University Press
- Safran, W. (1991). Diasporas in Modern Societies: Myths of Homeland and Return. *Diaspora: A Journal of Transnational Studies* 1(1), 83-99
- Seo, H. S. (2011). Rural Village's Folk Customs Change and Its Cultural Response. *Namdo Folklor Studies*, 21, 37-71
- Sheffer, G. (2003). *Diaspora Politics: At Home Abroad*, New York: Cambridge University Press
- Shim, Y. S., Kim. G. (1998). *Kajaheuseutan Hangugsa - Gomunseo Jalyojib Je 1Jib [카자흐스탄 한국사 - 고문서 자료집 제 1집, Kazakistan'daki Kore Tarihi - Eski Belge Kitabı Cilt 1.]*, Almatı: Almatı Kore Eğitim Merkezi
- Shin, Y. J. (1989). *Leosia-Jungangasia Haninui Yeogsa (Sang) [러시아-중앙아시아 한인의 역사 (상), Rusya-Orta Asya'daki Korelilerin Tarihi (1)]*, Kore Tarihi Data Base web sayfasından erişildi: http://db.history.go.kr/item/level.do?sort=levelId&dir=ASC&start=1&limit=20&page=1&pre_page=1&setId=-1&prevPage=0&prevLimit=&itemId=oksr&types=&synonym=off&chinessChar=on&brokerPagingInfo=&levelId=oksr_007&position=-1

- Shin, Y. S. (2003). A Study on the Cultural Policies of Central Asian Countries after Break-down of Soviet Union, *Middle Asia Studies*, 22(1), 103-158
- Smailov, A. (Ed.) (2011). *Analytical Report 'Results of the 2009 National Population Census of the Republic of Kazakhstan'*. Nursultan: The Agency on Statistics of the Republic of Kazakhstan. Erişim adresi: https://www.liportal.de/fileadmin/user_upload/oeffentlich/Kasachstan/40_gesellschaft/Kaz2009_Analytical_report.pdf
- Smith, A. D. (1994). *Millî Kimlik*, Bahadır Sina Şener (Çev.), İstanbul: İletişim Yayınları
- Stalker, P. (2001). *The No-Nonsense Guide to International Migration*, London: New Internationalist Publications
- Stearns, P. N. (2003). *Culture in Motion : mapping key contacts and their imprints in world history*, New Haven: Yale University Press
- Storey, J. (1996). *Cultural Studies and the Study of Popular Cultures: Theories and Methods*, Georgia: University of Georgia Press
- Sun, B. G. (2014). Kajaheuseutan Golyeoinui Hyeonji Jeogeungwa Chabyeol Yeongu [카자흐스탄 고려인의 현지 적응과 차별 연구, Kazakistan'da Korelilerin Yerel Uyum ve Ayrımcılığına İlişkin Bir Araştırma]. *Reseach Group for Global Korean Business & Culture International Conference*, 11, 5-17
- Yim, C. W., Jeon, H. G. (2006). *Korean Disapora and Global Networks*, Seul: Hanwool
- Yim, C. W., Yoon, S. M., Lee, D., Choi, S. H. (2015). *Chinese diaspora : hybridity and cultural territory*, Seongnam: Book Korea
- Yim, D. G. (1995), *Encyclopedia of Korean Culture*. 3 Nisan 2019 tarihinde <http://encykorea.aks.ac.kr/Contents/Item/E0000958>
- Yim, D. G. (1995), *Encyclopedia of Korean Culture*. 2 Nisan 2019 tarihinde <http://encykorea.aks.ac.kr/Contents/Item/E0013638>
- Yim, D. G. (1996), *Encyclopedia of Korean Culture*. 2 Nisan 2019 tarihinde <http://encykorea.aks.ac.kr/Contents/Item/E0057862>
- Yim, S. J. (1995), *Encyclopedia of Korean Culture*. 1 Nisan 2019 tarihinde <http://encykorea.aks.ac.kr/Contents/Item/E0016110>
- Yim, Y. S. (2010). Leosia, Ujeubekiseutan, Bughan Geuligo Dasi Ujeubekiseutan [러시아, 우즈베키스탄, 북한 그리고 다시 우즈베키스탄, Rusya, Özbekistan, Kuzey Kore ve Tekrar Özbekistan], *Kore Yabancı dili Üniversitesi Tarihî Kültür Araştırma Merkezi*, 35, 525-554
- Yim, Y. S., Jeong, M. L. (2016). Russia in Korea - With a Focus on Soviet Korean Towns, *Humanities Studies East and West*, 52, 275-295
- Yoon, H. S., Kang, J. W., Kim, K. H. Lee, H. J. Jung, Y. W. (2000). Emergence of Kazakh Ethno-nationalism and Identity Problems of Koreans in Kazakhstan in the Post-USSR era, *Seul Ulusal Üniversitesi Karşılaştırmalı Kültür Enstitüsü*, 6(1), 3-62
- Yoon, İ. J. (2004). The Korean Diaspora: Migration, Adaptation, and Identity of Overseas

Koreans, *Korea Sociology Studies*, 37(4), 101-144

Yun, P. S. (2005). Sufferings and Forced deportation of Soviet Korean, *CHUNG-ANG SARON : Journal of Chung-Ang Historical Studies*, 21, 572-594

Yurt Dışı Koreliler Durumu 2017. (2017). Seul: Güney Kore Dış İşleri Bakanlığı.

Ulusal Araştırma Üniversitesi Demografi Enstitüsü "İktisat Yüksek Okulu" (Институт демографии Национального исследовательского университета "Высшая школа экономики"). (t.y.). *1897'de Rus İmparatorluğu'nun İlk Genel Nüfus Sayımı, Anadil, il ve bölgelere göre nüfus dağılımı*. Erişim adresi: http://www.demoscope.ru/weekly/ssp/rus_lan_97.php?reg=5.

Ulusal Araştırma Üniversitesi Demografi Enstitüsü "İktisat Yüksek Okulu" (Институт демографии Национального исследовательского университета "Высшая школа экономики"). (t.y.). *1897'de Rus İmparatorluğu'nun İlk Genel Nüfus Sayımı, Anadil, il ve bölgelere göre nüfus dağılımı*. Erişim adresi: http://www.demoscope.ru/weekly/ssp/rus_lan_97.php

EK 1. KATILIMCI LİSTESİ (MÜLAKAT)

Sıra	Kod Adı	Cinsiyet	Yaşanılan Yer	Yaş	Medeni Durum	Eğitim Durumu	Meslek	Özellik	Anket Tarihi
1	ASTK1	Kadın	Nursultan	80	Dul	Lisans	Emekli Öğretmen	Kazak, Koreli nüfusun yoğun olduğu Jambyl'da öğretmenlik yapmıştır	18.06.2018
2	ASTK2	Kadın	Nursultan	23	Bekâr	Lisans	Öğrenci	Kore Kültür Merkezi üyesi	29.06.2018
3	ASTK3	Kadın	Nursultan	20	Bekâr	Lisans	Öğrenci	Kore Kültür Merkezi üyesi	29.06.2018
4	ASTK4	Kadın	Nursultan	33	Evli	Lisans	Kore mağazası sahibi	-	30.06.2018
5	ASTK5	Kadın	Nursultan	22	Evli	Lisans	Kore mağazası	ASTK4'ün yengesi	30.06.2018
6	ASTK6	Kadın	Nursultan	15	Bekâr	Ortaokul, Lise	Öğrenci	ASTK4'ün yeğeni	30.06.2018
7	ASTK7	Erkek	Nursultan	49	Boşanmış	Lisans	Araba parçası şirket sahibi	Doğum yeri : Taşkent	03.07.2018
8	ASTK8	Kadın	Nursultan	25	Bekâr	Lisans	Muhasebeci	Kore Kültür Merkezi geleneksel dansçı	03.07.2018
9	ASTK9	Kadın	Nursultan	15	Bekâr	Ortaokul, Lise	Öğrenci	Kore Kültür Merkezi geleneksel dansçı	03.07.2018
10	ASTK10	Kadın	Nursultan	29	Bekâr	Lisans	Muhasebeci	Kore Kültür Merkezi geleneksel dansçı	03.07.2018
11	ASTK11	Kadın	Nursultan	19	Bekâr	Ortaokul, Lise	Öğrenci	Kore Kültür Merkezi geleneksel dansçı	03.07.2018
12	ASTK12	Kadın	Nursultan	67	Evli	Lisans	Emekli Öğretmen	Kore Kültür Merkezi ziyaretçi	03.07.2018
13	ASTK13	Kadın	Nursultan	63	Evli	Lisans	Emekli tren garı müdürü	Kore Kültür Merkezi ziyaretçi	03.07.2018
14	AMTK1	Kadın	Almatı	18	Bekâr	Ortaokul, Lise	Öğrenci	Annesi Rus	09.07.2018

15	AMTK2	Kadın	Almatı	18	Bekâr	Ortaokul, Lise	Öğrenci	Kore lokantası görevli	09.07.2018
16	AMTK3	Erkek	Almatı	43	Evli	Lisans	Kore lokantası sahibi	1975'de babası Kuzey Kore'den kaçıp Orta Asya'ya yerleşmiştir.	09.07.2018
17	AMTK4	Kadın	Almatı	70	Evli	Lisansüstü	Profesör	Kore Kongre Üyesi	11.07.2018
18	AMTK5	Erkek	Almatı	36	Bekâr	Lisansüstü	Araştırma görevlisi	Kore Kongre Üyesi	12.07.2018
19	AMTK6	Kadın	Almatı	35	Bekâr	Lisans	Finans uzmanı	AMTK7'nin ablası	14.07.2018
20	AMTK7	Kadın	Almatı	33	Evli	Lisansüstü	Ev hanımı	Lisans : Kore Dili ve Edebiyatı Yüksek Lisansı : Kore Çalışmaları	14.07.2018
21	AMTK8	Kadın	Almatı	64	Evli	Lisansüstü	Profesör	Kore Kongre Üyesi	18.07.2018
22	AMTK9	Kadın	Almatı	37	Evli	Lisans	Pazarlama şirket sahibi	AMTK10'un ablası	18.07.2018
23	AMTK10	Kadın	Almatı	28	Bekâr	Lisans	Pazarlama uzmanı	AMTK9'un kardeşi	19.07.2018
24	AMTK11	Kadın	Almatı	46	Boşanmış	Ortaokul, Lise	Ev hanımı	Güney Kore'de 3 sene yaşamıştır	20.07.2018
25	AMTK12	Kadın	Almatı	15	Bekâr	Ortaokul, Lise	Öğrenci	AMTK11'in çocuğu	20.07.2018
26	AMTK13	Erkek	Almatı	89	Dul	Lisansüstü	Profesör	Orta Asya Korelileri Kıdemli Ortak başkanı	20.07.2018
27	AMTK14	Erkek	Almatı	52	Evli	Lisansüstü	Profesör	Orta Asya Korelileri üzerinde araştırma uzmanı	17.07.2018

EK 2. KATILIMCI LİSTESİ (ANKET)

Sıra	Kod Adı	Cinsiyet	Yaşanılan Yer	Yaş	Kuşak	Medeni Durum	Eğitim Durumu	Meslek	Anket Tarihi
1	ANKK1	Erkek	Nursultan	23	3. Kuşak	Bekâr	Lisans	Yöneticiler	27.06.2018
2	ANKK2	Erkek	Almatı	-	3. Kuşak	Bekâr	Lisans	serbest meslek sahipleri	27.06.2018
3	ANKK3	Erkek	Nursultan	-	4. Kuşak	Bekâr	Lisans	Cevapsız	27.06.2018
4	ANKK4	Kadın	Nursultan	26	3. Kuşak	Bekâr	Lisans	Büro meslekleri	27.06.2018
5	ANKK5	Kadın	Nursultan	44	3. Kuşak	Bekâr	Lisans	Profesyonel meslekler	27.06.2018
6	ANKK6	Erkek	Almatı	32	Bilmiyor	Bekâr	Lisansüstü	Cevapsız	27.06.2018
7	ANKK7	Kadın	Almatı	33	4. Kuşak	Evli	Lisans	Büro meslekleri	27.06.2018
8	ANKK8	Erkek	Nursultan	17	4. Kuşak	Bekâr	İlkokul	Öğrenci	27.06.2018
9	ANKK9	Kadın	Nursultan	22	3. Kuşak	Bekâr	Ortaokul, Lise	Öğrenci	27.06.2018
10	ANKK10	Kadın	Nursultan	24	4. Kuşak	Bekâr	Lisans	Öğrenci	27.06.2018
11	ANKK11	Kadın	Nursultan	16	4. Kuşak	Bekâr	Ortaokul, Lise	Öğrenci	27.06.2018
12	ANKK12	Kadın	Nursultan	17	Bilmiyor	Bekâr	İlkokul	Öğrenci	27.06.2018
13	ANKK13	Kadın	Nursultan	16	Bilmiyor	Bekâr	İlkokul	Öğrenci	27.06.2018
14	ANKK14	Kadın	Ushatobe	31	3. Kuşak	Evli	Ortaokul, Lise	Ev hanımı	27.06.2018
15	ANKK15	Kadın	Nursultan	30	3. Kuşak	Evli	Lisans	Profesyonel meslekler	27.06.2018
16	ANKK16	Erkek	Almatı	30	4. Kuşak	Bekâr	Ortaokul, Lise	Profesyonel meslekler	27.06.2018
17	ANKK17	Erkek	Nursultan	23	4. Kuşak	Bekâr	Lisans	Öğrenci	27.06.2018
18	ANKK18	Kadın	Almatı	44	3. Kuşak	Bekâr	Önlisans	El sanatları ve benzer meslekler	27.06.2018
19	ANKK19	Erkek	Nursultan	32	3. Kuşak	Evli	Lisans	Yöneticiler	27.06.2018
20	ANKK20	Erkek	Şimkent	32	3. Kuşak	Evli	Lisans	serbest meslek sahipleri	27.06.2018
21	ANKK21	Kadın	Şimkent	24	3. Kuşak	Evli	Lisans	serbest meslek sahipleri	27.06.2018
22	ANKK22	Kadın	Almatı	30	Bilmiyor	Bekâr	Lisans	Büro meslekleri	28.06.2018
23	ANKK23	Erkek	Nursultan	32	3. Kuşak	Bekâr	Önlisans	İşsiz	28.06.2018
24	ANKK24	Erkek	Nursultan	29	4. Kuşak	Evli	Lisans	Büro meslekleri	28.06.2018
25	ANKK25	Kadın	Nursultan	26	4. Kuşak	Bekâr	Önlisans	İşsiz	28.06.2018
26	ANKK26	Kadın	Toytepa	48	3. Kuşak	Evli	Ortaokul, Lise	Profesyonel meslekler	28.06.2018
27	ANKK27	Kadın	Almatı	22	5. Kuşak	Bekâr	Lisans	Öğrenci	28.06.2018

Sıra	Kod Adı	Cinsiyet	Yaşanılan Yer	Yaş	Kuşak	Medeni Durum	Eğitim Durumu	Meslek	Anket Tarihi
28	ANKK28	Kadın	Karaganda	42	3. Kuşak	Evli	Lisans	Teknisyenler ve Benzer Meslekler	28.06.2018
29	ANKK29	Erkek	Almatı	28	3. Kuşak	Bekâr	Ortaokul, Lise	El sanatları ve benzer meslekler	28.06.2018
30	ANKK30	Kadın	Nursultan	20	4. Kuşak	Bekâr	Lisans	Öğrenci	29.06.2018
31	ANKK31	Kadın	Nursultan	23	4. Kuşak	Bekâr	Lisans	Öğrenci	29.06.2018
32	ANKK32	Erkek	Nursultan	23	4. Kuşak	Bekâr	Lisans	Yöneticiler	29.06.2018
33	ANKK33	Kadın	Nursultan	14	Bilmiyor	Bekâr	İlkokul	Öğrenci	29.06.2018
34	ANKK34	Kadın	Almatı	22	3. Kuşak	Bekâr	Önlisans	Profesyonel meslekler	29.06.2018
35	ANKK35	Kadın	Aktav	24	4. Kuşak	Bekâr	Lisans	Teknisyenler ve Benzer Meslekler	29.06.2018
36	ANKK36	Erkek	Nursultan	31	4. Kuşak	Bekâr	Lisans	Profesyonel meslekler	29.06.2018
37	ANKK37	Erkek	Nursultan	16	3. Kuşak	Bekâr	İlkokul	Öğrenci	29.06.2018
38	ANKK38	Erkek	Nursultan	39	3. Kuşak	Boşanmış	Lisans	Büro meslekleri	29.06.2018
39	ANKK39	Kadın	Nursultan	27	Bilmiyor	Bekâr	Lisans	Cevapsız	29.06.2018
40	ANKK40	Erkek	Nursultan	37	5. Kuşak	Evli	Lisans	Büro meslekleri	29.06.2018
41	ANKK41	Kadın	Nursultan	29	Bilmiyor	Evli	Lisansüstü	Profesyonel meslekler	29.06.2018
42	ANKK42	Kadın	Nursultan	47	3. Kuşak	Bekâr	Lisans	Yöneticiler	29.06.2018
43	ANKK43	Kadın	Karaganda	25	3. Kuşak	Evli	Lisans	İşsiz	29.06.2018
44	ANKK44	Kadın	Nursultan	35	3. Kuşak	Evli	Lisans	Cevapsız	29.06.2018
45	ANKK45	Kadın	Nursultan	23	Bilmiyor	Bekâr	Lisans	Profesyonel meslekler	30.06.2018
46	ANKK46	Erkek	Nursultan	48	Bilmiyor	Evli	Önlisans	serbest meslek sahipleri	30.06.2018
47	ANKK47	Kadın	Nursultan	42	Bilmiyor	Evli	Önlisans	Servis işçileri ve mağaza, market çalışanları	30.06.2018
48	ANKK48	Erkek	Nursultan	22	Bilmiyor	Bekâr	Ortaokul, Lise	Öğrenci	30.06.2018
49	ANKK49	Kadın	Nursultan	22	Bilmiyor	Evli	Önlisans	Yöneticiler	30.06.2018
50	ANKK50	Kadın	Nursultan	70	2. Kuşak	Evli	Önlisans	Cevapsız	30.06.2018
51	ANKK51	Kadın	Nursultan	21	4. Kuşak	Bekâr	Lisans	Öğrenci	30.06.2018
52	ANKK52	Erkek	Nursultan	21	Bilmiyor	Evli	Lisans	Servis işçileri ve mağaza, market çalışanları	30.06.2018
53	ANKK53	Kadın	Şimkent	22	Bilmiyor	Bekâr	Lisans	Öğrenci	30.06.2018
54	ANKK54	Kadın	Nursultan	26	4. Kuşak	Bekâr	Lisans	Profesyonel meslekler	30.06.2018
55	ANKK55	Kadın	Seul	25	4. Kuşak	Bekâr	Lisansüstü	Öğrenci	30.06.2018
56	ANKK56	Kadın	Nursultan	17	Bilmiyor	Bekâr	Ortaokul, Lise	Öğrenci	30.06.2018
57	ANKK57	Kadın	Nursultan	24	3. Kuşak	Bekâr	Ortaokul, Lise	Cevapsız	30.06.2018

Sıra	Kod Adı	Cinsiyet	Yaşanılan Yer	Yaş	Kuşak	Medeni Durum	Eğitim Durumu	Meslek	Anket Tarihi
58	ANKK58	Kadın	Nursultan	24	Bilmiyor	Bekâr	Lisans	Öğrenci	30.06.2018
59	ANKK59	Erkek	Nursultan	22	Bilmiyor	Bekâr	Lisans	Öğrenci	30.06.2018
60	ANKK60	Kadın	Nursultan	15	4. Kuşak	Bekâr	İlkokul	Öğrenci	01.07.2018
61	ANKK61	Erkek	Nursultan	25	Bilmiyor	Evli	Lisans	Büro meslekleri	01.07.2018
62	ANKK62	Kadın	Nursultan	19	4. Kuşak	Bekâr	Ortaokul, Lise	Öğrenci	01.07.2018
63	ANKK63	Erkek	Cevapsız	21	Bilmiyor	Bekâr	Önlisans	Cevapsız	01.07.2018
64	ANKK64	Kadın	Nursultan	13	4. Kuşak	Bekâr	İlkokul	Öğrenci	01.07.2018
65	ANKK65	Kadın	Nursultan	20	4. Kuşak	Bekâr	Ortaokul, Lise	Öğrenci	01.07.2018
66	ANKK66	Kadın	Nursultan	-	Bilmiyor	Bekâr	Ortaokul, Lise	Cevapsız	01.07.2018
67	ANKK67	Kadın	Pavlodar	20	3. Kuşak	Bekâr	Ortaokul, Lise	Öğrenci	01.07.2018
68	ANKK68	Erkek	Nursultan	16	4. Kuşak	Bekâr	Ortaokul, Lise	Öğrenci	01.07.2018
69	ANKK69	Kadın	Nursultan	24	4. Kuşak	Bekâr	Lisans	Profesyonel meslekler	01.07.2018
70	ANKK70	Erkek	Nursultan	20	4. Kuşak	Bekâr	Önlisans	Öğrenci	01.07.2018
71	ANKK71	Kadın	Nursultan	14	Bilmiyor	Bekâr	İlkokul	Öğrenci	01.07.2018
72	ANKK72	Kadın	Nursultan	-	3. Kuşak	Evli	Lisans	Profesyonel meslekler	01.07.2018
73	ANKK73	Kadın	Nursultan	20	4. Kuşak	Bekâr	Lisans	Öğrenci	01.07.2018
74	ANKK74	Kadın	Nursultan	15	3. Kuşak	Bekâr	İlkokul	Öğrenci	01.07.2018
75	ANKK75		Nursultan	17	Bilmiyor	Bekâr	Ortaokul, Lise	Öğrenci	01.07.2018
76	ANKK76	Kadın	Karaganda	18	Bilmiyor	Bekâr	İlkokul	Öğrenci	01.07.2018
77	ANKK77	Kadın	Nursultan	29	3. Kuşak	Bekâr	Önlisans	Yöneticiler	01.07.2018
78	ANKK78	Erkek	Nursultan	30	4. Kuşak	Evli	Lisans	Teknisyenler ve Benzer Meslekler	01.07.2018
79	ANKK79	Kadın	Kızılorda	22	3. Kuşak	Bekâr	Cevapsız	Cevapsız	01.07.2018
80	ANKK80	Kadın	Nursultan	29	4. Kuşak	Bekâr	Lisans	Cevapsız	01.07.2018
81	ANKK81	Kadın	Nursultan	36	Bilmiyor	Evli	Lisans	Servis işçileri ve mağaza, market çalışanları	01.07.2018
82	ANKK82	Kadın	Kostanay	33	2. Kuşak	Evli	Lisans	Cevapsız	01.07.2018
83	ANKK83	Kadın	Nursultan	25	3. Kuşak	Bekâr	Lisans	Yöneticiler	01.07.2018
84	ANKK84	Kadın	Nursultan	38	3. Kuşak	Evli	Lisans	Profesyonel meslekler	01.07.2018
85	ANKK85	Kadın	Almatı	38	3. Kuşak	Evli	Lisans	Yöneticiler	01.07.2018
86	ANKK86	Kadın	Nursultan	39	Bilmiyor	Evli	Önlisans	Cevapsız	01.07.2018
87	ANKK87	Kadın	Nursultan	38	Bilmiyor	Bekâr	Lisans	Büro meslekleri	01.07.2018

Sıra	Kod Adı	Cinsiyet	Yaşanılan Yer	Yaş	Kuşak	Medeni Durum	Eğitim Durumu	Meslek	Anket Tarihi
88	ANKK88	Kadın	Nursultan	35	4. Kuşak	Evli	Lisans	Fabrika ve Makine Operatörleri, Montajcılar	01.07.2018
89	ANKK89	Kadın	Nursultan	33	4. Kuşak	Evli	Lisans	serbest meslek sahipleri	02.07.2018
90	ANKK90	Erkek	Nursultan	39	Bilmiyor	Evli	Önlisans	Profesyonel meslekler	02.07.2018
91	ANKK91	Kadın	Nursultan	19	4. Kuşak	Bekâr	Lisans	Öğrenci	02.07.2018
92	ANKK92	Kadın	Nursultan	38	3. Kuşak	Evli	Lisans	Ev hanımı	02.07.2018
93	ANKK93	Erkek	Nursultan	22	4. Kuşak	Bekâr	Lisans	Servis işçileri ve mağaza, market çalışanları	02.07.2018
94	ANKK94	Kadın	Almatı	30	4. Kuşak	Bekâr	Lisans	Teknisyenler ve Benzer Meslekler	02.07.2018
95	ANKK95	Erkek	Nursultan	49	3. Kuşak	Boşanmış	Lisansüstü	Yöneticiler	03.07.2018
96	ANKK96	Kadın	Nursultan	17	2. Kuşak	Bekâr	İlkokul	Öğrenci	03.07.2018
97	ANKK97	Kadın	Nursultan	25	4. Kuşak	Bekâr	Lisans	Profesyonel meslekler	03.07.2018
98	ANKK98	Kadın	Nursultan	15	4. Kuşak	Bekâr	İlkokul	Öğrenci	03.07.2018
99	ANKK99	Kadın	Nursultan	29	3. Kuşak	Bekâr	Lisansüstü	Profesyonel meslekler	03.07.2018
100	ANKK100	Kadın	Nursultan	19	4. Kuşak	Bekâr	Ortaokul, Lise	Öğrenci	03.07.2018
101	ANKK101	Kadın	Nursultan	67	3. Kuşak	Evli	Lisans	Profesyonel meslekler	03.07.2018
102	ANKK102	Kadın	Nursultan	63	3. Kuşak	Evli	Lisans	Yöneticiler	03.07.2018
103	ANKK103	Kadın	Seul	28	3. Kuşak	Bekâr	Lisansüstü	Öğrenci	03.07.2018
104	ANKK104	Kadın	Nursultan	17	3. Kuşak	Bekâr	Ortaokul, Lise	Öğrenci	03.07.2018
105	ANKK105	Kadın	Nursultan	18	4. Kuşak	Bekâr	Ortaokul, Lise	Öğrenci	03.07.2018
106	ANKK106	Kadın	Nursultan	19	3. Kuşak	Bekâr	İlkokul	Öğrenci	03.07.2018
107	ANKK107	Erkek	Nursultan	18	4. Kuşak	Bekâr	Ortaokul, Lise	Öğrenci	03.07.2018
108	ANKK108	Kadın	Nursultan	16	Bilmiyor	Bekâr	Ortaokul, Lise	Öğrenci	03.07.2018
109	ANKK109	Kadın	Nursultan	16	Bilmiyor	Bekâr	İlkokul	Öğrenci	03.07.2018
110	ANKK110	Erkek	Nursultan	15	4. Kuşak	Bekâr	İlkokul	Öğrenci	04.07.2018
111	ANKK111	Erkek	Şimkent	-	4. Kuşak	Bekâr	Ortaokul, Lise	Öğrenci	04.07.2018
112	ANKK112	Kadın	Nursultan	23	4. Kuşak	Bekâr	Lisans	Öğrenci	04.07.2018
113	ANKK113	Erkek	Nursultan	23	4. Kuşak	Bekâr	Lisans	Öğrenci	04.07.2018
114	ANKK114	Kadın	Nursultan	20	3. Kuşak	Bekâr	Lisans	Öğrenci	04.07.2018
115	ANKK115	Erkek	Nursultan	46	2. Kuşak	Evli	Lisans	Büro meslekleri	04.07.2018
116	ANKK116	Kadın	Almatı	16	4. Kuşak	Bekâr	Ortaokul, Lise	Öğrenci	06.07.2018
117	ANKK117	Kadın	Almatı	19	4. Kuşak	Bekâr	Ortaokul, Lise	Öğrenci	06.07.2018

Sıra	Kod Adı	Cinsiyet	Yaşanılan Yer	Yaş	Kuşak	Medeni Durum	Eğitim Durumu	Meslek	Anket Tarihi
118	ANKK118	Kadın	Karaganda	20	4. Kuşak	Bekâr	Lisans	Öğrenci	06.07.2018
119	ANKK119	Kadın	Almatı	20	3. Kuşak	Bekâr	Lisans	Öğrenci	06.07.2018
120	ANKK120	Kadın	Nursultan	44	2. Kuşak	Evli	Ortaokul, Lise	El sanatları ve benzer meslekler	07.07.2018
121	ANKK121	Erkek	Almatı	18	4. Kuşak	Bekâr	Ortaokul, Lise	Öğrenci	07.07.2018
122	ANKK122	Kadın	Almatı	31	3. Kuşak	Evli	Lisans	Profesyonel meslekler	07.07.2018
123	ANKK123	Kadın	Almatı	19	3. Kuşak	Bekâr	Ortaokul, Lise	Öğrenci	07.07.2018
124	ANKK124	Erkek	Almatı	28	4. Kuşak	Evli	Lisans	Profesyonel meslekler	07.07.2018
125	ANKK125	Erkek	Almatı	22	3. Kuşak	Bekâr	Lisans	Büro meslekleri	07.07.2018
126	ANKK126	Kadın	Almatı	25	4. Kuşak	Bekâr	Önlisans	Servis işçileri ve mağaza, market çalışanları	07.07.2018
127	ANKK127	Erkek	Almatı	23	3. Kuşak	Bekâr	Lisans	İşsiz	07.07.2018
128	ANKK128	Kadın	Almatı	32	3. Kuşak	Bekâr	Lisans	Yöneticiler	07.07.2018
129	ANKK129	Erkek	Almatı	28	3. Kuşak	Evli	Lisans	Cevapsız	07.07.2018
130	ANKK130	Erkek	Almatı	27	4. Kuşak	Bekâr	Lisans	Profesyonel meslekler	07.07.2018
131	ANKK131	Kadın	Nursultan	30	Bilmiyor	Evli	Lisans	El sanatları ve benzer meslekler	07.07.2018
132	ANKK132	Kadın	Almatı	30	4. Kuşak	Evli	Lisans	Profesyonel meslekler	08.07.2018
133	ANKK133	Kadın	Almatı	24	Bilmiyor	Bekâr	Lisansüstü	Öğrenci	08.07.2018
134	ANKK134	Erkek	Almatı	36	3. Kuşak	Evli	Lisans	Profesyonel meslekler	08.07.2018
135	ANKK135	Kadın	Almatı	35	3. Kuşak	Bekâr	Lisans	Yöneticiler	08.07.2018
136	ANKK136	Kadın	Almatı	22	3. Kuşak	Bekâr	Ortaokul, Lise	Cevapsız	08.07.2018
137	ANKK137	Kadın	Talas	20	4. Kuşak	Bekâr	Önlisans	Servis işçileri ve mağaza, market çalışanları	08.07.2018
138	ANKK138	Erkek	Almatı	18	4. Kuşak	Bekâr	Önlisans	Öğrenci	08.07.2018
139	ANKK139	Kadın	Almatı	18	4. Kuşak	Bekâr	Ortaokul, Lise	Servis işçileri ve mağaza, market çalışanları	08.07.2018
140	ANKK140	Kadın	Almatı	32	3. Kuşak	Evli	Lisans	Yöneticiler	08.07.2018
141	ANKK141	Kadın	Almatı	30	3. Kuşak	Evli	Lisans	Yöneticiler	08.07.2018
142	ANKK142	Erkek	Almatı	33	3. Kuşak	Evli	Lisans	Büro meslekleri	09.07.2018
143	ANKK143	Erkek	Almatı	35	3. Kuşak	Bekâr	Lisans	Yöneticiler	09.07.2018
144	ANKK144	Kadın	Almatı	30	3. Kuşak	Bekâr	Lisans	Profesyonel meslekler	09.07.2018
145	ANKK145	Erkek	Almatı	36	Bilmiyor	Bekâr	Lisans	Profesyonel meslekler	09.07.2018
146	ANKK146	Erkek	Almatı	23	Bilmiyor	Bekâr	Lisans	Yöneticiler	09.07.2018
147	ANKK147	Kadın	Almatı	18	4. Kuşak	Bekâr	Ortaokul, Lise	Öğrenci	09.07.2018

Sıra	Kod Adı	Cinsiyet	Yaşanılan Yer	Yaş	Kuşak	Medeni Durum	Eğitim Durumu	Meslek	Anket Tarihi
148	ANKK148	Erkek	Talas	21	4. Kuşak	Bekâr	Lisans	Öğrenci	09.07.2018
149	ANKK149	Kadın	Kızılorda	15	Bilmiyor	Bekâr	Ortaokul, Lise	Öğrenci	09.07.2018
150	ANKK150	Kadın	Kızılorda	15	Bilmiyor	Bekâr	Ortaokul, Lise	Öğrenci	09.07.2018
151	ANKK151	Kadın	Kızılorda	20	4. Kuşak	Evli	Ortaokul, Lise	Öğrenci	09.07.2018
152	ANKK152	Kadın	Kızılorda	16	Bilmiyor	Bekâr	Ortaokul, Lise	Öğrenci	09.07.2018
153	ANKK153	Erkek	Kızılorda	18	Bilmiyor	Bekâr	Ortaokul, Lise	İşsiz	09.07.2018
154	ANKK154	Erkek	Almatı	26	Bilmiyor	Evli	Önlisans	El sanatları ve benzer meslekler	09.07.2018
155	ANKK155	Erkek	Almatı	29	2. Kuşak	Bekâr	Lisans	Profesyonel meslekler	09.07.2018
156	ANKK156	Erkek	Talas	21	Bilmiyor	Bekâr	Lisans	Öğrenci	10.07.2018
157	ANKK157	Kadın	Almatı	21	3. Kuşak	Bekâr	Lisans	Öğrenci	11.07.2018
158	ANKK158	Erkek	Kızılorda	18	3. Kuşak	Bekâr	Ortaokul, Lise	El sanatları ve benzer meslekler	11.07.2018
159	ANKK159	Erkek	Almatı	19	Bilmiyor	Evli	Ortaokul, Lise	Öğrenci	11.07.2018
160	ANKK160	Kadın	Almatı	21	4. Kuşak	Bekâr	Lisans	Öğrenci	11.07.2018
161	ANKK161	Kadın	Almatı	32	3. Kuşak	Bekâr	Ortaokul, Lise	Fabrika ve Makine Operatörleri, Montajcılar	11.07.2018
162	ANKK162	Kadın	Almatı	17	4. Kuşak	Bekâr	Ortaokul, Lise	Öğrenci	11.07.2018
163	ANKK163	Kadın	Almatı	16	Bilmiyor	Bekâr	Ortaokul, Lise	Öğrenci	11.07.2018
164	ANKK164	Kadın	Almatı	35	3. Kuşak	Evli	Lisansüstü	Profesyonel meslekler	11.07.2018
165	ANKK165	Erkek	Almatı	19	2. Kuşak	Bekâr	Ortaokul, Lise	Öğrenci	11.07.2018
166	ANKK166	Erkek	Almatı	27	3. Kuşak	Bekâr	Lisans	Yöneticiler	11.07.2018
167	ANKK167	Erkek	Almatı	28	1. Kuşak	Bekâr	Lisans	Profesyonel meslekler	12.07.2018
168	ANKK168	Kadın	Almatı	18	Bilmiyor	Bekâr	Ortaokul, Lise	Öğrenci	12.07.2018
169	ANKK169	Erkek	Almatı	28	3. Kuşak	Bekâr	Lisans	serbest meslek sahipleri	12.07.2018
170	ANKK170	Kadın	Almatı	39	2. Kuşak	Bekâr	Lisans	Yöneticiler	13.07.2018
171	ANKK171	Kadın	Almatı	22	Bilmiyor	Bekâr	Lisans	Öğrenci	13.07.2018
172	ANKK172	Kadın	Almatı	65	2. Kuşak	Evli	Lisans	Profesyonel meslekler	13.07.2018
173	ANKK173	Kadın	Almatı	69	2. Kuşak	Evli	Lisans	Fabrika ve Makine Operatörleri, Montajcılar	13.07.2018
174	ANKK174	Kadın	Almatı	37	3. Kuşak	Evli	Lisans	serbest meslek sahipleri	13.07.2018
175	ANKK175	Kadın	Brüj	22	5. Kuşak	Bekâr	Lisans	Öğrenci	13.07.2018
176	ANKK176	Kadın	Almatı	35	3. Kuşak	Bekâr	Lisans	Yöneticiler	13.07.2018
177	ANKK177	Kadın	Almatı	32	3. Kuşak	Evli	Lisansüstü	Cevapsız	13.07.2018

Sıra	Kod Adı	Cinsiyet	Yaşanılan Yer	Yaş	Kuşak	Medeni Durum	Eğitim Durumu	Meslek	Anket Tarihi
178	ANKK178	Erkek	Almatı	30	3. Kuşak	Evli	Ortaokul, Lise	Cevapsız	14.07.2018
179	ANKK179	Kadın	Almatı	24	4. Kuşak	Bekâr	Lisans	Profesyonel meslekler	14.07.2018
180	ANKK180	Kadın	Almatı	25	Bilmiyor	Bekâr	Lisans	Yöneticiler	14.07.2018
181	ANKK181	Kadın	Almatı	25	Bilmiyor	Evli	Lisans	Cevapsız	14.07.2018
182	ANKK182	Kadın	Taldıkorgan	17	4. Kuşak	Bekâr	Önlisans	Öğrenci	14.07.2018
183	ANKK183	Kadın	Almatı	29	Bilmiyor	Bekâr	Lisans	Yöneticiler	14.07.2018
184	ANKK184	Erkek	Almatı	27	Bilmiyor	Evli	Lisans	serbest meslek sahipleri	14.07.2018
185	ANKK185	Erkek	Almatı	34	2. Kuşak	Evli	Lisans	Yöneticiler	14.07.2018
186	ANKK186	Erkek	Almatı	32	3. Kuşak	Evli	Lisans	Yöneticiler	14.07.2018
187	ANKK187	Erkek	Almatı	31	3. Kuşak	Evli	Lisans	Profesyonel meslekler	14.07.2018
188	ANKK188	Kadın	Almatı	28	Bilmiyor	Bekâr	Lisans	Profesyonel meslekler	14.07.2018
189	ANKK189	Kadın	Almatı	44	3. Kuşak	Evli	Ortaokul, Lise	serbest meslek sahipleri	15.07.2018
190	ANKK190	Kadın	Almatı	59	3. Kuşak	Bekâr	Önlisans	serbest meslek sahipleri	15.07.2018
191	ANKK191	Kadın	Almatı	67	3. Kuşak	Evli	Önlisans	serbest meslek sahipleri	15.07.2018
192	ANKK192	Kadın	Almatı	34	3. Kuşak	Evli	Lisansüstü	serbest meslek sahipleri	15.07.2018
193	ANKK193	Kadın	Almatı	57	Bilmiyor	Evli	Ortaokul, Lise	serbest meslek sahipleri	15.07.2018
194	ANKK194	Kadın	Almatı	46	Bilmiyor	Evli	Önlisans	serbest meslek sahipleri	15.07.2018
195	ANKK195	Kadın	Cevapsız		Bilmiyor	Bekâr	Cevapsız	Cevapsız	15.07.2018
196	ANKK196	Kadın	Almatı	27	Bilmiyor	Bekâr	Önlisans	Cevapsız	15.07.2018
197	ANKK197	Kadın	Almatı	21	Bilmiyor	Bekâr	Lisans	Öğrenci	15.07.2018
198	ANKK198	Kadın	Almatı	23	3. Kuşak	Bekâr	Önlisans	Öğrenci	15.07.2018
199	ANKK199	Erkek	Cevapsız	-	4. Kuşak	Bekâr	Cevapsız	Cevapsız	15.07.2018
200	ANKK200	Erkek	Almatı	20	1. Kuşak	Evli	Ortaokul, Lise	Cevapsız	15.07.2018
201	ANKK201	Kadın	Almatı	38	3. Kuşak	Bekâr	Lisans	Yöneticiler	15.07.2018
202	ANKK202	Erkek	Almatı	30	4. Kuşak	Bekâr	Lisans	Profesyonel meslekler	15.07.2018
203	ANKK203	Kadın	Dubai	31	4. Kuşak	Bekâr	Lisans	Yöneticiler	15.07.2018
204	ANKK204	Kadın	Almatı	31	2. Kuşak	Bekâr	Önlisans	Profesyonel meslekler	15.07.2018
205	ANKK205	Kadın	Almatı	21	4. Kuşak	Bekâr	Önlisans	El sanatları ve benzer meslekler	15.07.2018
206	ANKK206	Kadın	Almatı	21	4. Kuşak	Bekâr	Önlisans	El sanatları ve benzer meslekler	15.07.2018
207	ANKK207	Erkek	Almatı	23	4. Kuşak	Evli	Lisans	Fabrika ve Makine Operatörleri, Montajcılar	15.07.2018

Sıra	Kod Adı	Cinsiyet	Yaşanılan Yer	Yaş	Kuşak	Medeni Durum	Eğitim Durumu	Meslek	Anket Tarihi
208	ANKK208	Kadın	Almatı	27	Bilmiyor	Evli	Lisans	Yöneticiler	15.07.2018
209	ANKK209	Erkek	Nursultan	28	Bilmiyor	Bekâr	Lisans	Yöneticiler	15.07.2018
210	ANKK210	Kadın	Almatı	54	3. Kuşak	Bekâr	Önlisans	Profesyonel meslekler	15.07.2018
211	ANKK211	Kadın	Almatı	22	4. Kuşak	Bekâr	Lisans	İşsiz	15.07.2018
212	ANKK212	Kadın	Almatı	29	3. Kuşak	Bekâr	Lisansüstü	Profesyonel meslekler	15.07.2018
213	ANKK213	Erkek	Nursultan	34	3. Kuşak	Bekâr	Lisansüstü	Profesyonel meslekler	15.07.2018
214	ANKK214	Kadın	Talas	18	3. Kuşak	Bekâr	Önlisans	Öğrenci	15.07.2018
215	ANKK215	Kadın	Almatı	22	3. Kuşak	Bekâr	Önlisans	Yöneticiler	15.07.2018
216	ANKK216	Erkek	Nursultan	24	4. Kuşak	Bekâr	Önlisans	Profesyonel meslekler	15.07.2018
217	ANKK217	Erkek	Kızılorda	18	Bilmiyor	Bekâr	Ortaokul, Lise	Öğrenci	15.07.2018
218	ANKK218	Kadın	Almatı	23	3. Kuşak	Bekâr	Cevapsız	Cevapsız	15.07.2018
219	ANKK219	Kadın	Almatı	22	3. Kuşak	Bekâr	Lisans	Öğrenci	15.07.2018
220	ANKK220	Erkek	Almatı	21	3. Kuşak	Bekâr	Lisans	Öğrenci	15.07.2018
221	ANKK221	Kadın	Almatı	27	3. Kuşak	Bekâr	Lisansüstü	Profesyonel meslekler	15.07.2018
222	ANKK222	Kadın	Almatı	20	3. Kuşak	Evli	Lisans	Öğrenci	15.07.2018
223	ANKK223	Kadın	Almatı	35	4. Kuşak	Bekâr	Lisans	Teknisyenler ve Benzer Meslekler	15.07.2018
224	ANKK224	Kadın	Almatı	25	Bilmiyor	Bekâr	Lisans	Profesyonel meslekler	15.07.2018
225	ANKK225	Erkek	Almatı	68	3. Kuşak	Evli	Lisans	Yöneticiler	16.07.2018
226	ANKK226	Kadın	Almatı	38	4. Kuşak	Evli	Lisans	Profesyonel meslekler	16.07.2018
227	ANKK227	Kadın	Karaganda	18	Bilmiyor	Bekâr	İlkokul	Öğrenci	16.07.2018
228	ANKK228	Erkek	Almatı	31	3. Kuşak	Evli	Lisans	Yöneticiler	16.07.2018
229	ANKK229	Erkek	Almatı	36	1. Kuşak	Evli	Lisans	Yöneticiler	16.07.2018
230	ANKK230	Erkek	Almatı	26	3. Kuşak	Evli	Lisansüstü	Profesyonel meslekler	16.07.2018
231	ANKK231	Erkek	Kızılorda	25	4. Kuşak	Bekâr	Lisans	serbest meslek sahipleri	16.07.2018
232	ANKK232	Erkek	Almatı	50	3. Kuşak	Bekâr	Lisansüstü	Profesyonel meslekler	16.07.2018
233	ANKK233	Kadın	Almatı	24	4. Kuşak	Bekâr	Lisans	İşsiz	17.07.2018
234	ANKK234	Erkek	Şimkent	38	3. Kuşak	Evli	Lisans	Yöneticiler	17.07.2018
235	ANKK235	Kadın	Almatı	34	Bilmiyor	Bekâr	Lisans	Yöneticiler	17.07.2018
236	ANKK236	Erkek	Almatı	27	Bilmiyor	Bekâr	Lisans	Yöneticiler	17.07.2018
237	ANKK237	Kadın	Talas	48	2. Kuşak	Evli	Önlisans	El sanatları ve benzer meslekler	17.07.2018

Sıra	Kod Adı	Cinsiyet	Yaşanılan Yer	Yaş	Kuşak	Medeni Durum	Eğitim Durumu	Meslek	Anket Tarihi
238	ANKK238	Kadın	Almatı	35	3. Kuşak	Evli	Lisans	Yöneticiler	17.07.2018
239	ANKK239	Erkek	Aktav	29	3. Kuşak	Evli	Lisansüstü	serbest meslek sahipleri	18.07.2018
240	ANKK240	Kadın	Almatı	31	3. Kuşak	Evli	Lisansüstü	Profesyonel meslekler	18.07.2018
241	ANKK241	Kadın	Almatı	58	3. Kuşak	Evli	Lisans	Profesyonel meslekler	18.07.2018
242	ANKK242	Erkek	Almatı	37	4. Kuşak	Bekâr	Lisansüstü	Yöneticiler	19.07.2018
243	ANKK243	Kadın	Almatı	30	4. Kuşak	Bekâr	Lisans	Profesyonel meslekler	19.07.2018
244	ANKK244	Kadın	Almatı	21	Bilmiyor	Bekâr	Lisans	Profesyonel meslekler	19.07.2018
245	ANKK245	Kadın	Atrav	23	Bilmiyor	Evli	Önlisans	Cevapsız	19.07.2018
246	ANKK246	Kadın	Nursultan	22	4. Kuşak	Bekâr	Lisans	serbest meslek sahipleri	19.07.2018
247	ANKK247	Erkek	Atrav	22	2. Kuşak	Evli	Lisans	Öğrenci	19.07.2018
248	ANKK248	Erkek	Cevapsız	24	Bilmiyor	Bekâr	Lisans	Cevapsız	19.07.2018
249	ANKK249	Kadın	Almatı	21	3. Kuşak	Bekâr	Ortaokul, Lise	Öğrenci	19.07.2018
250	ANKK250	Kadın	Almatı	21	Bilmiyor	Bekâr	Lisans	Öğrenci	19.07.2018
251	ANKK251	Kadın	Atrav	44	3. Kuşak	Evli	Lisans	Cevapsız	19.07.2018
252	ANKK252	Kadın	Almatı	19	Bilmiyor	Bekâr	Önlisans	Öğrenci	19.07.2018
253	ANKK253	Kadın	Almatı	46	3. Kuşak	Evli	Lisans	Ev hanımı	20.07.2018
254	ANKK254	Kadın	Almatı	31	3. Kuşak	Evli	Ortaokul, Lise	Profesyonel meslekler	20.07.2018
255	ANKK255	Kadın	Almatı	26	4. Kuşak	Evli	Lisans	Yöneticiler	20.07.2018
256	ANKK256	Kadın	Almatı	35	3. Kuşak	Bekâr	Lisans	Yöneticiler	20.07.2018
257	ANKK257	Kadın	Talas	20	Bilmiyor	Bekâr	Lisans	Öğrenci	20.07.2018
258	ANKK258	Kadın	Talas	19	Bilmiyor	Bekâr	Lisans	Öğrenci	21.07.2018
259	ANKK259	Kadın	Almatı	42	Bilmiyor	Bekâr	Lisans	Profesyonel meslekler	21.07.2018
260	ANKK260	Kadın	Almatı	27	Bilmiyor	Evli	Ortaokul, Lise	Yöneticiler	21.07.2018
261	ANKK261	Erkek	Almatı	30	3. Kuşak	Evli	Lisans	Profesyonel meslekler	21.07.2018
262	ANKK262	Kadın	Nursultan	26	3. Kuşak	Bekâr	Lisans	Ev hanımı	22.07.2018
263	ANKK263	Kadın	Almatı	55	3. Kuşak	Evli	Lisans	Yöneticiler	23.07.2018
264	ANKK264	Erkek	Almatı	31	3. Kuşak	Evli	Lisansüstü	Yöneticiler	25.07.2018
265	ANKK265	Erkek	Almatı	26	3. Kuşak	Evli	Lisans	Profesyonel meslekler	25.07.2018
266	ANKK266	Kadın	Cevapsız	-	Bilmiyor	Evli	Cevapsız	Cevapsız	27.07.2018
267	ANKK267	Kadın	Nursultan	27	3. Kuşak	Bekâr	Lisansüstü	Öğrenci	27.07.2018

Sıra	Kod Adı	Cinsiyet	Yaşanılan Yer	Yaş	Kuşak	Medeni Durum	Eğitim Durumu	Meslek	Anket Tarihi
268	ANKK268	Kadın	Nursultan	29	3. Kuşak	Evli	Lisans	Cevapsız	31.07.2018
269	ANKK269	Kadın	Almatı	23	3. Kuşak	Bekâr	Önlisans	El sanatları ve benzer meslekler	03.08.2018

EK 3. ANKET FORMU

Kazakistan Korelilerinin Günümüzdeki Sosyo-Kültürel Durumları için Anketi

Sayın katılımcı;

Elinizdeki anket formu, Kazakistan Korelilerinin günümüzdeki sosyo-kültürel özelliklerini incelemek için düzenlenmiş bir Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Anabilim Dalı Yüksek Lisans Programı kapsamında, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Öğretim Doç. Dr. Bülent Gül'nün akademik danışmanlığında yürütülen bir yüksek lisans tez çalışmasıdır. Bu anket içindeki sorular Doç. Dr. Bülent Gül ile beraber hazırlandı ve kişisel bilgiler ile ilgili sorular içermemektedir. Doldurduğunuz ankete ait bilgiler bütünüyle gizli tutulacak olup, hiçbir şekilde herhangi bir kişiye veya makama verilmeyecektir. Bütün anketlerden elde edilen ortak sonuçlar analiz edilip istatistiksel olarak işlenecek ve yüksek lisans tezinde kullanılacaktır. Elinizdeki anket formunda yer alan soruları cevaplarırken, olması gereken durumu değil, mevcut durumu göz önünde bulundurmanız gerekmektedir. Tüm verilerini dikkatli bir şekilde doldurmanız, Türklerin Kazakistan Korelilerini daha iyi anlaması ve başarılı bir şekilde tanıması açısından önemlidir. Çalışmaya verdiğiniz destekten dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

▪ Tez / Araştırma Danışmanı : Doç. Dr. Bülent Gül (semeteyhan@gmail.com)

1. Dil Durumu

1.1. Aşağıdakilerden hangisini ana diliniz olarak görüyorsunuz?

Korece Rusça Kazakça Diğer

1.2. Genel olarak Rusça, Kazakça, Korece ve İngilizceyi ne sıklıkla kullanıyorsunuz?

		Hiçbir zaman kullanmıyorum	Ara sıra	Çok defa	Her zaman
1	Rusça	☐	☐	☐	☐
2	Kazakça	☐	☐	☐	☐
3	Korece	☐	☐	☐	☐
4	İngilizce	☐	☐	☐	☐

1.3. Aşağıdaki dillerde düzeyiniz nedir?

	Rusça	Hiç bilmiyorum	İyi değil	İyi	Çok iyi
1	Okuma	☐	☐	☐	☐
2	Yazma	☐	☐	☐	☐
3	Dinleme	☐	☐	☐	☐
4	Konuşma	☐	☐	☐	☐
	Korece	Hiç bilmiyorum	İyi değil	İyi	Çok iyi
1	Okuma	☐	☐	☐	☐

2	Yazma	☐	☐	☐	☐
3	Dinleme	☐	☐	☐	☐
4	Konuşma	☐	☐	☐	☐
	Kazakça	Hiç bilmiyorum	İyi değil	İyi	Çok iyi
1	Okuma	☐	☐	☐	☐
2	Yazma	☐	☐	☐	☐
3	Dinleme	☐	☐	☐	☐
4	Konuşma	☐	☐	☐	☐
	İngilizce	Hiç bilmiyorum	İyi değil	İyi	Çok iyi
1	Okuma	☐	☐	☐	☐
2	Yazma	☐	☐	☐	☐
3	Dinleme	☐	☐	☐	☐
4	Konuşma	☐	☐	☐	☐

1.4. Koreceyi öğrenirken kim yardımcı oldu? Her kişi veya kurumun önemini 1, 2 ve 3'e göre sıralayın. (Korece bilmiyorsanız bu soruya cevap vermeyin)

()Ebeveyn ()Kardeş ()Arkadaşlar () Büyük anne/baba
 ()Akrabalar ()Okul ()Kilise / Korece dil okulu ()Kendi kendine
 ()Diğer : _____

1.5. Hangi dili daha yetkin kullanmak istiyorsunuz?

Korece Rusça Kazakça Diğer : _____

1.5.1. Seçtiğiniz dili yetkin kullanmak istemenizin sebebi nedir?

Ana dilim olduğu için İyi bir iş bulmak için Gelecekte okumak için Ebeveynler istediği için
 Çevremdeki insanlarla daha iyi anlaşabilmek için Diğer : _____

2. Kültür Durumu

2.1. Aşağıdaki Kore geleneksel törenlerini ne kadar uyguluyorsunuz?

	Kore Geleneksel Törenleri	Hiç uygulamıyorum	Uygulamıyorum	Bazen uyguluyorum	Uyguluyorum	Çok sıkça uyguluyorum
1	돌잔치Doljanchi	☐	☐	☐	☐	☐
2	환갑잔치Hwang abjanchi	☐	☐	☐	☐	☐
3	성묘Seongmyo	☐	☐	☐	☐	☐
4	세배Sebae	☐	☐	☐	☐	☐
5	Diğer uyguladığınız Kore geleneksel töreni var mı? :					

2.2. Aşağıdaki geleneksel Kore bayramlarını evinizde ne kadar sıklıkla kutluyorsunuz?

	Kore Geleneksel Bayramı	Hiç kutlamıyorum	Kutlamıyorum	Bazen kutluyorum	Kutluyorum	Her sene kutluyorum

1	설날Seollal	☐	☐	☐	☐	☐
2	추석Chuseok	☐	☐	☐	☐	☐
3	한식Hansik	☐	☐	☐	☐	☐
4	단오Dano	☐	☐	☐	☐	☐
5	Diğer kutladığınız Kore geleneksel bayramı var mı? :					

2.3. Aşağıdaki Kore kültürlerini ne kadar iyi biliyorsunuz(takip ediyorsunuz)?

	Geleneksel Kore sözlü gelenekleri	Hiç bilmiyorum	Bilmiyorum	Orta	Biliyorum	Çok iyi biliyorum
1	아리랑 Arirang	☐	☐	☐	☐	☐
2	판소리 Pansori(Chunhyangga, Shimcheongga, Heungbuga)	☐	☐	☐	☐	☐
3	단군신화 Dangun Mitolojisi	☐	☐	☐	☐	☐
4	Diğer bildiğiniz Kore sözlü gelenekleri var mı? :					

	Geleneksel Kore dansı	Hiç bilmiyorum	Bilmiyorum	Orta	Biliyorum	Çok iyi biliyorum
1	강강술래 Ganggangsullae	☐	☐	☐	☐	☐
2	부채춤 Buchaechum	☐	☐	☐	☐	☐
3	Diğer bildiğiniz geleneksel Kore dansı var mı? :					

	Geleneksel Kore oyunu	Hiç bilmiyorum	Bilmiyorum	Orta	Biliyorum	Çok iyi biliyorum
1	윷놀이 Yutnoli	☐	☐	☐	☐	☐
2	화투 Hwatu	☐	☐	☐	☐	☐
3	제기차기 Jegichagi	☐	☐	☐	☐	☐
4	태권도 Taekwondo	☐	☐	☐	☐	☐
5	Diğer bildiğiniz geleneksel Kore oyunu var mı? :					

	Modern Kore Kültürleri	Hiç takip etmiyorum	Takip etmiyorum	Normal	Takip ediyorum	Çok İyi takip ediyorum
1	Modern Kore müziği (Kpop)	☐	☐	☐	☐	☐

2	Kore dizi veya film	☐	☐	☐	☐	☐
3	Kore ürünleri (elektrikli ürünler, Makyaj ürünleri, Araba vb.)	☐	☐	☐	☐	☐

2.4. Evde ne sıklıkla Kore yemeği yiyorsunuz?

Hiçbir zaman yemiyorum Yemiyorum Bazen yiyorum Yiyorum Çok sıkça yiyorum

3. Etnik Kimlik

3.1. Aşağıdakiler hakkında ne düşünüyorsunuz?

	İçerik	Hiç katılmıyorum	Katılmıyorum	Orta	Katılıyorum	Çok katılıyorum
1	Koreli soyundan olmaktan gurur duyuyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
2	Korelilerden oluşan örgütlere veya sosyal örgütlere (dernekler, kulüpler vb.) Aktif olarak katıldım.	☐	☐	☐	☐	☐
3	Koreli insanlara ait güçlü bir his hissediyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
4	Sık sık Koreli insanlar hakkında başka insanlarla konuşurum.	☐	☐	☐	☐	☐

3.2. Kazakistan'da yaşamaktan memnun musunuz?

Hiç memnun değilim Memnun değilim Normal Memnunum Çok memnunum

3.3. Ruslar, Kazaklar ve çeşitli milletler ile yaşamaktan memnun musunuz?

Hiç memnun değilim Memnun değilim Normal Memnunum Çok memnunum

3.4. Ülkenizin ekonomik ve politik reformlarına ne kadar katılıyorsunuz veya karşı çıkıyorsunuz?

Kesinlikle katılıyorum Kısmen katılıyorum Ne katılıyorum ne katılmıyorum
 Kısmen katılmıyorum Kesinlikle katılmıyorum Bilmiyorum

3.5."Bazı etnik azınlıkların iyi iş aradıkları zaman ayrımcılıktan dolayı kötü etkilenmesi" konusunda ne düşünüyorsunuz?

	Millet	Çok katılıyorum	Bir şekilde katılıyorum	Azıcık katılıyorum	Hiç katılmıyorum	Bilmiyorum
1	Ruslar	☐	☐	☐	☐	☐
2	Kazaklar	☐	☐	☐	☐	☐
3	Koreliler	☐	☐	☐	☐	☐

3.6. Şu anda evli iseniz, eşiniz hangi millete mensup?

Koreli Rus Kazak Diğer : _____

3.7. Şu anda evli değilseniz, gelecekte hangi milletten biriyle evlenmek istersiniz?

Koreli Rus Kazak Diğer : _____

4. Katılımcının demografik özellikleri

4.1. Geçerli konumunuz (şehir adı): _____

4.2. Doğum yılı: _____

4.3. Cinsiyet : Erkek Kadın

4.4. Eğitim : İlkokul Ortaokul Kolej Lisans Yüksek Lisans Doktora

4.5. Hangi dilde eğitim aldınız? Korece Rusça Kazakça Diğer

4.6. Ebeveyniniz Koreli mi?

- Baba : Evet / Hayır / Diğer : _____

- Anne : Evet / Hayır / Diğer : _____

4.7. Hangi nesildensiniz?

Kazakistan Koreli ilk nesil Kazakistan Koreli ikinci nesil Kazakistan Koreli üçüncü nesil

Kazakistan Koreli dördüncü nesil Bilmiyorum Diğer : _____

4.8. Mevcut veyageçmiş mesleğiniz nedir?: _____

4.9. Geçen yıl kazanılan geliriniz ne kadardır? Lütfen ilgili bölümde işaretleyin

Yok \$500'dan az \$500-\$1,000 \$1,000-\$3,000 \$3,000-\$5,000

\$5,000-\$7,000 \$7,000-\$10,000 \$10,000-\$15,000 \$15,000-\$20,000

\$20,000-\$30,000 \$30,000-\$50,000 \$50,000'dan fazla

4.10. Hiç Kore'de kaldınız mı? Evet Hayır

4.10.1. Eğer bir süre Kore'de kaldıysanız, ne kadar kaldınız? : _____yıl_____ay

- Araştırmaya gösterdiğiniz yakın ilgiden dolayı teşekkür ederiz -

Социально-культурные особенности жизни представителей корейского этноса, проживающего в Казахстане в наши дни.

Уважаемый участник опроса!

Моя дипломная работа посвящена особенностям социально-культурной жизни корейцев, проживающих в Казахстане. В анкете, представленной Вам, не содержится вопросов о личной жизни и какой-либо другой частной информации об анкетиреуемом. Данные анкеты не подлежат разглашению третьим лицам. Вся полученная информация будет проанализирована и использована в дипломной работе только в качестве статистических данных. Отвечайте на вопросы вдумчиво и честно. Это позволит народу Турции лучше ознакомиться с бытом и укладом жизни корейцев Казахстана. Спасибо, за Ваш вклад в нашу работу. Он очень ценен для нас. С уважением,

▪ Научный руководитель : д.н. Бюлент Гюль (semeteyhan@gmail.com)

1. Знание языка.

1.1. Какой из нижеперечисленных языков Вы считаете родным?

Корейский Русский Казахский Другой язык

1.2. Как часто Вы используете нижеперечисленные языки?

		Никогда не использую	Иногда	Часто	Всегда
	Русский	☐	☐	☐	☐
	Казахский	☐	☐	☐	☐
	Корейский	☐	☐	☐	☐
	Английский	☐	☐	☐	☐

1.3. Каков Ваш уровень владения нижеперечисленными языками?

	Русский язык	Не знаю	Плохо	Хорошо	Отлично
1	Навыки чтения	☐	☐	☐	☐
2	Навыки письма	☐	☐	☐	☐
3	Понимание речи	☐	☐	☐	☐
4	Говорение	☐	☐	☐	☐
	Корейский язык	Не знаю	Плохо	Хорошо	Отлично
1	Навыки чтения	☐	☐	☐	☐
2	Навыки письма	☐	☐	☐	☐
3	Понимание речи	☐	☐	☐	☐
4	Говорение	☐	☐	☐	☐
	Казахский язык	Не знаю	Плохо	Хорошо	Отлично
1	Навыки чтения	☐	☐	☐	☐
2	Навыки письма	☐	☐	☐	☐
3	Понимание речи	☐	☐	☐	☐
4	Говорение	☐	☐	☐	☐
	Английский язык	Не знаю	Плохо	Хорошо	Отлично
1	Навыки чтения	☐	☐	☐	☐

2	Навыки письма	☐	☐	☐	☐
3	Понимание речи	☐	☐	☐	☐
4	Говорение	☐	☐	☐	☐

1.4. Кто послужил помощником в изучении корейского языка? Отметьте по степени важности знаний каждого человека или организацию 1, 2 или 3. (Если Вы не владеете корейским языком, можете не отвечать на этот вопрос)

() Родители () Брат/сестра () Друзья () Дедушки/бабушки
 () Родственники () Школа () Церковь/ корейская школа
 () Сам (а) () Другое: _____

1.5. Знание какого языка Вы бы хотели усовершенствовать?

Корейский язык Русский язык Казахский язык Другой : _____

1.5.1. Назовите причину, по которой Вы бы хотели усовершенствовать выбранный Вами язык?

Так как это мой родной язык Для того, чтобы найти хорошую работу Для последующей учебы на этом языке Это пожелание моих родителей В целях добиться большего взаимопонимания с окружающими Другое : _____

2. Культурные особенности.

2.1. Соблюдаете ли Вы нижеперечисленные традиции и обряды?

	Традиции и обычаи корейской культуры	Не знаю обычаев	Знаю, но не соблюдаю	Иногда	Очень часто	Всегда
1	돌잔치 Тольджанчхи (первый день рождения)	☐	☐	☐	☐	☐
2	환갑잔치 Празднование 60-летнего юбилея	☐	☐	☐	☐	☐
3	성묘 Сонмё (поминовение предков)	☐	☐	☐	☐	☐
4	세배 Себэ (поклон в дань уважения старшему поколению)	☐	☐	☐	☐	☐
5	Другие традиции и обычаи, которые Вы соблюдаете : _____					

2.2. Отмечаете ли Вы нижеперечисленные корейские праздники?

	Корейские традиционные праздники	Не знаю корейских праздников	Знаю, но не отмечаю	Иногда	Очень часто	Ежегодно отмечаю
1	설날 Соллаль (Корейский новый год)	☐	☐	☐	☐	☐
2	추석 Чусок (праздник урожая)	☐	☐	☐	☐	☐
3	한식 Хансик (день поминовения предков)	☐	☐	☐	☐	☐
4	단오 Тано (праздник весны)	☐	☐	☐	☐	☐
5	Другие традиционные корейские праздники, которые Вы отмечаете: _____					

2.3. Как хорошо Вы знакомы с корейским фольклором?

	Корейский фольклор	Не знаю корейский фольклор	Немного знаю	Средние знания	Знаю	Очень хорошо знаю
1	아리랑 Ариран (песня)	☐	☐	☐	☐	☐
2	판소리 Пхансори (фольклорная музыка)	☐	☐	☐	☐	☐
3	단군신화 Мифы о Тангун	☐	☐	☐	☐	☐
4	Знакомы Вы ли с другими видами корейского фольклора? : _____					

	Традиционные корейские танцы	Не знаю	Немного знаю	Средние знания	Знаю	Очень хорошо знаю
1	강강술래 Квангвансулле (корейский хоровод)	☐	☐	☐	☐	☐
2	부채춤 Пучхэчхум	☐	☐	☐	☐	☐
3	Знаете ли Вы другие национальные корейские танцы? : _____					

	Традиционные корейские игры	Не знаю	Немного знаю	Средние знания	Знаю	Очень хорошо знаю
1	윷놀이 Ютнори	☐	☐	☐	☐	☐
2	화투 Хато	☐	☐	☐	☐	☐
3	제기차기 Чжегичаги	☐	☐	☐	☐	☐
4	태권도 Тхэквондо	☐	☐	☐	☐	☐
5	Знаете ли Вы другие традиционные корейские игры? : _____					

	Современная корейская культура	Не знаю	Знаю, но не интересуюсь	Иногда	Часто смотрю/слушаю/покупаю	Всегда смотрю/слушаю/покупаю
1	Современная корейская популярная музыка (КPOP)	☐	☐	☐	☐	☐
2	Корейские сериалы и фильмы	☐	☐	☐	☐	☐
3	Корейские товары (электротехника, косметические средства, автомобили и др.)	☐	☐	☐	☐	☐

2.4. Как часто вы едите дома блюда корейской кухни?

Никогда Очень редко Иногда Часто Очень часто

3. Этническая принадлежность.

3.1. Согласны ли Вы с нижеперечисленными утверждениями?

		Затрудняюсь ответить	Не согласен/а	Скорее нет, чем да	Частично согласен/а	Согласен/а
1	Я горжусь тем, что я кореец	☐	☐	☐	☐	☐
2	Активно участвую в мероприятиях и состою в организациях, основанных корейской диаспорой (Центр Корейской культуры и др.)	☐	☐	☐	☐	☐
3	Меня привлекает общение с корейцами и я чувствую с ними связь	☐	☐	☐	☐	☐
4	Очень часто разговариваю о корейцах	☐	☐	☐	☐	☐

3.2. Нравится ли Вам жить в Казахстане?

Не нравится Затрудняюсь ответить Средне Нравится Очень нравится

3.3. Нравится ли Вам проживать в многонациональной стране (рядом с людьми других национальностей: казахи, русские и пр.)?

Не нравится Затрудняюсь ответить Нейтрально Нравится Очень нравится

3.4. Поддерживаете или не поддерживаете экономические и политические реформы в Вашей стране?

Конечно поддерживаю Частично поддерживаю ни то, ни другое Частично не поддерживаю
 Категорически не поддерживаю Не знаю

Что Вы думаете о дискриминации некоторых этнических групп в вопросе об высокооплачиваемых должностях?

		Согласен	Частично согласен	Не согласен	Не знаю
	Русские,	☐	☐	☐	☐
	казахи,	☐	☐	☐	☐
	корейцы	☐	☐	☐	☐

3.6. Если Вы женаты/замужем, кем по национальности является Ваш/а супруг/а?

Кореец Русский Казах Другая национальность : _____

3.7. Если Вы не женаты/не замужем, то за представителя какой нации Вы бы хотели в будущем выйти замуж/жениться?

Кореец Русский Казах Другая национальность : _____

4. Информация об участнике опроса.

1. Место проживания (название города): _____

4.2. Год рождения : _____

4.3. Пол : Мужской Женский

4.4. Образование : Незаконченное среднее и ниже Среднее Среднее специальное
Высшее (бакалавриат/специалитет) Магистратура Кандидатская/докторская степень

4.5. На каком языке Вы получали образование?

Корейский язык Русский язык Казахский язык Другой

4.6. Ваши родители корейцы по национальности?

- Отец : Да / Нет / Другое : _____

- Мать : Да / Нет / Другое : _____

4.7. К какому поколению Вы относитесь?

Первое поколение корейцев в Казахстане Второе поколение Третье поколение
 Четвертое поколение Не знаю Другое : _____

4.8. Какова Ваша занимаемая должность на данный момент или в прошлом? : _____

4.9. Какова ваша суммарная прибыль за прошлый год? Пожалуйста отметьте соответствующую строку.

10. Когда-нибудь бывали в Корее? Да Нет

4.10.1. Если когда-либо бывали в Корее, то как долго длилось Ваше пребывание?

год _____ месяц _____

т

с

т

в

у

е

т

м

е

н

ь

ш

е

больше \$50,000

-Спасибо за уделенное Вами время-

0/13 Postyt

Mother

Социально-культурные особенности жизни представителей корейского этноса, проживающего в Казахстане в наши дни.

Уважаемый участник опроса!

Моя дипломная работа посвящена особенностям социально-культурной жизни корейцев, проживающих в Казахстане. В анкете, представленной Вам, не содержится вопросов о личной жизни и какой-либо другой частной информации об анкетиреуемом. Данные анкеты не подлежат разглашению третьим лицам. Вся полученная информация будет проанализирована и использована в дипломной работе только в качестве статистических данных. Отвечайте на вопросы вдумчиво и честно. Это позволит народу Турции лучше ознакомиться с бытом и укладом жизни корейцев Казахстана. Спасибо, за Ваш вклад в нашу работу. Он очень ценен для нас. С уважением,

• Научный руководитель : д.н. Биюлент Гюль (semetyhan@gmail.com)

• Исследователь : Лонгин Ли (dflv1986@gmail.com / тел : +7 702 8463538)

1. Знание языка.

1.1. Какой из нижеперечисленных языков Вы считаете родным?

Корейский Русский Казахский Другой язык

1.2. Как часто Вы используете нижеперечисленные языки?

		Никогда не использую	Иногда	Часто	Всегда
1	Русский	☐	☐	☐	☒
2	Казахский	☐	☐	☐	☐
3	Корейский	☐	☐	☐	☐
4	Английский	☐	☐	☒	☐

1.3. Каков Ваш уровень владения нижеперечисленными языками?

	Русский язык	Не знаю	Плохо	Хорошо	Отлично
1	Навыки чтения	☐	☐	☐	☒
2	Навыки письма	☐	☐	☒	☐
3	Понимание речи	☐	☐	☐	☒
4	Говорение	☐	☐	☐	☒
	Корейский язык	Не знаю	Плохо	Хорошо	Отлично
1	Навыки чтения	☒	☐	☐	☐
2	Навыки письма	☐	☒	☐	☐
3	Понимание речи	☒	☐	☐	☐
4	Говорение	☒	☐	☐	☐
	Казахский язык	Не знаю	Плохо	Хорошо	Отлично
1	Навыки чтения	☐	☒	☐	☐
2	Навыки письма	☐	☒	☐	☐
3	Понимание речи	☐	☒	☐	☐
4	Говорение	☐	☒	☐	☐

Please, could you share results with me
 dyaolga@gmail.com
 dyaolga@gmail.com

	Английский язык	Не знаю	Плохо	Хорошо	Отлично
1	Навыки чтения	☐	☐	☐	☒
2	Навыки письма	☐	☐	☐	☒
3	Понимание речи	☐	☐	☐	☒
4	Говорение	☐	☐	☐	☒

1.4. Кто послужил помощником в изучении корейского языка? Отметьте по степени важности знаний каждого человека или организацию 1, 2 или 3. (Если Вы не владеете корейским языком, можете не отвечать на этот вопрос)

(2) Родители (1) Брат/сестра (1) Друзья (2) Дедушки/бабушки (2) Родственники
(1) Школа (2) Церкви/ корейская школа (3) Сам (а) () Другое: 한국문화원

1.5. Знание какого языка Вы бы хотели усовершенствовать?

Корейский язык Русский язык Казахский язык Другой : _____

1.5.1. Назовите причину, по которой Вы бы хотели усовершенствовать выбранный Вами язык?

Так как это мой родной язык Для того, чтобы найти хорошую работу Для последующей учебы на этом языке Это пожелание моих родителей В целях добиться большего взаимопонимания с окружающими Другое : 한국으로 이민 가고 싶어요.

2. Культурные особенности.

2.1. Соблюдаете ли Вы нижеперечисленные традиции и обряды?

	Традиции и обычаи корейской культуры	Не знаю обычаев	Знаю, но не соблюдаю	Иногда	Очень часто	Всегда
1	돌잔치 Тольджанчхи (первый день рождения)	☐	☐	☐	☒	☐
2	환갑잔치 Празднование 60-летнего юбилея	☐	☐	☐	☒	☐
3	성묘 Сонмё (помяновение предков)	☐	☒	☐	☐	☐
4	세배 Себэ (поклон в дань уважения старшему поколению)	☐	☒	☐	☐	☐
5	Другие традиции и обычаи, которые Вы соблюдаете : _____					

2.2. Отмечаете ли Вы нижеперечисленные корейские праздники?

	Корейские традиционные праздники	Не знаю корейских праздников	Знаю, но не отмечаю	Иногда	Очень часто	Ежегодно отмечаю
1	설날 Соллаль (Корейский новый год)	☐	☐	☒	☐	☐
2	추석 Чусок (праздник урожая)	☐	☒	☐	☐	☐
3	한식 Хансик (день помяновения предков)	☐	☒	☐	☐	☐
4	단오 Тао (праздник весны)	☒	☐	☐	☐	☐
5	Другие традиционные корейские праздники, которые Вы отмечаете: _____					

2.3. Как хорошо Вы знакомы с корейским фольклором?

	Корейский фольклор	Не знаю корейский фольклор	Немного знаю	Средние знания	Знаю	Очень хорошо знаю
1	아리랑 Ариран (песня)	☐	☐	☐	☒	☐
2	판소리 Пхансори (фольклорная музыка)	☐	☐	☒	☐	☐
3	단군신화 Мифы о Тангун	☒	☐	☐	☐	☐
4	Знакомы Вы ли с другими видами корейского фольклора? : <u>타악</u>					

haven't heard about myth?

	Традиционные корейские танцы	Не знаю	Немного знаю	Средние знания	Знаю	Очень хорошо знаю
1	강강술래 Квангвансулле (корейский хоровод)	☒	☐	☐	☐	☐
2	부채춤 Пучхэчхум	☒	☐	☐	☐	☐
3	Знаете ли Вы другие национальные корейские танцы? : _____					

any traditional class for kids

	Традиционные корейские игры	Не знаю	Немного знаю	Средние знания	Знаю	Очень хорошо знаю
1	윷놀이 Ютнори	☒	☐	☐	☐	☐
2	화투 Хато	☐	☐	☐	☒	☐
3	제기차기 Чжегичаги	☒	☐	☐	☐	☐
4	태권도 Тхэквондо	☐	☐	☐	☒	☐
5	Знаете ли Вы другие традиционные корейские игры? : _____					

	Современная корейская культура	Не знаю	Знаю, но не интересуюсь	Иногда	Часто смотрю/слушаю/покупаю	Всегда смотрю/слушаю/покупаю
1	Современная корейская популярная музыка (КPOP)	☐	☒	☐	☐	☐
2	Корейские сериалы и фильмы	☐	☒	☐	☐	☐
3	Корейские товары (электротехника, косметические средства, автомобили и др.)	☐	☐	☐	☐	☒

When did you start your business

2.4. Как часто вы едите дома блюда корейской кухни?

Никогда Очень редко Иногда Часто Очень часто

every meal, you cook Korean food? any Kazakh, Russian

3. Этническая принадлежность.

3.1. Согласны ли Вы с нижеперечисленными утверждениями?

	«	Затрудняюсь ответить	Не согласен/а	Скорее нет, чем да	Частично согласен/а	Согласен/а
1	Я горжусь тем, что я кореец	☐	☐	☐	☐	☒
2	Активно участвую в мероприятиях и состою в организациях, основанных корейской диаспорой (Центр Корейской культуры и др.)	☐	☒	☐	☐	☐
3	Меня привлекает общение с корейцами и я чувствую с ними связь	☐	☐	☐	☐	☒
4	Очень часто разговариваю о корейцах	☐	☐	☐	☒	☐

3.2. Нравится ли Вам жить в Казахстане?

Не нравится Затрудняюсь ответить Средне Нравится Очень нравится

3.3. Нравится ли Вам проживать в многонациональной стране (рядом с людьми других национальностей: казахи, русские и пр.)?

Не нравится Затрудняюсь ответить Нейтрально Нравится Очень нравится

3.4. Поддерживаете или не поддерживаете экономические и политические реформы в Вашей стране?

Конечно поддерживаю Частично поддерживаю ни то, ни другое
 Частично не поддерживаю Категорически не поддерживаю Не знаю

3.5. Что Вы думаете о дискриминации некоторых этнических групп в вопросе об высокооплачиваемых должностях?

		Согласен	Частично согласен	Не согласен	Не знаю
1	Русские,	☐	☐	☒	☐
2	казахи,	☐	☐	☒	☐
3	корейцы	☐	☐	☒	☐

3.6. Если Вы женаты/замужем, кем по национальности является Ваш/а супруг/а?

Кореец Русский Казах Другая национальность : _____

3.7. Если Вы не женаты/не замужем, то за представителя какой нации Вы бы хотели в будущем выйти замуж/жениться?

Кореец Русский Казах Другая национальность : _____

always want it

4. Информация об участнике опроса.

44.1. Место проживания (название города): Астана (Балхаш)4.2. Год рождения : 19964.3. Пол : Мужской Женский4.4. Образование : Незаконченное среднее и ниже Среднее Среднее специальное Высшее
(бакалавриат/специалитет) Магистратура Кандидатская/докторская степень

4.5. На каком языке Вы получили образование?

 Корейский язык Русский язык Казахский язык Другой (영어 - 대학교)

4.6. Ваши родители корейцы по национальности?

- Отец : Да / Нет / Другое : _____- Мать : Да / Нет / Другое : 러시아

4.7. К какому поколению Вы относитесь?

 Первое поколение корейцев в Казахстане Второе поколение Третье поколение
 Четвертое поколение Не знаю Другое : _____4.8. Какова Ваша занимаемая должность на данный момент или в прошлом? : стюден트 (대학생)

4.9. Какова ваша суммарная прибыль за прошлый год? Пожалуйста отметьте соответствующую строку.

 Отсутствует меньше \$500 \$500-\$1,000 \$1,000-\$3,000 \$3,000-\$5,000
 \$5,000-\$7,000 \$7,000-\$10,000 \$10,000-\$15,000 \$15,000-\$20,000 \$20,000-\$30,000
 \$30,000-\$50,000 больше \$50,0004.10. Когда-нибудь бывали в Корее? Да Нет

4.10.1. Если когда-либо бывали в Корее, то как долго длилось Ваше пребывание?

: _____ год _____ месяц

EK 4. FOTOĞRAFLAR

Fotoğraf 1. Kazakistan Korelileri Derneği ve Kore Gazetesi (Almatı, 20.07.2018)

Fotoğraf 2. Almatı Kore Dili Eğitim Merkezi (Almatı, 13.07.2018)

Fotoğraf 3. Dream High (Korece Kursu)'da görüşme yapılan Kazakistan Korelileri.
* sol: öğretmen, sağ: öğrenci (Nursultan, 03.07.2018)

Fotoğraf 4. Ailece Kore mağazalarını işleten Kazakistan Korelileri (Nursultan, 29.06.2018)

Fotoğraf 5. Korean House (Kore lokantası) (Nursultan, 24.06.2018)

Fotoğraf 6. Kazakistan Korelileri tarafından sevilen geleneksel halk yemeklerinden biri, Gukshi. Güney Kore'deki Guksu ile temel olarak benzer olmakla birlikte, ek olarak salatalık ve domates gibi malzemeler de eklenir (Almatı, 08.07.2018)

Fotoğraf 7. Yeşil Pazarı'nda Kore yemeklerini satan Kazakistan Korelisi kadınlar (Almatı, 11.07.2018)

Fotoğraf 8. Bir pazarlama danışmanı şirketini işleten Kazakistan Korelisi (Almatı, 18.07.2018)

Fotoğraf 9. Doljanchi (birinci doğum günü töreni) (Almatı, 20.07.2018)

Fotoğraf 10. 1958 yılından 1973 yılına kadar Jambıl'daki Koreli nüfusun yoğun olduğu bir maden kasabasında 15 sene öğretmenlik yapmış olan 80 yaşında bir Kazak ve tercüme yardımcı olan yeğeni (Nursultan, 28.06.2018)

Fotoğraf 11. 1864 yılında Uzak Doğu Rusyası'na ilk yerleşen 13 Kore ailesinden biri olan İlya Kim'in torunu. Kore Kongresinin bir üyesi olarak kendi aile tarihi ile ilgili verimli bilgiye sahiptir (Almatı, 12.07.2018)

Fotoğraf 12. Kore Kültür Merkezi tarafından düzenlenen Kore Festivali. Genç Kazakistan Korelileri ve Kore kültürü ile ilgilenen yerel halk tarafından Buchechoom gibi çeşitli performanslar sahnelenmiştir (Nursultan, 29.06.2018)

Fotoğraf 13. Kore geleneksel danslarını öğrenmek için Kore Kültür Merkezi'ne gelen genç Kazakistan Korelileri (Nursultan, 03.07.2018)

Fotoğraf 14. Geleneksel danslar ve Korece kursu gibi Kore ile ilgili aktivitelere katılan çeşitli yaşlarda Kazakistan Korelileri (Nursultan, 03.07.2018)

Fotoğraf 15. Japonya istilasına karşı millî mücadele kahramanı Geung-ho Min'in torunu ve Kazakistan Millî Buz Pateni Sporcusu olan Kazakistan Korelisi, Denis Ten (Almatı, 14.07.2018)

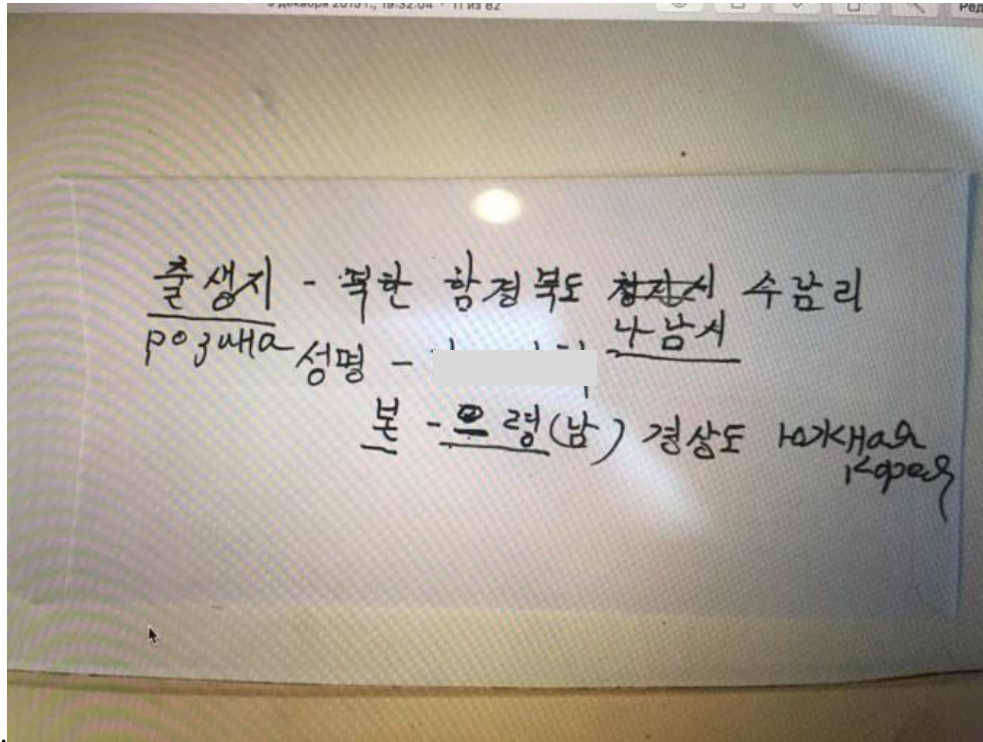

Fotoğraf 16. Denis Ten'in cenazesi (Almatı, 21.07.2018).

19 Temmuz 2018, Almatı merkezinde hırsızlar tarafından Denis Ten'in canı alınmıştır. Bu olay Kazakistan Korelileri dâhil olmak üzere Kazakistan'da yaşayan tüm halkın yaşam güvenliği konusunu tekrar düşündürülen bir haber olmuştur. Cenazeye yaklaşık 20.000 kişi katılmıştır. Tüm TV eğlence programları üç gün boyunca iptal edilmiş ve yayınlar siyah ve beyaz olarak gösterilmiştir

Fotoğraf 17. Kuzey Kore rejiminden kaçıp Kazakistan'a yerleşmiş olan Koreliler de nadiren bulunmaktadır. 1975'de babası Kuzey Kore'den kaçıp Orta Asya'ya yerleşmiştir (Almatı, 09.07.2018)

Fotoğraf 18. Kore Savaşı sırasında ayrılmış ailesini bulabilmek için kendi aile geçmişi hakkında çok yoğun bir ilgiye sahip olmuştur. Örneğin Kuzey Kore'de hangi mahallede yaşadıkları hatırlamakta ve tüm fotoğraflarını yanında taşımaktadır (Almatı, 09.07.2018)

Fotoğraf 19. Al-Farabi Kazak Devlet Üniversitesi Oryantal Çalışmalar Fakültesi Kore Çalışmaları Başkanı Prof. Byung-jo Lee (sol) ve Şarkiyat Fakültesindeki Türkolog (orta), saha araştırma konusunda danışmanlık yapmışlardır. (Almatı, 17.07.2018)

Fotoğraf 20. Kimya bilminde profesörlük yapan Kazakistan Korelisi (sağ), aynı zamanda Kore Kongresi'nin üyesi olarak Orta Asya Korelileri ve Kuzey Koreliler ile çeşitli barışçıl ortak faaliyetler yürütmektedir. (Almatı, 18.07.2018)

Fotoğraf 21. 1962 yılında Kızılorda’da doğmuş üçüncü kuşak Koreli Sovyet Rock şarkıcı Viktor Tsoi. Vefat edeli 29 yıl olmasına rağmen Eski Sovyetler Birliği bölgesindeki halk tarafından hâlâ anılmaktadır (Almatı, 20.07.2018)

Fotoğraf 22. Kazakistan Koreli ailesi. Finans uzmanı olarak çalışan 35 yaşındaki abla (sol). Lisansını Kore Dili ve Edebiyatı, yüksek lisansını ise Güney Kore’de Kore Çalışmaları üzerine tamamlayan 33 yaşında küçük kardeş (sağ) ve beşinci kuşak olan onun çocuğu (sol aşağı). Kazakistan Korelileri ve Güney Koreliler arasındaki farklılık üzerinde verimli bilgiler sağlamıştır (Almatı, 14.07.2018)

Fotoğraf 23. Gwangju (Güney Kore)'da 3 sene yaşamış Kazakistan Korelisi aile. Diğer aile üyeleri hâlâ Güney Kore'de oturmaktadır. Kazakistan Korelilerinin Güney Kore'ye dönüş hareket eğilimini göstermektedir (Almatı, 20.07.2018)

Fotoğraf 24. Almatı Ulusal Merkez Müzesi'ndeki Kore bölümü – Kore Gazeteleri ve Hwangabjanchi fotoğrafı (Almatı, 21.07.2018)

Fotoğraf 25. Almatı Ulusal Merkez Müzesi'ndeki Kore bölümü – Geleneksel giysi ve kitaplar (Almatı, 21.07.2018)

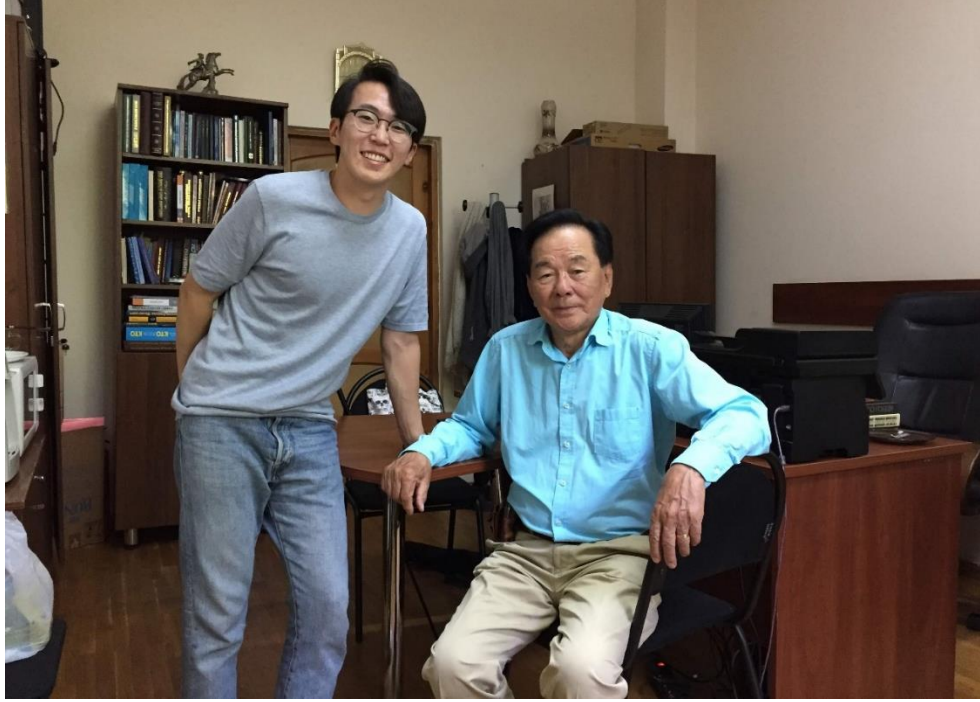
Fotoğraf 26. Almatı Ulusal Merkez Müzesi'ndeki Kore bölümü – Korelilerin törenleri (Almatı, 21.07.2018)

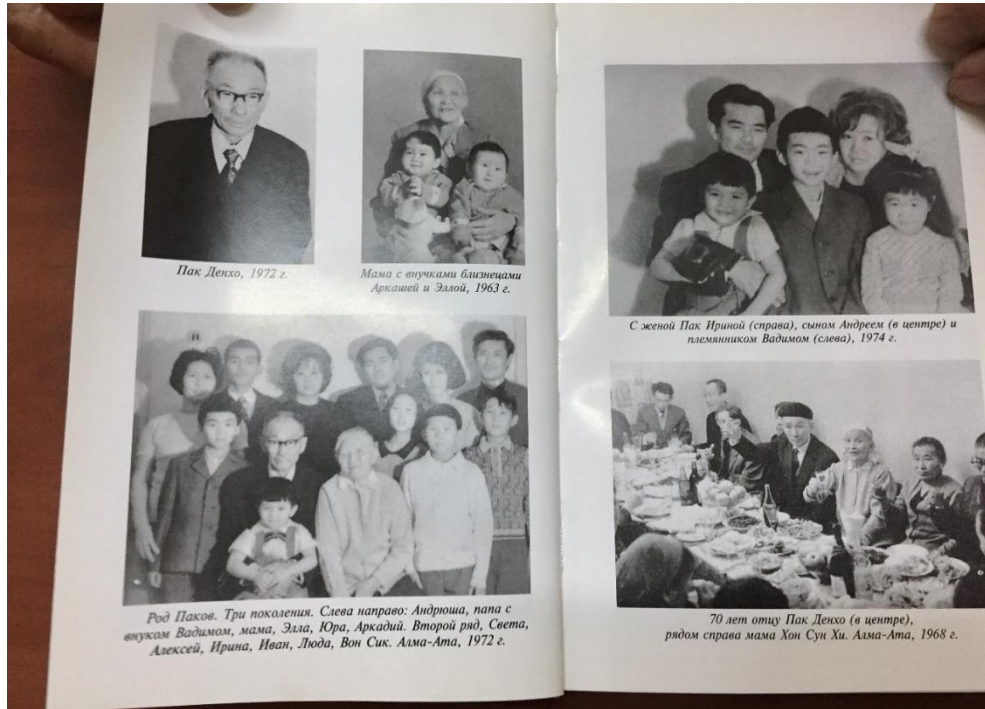
Fotoğraf 27. Biyoloji profesörü olan 70 yaşındaki bir Kazakistan Korelisi. Stalinist baskılar sırasında sahte bir Sovyet karşıtı eylem suçlamasıyla Kostanay’da vurulan amcası hakkında bilgi sağlamıştır (Almatı, 11.07.2018)

Fotoğraf 28. Moskova’da yaşayan ablası Nam Svetlana Georgeevna tarafından yazılan Vladivostok ve Havarobski’nde ikamet eden Koreli göçmenlerinin tarihi, nüfus bilgileri ve Japonlara karşı savaş veren Korelilerin bilgilerinin de dâhil olduğu kitabını araştırmacıya hediye etmiştir (Almatı, 11.07.2018)

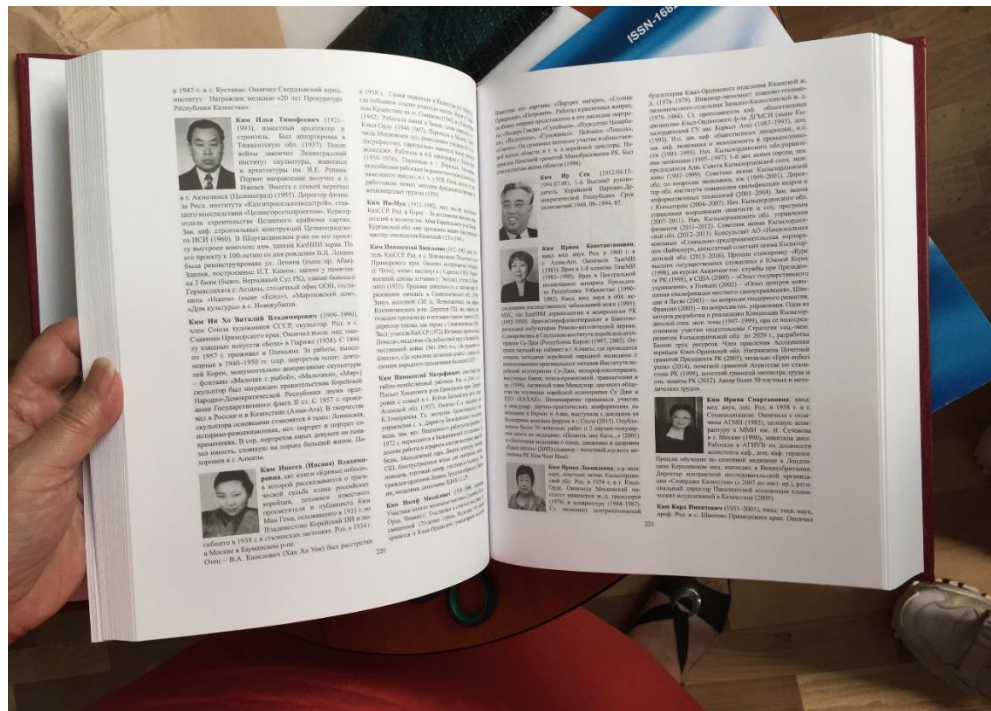
Fotoğraf 29. Kazakistan Bilim Derneği eski başkanı ve Orta Asya Korelileri Kıdemli Ortak Başkanı İvan Park (89) araştırma için danışmanlık yapmıştır (Almatı, 20.07.2018)

Fotoğraf 30. Prof. İvan Park'ın ailesinin geçmiş bilgilerinin dâhil olduğu kitabı (Almatı, 20.07.2018). Prof. İvan Park, Kazakistan'daki Korelilerin tarihi üzerinde sağlam bilgiler sağlayarak araştırmaya katkı bulunmuştur

Fotoğraf 31. Orta Asya Korelileri Kıdemli Ortak üyeleri (Almatı, 20.07.2018)

Fotoğraf 32. Başkanı İvan Park olan Koreli Bilimsel Araştırma Merkezi (KHAK) tarafından hazırlanan ve yayımlanmak üzere olan Kazakistan Korelileri ansiklopedisi (Almatı, 20.07.2018)

T.C.
HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
Rektörlük

Sayı : 35853172-300
Konu : Dongin LEE Hk.

TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi : 21.01.2019 tarihli ve 26674787-300/00000423190 sayılı yazı.

Enstitünüz Türkiyat Araştırmaları Anabilim Dalı Türkiyat Araştırmaları Yüksek Lisans Programı öğrencilerinden **Dongin LEE'nin Doç.Dr. Bülent GÜL** danışmanlığında yürüttüğü "**Kazakistan Korelilerinin Sosyo-Kültürel Yapısı**" adlı tez çalışması, Üniversitemiz Senatosu Etik Komisyonunun **05 Mart 2019** tarihinde yapmış olduğu toplantıda incelenmiş olup, etik açıdan uygun bulunmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini saygılarımla rica ederim.

e-imzalıdır
Prof. Dr. Rahime Meral NOHUTCU
Rektör Yardımcısı

Evrakın elektronik imzalı suretine <https://belgedogrulama.hacettepe.edu.tr> adresinden 7c8eaf52-741b-44c4-a8eb-c39323b934e1 kodu ile erişebilirsiniz.
Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'na uygun olarak Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI ENSTİTÜSÜ
YÜKSEK LİSANS/DOKTORA TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI ENSTİTÜSÜ
TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI ANABİLİM DALI BAŞKANLIĞI'NA

Tarih: 27/06/2019

Tez Başlığı / Konusu: Kazakistan'daki Korelilerin Sosyo-Kültürel Yapısı

Yukarıda başlığı/konusu gösterilen tez çalışmamın a) Kapak sayfası, b) Giriş, c) Ana bölümler ve d) Sonuç kısımlarından oluşan toplam 183 sayfalık kısmına ilişkin, 25/06/2019 tarihinde şahsım/tez danışmanım tarafından Turnitin adlı intihal tespit programından aşağıda belirtilen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan orijinallik raporuna göre, tezimin benzerlik oranı % 1.4'tür.

Uygulanan filtrelemeler:

- 1- Kabul/Onay ve Bildirim sayfaları hariç,
- 2- Kaynakça hariç
- 3- Alıntılar hariç/dâhil
- 4- 5 kelimedenden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç

Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Tez Çalışması Orijinallik Raporu Alınması ve Kullanılması Uygulama Esasları'nı inceledim ve bu Uygulama Esasları'nda belirtilen azami benzerlik oranlarına göre tez çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Adı Soyadı: Dongin LEE
Öğrenci No: N16121064
Anabilim Dalı: Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü
Programı: Türkiyat Araştırmaları
Statüsü: Y.Lisans Doktora Bütünleşik Dr.

Tarih ve İmza

27/06/2019

DANIŞMAN ONAYI

UYGUNDUR

(Doç. Dr. Bülent GÜL)

**HACETTEPE UNIVERSITY
INSTITUTE OF TURKISH STUDIES
THESIS/DISSERTATION ORIGINALITY REPORT**

**HACETTEPE UNIVERSITY
INSTITUTE OF TURKISH STUDIES
TO THE DEPARTMENT OF TURKISH STUDIES**

Date: 27/06/2019

Thesis Title / Topic: Socio-Cultural Structure of Korean in Kazakhstan

According to the originality report obtained by myself/my thesis advisor by using the Turnitin plagiarism detection software and by applying the filtering options stated below on 25/06/2019 for the total of 123 pages including the a) Title Page, b) Introduction, c) Main Chapters, and d) Conclusion sections of my thesis entitled as above, the similarity index of my thesis is 10%.

Filtering options applied:

1. Approval and Declaration sections excluded
2. Bibliography/Works Cited excluded
3. Quotes excluded
4. Match size up to 5 words excluded

I declare that I have carefully read Hacettepe University Turkish Studies Institute Guidelines for Obtaining and Using Thesis Originality Reports; that according to the maximum similarity index values specified in the Guidelines, my thesis does not include any form of plagiarism; that in any future detection of possible infringement of the regulations I accept all legal responsibility; and that all the information I have provided is correct to the best of my knowledge.

I respectfully submit this for approval.

Name Surname: Dongin LEE
Student No: N16121064
Department: Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü
Program: Türkiyat Araştırmaları
Status: Masters Ph.D. Integrated Ph.D.

Date and Signature

27/06/2019

ADVISOR APPROVAL

APPROVED.

(Assoc. Prof. Bülent GÜL)

KAZAKİSTAN'DAKİ KORELİLERİN SOSYO-KÜLTÜREL YAPISI

ORIJINALLIK RAPORU

% **1**

BENZERLİK ENDEKSİ

% **1**

İNTERNET
KAYNAKLARI

% **0**

YAYINLAR

% **1**

ÖĞRENCİ ÖDEVLERİ

BİRİNCİL KAYNAKLAR

1	www.openaccess.hacettepe.edu.tr:8080 İnternet Kaynağı	<% 1
2	dergipark.ulakbim.gov.tr İnternet Kaynağı	<% 1
3	Submitted to TechKnowledge Turkey Öğrenci Ödevi	<% 1
4	Joonhyeong Joseph Kim, Insin Kim. "Chinese international students' psychological adaptation process in Korea: the role of tourism experience in the host country", Asia Pacific Journal of Tourism Research, 2018 Yayın	<% 1
5	Submitted to Fatih University Öğrenci Ödevi	<% 1
6	Submitted to Atılım University Öğrenci Ödevi	<% 1
7	nsu.ru İnternet Kaynağı	<% 1

ÖZ GEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı : Dongin LEE
Doğum Yeri ve Tarihi : Güney Kore / 05.12.1986

Eğitim Durumu

Lisans Öğrenimi : Sosyoloji, Sosyal Bilimler Fakültesi
HANYANG ÜNİVERSİTESİ
Yüksek Lisans Öğrenimi : Türkiyat Araştırmaları, Türkiyat
Araştırmaları Enstitüsü, HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
Bildiği Yabancı Diller : İngilizce, Türkçe, Korece
Bilimsel Faaliyetleri :

İş Deneyimi

Stajlar : Shinsegae, Samsung Economic Research Institute
Projeler :
Çalıştığı Kurumlar : LG Fashion, POSCO (Turkey),

İletişim

E-Posta Adresi : dfly1986@gmail.com

Tarih : 27.06.2019